

HUONE No 13

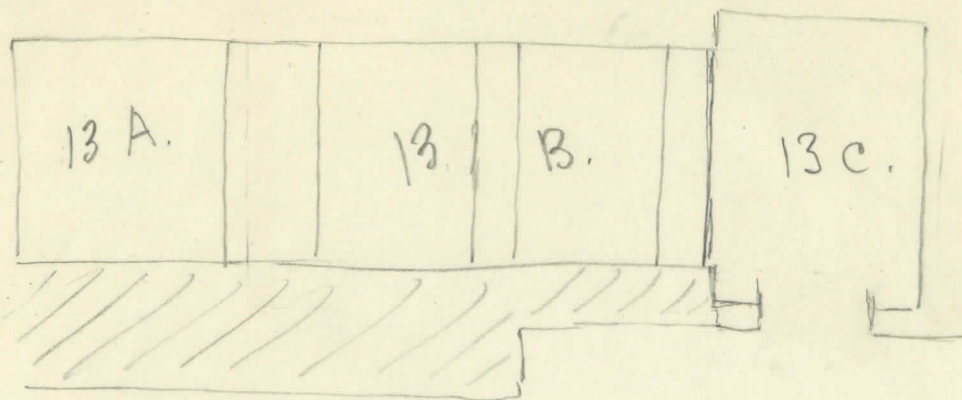
I Huone 13A.

II Huone 13:n lattia: Kairaukset I ja II,
kokoja ja lattia II

III Huone 13C ja (Huilet)

[Tiilet: Vrt "Tiilimittoja, huoneet 29, 18, 19, 13, 21, 23, 23A"]

Huoneet 13 A, 13 B ja 13 C.

Porttikäytävä.

13. A.

Pieni neliömuotoinen huone. Etelä-seinä on unjpeen-
muurattu aukko joka johtaa porttikäytävään. Täy-
telyn aukon yläosassa kiirsi jonka päällä laastilla
muurattuja karmaita kiirä, niiden seassa tiiliä. Hiv-
ren alla tiilikeros ja sen alla taas karmaita kiirä,
laastilla muurattu. Huoneen läntinen seinä muurattu
suurista hakeista karmaita kivistä. Sen keskikoh-
dalla komero jonka takaseinän muurusta muuri. Ko-
meron katonna kalme kiirtä, muurin vieressä kiirsi ja
kiirsiyksen ^(komeron pohjalla laastikerros) ~~muurauksella~~ ^{muurauksella} ~~seiniä~~. Pohjoinen seinä muu-
ratu sekä kullakivistä että hakeista karmaita kivistä.
Seinän yläosassa ^{pieni} komero jonka pohja on tehty tiiliker-
tä. Huoneen katto tehty meljasta laakeista, suunnassa
idästä etelään. Itäinen seinä sekä hake. kivistä että kul-
lakivistä. Sen yläosassa unjorhin tiiliä. Pieni laji joh-

13. A. (jätkeä.)

Taa segmenttikäärinen aukko 13 B:hen. Huonon keu-
nykselta kivi pöytä. Kukka ympäröity tiilikivillä B:n
puolella, karmaita kivistä A:n puolella. Sen yläpuolel-
ta komero (n. 30 cm x 30 cm). Komeron takaseinä muodotaa
tiilikivet B:n puolella ja seinä on n. tiilikivien se-
ruinen ympäröimällä aukko joka johtaa B:hen.

Kun pintaväriä (laastia, tiilipalasia, puunkappaleita, luo-
ta) ^{niitä} piistettiin, tulisivä hyviä tiililattian jätteitä, latti-
an länssi- osalla. Lattian muilla osilla ^{tuoli} puunkappaleita
nähtäisiin jotka jätettiin ed. os. tiililattian alle. Lau-
skut olivat suuren osan etel. - puoleisen ja nojautuvat
^{kapean} takan seinän päälle lattia pohjaispuolella. Tiiliki-
vien päällä laastikerroksen jätteitä.

Itäinen pöntti eli 13.

Pöntin pohja eli lattia täylletty mukula-
kivillä joiden suuruus vaihtelee, mutta
erolla että itä päässä on käytetty suurempia
kiviä, myös tiilenkappaleita ja parikokonsista.
tältä joiden suuruus on: $30 \times 12 - 13 \times 6 - 6,5$
 $28,5 - 29,5 \times 14 - 15 \times 6,5 - 7$. $? \times 12,5 \times 4,5 - 5,5 - 6$
 $? \times 12,5 \times 8,5$. $? \times 16 \times 8$. Kivet poistettiin.

Kaivaus I Mukulakivien alustana
tähtimaa kerros, jonka poistaminen aloitettiin
länsi osassa, maata poistettiin 17 jopa 28 cm
paksuudelta, jonka jälkeen pohja oli verraten
luja *Tähtimaa laatu?*

Kaivaus II Kaivaus jatkettiin laastija- ja
tulen sikäimen tähtimaa poistettiin 13 - 20
cm paksuudelta, ohjien tiilien mitat:
 $31 \times 15 \times 9$ (epäsäännöllinen) $? \times 14,5 \times 6,5$
 $? \times 16 \times 8$ lukuunottamatta yksi profiili-
tiili sekä pienempiä kulkkeja ^{sekä hienoa kiviä} laattoja.

$33,5 \times 16 - 18 \times 9$.

Kojoa Pöntin itä länsi kulmassa suunta

pyöreään kulkemaan kojoja 75-80 cm
leveä ohuen tiilien mitat

$30 \times 13 \times 8$. $29,5 \times 15 \times 7,5 - 8$.
 $27,5 \times 14 \times 6,5$. $? \times 13,5 \times 8$. $31,5 \times 15,5 \times 8$.
 $26,5 \times 13,5 \times 6 - 6,5$. $31 \times 13,5 \times 8$.
 $32,5 \times 16 \times 8,5$. Itä puolella tiili mitat
 $32 + ? \times 7,5$. $? - 29 \times 23 \times 10$.

Läpi leikkauks portin itäpäässä:
 Etelä seinän vieressä tiili muuraus kaunatteen
 käyttämällä laastia runsaasti porttialueen
 keskiosassa ^{sestä pohjois puolelta} suurikokoja harmaakiviä

Lattia N° II porttialueen keskiosasta.

Länsipäässä tiilikorros palasen laasti
 korvauksen peittämänä, keskialueella
 tiikkiläisiä kallehikiven laattoja, ^{puhkaistun} ~~Alueen~~
 ovi oven kohdalla itä puolella ikkunaan
 harmaakivimuurin jätke joka kulluu
 Länsi pohjois suunta, meidän tämän
 arin ikkunaan tui kivi muurauksen
 peittämänä on palasen laasti korros
 läpi leikkauksen länsi puoleinen seinä.

13. 6. Trilina metal kuopan pohjasta:

$2 \times 13 \times 9.5 - 10.$ $2 \times 16.5 - 8.5.$ $2 \times 16 \times 8.5$
 $2 \times 16.5 \times 9 - 9.5.$ $31 \times 14.5 - 15 \times 8 - 8.5.$
 $31 \times 15.5 \times 8 - 9.5.$ $2 \times 17 \times 9.5.$ $30.5 \times 15 \times 6 - 6.5.$

~~13. 6.~~

$28 \times 13.5 - 14 \times 6 - 6.5.$ $28.5 \times 14 - 14.5 \times 6.5 - 7.$
 $26 - 27 \times 12.5 - 13.$ $2 \times 16 - 16.5 \times 7.5 - 8.$ $2 \times 15 \times 5.5 - 6.$
 $28.5 \times 13 \times 8.5.$ $30.5 \times 16 \times 7.5.$ $2 \times 16.5 \times 8.5 - 9.$
 $29.5 \times 15 \times 8 - 8.5.$

Lattia laulukaja ①
① $1,64 \frac{1}{2} \times 37 \frac{1}{2} - 38 \frac{1}{2} \times 13$
② $1,59 \times 30 - 35 \times 9 - 9 \frac{1}{2} - 10.$
③ $1,60 \times 21 - 16 \frac{1}{2} \times 10.$

Luone 13.

Itätornin porttikäytävällä olevat

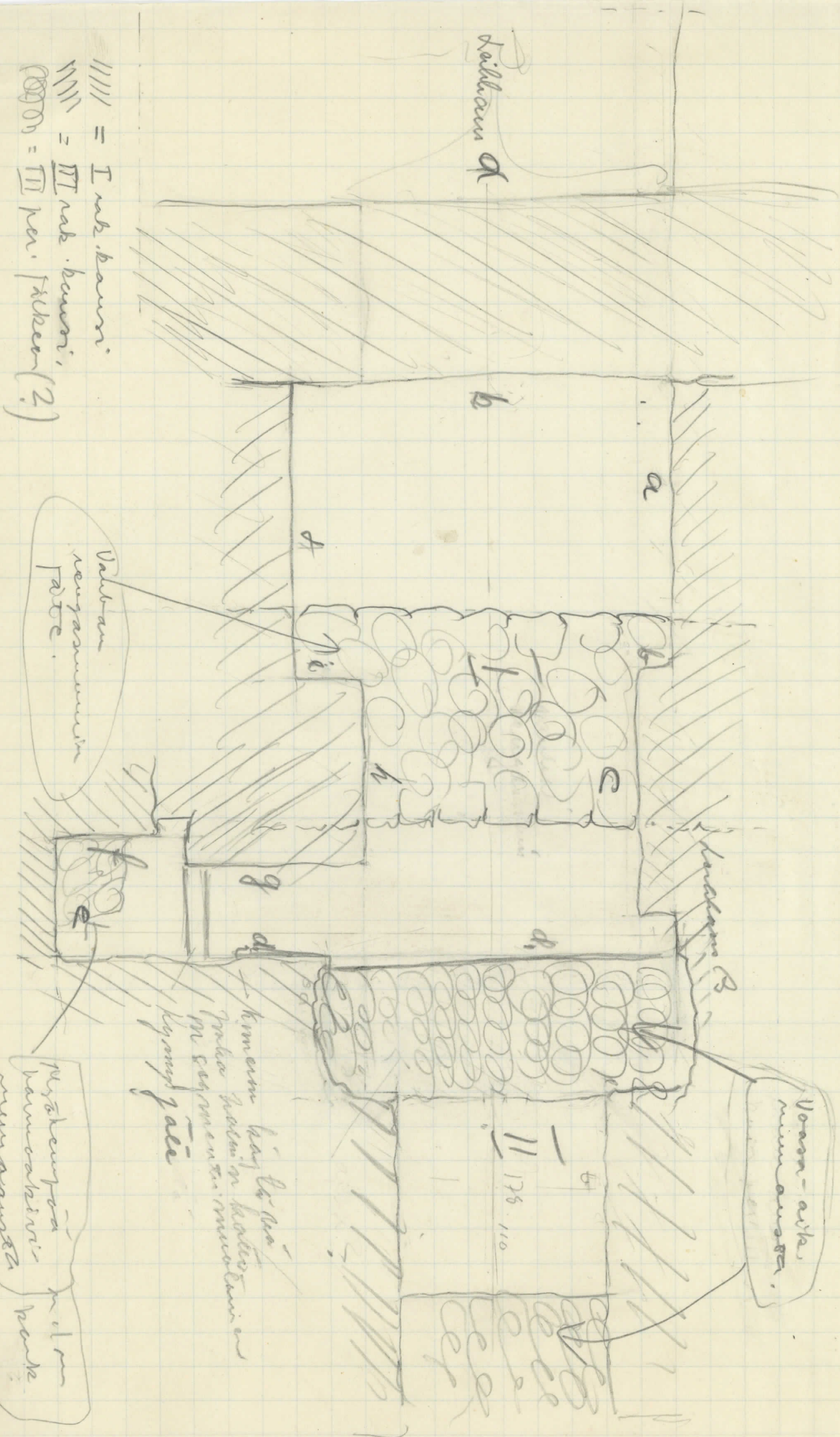
haudat I ja II

Piirroksia

Hel. Rinne

8.7-46

Fohlapiirros itaⁱsen portin alla elevaⁱsta haudoista

William A

2

15

A

De la Roche

 d_i

8

12

24

2

41

8

148. 110

Voorn-aika,
minna-aika

Kimmern bay La Noe
 Parker station in Matamoros
 on the same river
 Kimmern bay
 Kimmern bay

Volcan
reparaciones
Pate.

1) *Phakelasma*
 2) *Phakelasma*
 3) *Phakelasma*
 4) *Phakelasma*
 5) *Phakelasma*
 6) *Phakelasma*
 7) *Phakelasma*
 8) *Phakelasma*
 9) *Phakelasma*
 10) *Phakelasma*
 11) *Phakelasma*
 12) *Phakelasma*
 13) *Phakelasma*
 14) *Phakelasma*
 15) *Phakelasma*
 16) *Phakelasma*
 17) *Phakelasma*
 18) *Phakelasma*
 19) *Phakelasma*
 20) *Phakelasma*
 21) *Phakelasma*
 22) *Phakelasma*
 23) *Phakelasma*
 24) *Phakelasma*
 25) *Phakelasma*
 26) *Phakelasma*
 27) *Phakelasma*
 28) *Phakelasma*
 29) *Phakelasma*
 30) *Phakelasma*
 31) *Phakelasma*
 32) *Phakelasma*
 33) *Phakelasma*
 34) *Phakelasma*
 35) *Phakelasma*
 36) *Phakelasma*
 37) *Phakelasma*
 38) *Phakelasma*
 39) *Phakelasma*
 40) *Phakelasma*
 41) *Phakelasma*
 42) *Phakelasma*
 43) *Phakelasma*
 44) *Phakelasma*
 45) *Phakelasma*
 46) *Phakelasma*
 47) *Phakelasma*
 48) *Phakelasma*
 49) *Phakelasma*
 50) *Phakelasma*
 51) *Phakelasma*
 52) *Phakelasma*
 53) *Phakelasma*
 54) *Phakelasma*
 55) *Phakelasma*
 56) *Phakelasma*
 57) *Phakelasma*
 58) *Phakelasma*
 59) *Phakelasma*
 60) *Phakelasma*
 61) *Phakelasma*
 62) *Phakelasma*
 63) *Phakelasma*
 64) *Phakelasma*
 65) *Phakelasma*
 66) *Phakelasma*
 67) *Phakelasma*
 68) *Phakelasma*
 69) *Phakelasma*
 70) *Phakelasma*
 71) *Phakelasma*
 72) *Phakelasma*
 73) *Phakelasma*
 74) *Phakelasma*
 75) *Phakelasma*
 76) *Phakelasma*
 77) *Phakelasma*
 78) *Phakelasma*
 79) *Phakelasma*
 80) *Phakelasma*
 81) *Phakelasma*
 82) *Phakelasma*
 83) *Phakelasma*
 84) *Phakelasma*
 85) *Phakelasma*
 86) *Phakelasma*
 87) *Phakelasma*
 88) *Phakelasma*
 89) *Phakelasma*
 90) *Phakelasma*
 91) *Phakelasma*
 92) *Phakelasma*
 93) *Phakelasma*
 94) *Phakelasma*
 95) *Phakelasma*
 96) *Phakelasma*
 97) *Phakelasma*
 98) *Phakelasma*
 99) *Phakelasma*
 100) *Phakelasma*

$$\begin{aligned} \text{IIII} &= \text{I ab. bauer} \\ \text{IIII} &= \text{III ab. bauer,} \\ \text{IIII} &= \text{III per. Fäbren (?)} \end{aligned}$$

Hämeen portin ja portin haluin alla on kaksi haudan
 I ja II. Hausta I muodostaa muurit a, b, c, d, h, j ja k. Muurit
 e ja f muodostavat todennäköisesti portin haluja kan-
 nattavien puotipilareiden jätustat. Hausta 3 sta kuuluu
 pieni kalmi käytäntä kormeron. Haluin kaari on segmentti-
 muotoinen ja muurattu quaderuun muuri d₂ muodo-
 sta käytäntään seliä kormeron itäseinää, muuri e, etelä-
 seinä, f ja g länniseinän. Kormeron katsoa luvhien
 Tämä kormeri on todennäköisesti käytetty joskus
 jätökäntinä koska niissä katossa käytän yli pois-
 lelta kormeron auneesta on pieni laasti kinn pale-
 missa on paljon kalaverkkoja, punlastuja sekä luum-
 palasia.

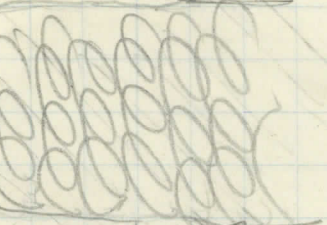
Hausta 3 sta on sisälinjat tulla joiden suun-
 nelmat $28 \times 16 \frac{1}{2} \times 8$, $2 \times 13 \times 7 \frac{1}{2}$, $32 \times 15 \times 9$, $2 \times 16 \times 8 \frac{1}{2}$
 $2 \times 12 \times 8 \frac{1}{2}$.

Lukaus α

Muri galun ylöspäin

II

c

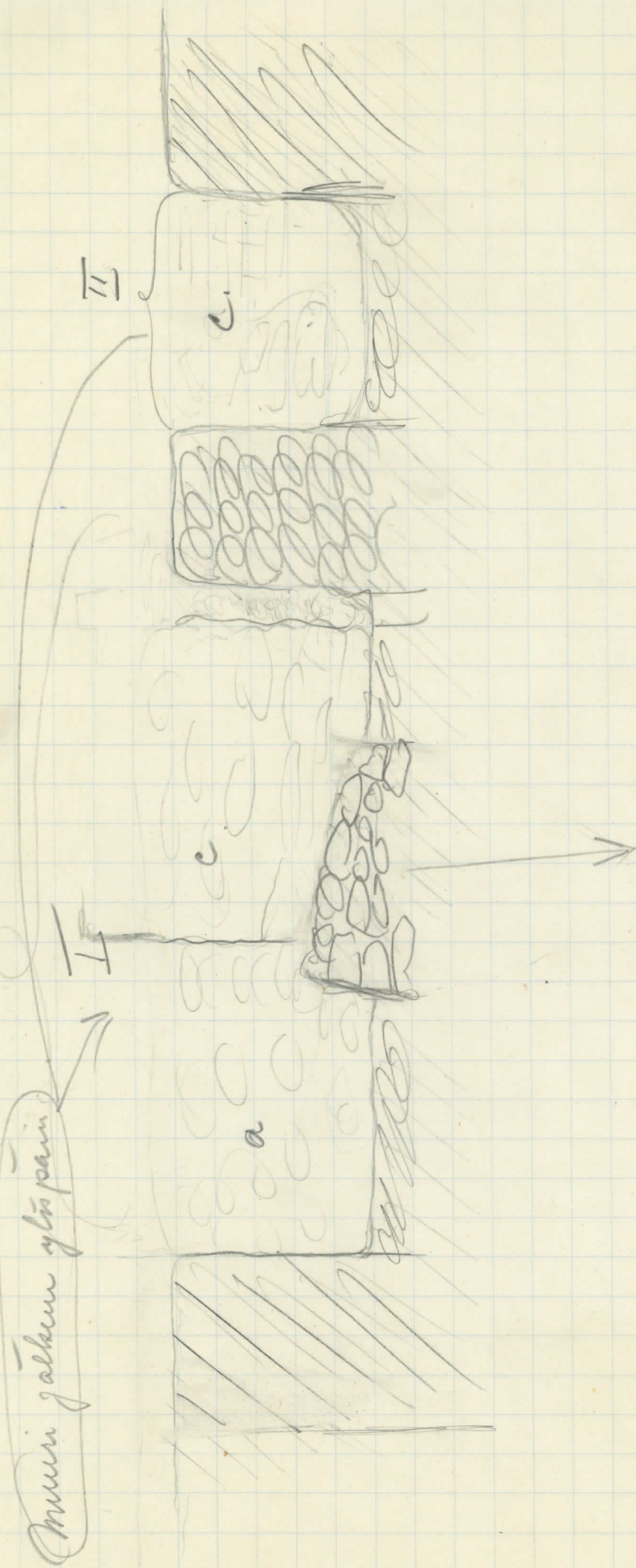

c

a

Vanha myymälä

Lualains (3)

kaari mynn
tuleista $3 \frac{1}{2} \times 9 \frac{1}{2}$
Hulun
rautu

Laastikimpale

Lunikon pukehkykies
ympäriä

Antiko

d₂

myälampi
hamaa kuu
munaus

d₁

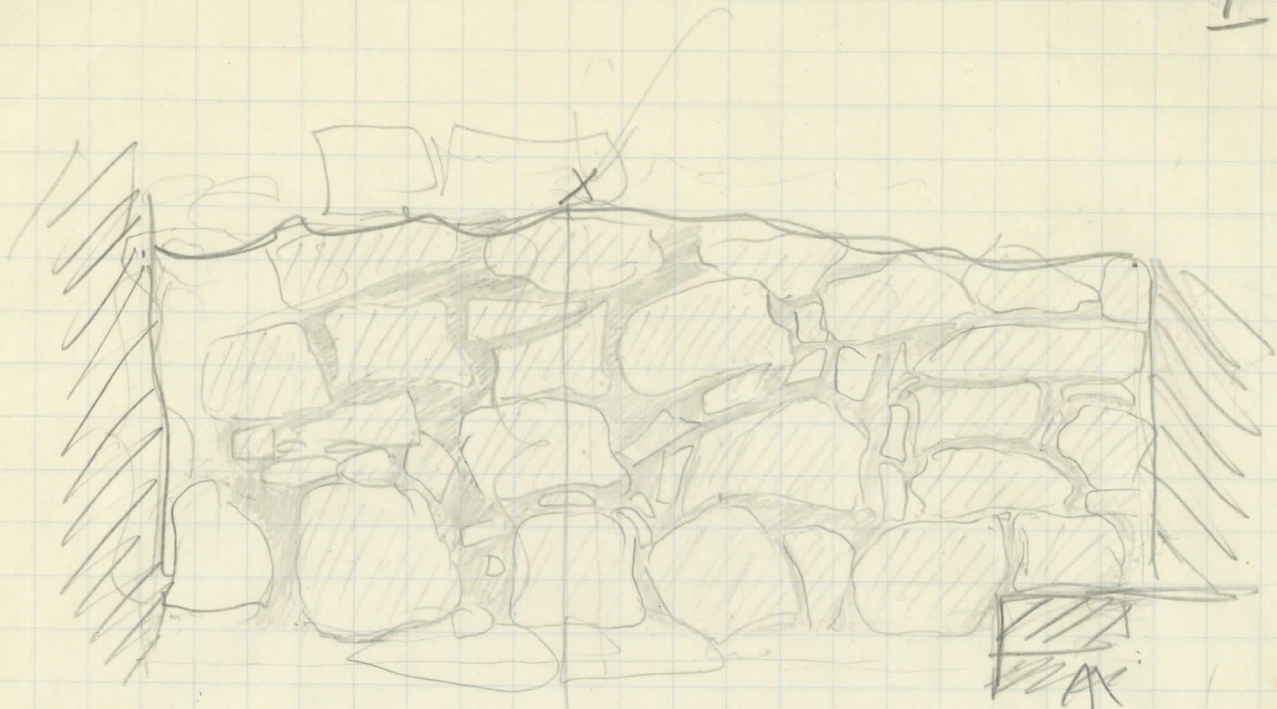
Kymy-jäte

Kymyksen alhup. kuuus. + ues
jauhi

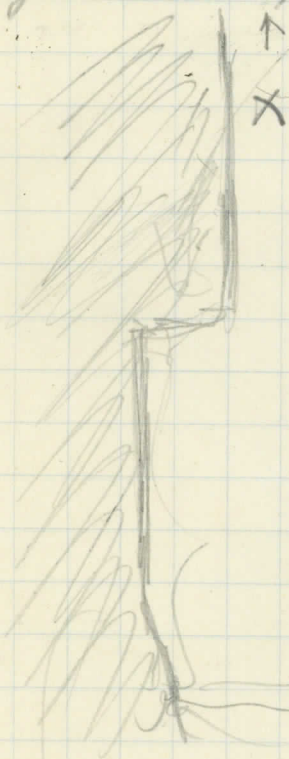
Tässä kalamatuja, puita ja liita.
puita kuuus. rapaati hamaa kuuus. munaus.

Muuri a

I

muuri a muodostaa kasan kaudan patjois muu-
rista ja on ~~muuri~~ aikemman kaudan la-
kusta

Leikkauks.

Rengas-
muurin
jäte

Muuri b.

↑
jalkaan ylipää

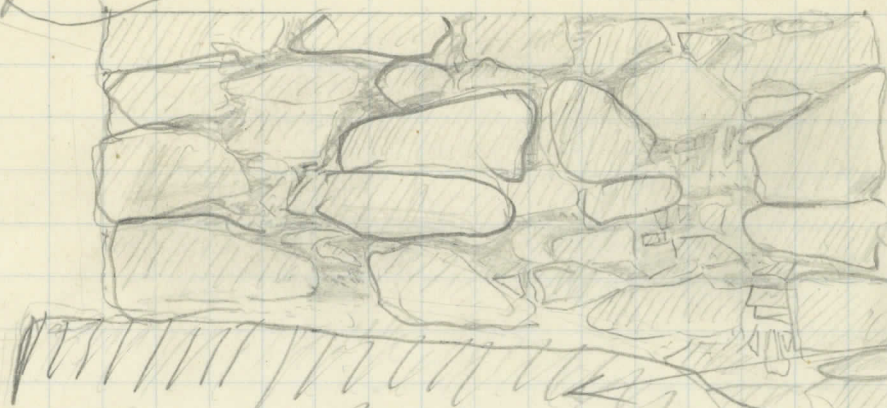
vanhaan rengas-
muurin jätte

Muuri c.

Prossuana
ryperuus

I

Tämä muodostaa pöytäkalua kaimausta pöytäkalain
jäljistä, alkun yltäpäin

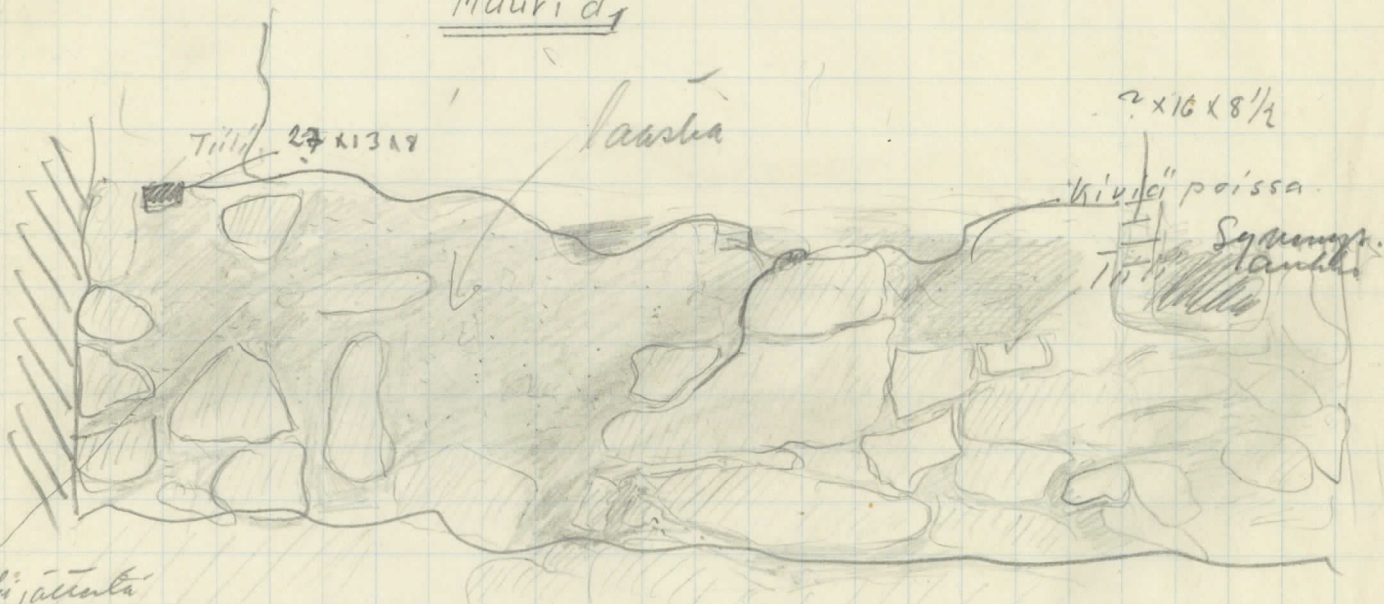

Kaivan rengas
muuri järe

Kaivan

Muuri c muodostaa osa pöytäkalain ja se raken-
neen kaimausta kiviä.

Muuri d.

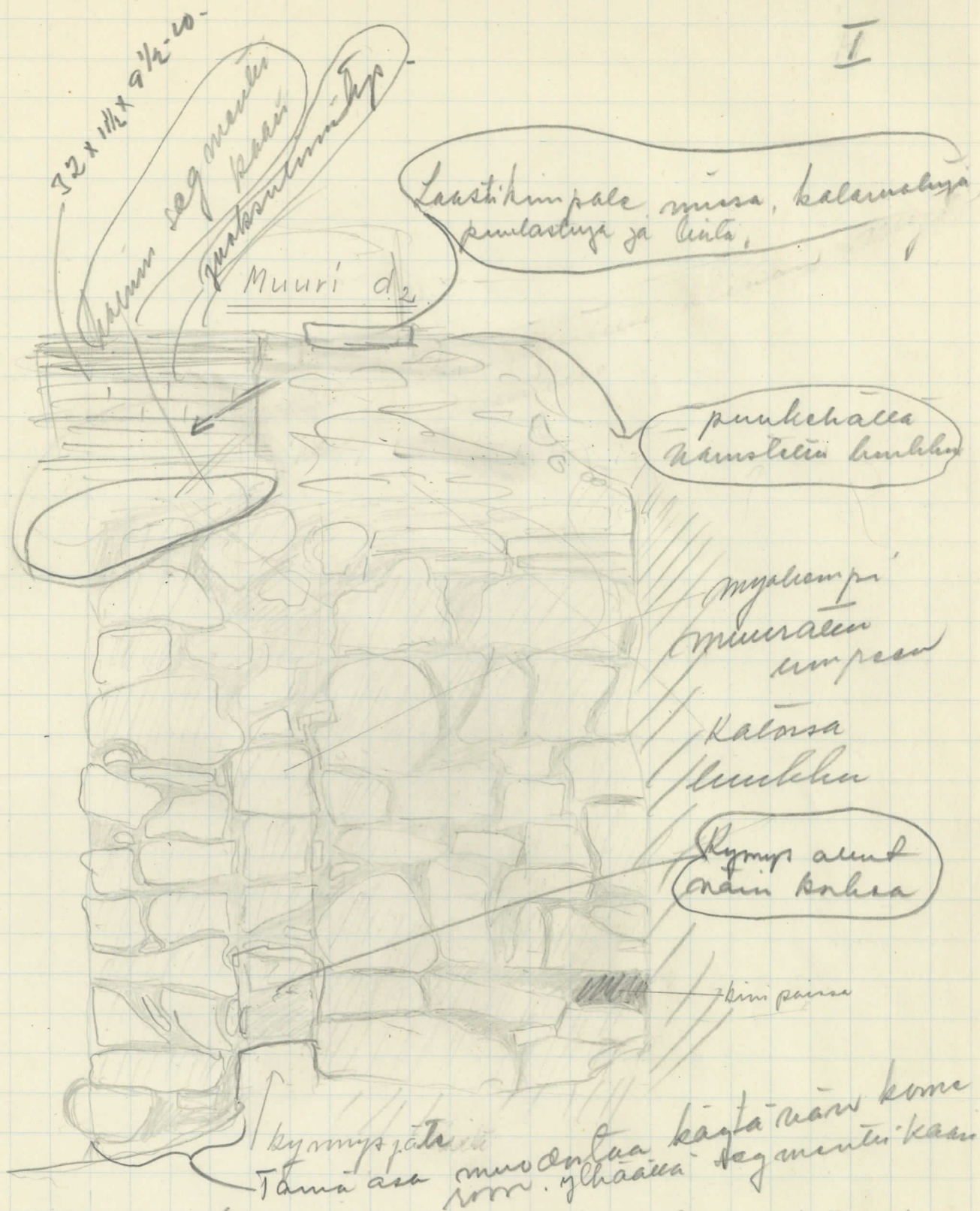

2 x 16 x 8 1/2

Kiviä poissa
Särmä
Tiili

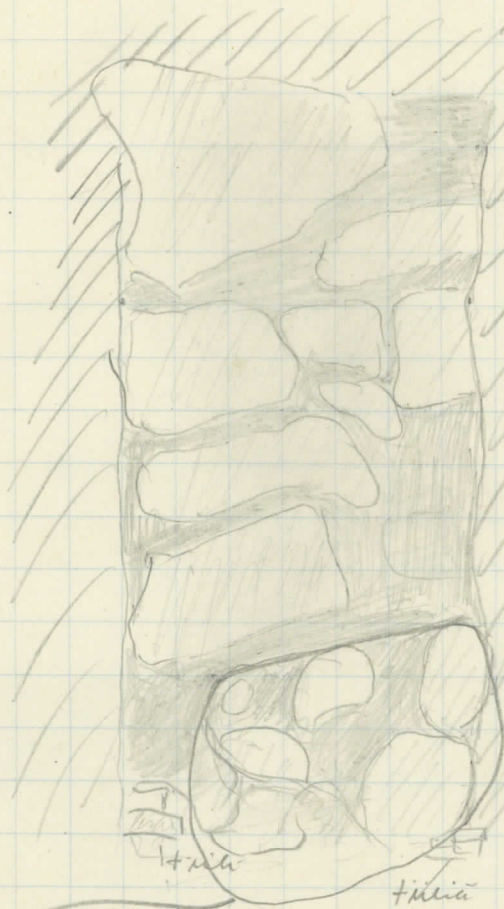
Tiili jätettiin

Muuri d. muodostaa kaivan itäisenä ja m.
haluun rakennettiin kaimausta kiviä. Pieniä
tölkäpalasia kyllä esiintyy muurauksessa.

d2 muodostaa kumien selä käytävään iläiseina
tämä on rakennuksen hokinaan kumiaasta kumista.
Kumien pystysauna erottaa tämän seinä d, ssa

Muuri e.

muuri e muodoltaan ho-
muun eteläseinä. Tämä
seinä on hahmossa sa-
kermittu karmasta
kinnistä. Alhaalla naseun
pinnassa nurkassa on
kuvileikin 1 tiili jänkä suu-
pinnasta ei pääse sel-
viin. Tämän seinän aiheen
laadassa alhaalla on
rikkautunut karmakal-
pimurassa ja sen alla
länni seinän reunalla
2-3 tiiliä. Näiden tiilien
suunnasta on nähtävää
ta päältä selviää kulta
sainoja ei näy karmalla ei-
nähtävää myöskään alle elyitä

Linnasta suuruus m. 8-9 x 11-12 x 25-27.

myöhemmän karmaa kinni muraan kseen jati

Muuri f.

I

yläosa
myhempi
muurausta

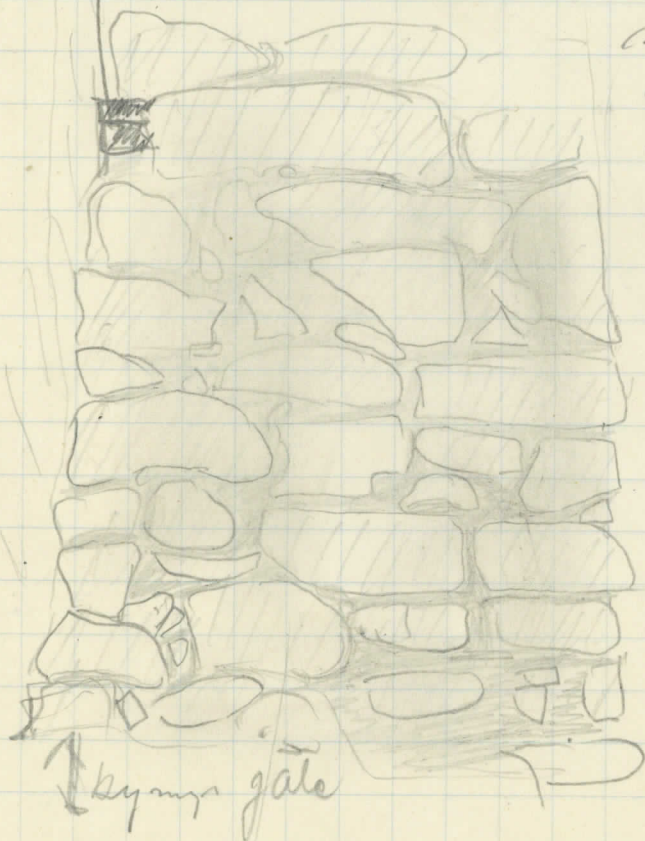
muuri f muodostaa as-
kmeren länsiseinää
ja on se rakennettu har-
maasta kivistä.

ain kammien symmetrisyys joke
asaksi on muuraus
kiviin

myhempi muuraus
ta / gate) harmaakivien muuraus

26x14x4

Muuri g.

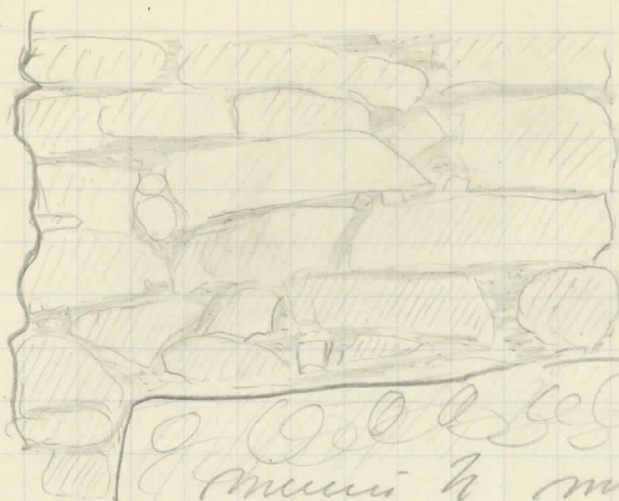

muuri g muodostaa kylväma-
an etu seinän läntistä seinää ja
on rakennettu harmaasta ki-
vistä muurissa esiintyy
kivien kinn H tiilla. Näiden
västus on piirallisessa asen-
maalla ylläällä. Tiilien suu-
rus on 26x14x28

Isyys gate

Muuri h.

muuri jatkuu
ylös päin I.

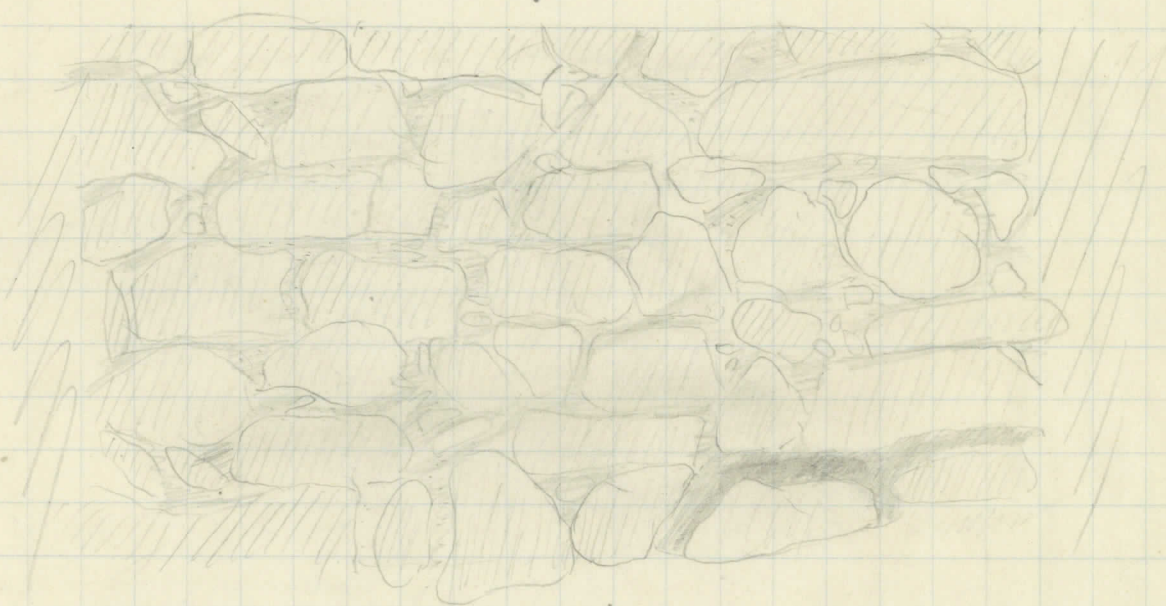

Wankka rengasmuuri

Muuri h muodostaa ^{osan} haudan
eteläseinästä ja on rakennettu haimaasta kiviä

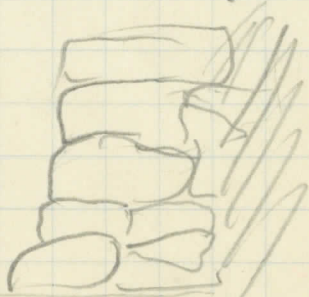
Muuri j

jatkuu ylös päin

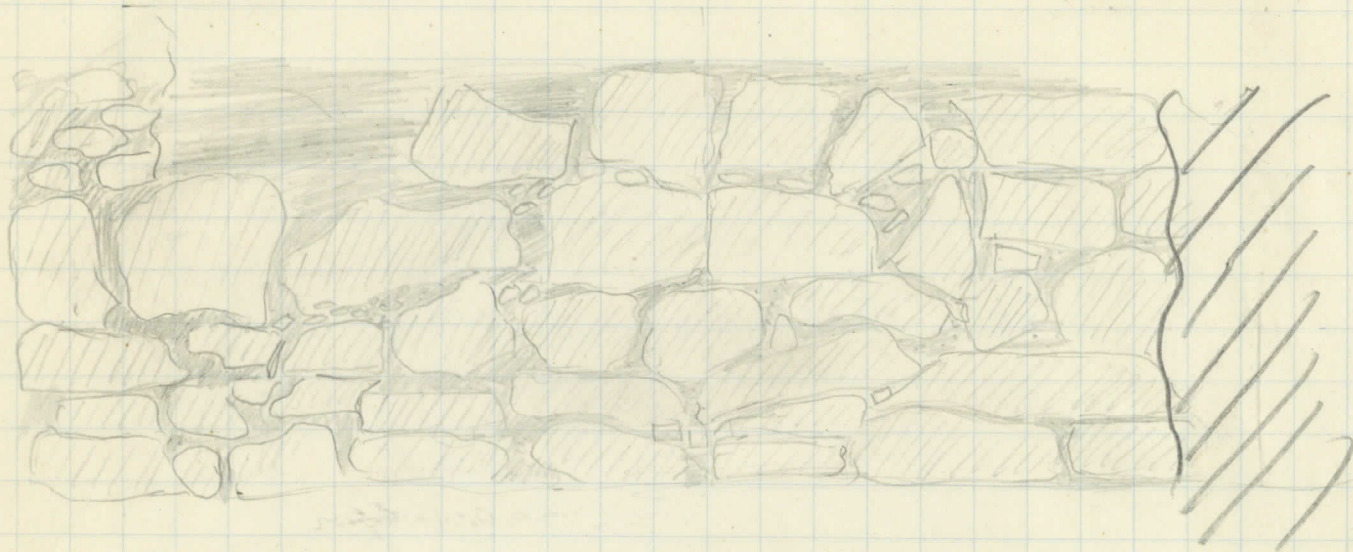
muuri j muodostaa toisen osan haudan
eteläseinästä, rakennettu haimaasta kiviä

Muuri i on jatkuu

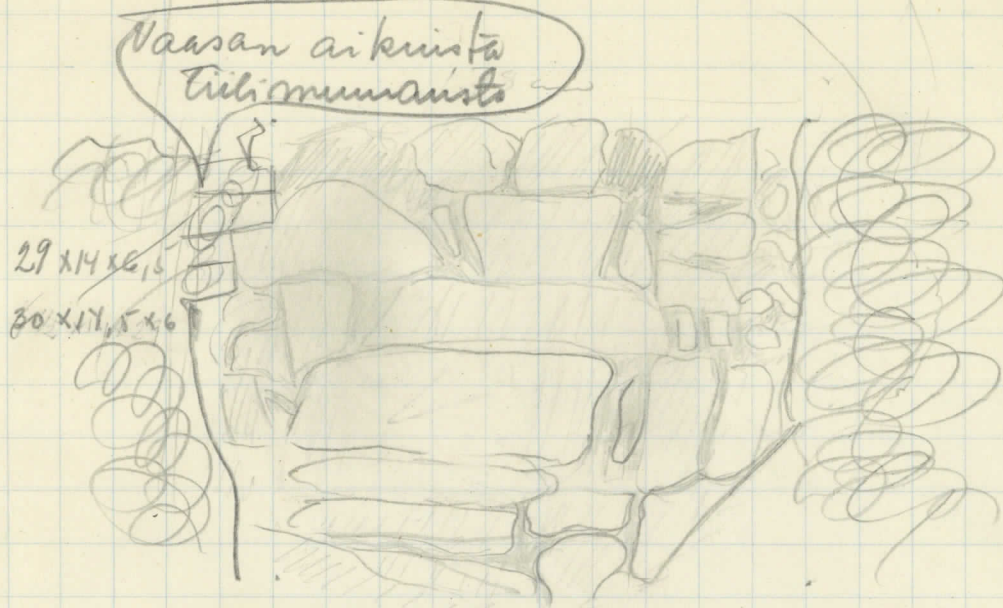
Wankka rengasmuuri

muuri k muodostaa kaudan lausiseinä
ja rakennettu kivenaasta kiviin

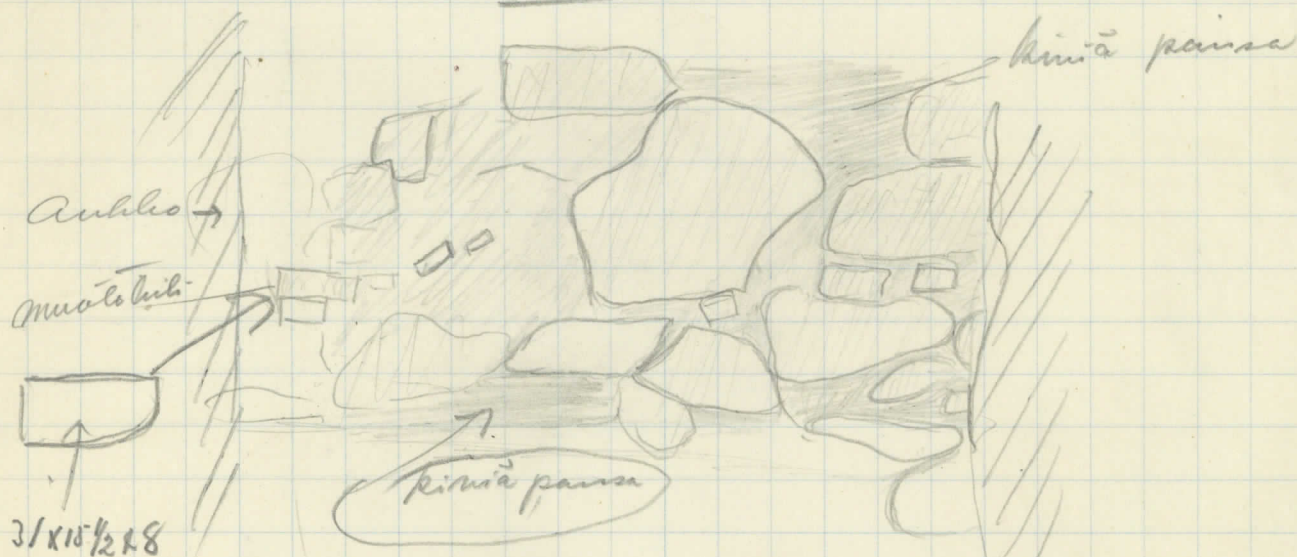
Muuri a

II

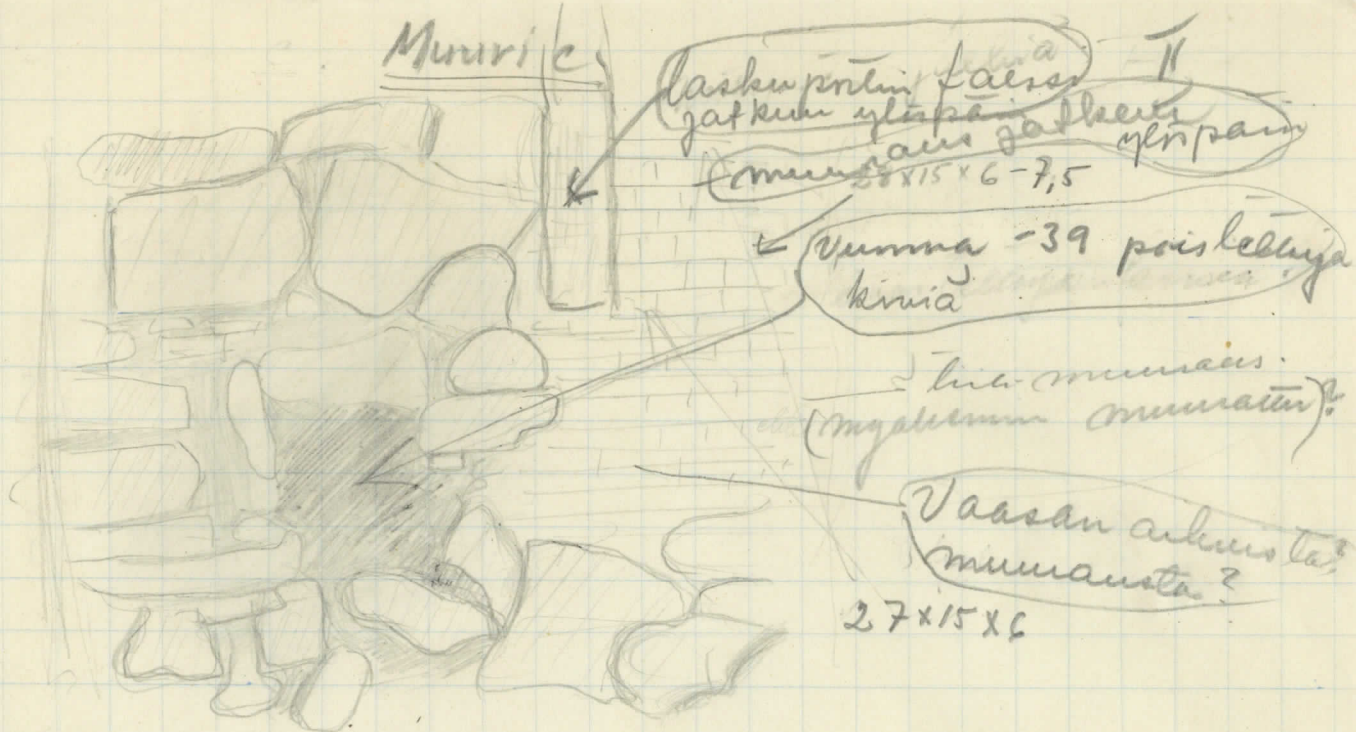

muuri a muodostaa haidan eteläseinä ja on rakennettu karmasta kivistä. Joku tiili esiintyy seinän naseissa ylälaidoissa, tiilien suuruus $29 \times 14 \times 6,5$ ja $30 \times 17,5 \times 6$

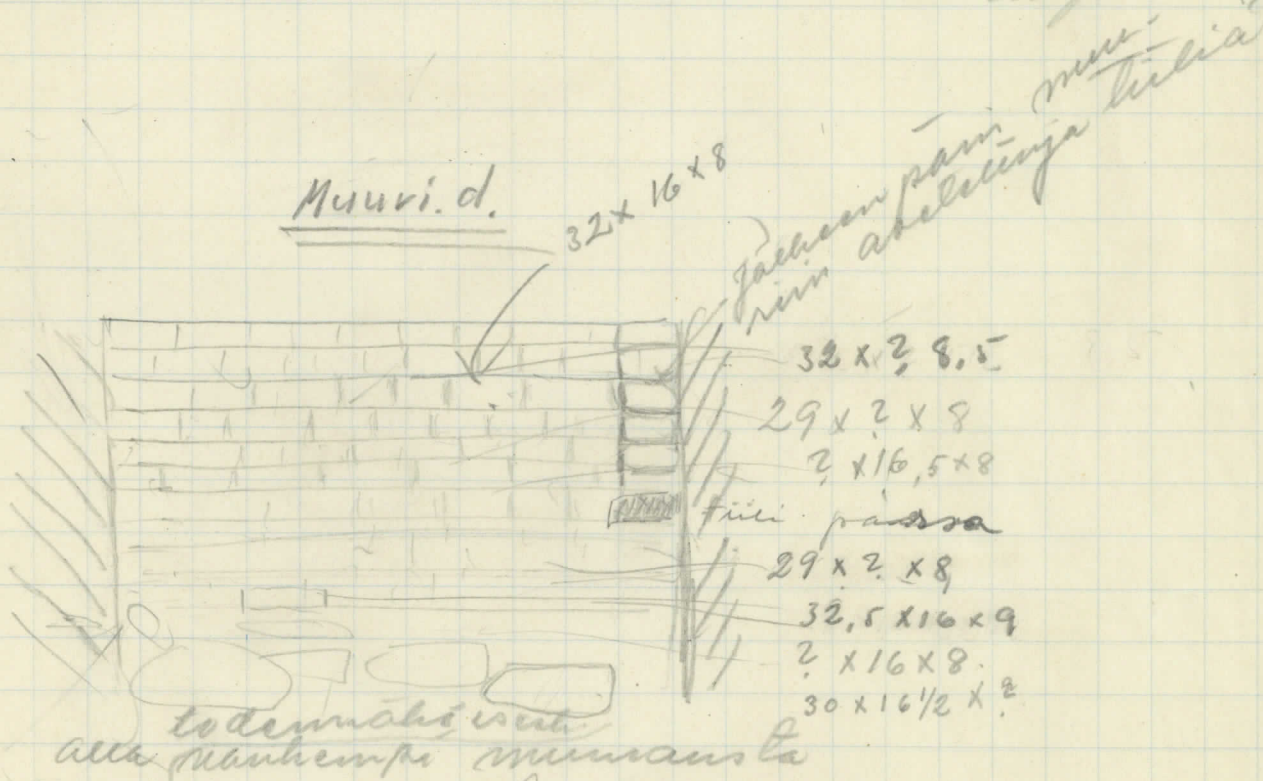
Muuri b

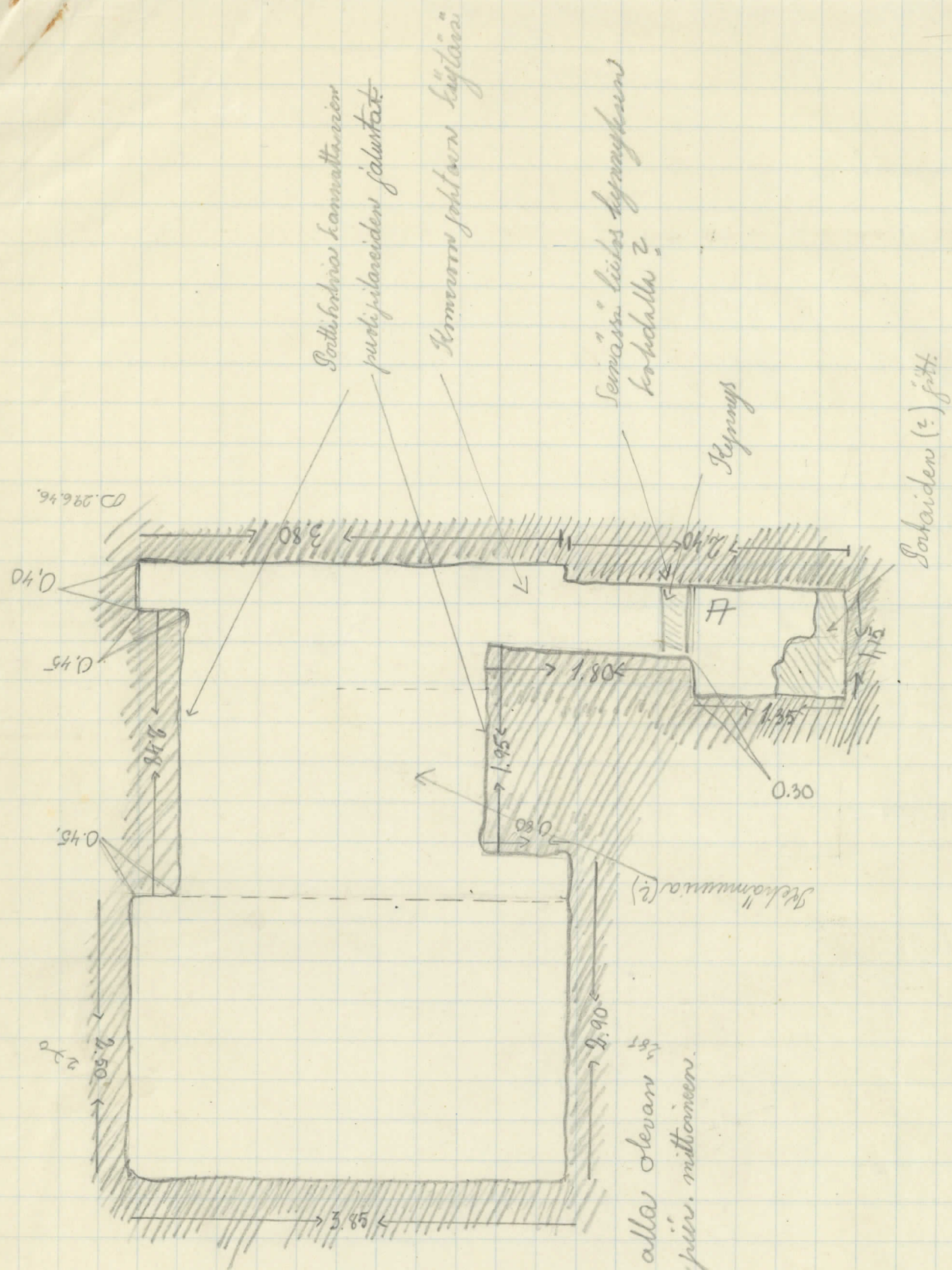
muuri b muodostaa haidan lattiaseinä on rakennettu karmasta kivistä ja paikallisen tiilen pätkistä. Muutotili esiintyy myös muurissa

muuri c muodostaa kaudan pöytäseiniä. On rakennettu karmasta kivistä sekä tiilistä muurin keskikaudella on kiivä kahteen päin?

muuri d muodostaa kaudan itäseinä ja on muuten kahonnan rakennettu sekalaisista tiilistä (kiviä ja rikkimäisiä) Tämä on myöhemmin rakennettu muuri. Linnelyköt ovat myös sekalaiset. Muuraus on yleensä hyvin epätasainen

Stäisen portin alla olevan
haidan pohjapinn. mittoinen.

Itäisen julkun alla oleva hauta.

Haudan leveys on sama kuin porttikäytävään. Itäinen ja läntinen seinä ovat 1,5 m:n korkeiset. Haudan linnakesessä osassa muuttalattia on n. 0,5 m alempana kuin itäisessä osassa julkun suhteen. Itä. 2,10 m:n itäis. linsi-seinästä on etelä-pohj. suuntaan koho haudan leveydeltä hammaakivi muuraus n. 0,5 m:n korke. Tämä hamm. kivi vyöhyke on n. 2 m m:n lev. Län-
terin laidan muodostaa melko tasaiset kvadeerit. Vaikuttaa siltä kuin muuraus jatkuu pohj. ja et. seinän ohitse. Kivi vyöhyke on itään päin mittaisin
Kälaid. ainoast. yksi linn. jälj. (eteläpäässä)

Länsiseinä ei ole liitoksessa pohj. ja et. seinien kanssa, vaan jatkuu näiden ohii. Pohj. seinä ei ole liitoksessa itäseinän kanssa vaan jatkuu linnän ohii. Haudan itäseinä ei ole liitoksessa komeron A n. 0,12 m. haudan seinästä ulkonevan itäseinän kanssa. Komeron A itäseinä jatkuu siis haudan et. seinän ohii. Komeron et. seinä on liitoksessa itä- ja länsi-seinien kanssa.

Haudan seinät ovat hammaakivi muurausta. It. seinän julk. päässä julkun tienpöytä. Komeron seinät hammaakivi muurausta. Komeron itäseinässä kirkonmyllyn kohdalla jatkain nikk. tiilejä, sekä siellä tiillä sein. tielenpöytä. Komeron et. seinän itäpuolella tiili. Kom-
ron länsiseinän ulkonevan osan kulmassa viisi tiiltä $25 \times 11,5 \times 8$, $27 \times 12,5 \times 9$ mm. Käyttää siltä kuin komeron itäseinässä kirkonmyllyn kohdalla olisi tiiltä.

Komeron laipissa on aukko huoneeseen 136. Komeron julkunassa käytävällä on tiilikivi muuraus julkun. Holvin alla tiili muuraus ja oviaukon levyinen laastikimiala jossa kalamuuria, luvensinui, puuriala. Komeroa käytetty kirkonkattina? Komeron et. päässä jätteitä hamm. kivi muurauksesta, (pöytä). Komeron käytävällä löytyi erillinen tiili $34 \times 17,5 - 18 \times 9,5$ mm suuna syön koriankärpäsen jälki.

Haudan et. seinän julk. päässä löytyi n. 2,8 m:n
liipimitt luoti

29.6.46.

Erik Buz

HLONE No 14.

Tiilet

Huone No 14. (et, siipi, alin kerros)

Eteläinen seinä. Seinä osittain tiilimuurausta, osittain harmaakiveä. Seinän itänurkassa olevan ison komeron tiilet: komeron pohjoisempi holvi sekä holvin yläpuolella olevat seinätiilet: $8 \times 15,5 \times 30,5-32$, ($8 \times 15,5 \times 32$, $8 \times 15,5 \times 30,5$, $8 \times 15,5 \times 31$,) muutamia $7,5 \times 15,5 \times 29,5$, $8,5 \times 15,5 \times 31$, $8 \times 2 \times 26$, $8 \times 3 \times 26,5$. Eteläisempi holvi sekä holvin alla aivan itänurkassa oleva pilari $8-8,5 \times 12-13 \times 26-28$, ($8 \times 12,5 \times 26-26,5-27-27,5$, $8 \times 12 \times 27$, $8 \times 13 \times 27-27,5$, $8,5 \times 12,5 \times ?$, $8,5 \times 13 \times 27,5-28$,) komeron länsipieli: (Pohjoisemmän ja eteläisemmän holvin yhteinen pieli) $8-8,5 \times 12,5 \times 26-28$, ($8 \times 12,5 \times 27$, $8 \times ? \times 26-26,5-27$, $8,5 \times ? \times 27,5-28$,) Eteläisimmässä holvissa, osittain koryausmuurausta melko uusilla tiilillä.

Itänurkasta noin 240-315 sm. länteenpäin oleva komero. Komeron piilien tiilet: $8-8,5 \times 12-13 \times 26-28$, ($8 \times 12 \times 26,5$, $8 \times 12,5 \times 26,5$, $8 \times 13 \times 27$, $8 \times ? \times 26$, $8,5 \times 12,5 \times 27,5$, $8,5 \times 13 \times 28$, $8 \times ? \times 28$,) komeron holvi sekä komeron eteläseinä koryausmuurausta melko uusilla tiilillä $6,5 \times 13 \times 28$, $7 \times 13 \times 27$, $6,5 \times ? \times 27$, $7 \times ? \times 28,5-29$, $7,5 \times ? \times 27,5-28$. Seinässä komeron yläpuolella koryausmuurausta melko uusilla ja muutamilla vanhoilla tiilillä, uudehkot tiilet $7 \times 13-13,5 \times 29$, vanhat koryausmuurauksiin $9 \times 13-14-14,5 \times ?$, $9 \times 16,5 \times ?$.

Komeron länsipuolella noin 200 sm. levyinen ja 220 sm. koruinen ala tiilimuurausta $8 \times 12-12,5-13 \times ?$, $8,5 \times 12,5 \times ?$, $8 \times 13-13,5 \times ?$, $8,5 \times 13 \times ?$, $8,5 \times 13,5 \times ?$, $8 \times ? \times 26-26,5-27-27,5$, $8,5 \times ? \times 28-28,5$. Seinän länsinurkassa ylhäällä pieni ala tiilimuurausta: $8,5 \times 13 \times ?$, $9 \times 14 \times ?$, $7,5 \times ? \times 30$, $8 \times ? \times 16,5 \times ?$, $9 \times ? \times 33$.

Läntinen seinä. Seinä aulta koryausmuurausta vanhoilla sekalaisilla, sekä muutamilla uusilla tiilillä. Seinällä olevan ovi-aukon ja etelänurkan välillä alhaalla muutamia varveja aikaisempaa muurausta $8 \times 16 \times ?$, $8,5 \times 16 \times ?$, $9 \times 15,5 \times ?$, $8 \times 16,5 \times ?$, $8 \times ? \times 31,5-32$, $8,5 \times ? \times 32$, $7,5 \times ? \times 31,5$.

Pohjois-seinä. Seinä enimmäkseen harmaakiveä, osittain tiilimuurausta. Seinän itänurkassa oleva mahd. komero: komeron itäpieli ja komeron päällä oleva "vasa" betonia, komeron länsipieli tiilimuurausta $8-8,5 \times 12-13 \times 26-27,5$, ($8 \times 12,5 \times 26$, $8 \times 12 \times ?$, $8 \times 12,5 \times ?$, $8 \times ? \times 26-26,5$, $8,5 \times 13 \times ?$, $8,5 \times ? \times 27,5$,) lasan ja betonikatkon välissä muutamia varveja uutta koryausmuurausta vanhoilla sekalaisilla ja muutamilla uusilla tiilillä. Pohjois-seinästä ulkoneran katkotun harmaakivi-seinän länsipuolella oleva tiilimuuraus (mahd. pilari) $8,5 \times 14 \times 30$, $8 \times 14,5 \times 31,5$, $8 \times 15 \times 31,5$, $9 \times 15,5 \times 32,2$, $8 \times ? \times 31,5$, $8 \times ? \times 29,5$, $9 \times ? \times 34$.

Itäinen seinä. Seinä osittain harmaakivi-, osittain tiilimuurausta. Seinällä oleva ovi-aukko: aukon eteläpieli rapp. peitossa, osa tiiliä näkyvässä, tiilet sekalaisia $8,5 \times 13 \times 28$, $9 \times 13 \times 28,5$.

$9 \times 13,5 \times 28,5$, $9 \times 13 \times 30,5$, $8 \times 14 \times 31,5$, $9 \times 13 \times 31,5$, $8,5 \times ? \times 30$, $8,5 \times ? \times 31$, $9 \times ? \times 32$,
 $8,5 \times ? \times 33,5?$, $7,5 \times 14 \times 25,5$, $7 \times ? \times 25,5$, $7,5 \times 14 \times 29$, $6,5 \times 14,5 \times 29?$, $6,5 \times ? \times 29,5$, $7,5 \times ? \times 31$,
 sekä pienempi osa harmaakiviä. Aukon pohjoispieli mahdollisesti
 korjausmuurausta (myöhäisempää muurausta kuin aukon eteläpieli).
 tulet sekalaisia $8,5 \times 13 \times 28$, $8,5 \times 14,5 \times ?$, $8,5 \times 15,5 \times ?$, $7 \times 15 \times ?$, $6,5 \times 14,5 \times 29,5$, $6,5 \times 15 \times 29,5$,
 $6,5 \times ? \times 30$, $7,5 \times ? \times 29,5$, $7 \times ? \times 29,5 - 30$, $6,5 \times 13,5 \times ?$, $8 \times ? \times 28$, $9 \times ? \times 33,5$. Seinässä ovi-au-
 kon pohjoispuolella noin 170 sm levyinen ala korjausmuurausta: sekä-
 laisia liiliä $6,5 \times 15 \times ?$, $7 \times 15 \times ?$, $7 \times 14,5 \times ?$, $7 \times ? \times 30,5$, $8,5 \times ? \times 29,5$, $8 \times ? \times 31$, $9 \times ? \times 27$,
 $9 \times ? \times 28$. Edellisen pohjoispuolella, pohjoisnurkasta noin 160 sm
 etelään päin, mahd. viimeen muuratun aukon pohjoispieli, lumta-
 vasti saman aikuisia muurausta kuin seinällä olevan ovi-
 aukon eteläpieli: $7,5 \times 13 \times ?$, $6,5 \times ? \times 23,5$, $6,5 \times ? \times 26,5$, $8 \times ? \times 29?$, $9 \times 16? \times ?$, $9 \times ? \times$
 $32,5$, $9 \times ?$.

Huone 15, pannuhuoneen savukanava, sekä eteläriveen e-
telämuurin ulkopuolelle rakennettu tukipilari, jonka pääl-
lä on sauna.

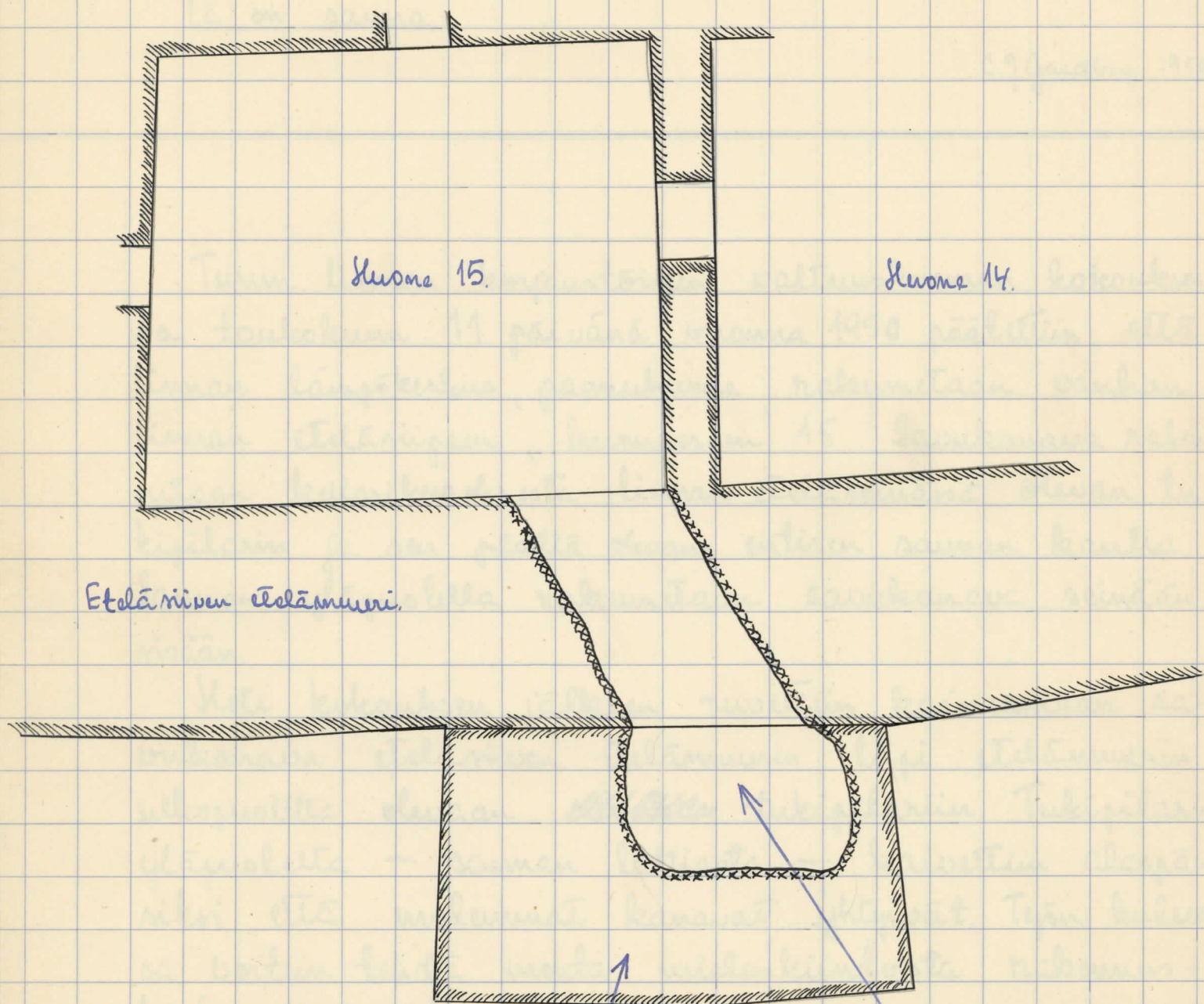
C. J. Gaudberg 1950.

Turun linnan korjaustöiden valtuuskunnan kokoukses-
sa toukokuun 11 päivänä vuonna 1950 päätettiin, että
linnan lämpökeskus, pannuhuone rakennetaan vanhan
linnan eteläriveen, huoneeseen 15. Savukanava raken-
netaan kellarikerroksesta linnan eteläseinänsä olevan tu-
kipilarin ja sen päällä olevan entisen saunan kautta.
Saunan yläpuolella rakennetaan savukanava seinään
sisään.

Keti kokouksen jälkeen ruvettiin kaivamaan sa-
vukanava eteläriveen etelämuurin läpi etelämuurin
ulkopuolelle olevan ~~savukanava~~ tukipilariin. Tukipilarin
yläpuolelta — saunan lattiasta — kaivettiin alaspäin
siksi että molemmat kanavat yhtyivät. Työn keulus-
sa voitiin tehdä monta mielenkiintoista rakennus-
historiallista havaintoa.

Eteläriveen etelämuri oli tällä kohdalla tasan
4 metriä paksu. Muuri oli rakennettu harmaastakivesta.
Muurin sisäpinnassa oli säännöllinen harmaakiveliimitys,
pitkulaisia matalia harmaakiviä suorissa riveissä,
nii samankaltainen liimitys kuin muualla linnassa (m.m.
huoneissa 1, 2, 3, 7 ja 8) erittäin hienoiselta rakennuskau-
delta.

Piirros 1. Etelämuurin ja tukipilarin pohjakaava savukanavan kohdalla. Mittakaava 1:100.

Etelämuurin ulkopuolelle rakennetaan tukipilari.

Vuonna 1950 kaivettu savukanava.

Suunnilleen 100 cm huoneen 15:n seinäpinnasta tuli toinen ribä harmaakivinen seinäpinta vastaan. Tämä seinäpinta on ennen todettu muualla saman huoneen seinässä. Vuonna 1939 tehtiin kohussa eri paikassa koeputkauria ~~ks~~ mainittuun seinään, ja kaikkialla löydettiin alampi harmaakivipinta, joka siis on todettavissa seinän koko pituudessa ja latialta katolle saakka. Seinän keskellä oli tämä alampi pinta 80 cm:n syvyydellä. Savukanavan kohdalla oli se 100 cm:n syvyydellä.

Tämän alemman harmaakivipinnan alla oli erittäin huonoa muurausta. Harmaakivet ~~olivat~~ olivat monin paikoin aivan löysät, eikä niiden välillä ollut kunnollista laastia, vaan sientä ja multaa.

Ulkomuurin ulkopuolelle rakennettu harmaakivinen tukipilari oli tiivis sen päällä olevaan saumaan saakka. Tukipilari on ilmeisesti rakennettu vaasa-ajalla ribeitä ulkomuuri juuri tällä kohdalla oli ~~niin~~ tavalloman heikko. Muurin ulkopinnassa on juuri tällä kohdalla suuri pullistuma. Muurin ja tukipilarin välillä oli avonainen sauma. Vanhan ulkomuurin välle tuleksa osassa oli tiilistä reitcerasta harmaakivipinnan päällä: harmaakivipinta oli korjattu. Tiilimittat tansa pinnassa olivat seuraavat:

a) ylempänä:

30	x	13,5	x	?
31,5	x	?	x	9
32	x	?	x	8,5
32	x	?	x	8,5

b) alempana:

27	x	?	x	6,5	?	x	12,5	x	7
27	x	?	x	7,5	?	x	14	x	7
27,5	x	?	x	7					
27,5	x	?	x	7					

Piirros 2. Etelämuurin ja tukipilarin poikkileikkaus sa-
rukanavan kohdalla. Mittakaava 1:50.

Tukipilarin päälle ra-
keennettu sauna. Saunan
ulkoseinät ovat tiilestä.

Eteläsiiven eteläinen ul-
komuuri.

Etisaula, paneelien y-
läpuolella.

Etisaula, paneelien al-
läpuolella.

Vuonna 1950 kaivettu
tukipilari tukipilarin
lävitse.

Muurissa oleva sauna
sauna.

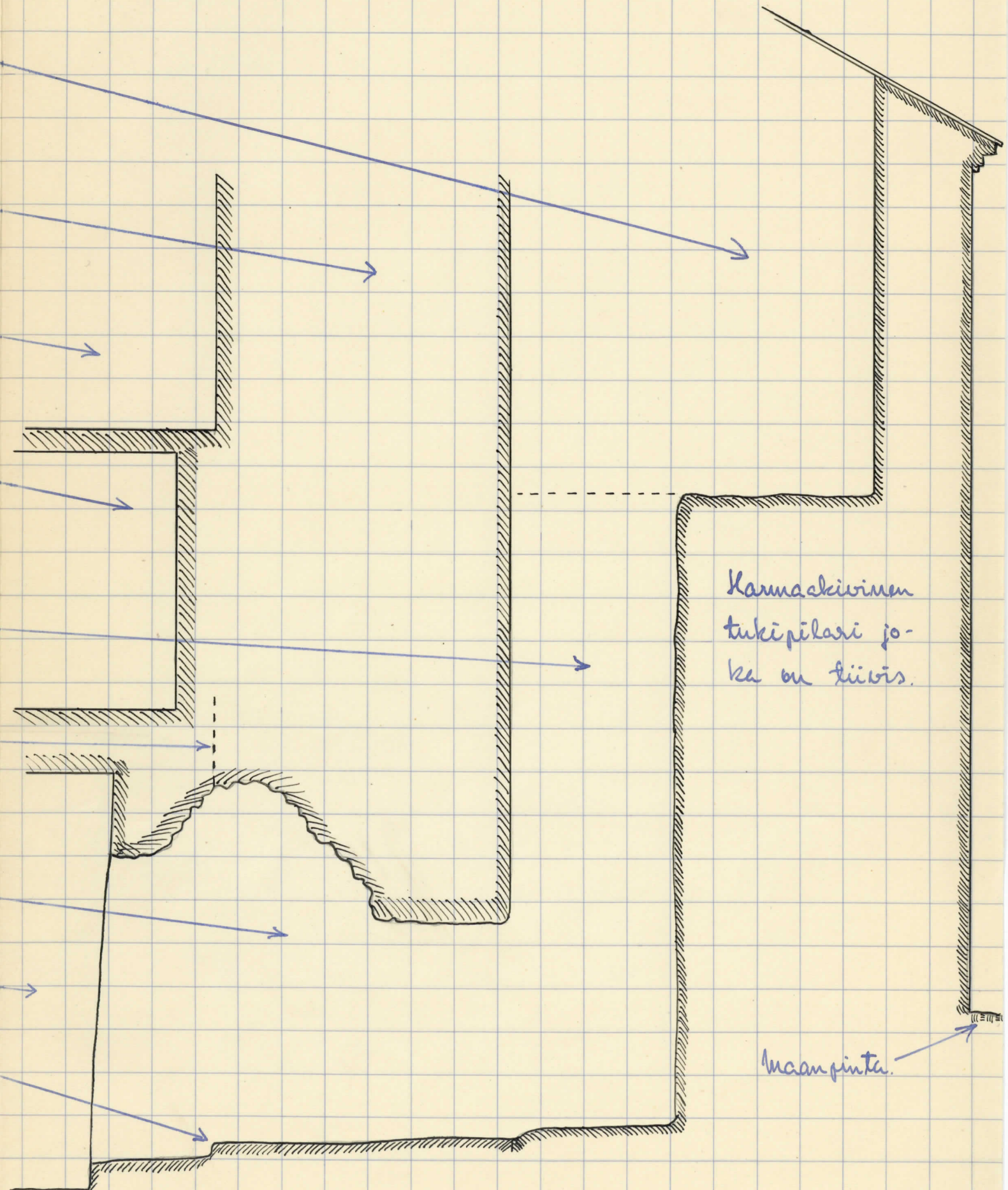
Vuonna 1950 kaivettu
saunkanava.

Huone 15.

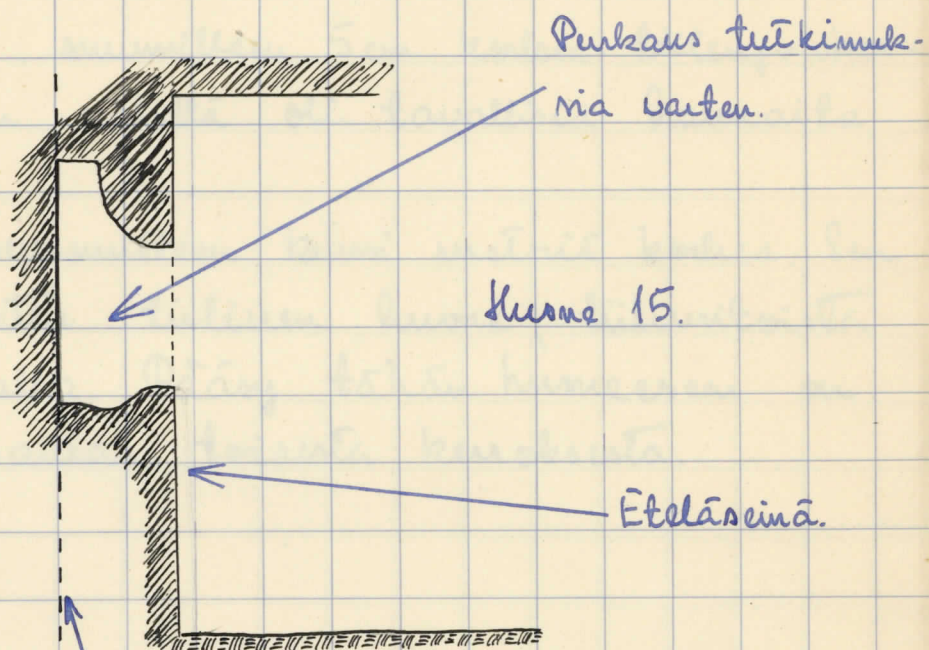
Sauna sauna muurissa.

Karnaakivinen
tukipilari jo-
ka on tiivis.

Maanpinta.

Piirros 3. Huone 15, eteläseinän revetysmaalausmuuri seinän keskikohdalla. Mittakaava 1:50.

80 cm seinäpinnan alla on toinen
nileä harmaakivinen pinta. Tämä
pinta kulkee pitkin huoneen koko
seinää sekä lattiasta katolle saakka.

Tiilimittorista päätään oli alimmainan tiilillä suoritettu korjaus tapahtunut jo kolmannella rakennuskaudella. Ylempi on ilmeisesti vaasa-ajalta.

Tukipilarissa ei laasti vielä alimpana ollut täysin kuivunut. Tukipilarissa oli sen koko korkeudessa 50-60 cm:n välimätkällä suunnilleen 5 cm korkea tiilenporokerros. Näitten kerrosten välillä oli tavallisia harmaita-kiviä.

Tukipilari on suunnilleen kuusi metriä korkea. Sen päälle on rakennettu tiilinen huone, tiilimittorista päätään vaasa-ajalla. Pääsy tähän huoneeseen on huoneesta 41, eteisaulan toisesta kerroksesta.

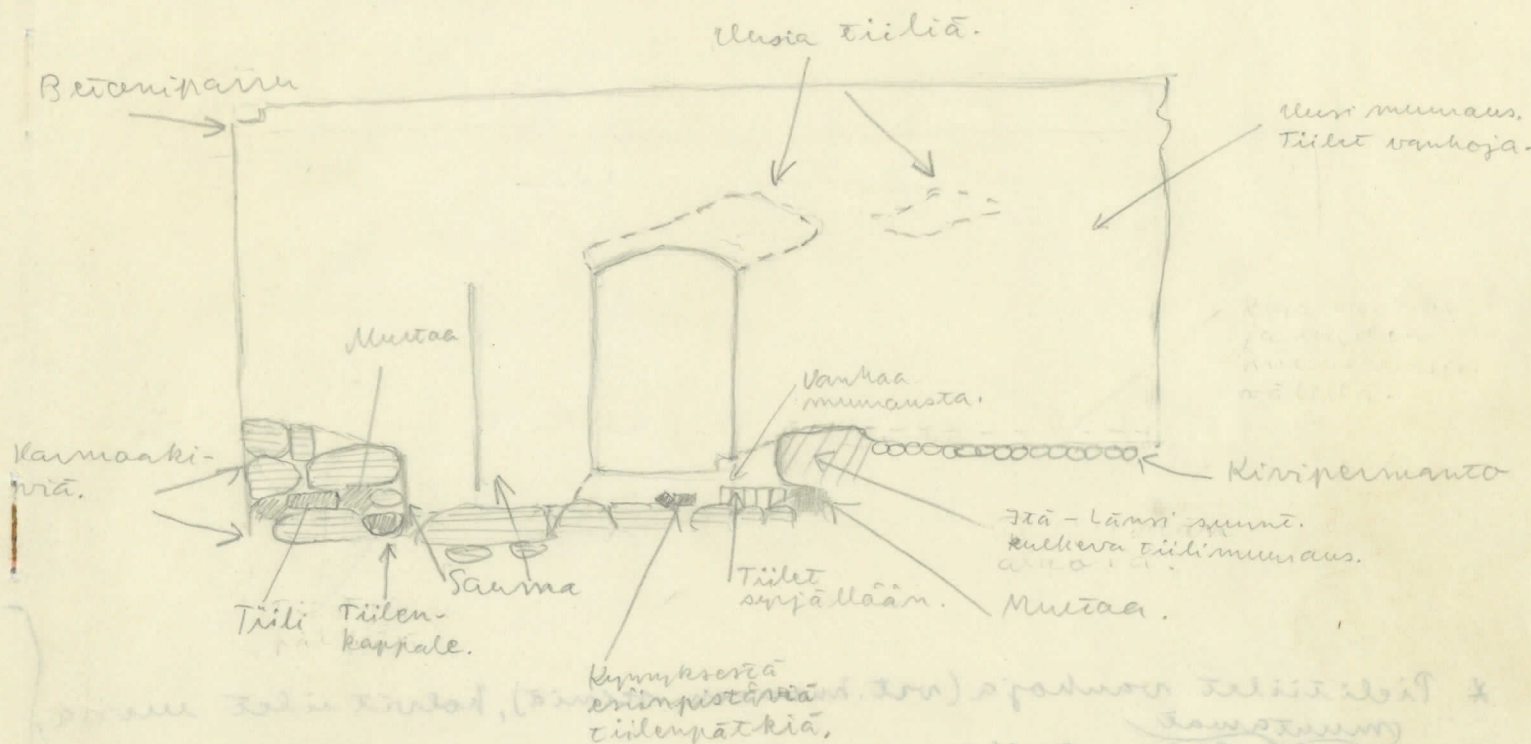
HUONE 15

Kuvaus ja kairaus no 1 (permanento)
+ il. m. H. Bineen

Kuone m. 15.

Pohja-ala vino melikukkullo, seinät harmaakivestä ja tiilestä, pohj.
seinässä kappi-ovea ja ikkuna, itä- ja länsiseinässä
ovi. Katto betonista.

Itäseinä.

Käsitöinä) Seinätiilestä, alimmaisina on lukumattomasti uusi,
(vanhoja), ehkokoivista tiilistä muuraus. Etelä-länsi-
sa pohji- ja eteläseinän kanssa. Seinän alin, mäkivissä oliva
ora harmaakivistä, jotka rokkelin täysin pirstovat esiin 9-19 cm
seinäpinnasta. Kivien välit vain yläosissaan sementinsekaaisella
laastilla tiivistetty. Seinän pohjoisosan alareunassa, mäkivien
kivien yläpuolella meljo tasapintaista harmaakiveä, n. 1,5-2
cm seinäpinnasta ulkonevia. Paissa sama laasti kuin
muussa seinässä paitsi kivien alla, jossa tiili (27,5 x 2
x 8) ja mukulakivi sekä murtaa. Laasti muutettu (täällä)
myös alla olevien perusmuurien välillä. Kynnuksesta pistää
esiin kaksi tiiltä (2 x 12,5 x 5,5, rätkä, ja 2 x 13 x 7,5). Oven

* sarvein seinän pohj. arassa.

* Tuuseinän ovien pöytä.

Picleni aut
esiimpistä
tiili

Lanni.

Muram meita
tiiliä.

Tuulenväetkiä

Tilapainen
ovenkarmi.

Harmakiviä 72a

eteläisen pienen alla, harmaakivien päällä, syvällä
olevien tiilien päätä rivissä ($2 \times 13 - 14 \times 8 - 9$).

N. 42 cm oven eteläpöydästä etelään n. 45 cm korkea ja 63 cm
^{itä-länsuuntaan kulkeva}
leveä tiilimuuraus, jonka ovenpuoleinen osa muutakeroksen
varaam munnattu. Ei ole liitoksessa itäreunan kanssa.

Itäreunan itäosa jatkuu sen edessä olevan, mukula-
ja laakakivista tehdyn perustuksen alle.

Seinän pohjoisessa, koillisuuskann ja oven pohjoisen kes-
kivälillä seinän ensimmäisen tiilikerroksen päältä alka-
va ja n. 207 cm korkea pystysuora rauma, kauteensa
miedessä munnauksessa.

^{aukko}
Ovi, seinän keskikohdasta jatkumiseen pohjoiseen,
segmenttikaarinen; pidetä kaktismuassa seinäpintaa
vastaan; ilman profiloitua. Korkeus kymmenestä kaa-
ren lakeen n. 205 cm, niitten korkeus n. 186 cm, ^{aukon} leve-
ys n. 118 cm. Seinän vahvuus oven kaudalla n. 98 cm. *

Aukon pohja kivistä ja mikkoutuneista tiilistä sekä har-
maakivista. Tiilimitat: $31 \times 16 \times 7$; $28 \times 13 \times 7,5$; $26,5 \times 13$
 $\times 7,5$; $31,5 \times 14,5 \times 2$. Päällä akut, epä säännöllinen, keltä-
vä laastikerros. Myös tiilien välissä keltävä laasti. Kikka mienoa.
Lamaiskulmassa seinän alla esiinpiistävä, vino oven-
nossa oleva, aukon perustamalla $27 \times ? \times 8$. Leikäävä tiili,

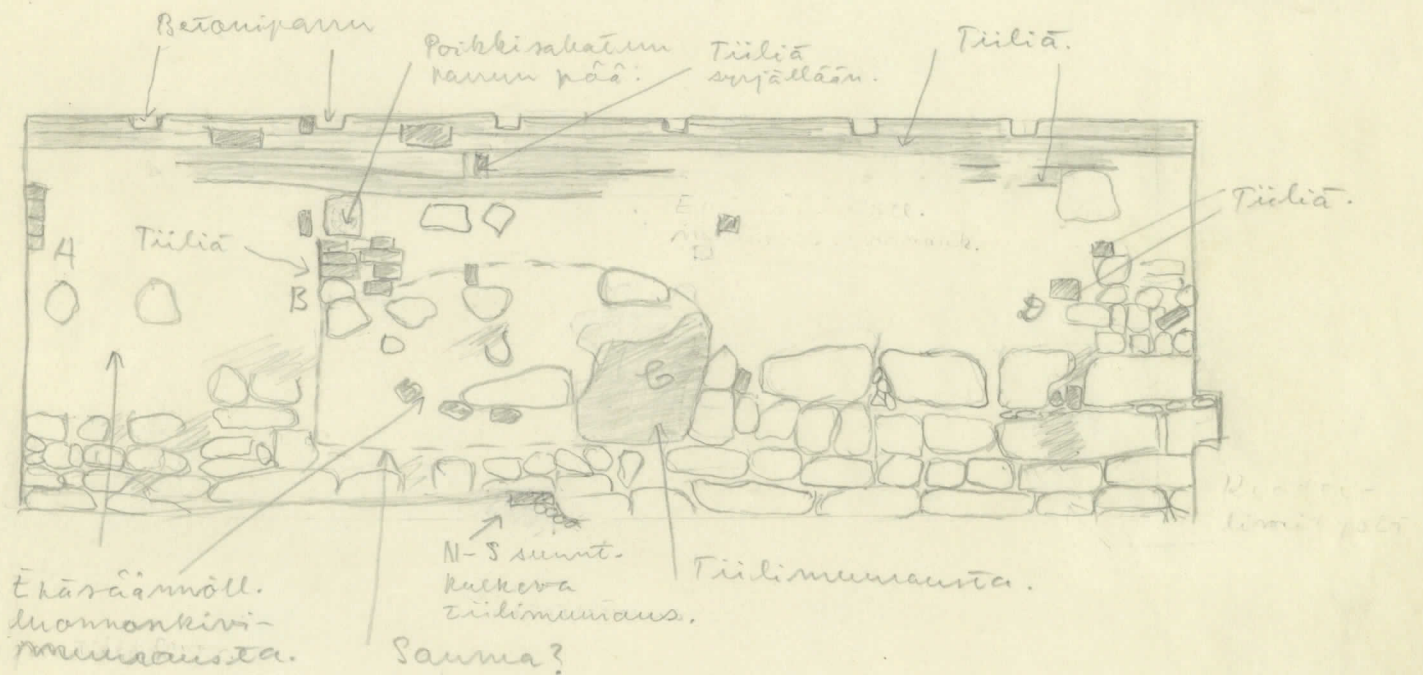
Limitys: munnkilimitys (avauksessa epä säännöllinen)
Sannaus: vinosannaus (paikoitellen huono)
Laastisennontinsekaista, kirkasti keltävä.

Tiilimitat: ~~andett tiilet avauksen kolvissa ja seinäpinnas-
sai $28 - 29 \times 13 \times 8 - 8,5$; vanhat tiilet seinäpinnas-
sai oven pohjoispuolella: $24,5 - 25 \times 13,5 \times 8 - 9$; $29 - 30$
 $\times 14,5 - 15 \times 6 - 6,5$; $25,5 - 27 \times ? \times 7,5 - 8,5$; $26 - 26,5$
 $\times 12 \times 8 - 8,5$; $28 - 30 \times ? \times 8 - 9$; $25 - 27 \times 13 \times 8 - 8,5$;~~

3

~~25 - 27 - 28 x 12 - 13 x 7 - 8,5; 28 - 31 x 14 x 7,5 - 8;~~
~~25 - 27 x 28 x 7 - 8; 33,5 x 16 x 8 - 8,5; 31,5 x 15 x 8;~~
~~28 - 31,5 x 16,5 x 8,5; ovienkannalla: 31 x 15,5 x 8.~~
~~oven eteläpuolella: 28 - 31 x 13,5 x 6,5 - 8; 30,5 x 15 x~~
~~7; 29 x 12,5 - 13 x 8 - 8,5; 26 - 28 x 12,5 - 13 x 8 - 9;~~
~~29 - 31 x 13 x 6 - 6,5; 30 - 31 x 14 - 15 x 6 - 6,5;~~
 alimmat tiilikeraukset: ^{*} 27 x 12 x 7 - 8; 32 x ? x 7,5.

Eteläseinä.

Eteläseinä (ulkoseinä), pääasiassa oviauonon luonnonkivistä
 murettu, jatkuen seinän juuresta oviauonon ^{perman-}to-
 jen alle; ei ole liitoksessa itä- ja länniseinän kanssa.
 Seinäpinta erittäin epätasainen. Seinän alaosassa on
 huomattavissa selvää kivien järjestyä, varsinkin länni-
 osassa, jossa kvaderia ^{voa} ^{limitse} ^{muistuttaa}. Tämän eteläpuolella itä-
 puolella, joiden välissä ja alla olevat saavat joko il-
 man laastia, tai mukulakivillä ja laastilla täytetty.
 Länniosassa, permannen ja katon keskivälillä, pienenköjä,
 tasapintaisia kiviä. Muut luonnonkiviset ovat luko-
 koirista, enimmäkseen epäsäännöllisistä kivistä.

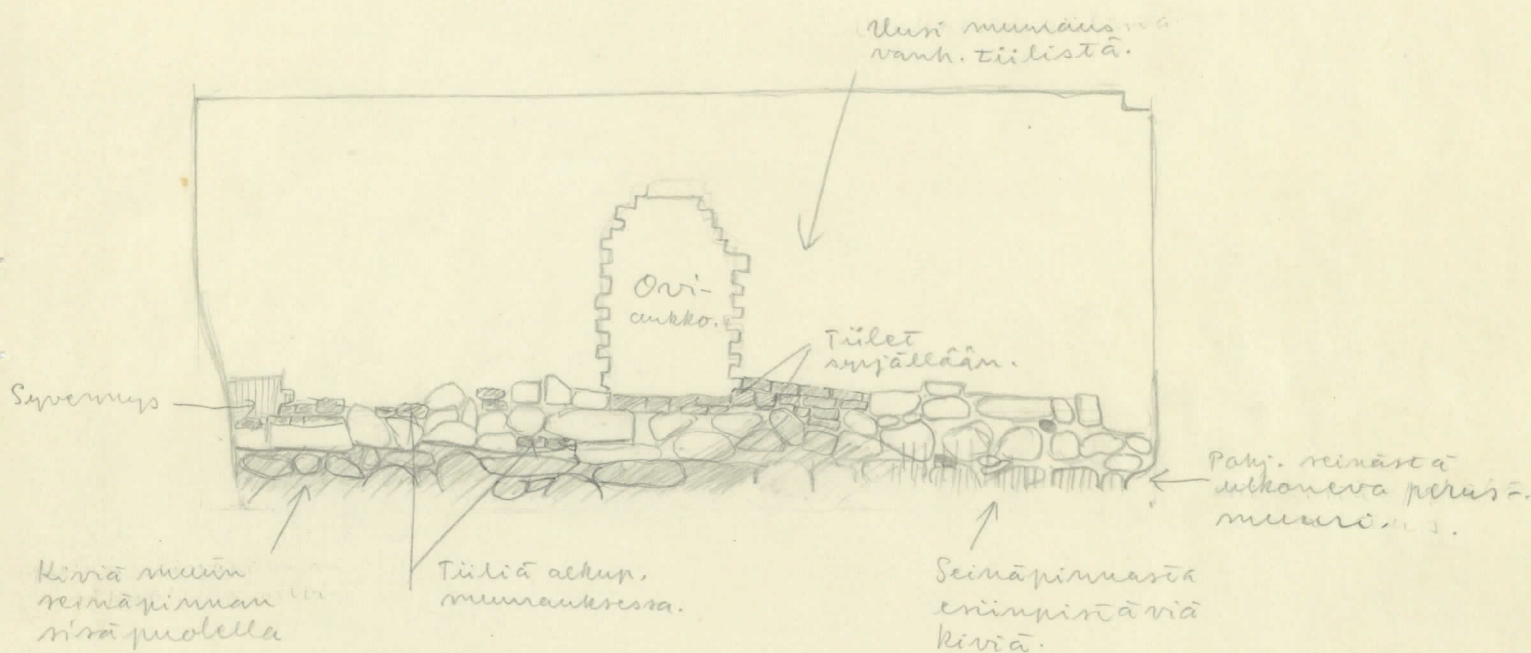
Tiiltä esiintyy; Katamajassa 2-3 kerrosta, Ensimäisen ja neljännen betonipanun välillä sekä kuuden kaudella, idästä päin laskien, tiilikorokset ilahtuvat alemmaksi. Tiilet ensimmäiseen juaksusta, paikoitellen syjällään tai päteäin. Ylimmät, parin- ja reikiin kuuluvat tiilikorokset muutamit sementinsekaisella laastolla vanhoista tiilistä. *Toista betonipanusta n. 60 cm alaspäin n. 40 cm korkeita 54 cm leveä, itä-länteen pystysuora tiilimuuraus. (B) Kolmannen ja neljännen betonipanun välissä, seinän alaosassa, n. 125 cm korkea ja 120 cm. leveä, samankaltainen muuraus, jonka alareunan lännestä hiukan ulkane alleolevasta, etelään päin kallellaan olevasta seinäpinnasta. Alhaalla tiilet ovat juaksusta, ylempänä päteäin. (E) Seinän lännellä muutamia ehjiä ja rikkiäinisiä tiiliä. (D).

N. 32 cm. toisen betonipanun alapuolella pistää seinäpinnasta esiin n. 25 cm:n vahvuinen ja 13 cm:n ^{pitkinen} ^{leveys} ^{hieman} ^{neli-} muinen, kolmeinua mitta, kirkas sahalla ja kiveillä katkaistui. Tuntuu olevan melko uusi.

Tiilimitat: pönnöikien muurauksessa: 31-32 x ? x 7,5-9; 24-26 x ? x 6,5; 33 x 14 x ?; 30-31 x ? x 7-8; 32,5 x 16,5 x ?; 22-24 x ? x 6 (pätkeä); 21,5 x ? x 5,5; 22 x 2 x 6; alemmat tiilikorokset: ? x 13 x 8,5; 25,5 x 13 x 8,5; 26,5 x ? x 7,5; ? x 12-13,5 x 8,5; ? x 12 x 7; 18 x ? x 8,5 (pätkeä); A: ? x ? x 7,5-8; B: 25-26 x 12,5-13 x 7-8,5; C: 26-27 x 13,5 x 8-9; ? x 13,5 x 7,5; ? x 12,5 x 9; 3 x 12,5 x 7,5; ? x 13,5 x 8; ? x 13 x 7; ? x 12,5 x 8,5; ? x 13 x 6; D: ? x 12 x 9; 19 x 12,5 x ? (pätkeä); 27 x ? x 7;

Seinäkivien välisiä saumojia ja paikoitellen myös kiviä peittävä rappaus tummanharmaata, helposti murenevaa, paikoitellen pieniä kalkkikimpaleita sisältävää. Siellä täällä valkoista kalkkikimettä. Värihainnen muhilaasti kelleitävää, kiinteätä. Kiekkamelko karkeata. G:nä tiilien välinen laasti näyttää olevan ramanlaista kuin seinäpinnan rappaus.

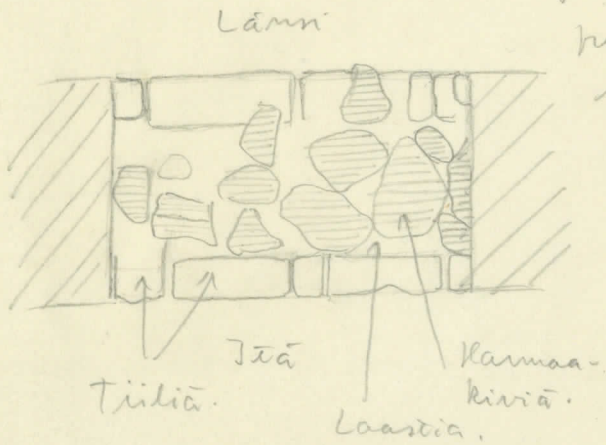
Länsiseinä.

Länsiseinän alaosa alkuperäinen, luomankivistä ja tiilistä, yläosa uusi, vanhoista tiilistä muurattu. Seinä ei ole liitoksessa pohj.- ja eteläseinän kanssa. Sen alimpien, eristettyjen kiviä välillä olevat raot jako ilman laastia tai muurattuihin laastin täyttämät. Alkup. muraan-
sen 1-2 alimmaisista kivistä avat ovi ja laumaismu-
ran välillä n. 5-14 cm muun seinäpinnan sisäpuolella. Ovi-
pohj. puolella on n. 5-10 cm:n syvä epäsäännöllinen sy-
vennys. Seinän pohj. osan alimmat kivet ulkonevat pykälän
tavoim n. 6-25 cm muusta seinäpinnasta. Pohj. seinän alla
oleva ~~perusmuuri~~ ulottuu n. 18 cm. länsiseinän pohj. nään

alle. Vanhan ja uuden muumauksen välillä, muoneen laumaismuksessa, on n. 35 cm leveä, 30 cm korkea ja 15-17 cm syvä nelisivuinen syvennys. Sen yläosassa ja laeissa oleva laasti harmaata (sientä), alaosassa ja pohjalla kelleitävää. Alkup. seinässä erintyypp. paikoittelun tiiltä, vaininkin oven alla ja pohj. puolella, jossa kaksi tiiltä sypjällään.

Oviankko keskeneräinen, epätasainen pieli. Leveys: ala- ja keskiosa 100 cm, yläosa 40 cm. Laki tasainen, onttain sementtilaastikeroksen peittämä. Seinän vahvuus oven kohdalla n. 63 cm. - Aukan pohja tiilistä ja harmaakivistä, joista muutamia ulatuvat pohj. pielen sisään. Aukanpohja oli epäräännöllisen, kelleitävän laastikeroksen peittämä. Samaa laastia kivien välissä.

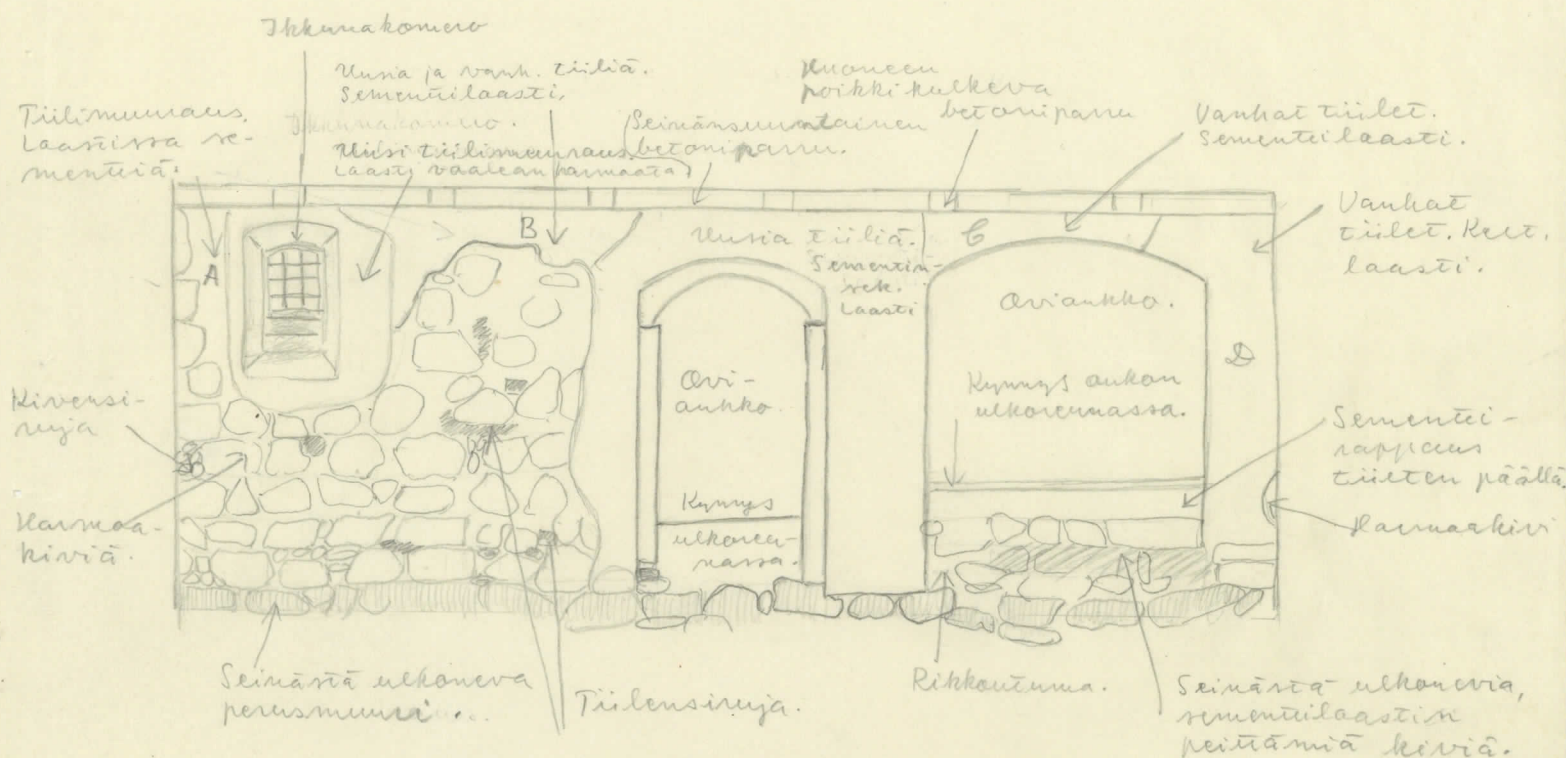

Tiilimitat: alkup. seinä ja oviankon pohja ;
 $2 \times 14 \times 8$; $30 \times 2 \times 7,5$; $20 \times 2 \times 7$ (pätkä); $27,5 \times 2 \times 8,5$;
 $2 \times 14 \times 7$; $2 \times 12,5 \times 8$; $30,5 \times 2 \times 9$; $2 \times 13 \times 7,5$; $29,5$
 $\times 13,5 \times 8$; $31,5 \times 15 \times 7,5 - 8,5$; $29 \times 13,5 \times 8,5$; $30 \times 14 \times 2$;
 $28 \times 2 \times 8$; $27,5 \times 2 \times 7,5$; ~~uusi muumaus: oviankon ete-~~
~~läpuolelta: $31 \times 2 \times 8$; $25 - 27,5 \times 2 \times 6 - 6,5$;~~
 ~~$23,5 \times 2 \times 8$; $2 \times 15 \times 7,5$; $28 \times 2 \times 8$; $25,5 \times 2$~~
 ~~$\times 9$ (pätkä?); $27 \times 2 \times 8$; $29 \times 14,5 \times 7$; $26 \times 2 \times 6,5$;~~
 ~~$25,5 \times 14,5 \times 5,5$; $2 \times 15 \times 6,5$; $30 \times 15,5 \times 6,5$;~~
 ~~$27 \times 2 \times 7,5$; $28 \times 2 \times 7 - 7,5$; $2 \times 16,5 \times 8,5$; 24~~
 ~~$- 27 \times 14,5 \times 7 - 7,5$; $25,5 \times 2 \times 8,5$;~~

Linjitys: sekalinjitys. Saumaus seinän vanhassa osassa epämääräinen, uudessa huono viirisaumaus. Laasti vanhassa osassa kellertävää, kulkkijyviä sisältävää, helposti murenevaa. Kiekkua hienoa. Uuden osan laasti sementtisekoista.

$2,2 \times 5 \times 8,25$; $1,8 \times 5 \times 5$; $P \times 5 \times 98$; A: 20 kiviä
 $2,2 \times 81 \times 5$; $2 \times 51 \times 5$; $2,2 \times 2,1 \times 5$; 8 ; $F \times 21 \times 5$; $F \times 2,11 \times 5$

Pohjoisseinä:

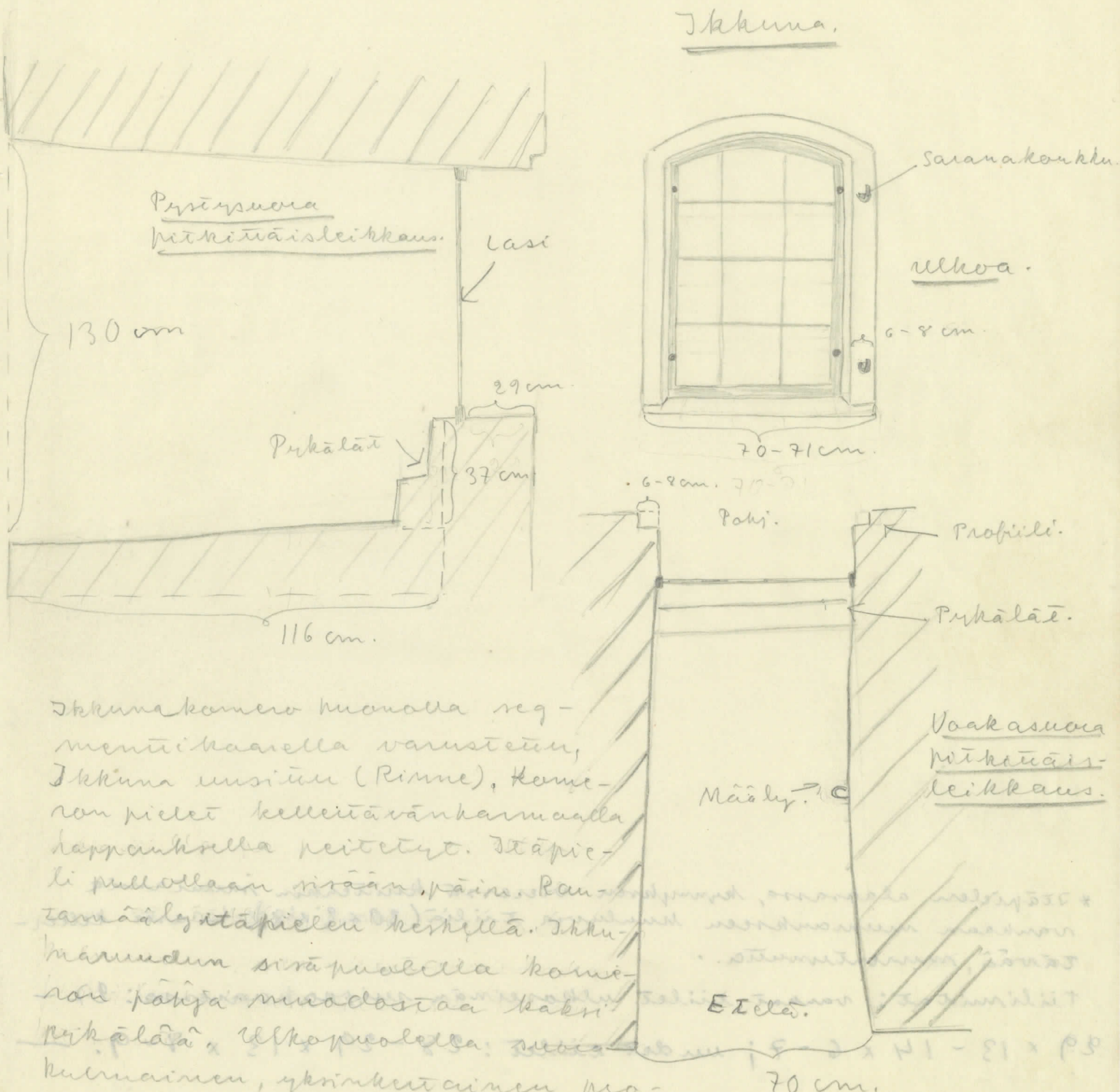
Pohj. seinä (ulkoseinä), luamoukivista ja tiilistä, ei ole liitoksessa itä- ja länniseinän kanssa*. Alimma perusmuuraus kaivettaessa tavattu, n. 50 cm korkea (sivemälle ei ole kaivettu) ja 13-21 cm seinäpinnasta ulkoneva perusmuuri, mitteri kantaa laastilla sidottu. Läntisen oven länsipuolella olevassa seinässä on karnaakivien välissä käytetty runsaasti kiven- ja tiilensiruja. Itäisen ovi-aukon alla oleva seinän yläosan länsipää ei ole muun seinäpinnan kanssa samassa tasossa, vaan muodosta ovi-aukon läntisen pään...

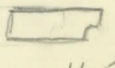
Tiilimitat: A: $32 \times 2 \times 9$; $2 \times 16 \times 8,5$; $23,5 \times 2 \times 6,5$;
 $\times 11,5 \times 7$; $2 \times 16 \times 7$; B: $2 \times 24,5 \times 6,5$; $2 \times 12 \times 5$; $2 \times 13 \times 6,5$;
 8-30 $\times 2 \times 8-9$ (mura tiilia).

*
Tiilimitat: sisäpuolella, seinäpinnassa: $27 - 28 \times 14 - 15 \times 6,5 - 8$; ulkopuolella: $26 - 27 \times 13,5 - 15 \times 6 - 7$.
Laasti: sisäpuolella, seinäpinnassa: maitei valkoista kikk-
ka kankata; ulkopuolella: vaaleankeltaista, kovaa. Kikkalaasti
vaihhtelee.

pystysuoran
kohdalla n. 16-17 cm syvään pykälään. Tämän kohdan alla on seinä rikkoutunut perusmuurankseen asti. *

Tiivistä esiintyy ikkunanaukon sekä oviaukon ympärillä, ikkunan lämmönsäilyä ja lämmönsäilyä välillä (A) sekä katoma-
jassal läntisen oven ja ikkunan välissä (B). *

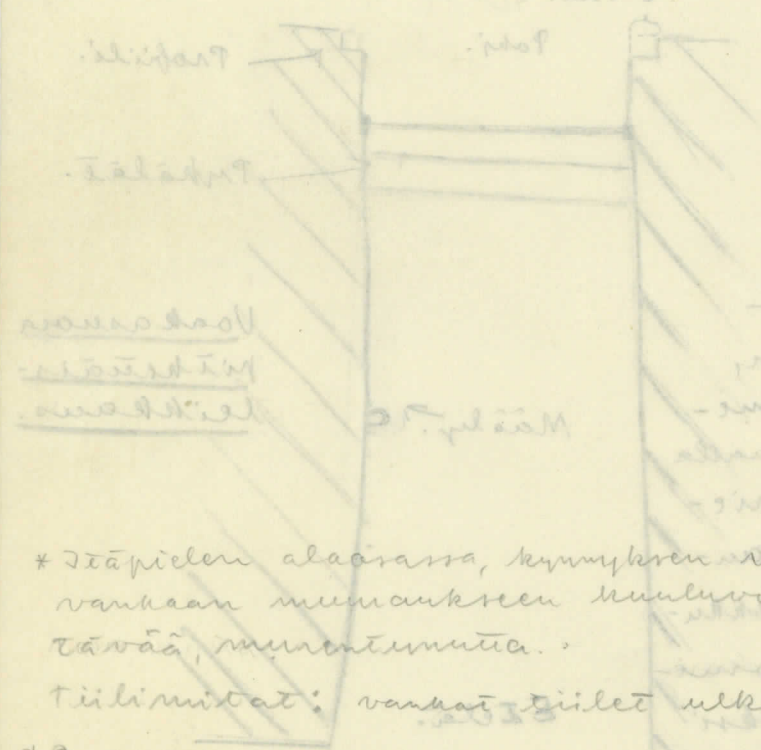
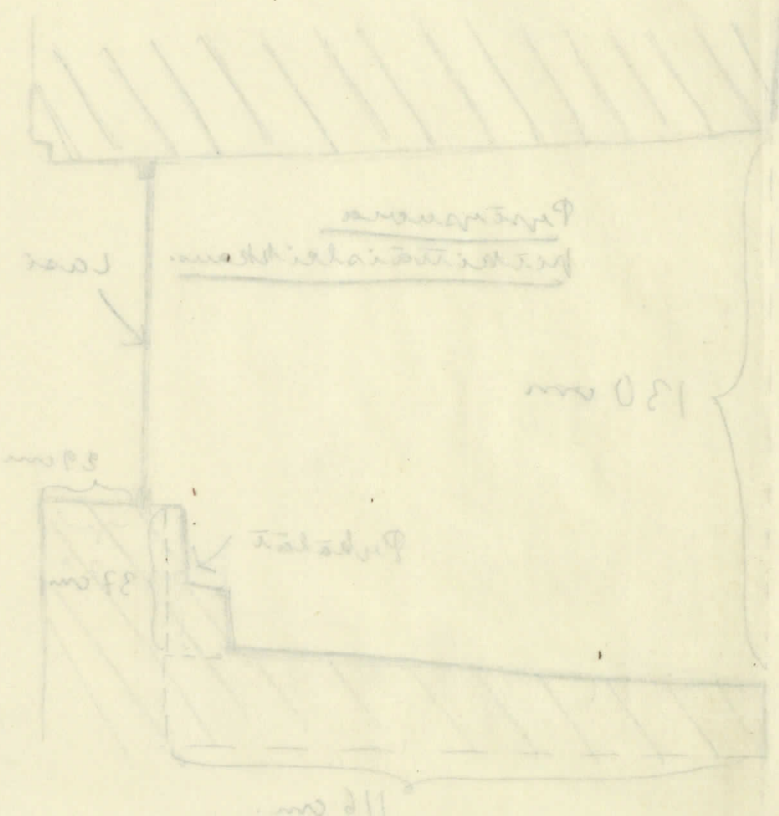
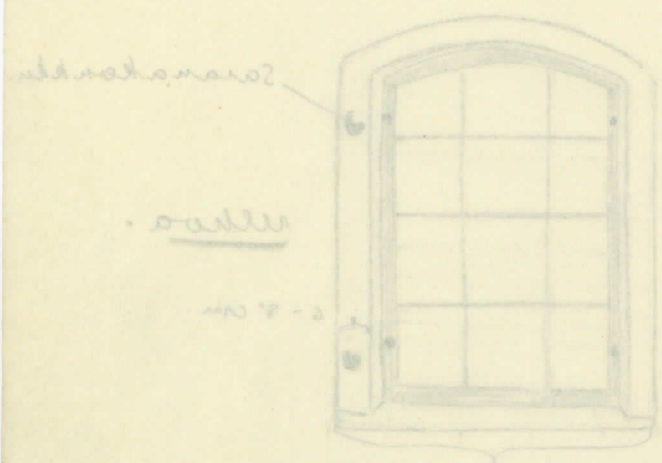

Ikkunakamera muonalla seg-
menttihaarella varustettu,
ikkuna insuuli (Rimne), kame-
ron pilet kelleitavankarmalla
happamkolla peitetty. Itäpie-
li pullolla on rissän päin. Rau-
tamäärästä pielen keskellä. Ikku-
naukuman sivu puolella kame-
ron päin ja muodostaa kaksi
pykälää. Ulkopuolella: suora
kulmainen, yksinkertainen pro-
fiili, aikaansaatu siten, että lapp cellaan ja kaaresta sy-
jälleen olevien tiilien kulmat ovat -muotoisiksi
kovennetut. *

11.5
11
115
1265

8
 Kokoalla n. 18-19 m. korkeus, tornin katto on
 on noin 18-19 m. korkeus, tornin katto on
 Tässä on nähtävissä ikkunan ja oven välillä
 ikkunan ja oven välillä (18) *

Ikkinä.

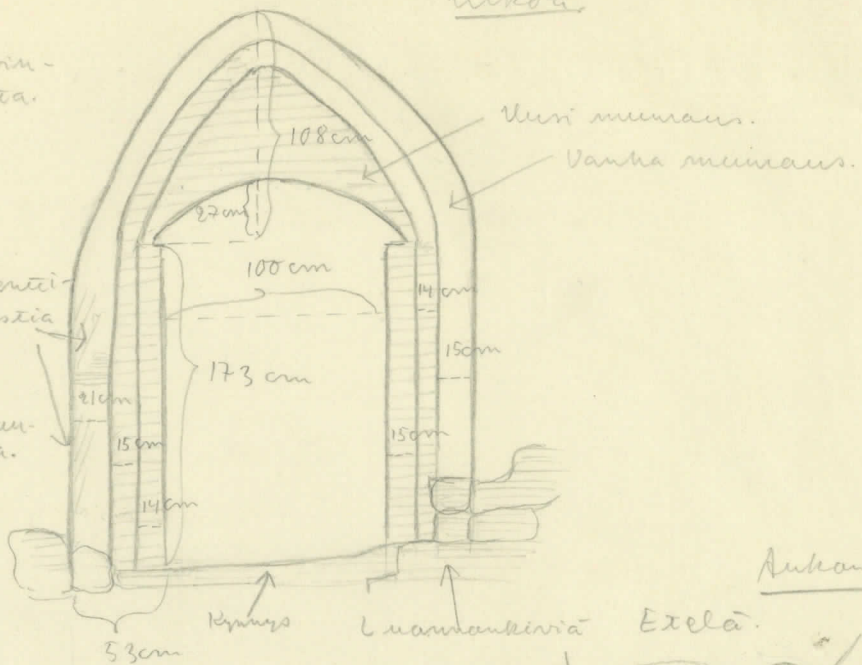
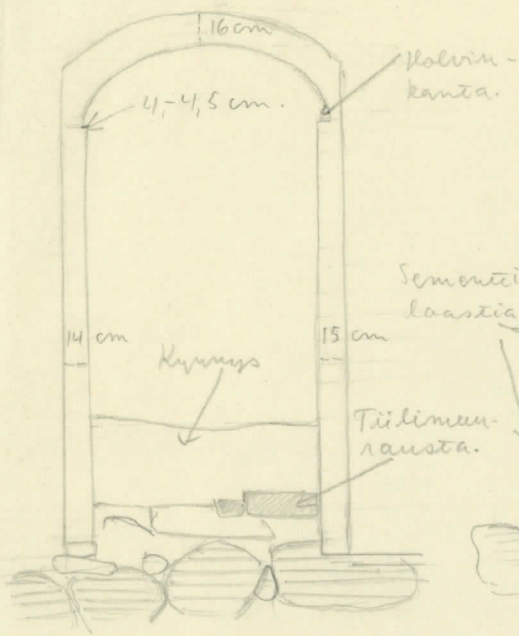
Ikkinä on kattoon
 kattoon kattoon
 kattoon kattoon
 kattoon kattoon
 kattoon kattoon

* Täpöiden alarassa, kymmenen vieressä kuitakin muutamia
 vanhaan muuraukseen kuuluvia tiiliä (30 x 2 x 8). Täpöiden keller-
 tävää, muuraukset.
 tiilimittat: vanhat tiilet ulkoseinän suippokaaressa: 28-
 29 x 13 - 14 x 6 - 7; uudet tiilet: 28-29 x 13 x 8-9.

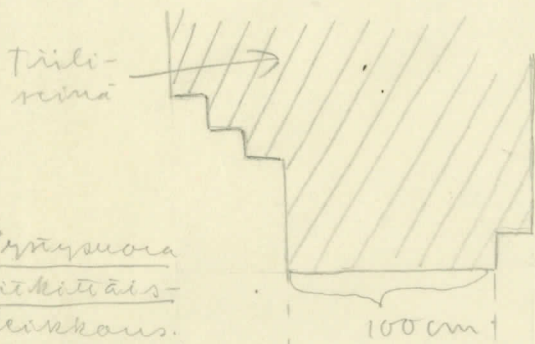
18-19 m. korkeus, tornin katto on
 18-19 m. korkeus, tornin katto on
 18-19 m. korkeus, tornin katto on
 18-19 m. korkeus, tornin katto on
 18-19 m. korkeus, tornin katto on

Sisältä.

Ulkoo.

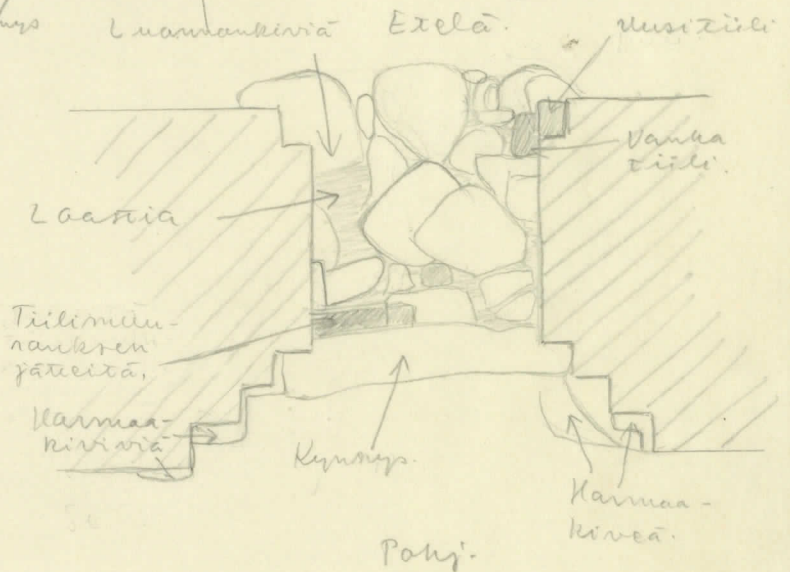
Aukan pöytä.

Pöytäsuora
näkötähtis-
leikkaus.

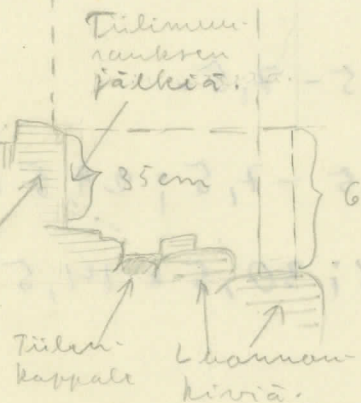
Pohj.

Etelä.

Pikamäärä

Karmaakivi-
kynnys.

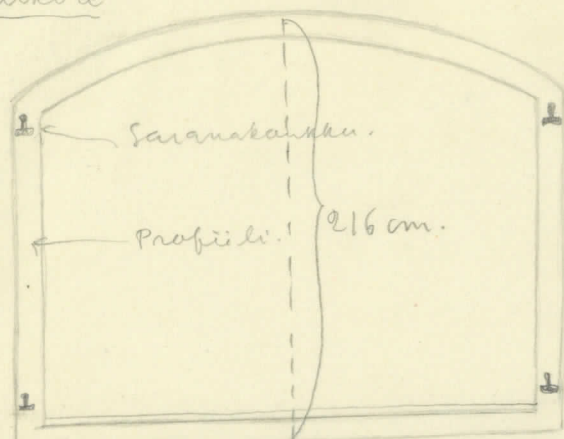
Ovikukko segmenttikolvilla varus-
tetun. Sisäpuolella segmenttikaa-
ri ykrinhertainen suorakulmainen
profiili, ulkopuolella segmentti-
kaari sekä tämän ympärillä epäsuor-
nollinen suippokaari, jossa kaksin-
kertainen suorakulmainen profiili.
Yhteensä siis kolme profiilia.

Muuraus ja tiilet sisäpuolella, pieliissä, kot-
vissa sekä oirtaim ulkopuolella suuria.*

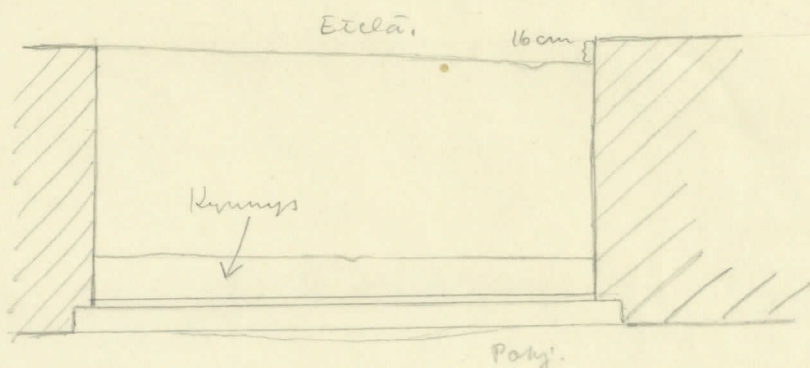
Aukan pöytä luomankivistä, saavissa kellestää, belpanti muuraus. Vaasti.
Pöydän pohj. seinässä kynnys, sivuillaan tasaisesta karmaak-
kivestä. Kynnyskren sisäpuolella päälle tiilimuurauksesta (27,5 x
14,5 x 7,5) jonka laasti vaaleasta, kovaa. Kiekkä kienoa. -Seinän
ulkopuolella kynnys liittyy oviavukan profiilin alla oleviin, tästä
nieman ulkonuihin karmaakiviin, joita nähtävästi on tarkoitustaan
varten muovailtu.

Pohj. seinän itäisen oviavukko.

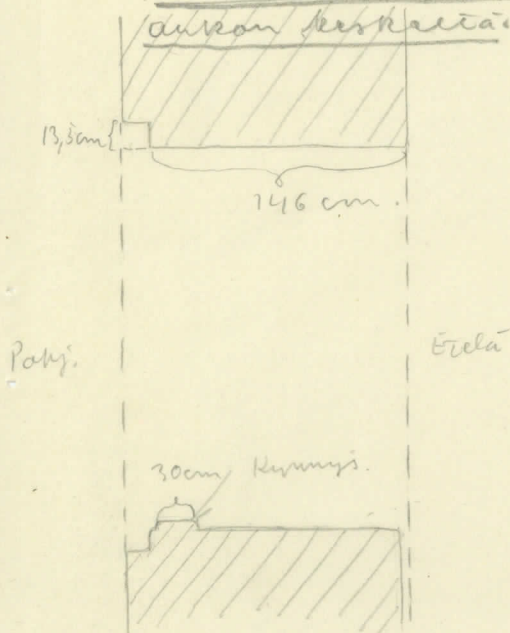
Ulkoa

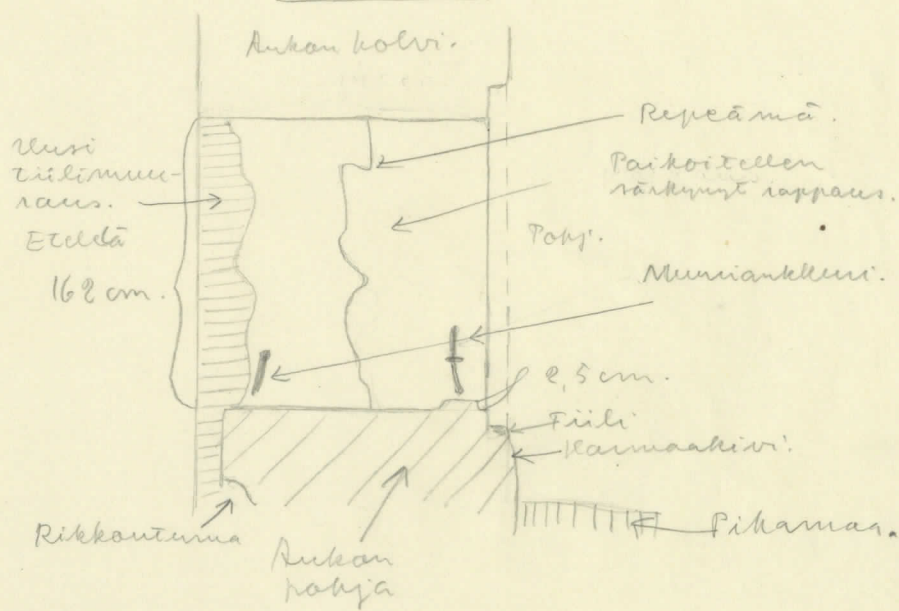
Aukon pohja.

Pystysuora
viikittäisleikkaus.
aukon keskeltä.

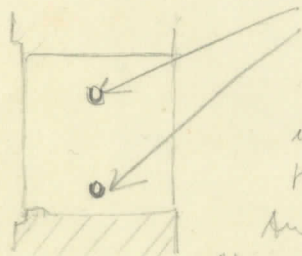
Länsipieli.

Oviavukko segmenttikaarinen. Ulkopuolella yksinkertainen, suorakulmainen profiili. Kolvin laasti vaaleanharmaata,

tiilet vaaleanpunaisesta rivakovan laastin peitossa.* Kolvin sisäreunassa, suunnilleen laasta aukon länsipielen korjausmuurausta. Tiilet vanhaa, laasti sementinsekaista.*

Aukon itäpieli kantaaetian vaah. tiilistä.* Renessanssilimitys. Laasti kellertävää, helposti murenevaa, hikka kiemoa. Rappaus samanlaisia, pinnaltaan punertavaa. Pienen keskellä kaksi mäpkyä päällekkäin ovenhakoa varten.

Länsipielen eteläreuna uudesta tiilistä.* Laasti sementinsekaista. Muu osa samanlainen kuin itäpieli. Pienen alaosan kynnästäkin reunassa kämmäkiivi muodostunut muniankehä.*
Aukon pohja tiilistä, sementtirappauksen peittämä. Kynnys pohj. reunassa, samoin tiilistä. Sen ulkoseinässä

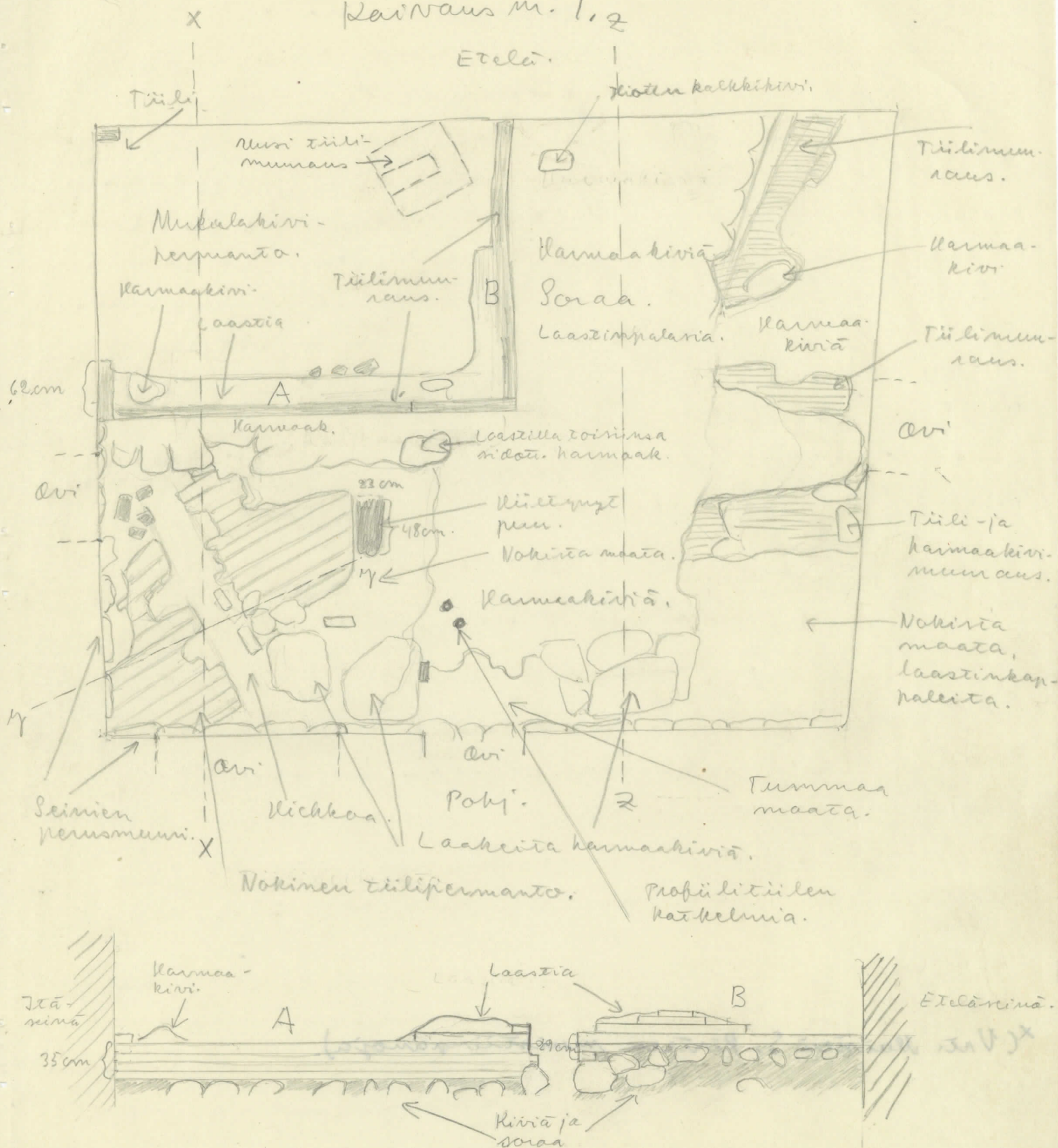
11
nykälä. Kynnys ja sen alla oleva profiili ohuen remonttikivon
heitteä. Tiilimitat: ulkonunan profiilissa: $25,5 \times 12-13$
 $\times 6,5$; sisäpuolella, aukonpohjan alla:

Tiilimitat:

Permanto.

Kainaus m. 1, 2

Etelä.

Pennanin kaakkoisosaan oli meliniväinen, tiili-
muurauksen reunustama koroke, n. 30-40 cm.
munta permaannopintaa korkeammalla. Korokkeen
peranto mukalakivista ja pienikkoista laakakivistä.
Siellä täällä muutamia tiilengkakelmia ($? \times 13 \times 9$; $? \times ?$
 $\times 12$; $? \times ? \times 7,5$; $25,5 \times 11,5 \times 7,5$; $? \times 15 \times 6,5$) sekä kaak-
koismuurissa ykri ehkä tiili ($32,5 \times 14 \times 8$). Korokkeen lou-
naismuurissa oli uusi, melikulmainen, tiilistä muu-
rattu tulisija. Mukalakivi-peranto, jonka kivet olivat
intamaaisia, ilman laastia, vietti heikosti pohjoiseen
päin. Korokkeen kehysmuuraus oli A:ssa n. 50-60 leveä,
B:ssä 14-55 cm. A:n ylimmäinen tiilikeras, kerki-
oraitaan rikkoutunut, oli B:n alimman tiiliker-
akseen tasolla. Muurauksessa muutamia harmaa-
kiviä. Sivarensa rikkoutunut, samoin uläpinta. Muu-
raus on nähtävästi ollut korkeampi. Tiilimitat:

A: $28-29 \times 15,5 \times 7$; $31 \times ? \times 7,5$; $27,5 \times ? \times 7$; $32,5$
 $\times 13 \times 9$; B: $28,5-29 \times 13,5-14 \times 6,5-7$; $30,5-$
 $31 \times 14,5 \times 9$. Tiilet enimmäkseen juaksussa. Laas-
ti vaaleankeltaista, kovaa. Kikka hienoa. Koroke sovi-
tettiin rakennetuksi n. 40-80 cm:n vahvuiseksi, har-
maakivien ja soian muodostamalle tärttemäkerak-
selle. Kun kaivans huoneesta löydettiin, oli korok-
keen peranto ohuen intamaakerakkeen peittämä.

Huoneen lounaisosassa, B:n ja lännisemmän sa-
listä olleet pulttien jätteen valokuvattiin ja pois-
tettiin. * N. 10 cm vahvuinen pulttien alla oli n. 10-15
cm:n vahvuinen mustakeras, jonka alla tuli esille
erikokoisten harmaakivien, soian ja tiilengkappaleiden
muodostama tärttemäkeras, sama, joka jatkui
muitakin korokkeen alle. Seulattiin myös pohj. si-
män edustalle sekä A:n juuressa itäreunan asti.

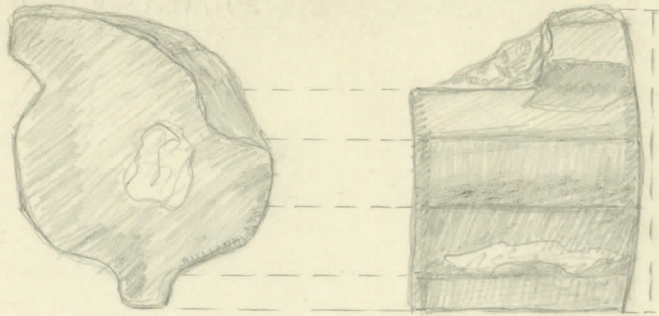
I - I - viivan kannalla tähtikerros oli pohj. rei-
nän juuresta n. 30 cm:n, kella seinän juuresta n. 40 cm:n
Permannon keskellä kerros oli suunnilleen yhtä
vahva. Se ulottui myös länsiseinän edustalla
olevien tiilipöytä- ja harmaakivien runkopyä-
den väliin, mutta ei päälle. Päälle oli ahut shick-
kakeros. Tähtikerroksen harmaakivi nähtävästi
muutettiin muunista, useassa kiverossa kellertävää,
laastia reikätiilensimua. Kakri kivera A:n länsi-
seinän edustalla laastilla toisiinsa sidottu. Saman laas-
ton kappaleita eriytyi runsaasti tähtikerroksen
seuran reassa. B:n eteläseinän edustalla löytyi
tähtemaasta kaikkikivi, jossa kakri nähtiä, tois-
tensa kanssa seuran kulman muodostavaa tiivua.
Tiililöydöt tähtikerroksessa: pöytäseinän alla: 26,5
x 12,5 x 8,5; 27 x 12,5 x 8 (mukina); Permannon kes-
kellä ja pohj. osassa: 31 x 13 x 8; 2, x 11,5 x 8,5; 2, x 13 x 8;
2, x 13,5 x 9,5; 2, x 15,5 x 7,5; 2, x 14,8 x 9; 33 x 15 x 9;
27,5 x 12 x 8; 2, x 12,5 x 8; kolme suunnilleen saman-
laista mafiilitiilen katkelmaa (Vrt. kuvaa).
Luoteissivun kannalla oli n. 30 cm:n vahvuinen laastin-
kappaleita sisältävä mutakerros. Sen päälle oli
suunnilleen mainittu tähtikerroksen alapinnan ta-
alla.
Permannon koillisivun kannalla oli päälinnaisena sa-
mankaltainen, eikä kuitenkaan laastia sisältävä mut-
kerros kuin luoteis. mukassa. Ateen tuli erille tiili-perma-
nto jonka tiilet lauseellaan pelättäin, suunnilleen O.N.O.
— W.S.W - suuntaan kulkuvia, permannon mukina, kii-
tävää. Tiilien poikkisuuntaan kulkeva, 38 cm leveä kii-
kappale aivan uuna, jota kaksi määrittävä lauseen-
muotoilu viettävät. Lauseen eteläseinässä yksi tiili

Kiottu kalkkikivi.

45 cm.

Profilitiilen katkelma.

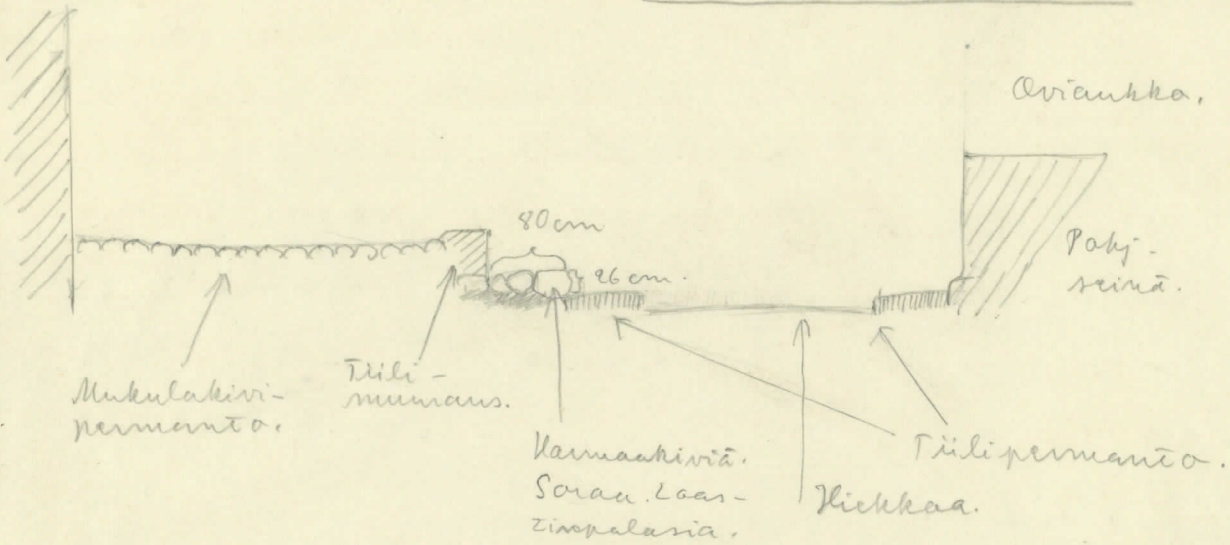
11,5 cm.

14

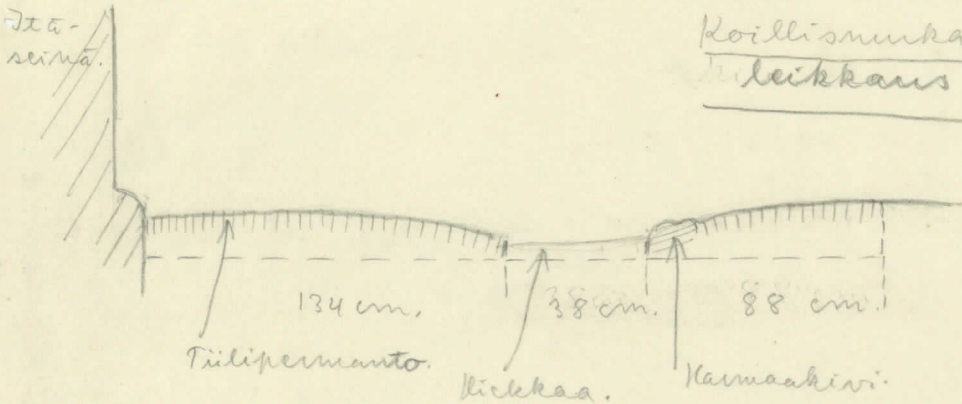
Permannon läpileikkaus

X - X viivaa myöten.

Ez. seinä.

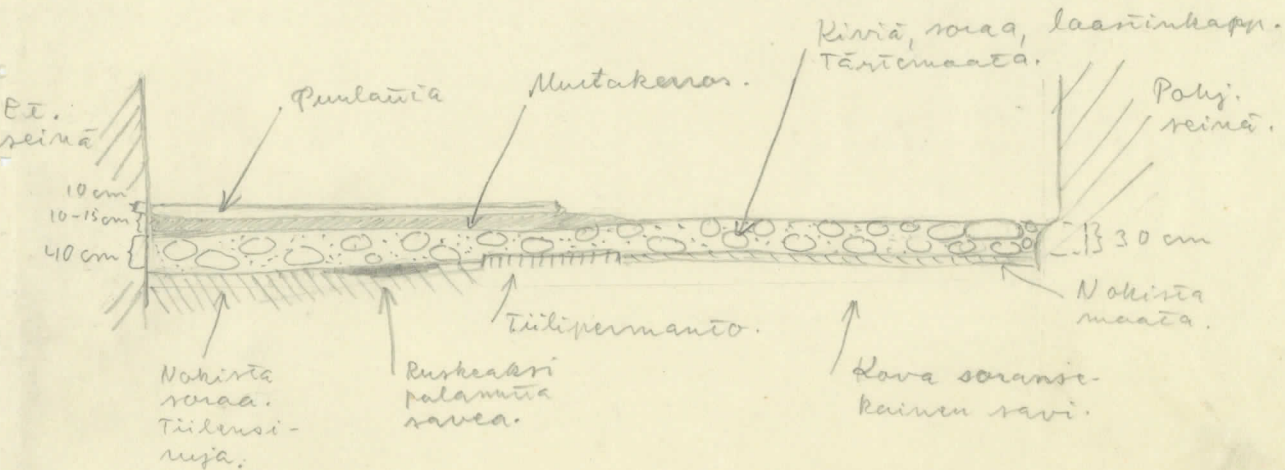

Koillisnurkan tiili-permannon läpileikkaus y - y viivaa myöten.

Permannon läpileikkaus

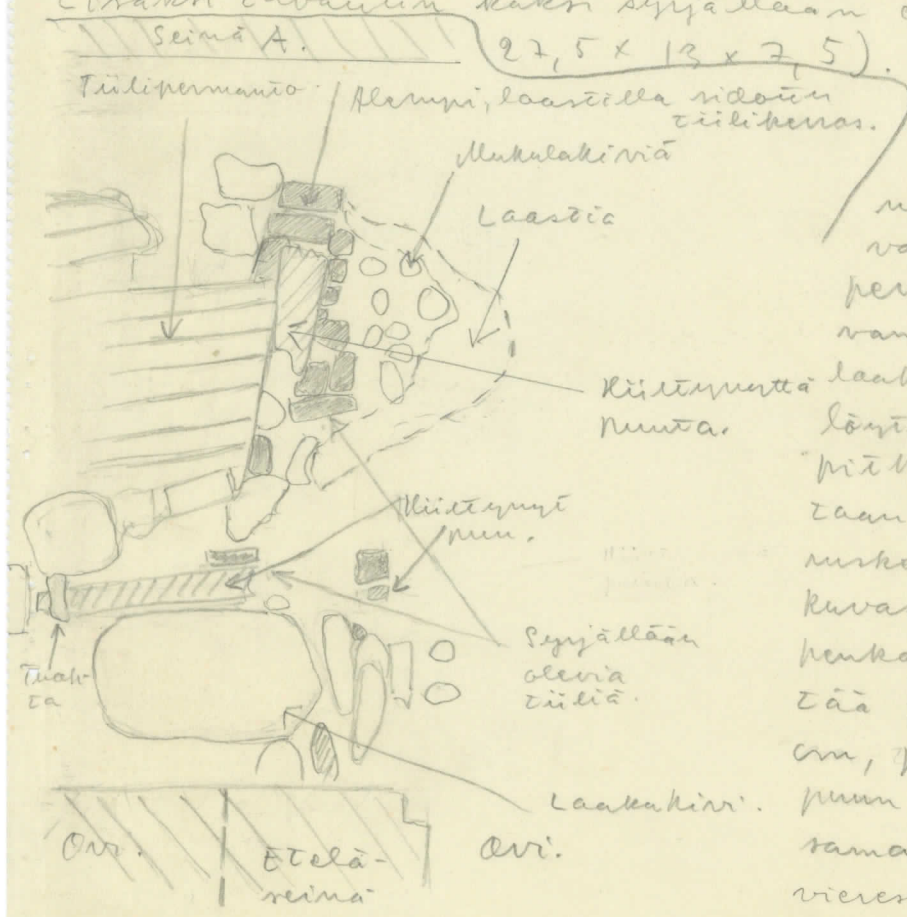
2 - 2 - viivaa myöten.

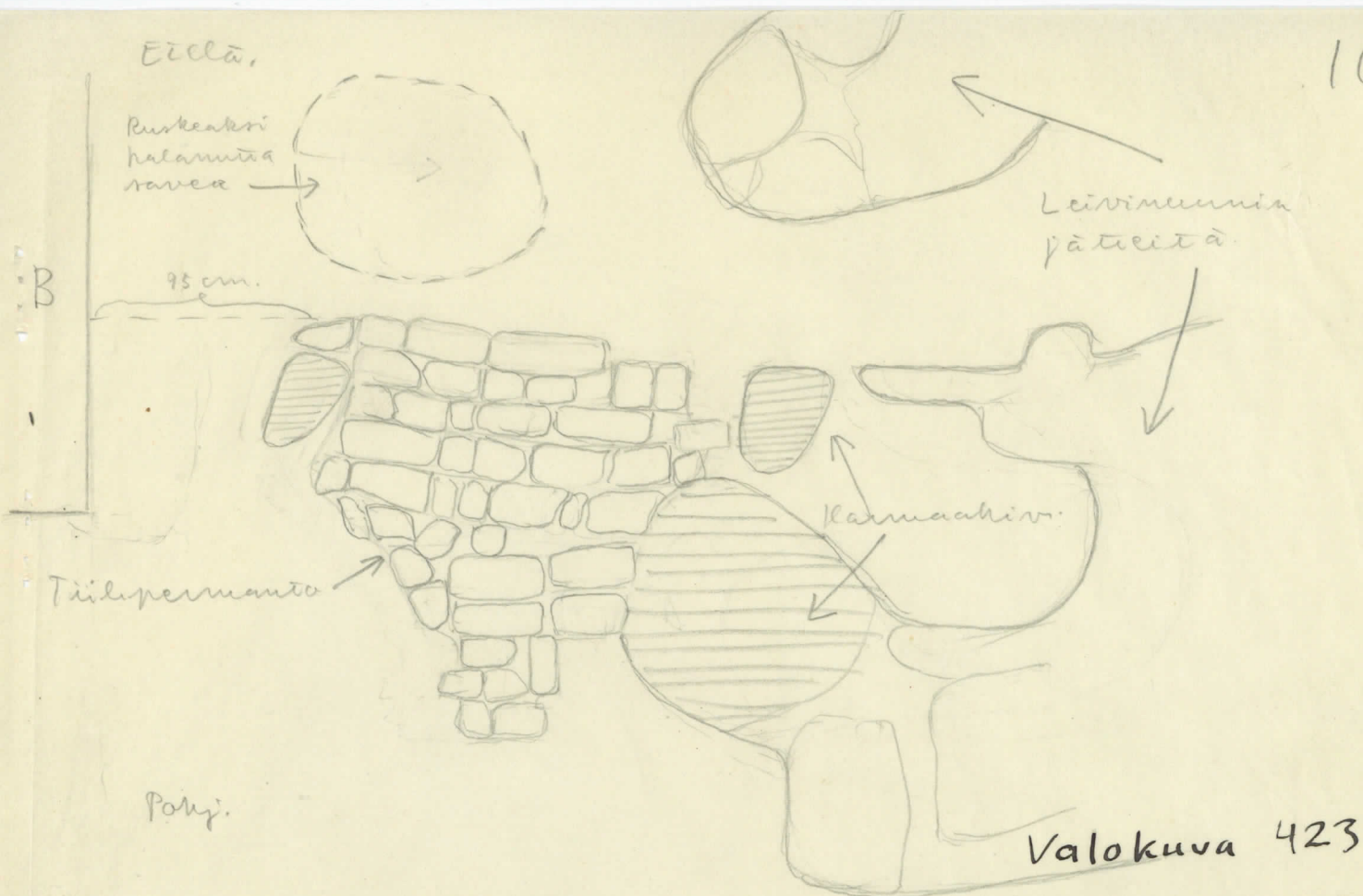

uloiten aritain permannon täyteenrakkesta olevan ha-
maakiven alle. Tiilimitat; 24,5 x 11,5 x 8; 28 x 12 x ?;
27 x 12,5 x ?; 25,5 x 12 x ?; 28 x 13 x ?; 27 x 12 x 8,5;
27 x 12 x 9; 26,5 x 12 x ?. Tiililattian reunat hyvin
niraiset, länsireunassa n. 48 cm pitkä, 23 cm ^(7 cm vahva) leveä ja, rin-
nastaan kiertänyt, rivältä pimentävän ruskeaksi lakonnut
kivinkappale (?), huoneen poikkisuuntaan kulkeva.

Tiilipermannon ~~etelä-~~ länsipuolella oli nokinen mui-
takeros. Kun tämä, sekä pohjoispuolella olevat laakaki-
vet poistettiin, tuli mainitun permannon länsireunasta
esille lappellaan olevia, vaaleankeltaisella, murentuneel-
la laastilla ^(ja tiilen katkeamia) nidoitettuja tiiliä, n. 8-9 cm edellisen lattiapin-
nan alla. ^(Ehkät tiilet) O-W-suuntaan kulkevia (26,5 x 13 x 8,5; 25,5 x 12
x 9). Mainittu pum osottautui lepääväksi näiden tiilien
päällä. Tiilien länsipuolella muutamia mukulakiviä sekä
näiden ulkopuolella vaaleankelta, murentunutta laastia.

Lisäksi tavattiin kakri syjälläön olevaa tiiltä (26,5 x ? x 8,5;
27,5 x 13 x 7,5). Tiilipermannon pohj. puo-
lella alleen laakakiven al-
ta tuli esiin toinen, hu-
neen pituussuuntaan kulke-
va laakakivi. Tämän ja tiili-
permannon sekä syjälläön ol-
van tiilen välistä, n. 5-6 cm
laakakivien pinnan alapuolelta,
löytyi n. 10-11 cm leveä ja 6-7 cm
pitkä ja 2-3 cm vahva, rinna-
ltaan kiertänyt, rivältä pimentävän
ruskeaksi lakonnut pum. Seuraava
kuvasa näkyy. Pum itäpää tuo-
henkappaleen peittävä. Pum närt-
tää jatkuvan lämmennäkerin, 45
cm, josta tavattiin samantyyppisen
pum jätkeitä. Säikeiden suunta
sama. Molemmat pumkappaleet
vieressä olevan tiilipermannon
alapinnan alapuolella.

Seinä B:n ja huoneen länniseinän välistä tavattiin yllämainittujen täytemaakerien alla tiililattian kaitekelma. Tiilet nokisia, paikoitellen rikkinäisiä. Tiilien välissä hiidenmaurusia. Laastia ei tavattu.

Tiilimitat: $? \times 11 \times 9,5$; $27 \times 13 \times 8$; $29 \times 13 \times ?$; $27 \times 12 \times ?$; $28 \times 13 \times ?$; $26 \times 13 \times 7,5$; $? \times 13 \times 9$.

Tiilipermannon länniseuna ulottuu leivinuunin päteisiin seinän, kaakkoisen päin viettävän ^(nokisen) kamraakivin päälle. Välissä on n. 4-7 cm:n vahvuinen nokinen maakerros.

...pursautunut ja ...

Tiilipermannon eteläpuolella noin $80 \times 60 \times 3$ cm runninen ruskeakori palanut savikerros.

L. Pettersson.

L. Pettersson 1939.

HLIONE N° 15
(jatkoa)

Kaivaus n° 2: - permanto
- seinien alaosat

Permanto.

Keivans m. 2.

Mureniinutia
laastia tiilien
välissä

Eteläseima.

Hickkoa, tilensis.

Caastig. Prstysuara
pinta.

— lakonmuita
 munta.
 Hiekansel-
 multaa.
 Murentumulta
 laustia. Ti-
 lensimya.
 — Kiekkaa.

Laastica.
Himenzäl-
kia.

— Kikkaure-
keista muuta.
Tiilensiruja.

Valokuva 453a

Karnaakeviä.

Mullaushkainen sora.
Murentunut laasti.
Tähtimäyriä.

Syyskään
alva riisi.

Täilipermanto.

Heikanselkäinen.
mutta. Tiilensiruja.

Itäseivästä
Keskimmäinen.

Peimannon lähilicikkaus

X-X- nivaan myöten.

Tilli.

N. 15 cm in
munsau.
Kinnayalke.

Hickoa.

Tillipermanito.

Kova sävönselkainen raa.
Mukulakiviä.

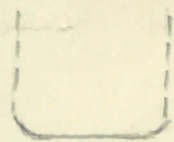
N. 30-40 cm:n
vähvainen kukkan -
schainen "mullakeros.
Mukulakiviä

Kuaneen Kaakkoisnurkan koroke ja tämän alla oleva, n. 40-60 cm:n vahvuinen, soian ja erikokoisten harmaakivien muodostama tärtemäkerros poistettiin. Aita tuli erille itä-länsi-suuntaan kulkevista, lappeellaa olevista tiilistä tehty tiilipermanto, jonka eteläreuna ulatui kuaneen eteläreunaan saakka, rikkoutunut itäreuna 3-6-15 cm:n päähän itäseinän perusmuurista, joka tässä kaivauksessa tuli erille (vt. myösk.). Tiilipermannon koilliskulmassa oli kuitenkin muutamia tiiliä, joiden suunta oli sama kuin kuaneen koillismurkassa olevan tiilipermannon tiilien suunta. Myös luoteiskulmasta itään oli yksi tämänsuuntainen, nähtävästi alkup. asemassaan oleva katkennut tiili.

— Permannon länsireuna suunnilleen pohj.-etelä-suuntaan kulkeva. Pohjoisosa, jänkä reunassa harmaakivi, on rikkoutunut. Tiilet nahkia. Välissä kiekkaa. Kahdessa paikassa permannon eteläosasta reikä luoteiskulmassa murentunutta laastia. Tiilien välissä.

Tiilimitat: itä-länsi-suuntaan kulh. tiilet: $26 \times 12,5 \times ?$; $27 \times 12 \times ?$; $27,5 \times 13 \times ?$; $28 \times 13,5 \times ?$; $26,5 \times 11 \times ?$; $25 \times 11,5 \times ?$; $27 \times 12 \times ?$; $27 \times 11 \times ?$; $28,5 \times 12,5 \times ?$; $27 \times 12,5 \times 8,5$; $27,5 \times 11 \times ?$; $26,5 \times ? \times 8,5$; $28,5 \times 12 \times ?$; $26,5 \times 11,5 \times 8$; muun suuntaiset tiilet: $27,5 \times 12 \times 8$; $29 \times 13 \times 8,5$.

Tiilipermannon itäpäässä n. tiilenvahvuuden verran permannon läpimunan alapuolella oleva, pohj.-etelä-suuntaan kulkeva n. 37-47 cm:n levyinen ja 14-16 cm:n paksuinen, pienikokoista harmaakivistä, tiilistä ja tiilensalasta tehty muuraus, jonka laastissa n. 28 cm:n vahvuinen, läpillekkänsä

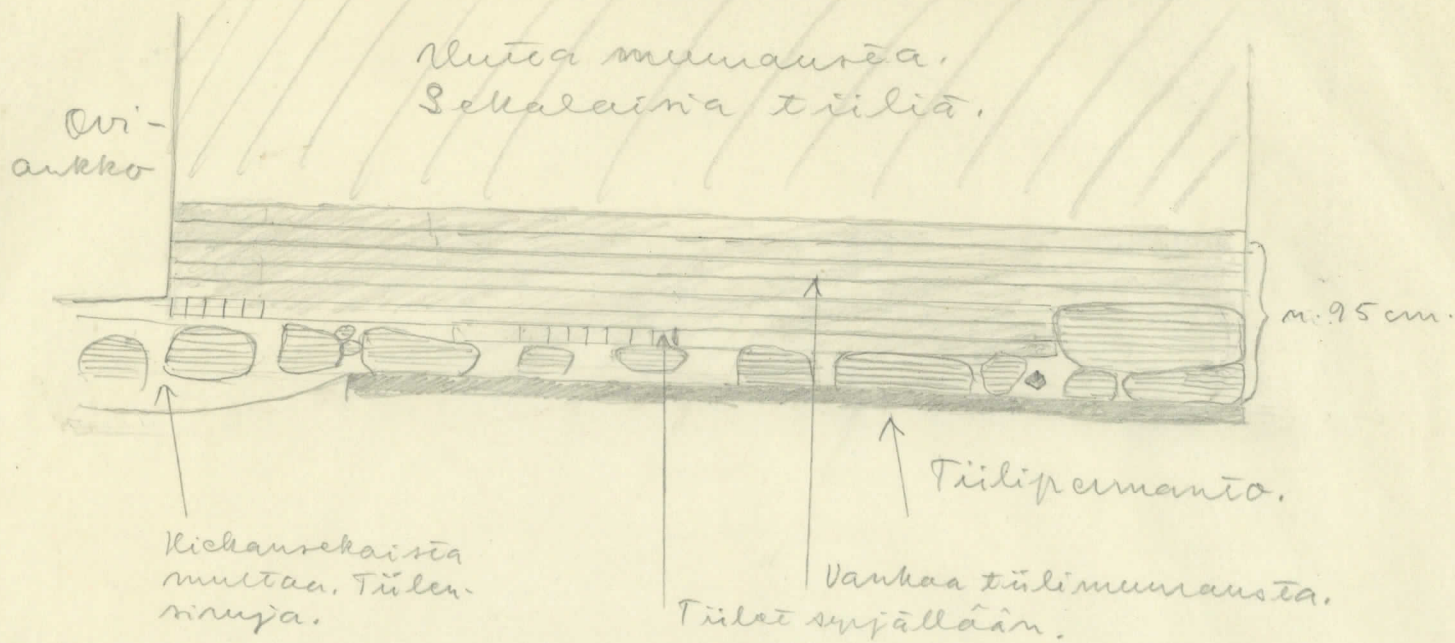

- muotoisen hirren jälkiä, jonka jätteilistä nähtävästi ovat ne lakanneet pumppausteet, jotka tavattiin muurauksen eteläpäästä, 9,5 cm:n päässä eteläseinästä. Välissä oli laasti kerros, jonka pohjoispuolta oli pystysuora, nähtävästi hirren eteläpään aikainen maa. Tämä on nim. jätteilistä päättyen ollut pystysuora. Muurauksen eteläosan länsipuoleen liittyi nelisivuinen, tasapintainen, n. $36 \times 42 \times 32$ suunninen karmakivi. Muurauksen eteläosan päällä kaksi ^{viitanaista} kaksitahkeaa tiiltä ja kaksi tiilenpätettä ($28 \times 13 \times 9$; $28,5 \times 13 \times 10$), muurauksen suuntaisia. Tiilien ja muurauksen välissä murentunutta laastia ja hiekkaa. Nämä tiilet kuuluivat nähtävästi viereisä olevaan tiiliperimäntöön. Niiden välissä kuitenkin laastipätteitä. Muurauksen tiilimitat: $26,5 \times 12,5 \times 8,5$; $25,5 \times 12 \times 8$; $26 \times 12 \times 8$. Laasti kellertävää, helpasti murenevaa. Hiikka kiivoa.

Muurauksen muodostaa jatkoon kuoneen koolismuurin tiiliperimäntön länsipuolelta, ensimmäisessä kaivauksessa löytyneelle muuraukselle ja on ilmeisesti ollut aiemmin kuoneen poikki kulkeneen kirkonseinän perusmuuri.

Mainittu, kaivauksessa n. 2 esille tulleen muurauksen länsipuolella olevaan, hiekansekaiseen multamaahan kaivettiin pohji- etelä- suuntainen kooja, jolloin multakerroksen todettiin olevan X-X-viivan kohdalla n. 30-40 cm:n vahvuinen, pohjoisempaan n. 10-13 cm. Mullan joukossa murkelakiviä. Alla oli kova, paikkoitellun trabeuskaalin, nähtävästi karkematon sora. Eteläseinän juurella multakerros kuitenkin ulottui syvemmälle.

Kirun huoneen läntäseinän juuresta, ylämainittuun tiilipermannon koillisnurmassa tehtiin kockairaus, tavattiin n. 25 cm tiilipermannon alapuolelta suunnitun N. N. W. — S. S. O - suunnan, n. 25 cm:n levyinen hirsii, pinnastaan onttaim kistymät, keskiosastaan pahasti lahonnut. Hirsin läpiseikkaus -muotoinen. Hirsin molemmilla puolilla savensekainen multa ja mukulakiviä, alla hiintä savensekainen sara. Hirsin sivun alkup. muotoa ei varmuudella voinut todeta, multa ovat ne todennäköisesti olleet pystysuorat. Hirsin vahvuus n. 10 cm. Hiintä remattiin permannon koillisnurkassa olevan tiililattian eteläreunaan asti. Koska oli todennäköistä, että hirsii oli yhteydessä mainittuun tiililattian, samankaltaisen ja samalla kohdalla olevan naman kanssa, kaivettiin tämän pohjoispään kockaoppa, josta hirsin pohjoispää tavattiin n. 13 cm tiililattian yläpinnan alapuolelta n. 5-10 cm pohjoisseinän perustuksista. Hirsin pää näytti olevan suorakulmaisesti katkaistun.

Kuoneen kaakkoismuurin korotusta poistettaessa paljastui itäseinän alaosa, jonka munaus alkuperäinen. Alinna samankaltainen luonnankivistä tehty perusmuuri kuin seinän pohjoisosassa. Perusmuuri on rakennettu pehmeälle, mullansikaivelle ja tiilensiruja sisältävälle soramaalle. Länkipuolella oleva ~~ja seinän itäpuolelle jatkava~~ tiililattia on nähtävästi perusmuuria tchäessä rikottu. Perusmuurin kivien väliset raot ainoastaan yläosiltaan laastilla täytetty, alempana on mullansikaivaa soraa ja murenunutta laastia. Tiiliseinän alimmissa tiilikennoksissa tiilet kahdessa kohdassa syjällään, ylempänä murekilimitys. Tiilimitat: $31-32 \times 15-16' \times 7,5-8,5$. Laasti kelleitävää, kovaa, hiekkia hienoa. Saumaus: huono rinosaukaus. - Seinän alaosa ei ole liitoksessa eteläseinän kanssa. Raja vanhan ja uuden munauksen välillä epäselvä. Se kulkee laastin rajusta päätellen, n. 90 cm:n korkeudella tiililatticastä.

Eteläseinä. Kun seinän länsiosan edustalla olevaa permanttoa kaivettiin syvennälle ja kaakkoismurkassa oleva koroke poistettiin, todettiin seinän jatkuvan alapään suunnilleen samantyyppisenä kuin sen näkyvissä oleva osaa ennen kaivauksista. Kivet enimmäkseen pötkulaisia, nelisivuisia, murtamien paikkojen epä säännöllisiä. Laasti kellertävää, melko pehmeätä (kostuden takia). Kikka hienoa.

Kaakkoismurkan tiilipermannon länsipuolelle kaivettuun koeojan eteläpäässä, sen pohjalla, ulkoni seinästä, n. 40 cm. tiililattian ulapinnasta n. 10 cm:n levyinen ja 7 cm:n vahvuinen, täpilleikkaukseltaan -muotoinen laastikerros. Tämän alapuolella seinäpinta kääntyi etelään päin. Kockainauksessa laastikerros osoittautui jatkuvan länteen päin suunnilleen samalla korkeudella, kuitenkin epä säännöllisempänä. Laasti samantyyppistä kuin seinässä. Kerros on todennäköisesti muodostunut alkuperäisen maanpinnan pohdalle seinää muinaistaessa.

L. Pettersson.

HUONE No 15.

Tiilet

Huone No 15.

Eteläinen seinä. Seinä enimmäkseen harmaa kiveä. Seinän itänurkasta länteen noin 400-520 sm sekä betonikatosta alas noin 130-240 sm. välisellä osalla tiilimuurausta, mahd. aukon umpeenmuurausta $9 \times 13,5 \times ?$, $9,5 \times 12,5 \times ?$, $8 \times 13,5 \times ?$, $9,5 \times 13 \times ?$, $8,5 \times 12,5 \times ?$, $8,5 \times ? \times 27$, $8 \times ? \times 28$, $9 \times ? \times 30$, $6,5 \times 13,5 \times ?$, $8 \times ? \times 25,5$, $8 \times ? \times 26,5$. Seinässä ylhäällä betonikaton alka noin 2 varria saman-aikuisia korjausmuurausta kuin betonikaton teko tiilet vanhoja sekalaisia.

Seinässä ylhäällä edellisen alapuolella harmaakivi muurausta, sekä muutamia tiiliä $8 \times 12 \times ?$, $8 \times 12,5 \times ?$, $8,5 \times 12,5 \times ?$, $8,5 \times 13,5 \times ?$, $8 \times ? \times 26,5-27$, $8 \times ? \times 28$, $8,5 \times ? \times 26,5$, $8,5 \times ? \times 28$. Seinässä ylhäällä, betonikatosta noin 45 sm alas ja itänurkasta noin 250 sm länteen päin on poikki sahattu parin parin alla pieni ala tiilimuurausta $8 \times 12,5 \times ?$, $8 \times 13 \times ?$, $9 \times 12,5 \times ?$, $8 \times ? \times 26$, $8,5 \times ? \times 26,5$.

Itäinen seinä. Seinä enimmäkseen uutta korjausmuurausta, vanhoilla sekalaisilla ja muutamilla uusilla tiilillä. Seinässä alempana muutamia vanhoja aikaisempaa muurausta $7,5-8,5 \times 15-16 \times 31,5-32$, ($8 \times 15,5 \times 32$, $8 \times 16 \times 32$, $8 \times ? \times 31,5$, $8 \times 16 \times ?$, $8 \times ? \times 32$, $8,5 \times 15-16 \times ?$, $8,5 \times ? \times 31,5$, $8,5 \times ? \times 32$, $7,5 \times 15 \times ?$, $7,5 \times ? \times 31,5-32$,) muutama $9 \times ? \times 31$, seinässä alhaalla oleva kantivarvi $9,5 \times 13,5 \times ?$, $8 \times 13 \times ?$.

Läntinen seinä. Seinä enimmäkseen uutta korjausmuurausta vanhoilla sekalaisilla ja muutamilla uusilla tiilillä. Seinän ali-osa aikaisempaa muurausta, aikaisempi muuraus enimmäkseen harmaakiveä, sekä muutamia tiiliä: $8 \times 14,5 \times 30,5$, $8,5 \times 14 \times 30$, $8,5 \times 13,5 \times 29$, $9 \times 13 \times ?$, $9 \times ? \times 30,5$, $? \times 14 \times 30$, $8,5 \times 13,5 \times ?$, $8 \times ? \times 28$, $7,5 \times 14 \times ?$, $7,5 \times ? \times 29,5$, $8 \times ? \times 32$.

Pohjois-seinä. Seinä enimmäkseen harmaakiveä, osittain tiilimuurausta. Seinän länsinurkassa oleva pieni ikkuna-

Aukko. Aukon piilet uudehkon rapp. peitossa, osa tiiliä näkyvissä $7 \times 14 \times 28$, $7 \times 14 \times 28,5$, $7 \times 15 \times 28$, $7,5 \times 15,5 \times 28,5-29,5$, holvi rapp. peitossa vain muutamia tiiliä näkyvissä, $8 \times 2 \times 29$, $6,5-7-7,5 \times ?$, $8 \times ?$. Aukon ja länsimurkan välillä pieni ala uutta koryäusmuurausta se. kalaisilla tiilillä.

Seinän läntisempi ovi-aukko. Aukko pielineen ja holvineen uutta koryäusmuurausta uusilla tiilillä $8-8,5 \times 13-13,5 \times 28-28,5-29$, aukon itäpielellä alhaalla muutamia tiiliä mahd. aikaisempaa muurausta $8 \times ? \times 30,5?$, $8,5 \times ? \times 31?$. Aukon pielen kulmat ja holvi seinän ulkopinnan kohdalla mahd. aikaisempaa koryäusmuurausta $6,5 \times 13,5 \times 27$, $6,5 \times 13 \times 28$, $6,5 \times 14 \times 29$, $7 \times 13,5 \times 27$, $7 \times 14 \times 28,5$, $7 \times 13 \times 28$, $7,5 \times 13 \times 29,5$, $7,5 \times 14 \times 27$, $7,5 \times 14 \times 28$, $7,5 \times 14,5 \times 29$, $6,5 \times 12 \times 28,5$, $6,5 \times 13,5 \times 26,5?$, sekä itäpielen kulmassa alhaalla muutamia tiiliä mahd. aikaisempaa muurausta: $8 \times 13,5 \times 28$, $8,5 \times 12 \times ?$, $8,5 \times 14,5 \times ?$, $9 \times 15,5 \times ?$. Aukon pohja: epätasainen harmaakivi muurausta.

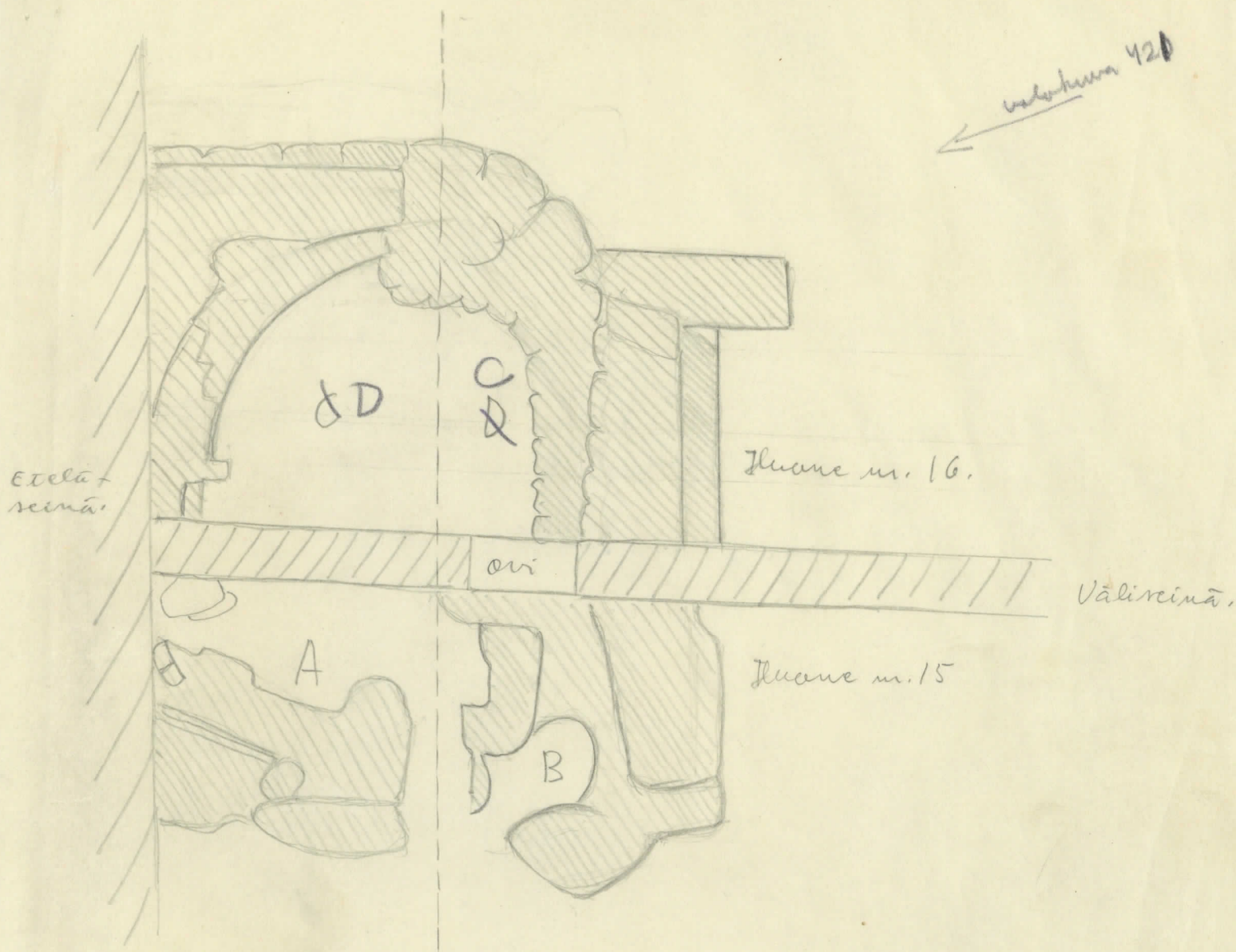
Itämurkassa oleva ovi-aukko. Aukon piilet ja holvi mahd. saman aikaista muurausta, kuin läntisemmän ovi-aukon seinän ulkopinnan kohdalla oleva aikaisempi koryäusmuuraus, aukon piilet $7 \times 14 \times 29,5$, $7 \times 15 \times 29$, $7 \times 14,5 \times 29,5$, $7,5 \times 14,5 \times 30$, $7,5 \times 15,5 \times 30,5$, $6,5 \times 12 \times 28,5$, $7 \times 13 \times 28$. Aukon länsipielen kulmassa uutta koryäusmuurausta uusilla tiilillä. Aukon länsipielessä muutamia tiiliä mahd. aikaisempaa muurausta $8,5 \times 13,5 \times 29$, $9,5 \times 16 \times ?$, $9 \times ? \times 33,5$, $9 \times ?$. Aukon holvi $6,5 \times 13,5 \times 28$, $7 \times 14,5 \times 29$, $7,5 \times 14,5 \times 29$, $7 \times 13,5 \times ?$, $7,5 \times 14,5 \times ?$, $7 \times ? \times 30$. Aukon pohja: rapp. peitossa, osa tiiliä näkyvissä koryäusmuurausta $7 \times 13 \times ?$, $6,5 \times 13,5 \times ?$, $7 \times 12,5 \times ?$.

HLONEET 15-16

Leivinuuni (kaihaus)

Leivinuunin jätteen kuone nr. 15:n

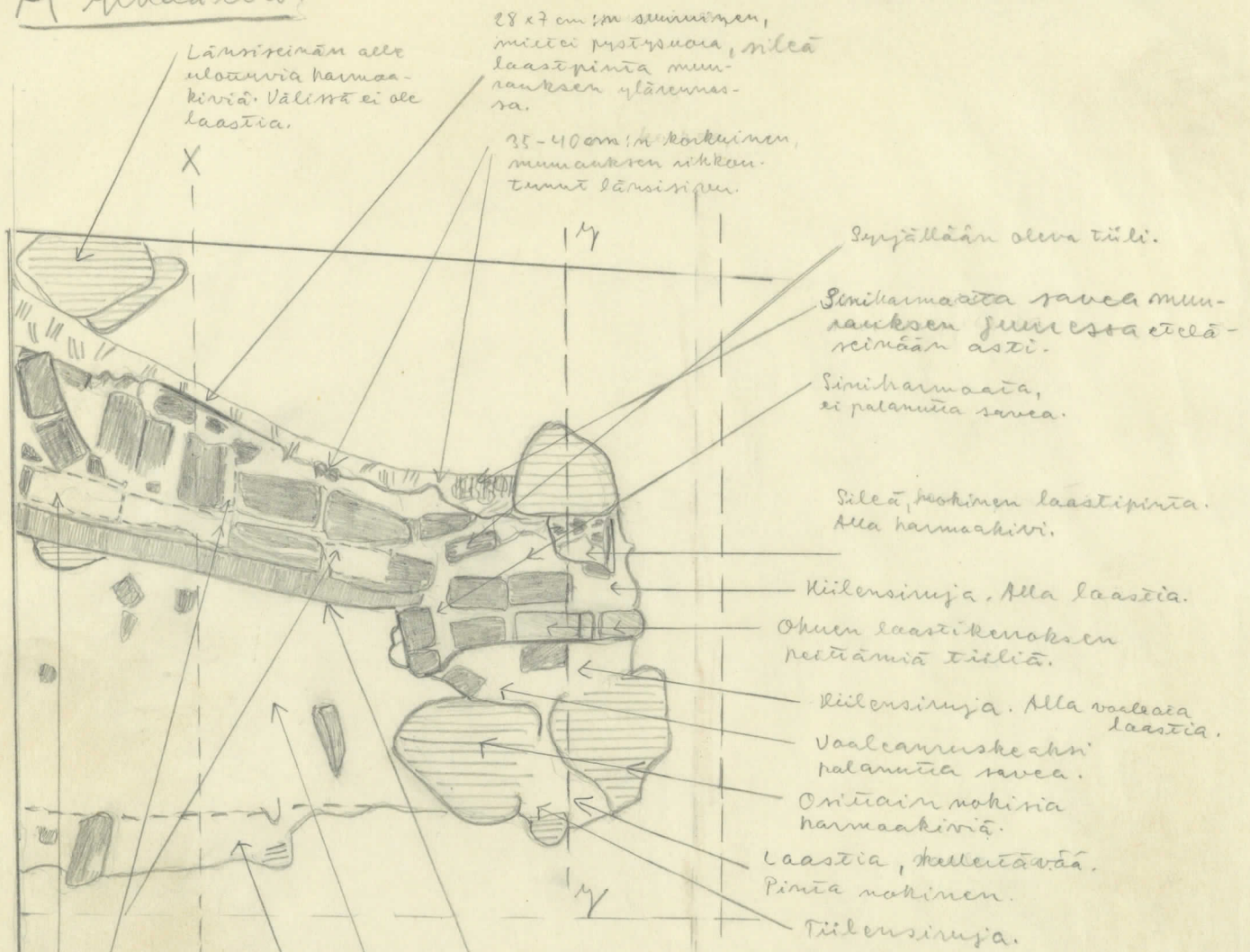
lännsiosassa ja kuone nr. 16 miltäosassa.

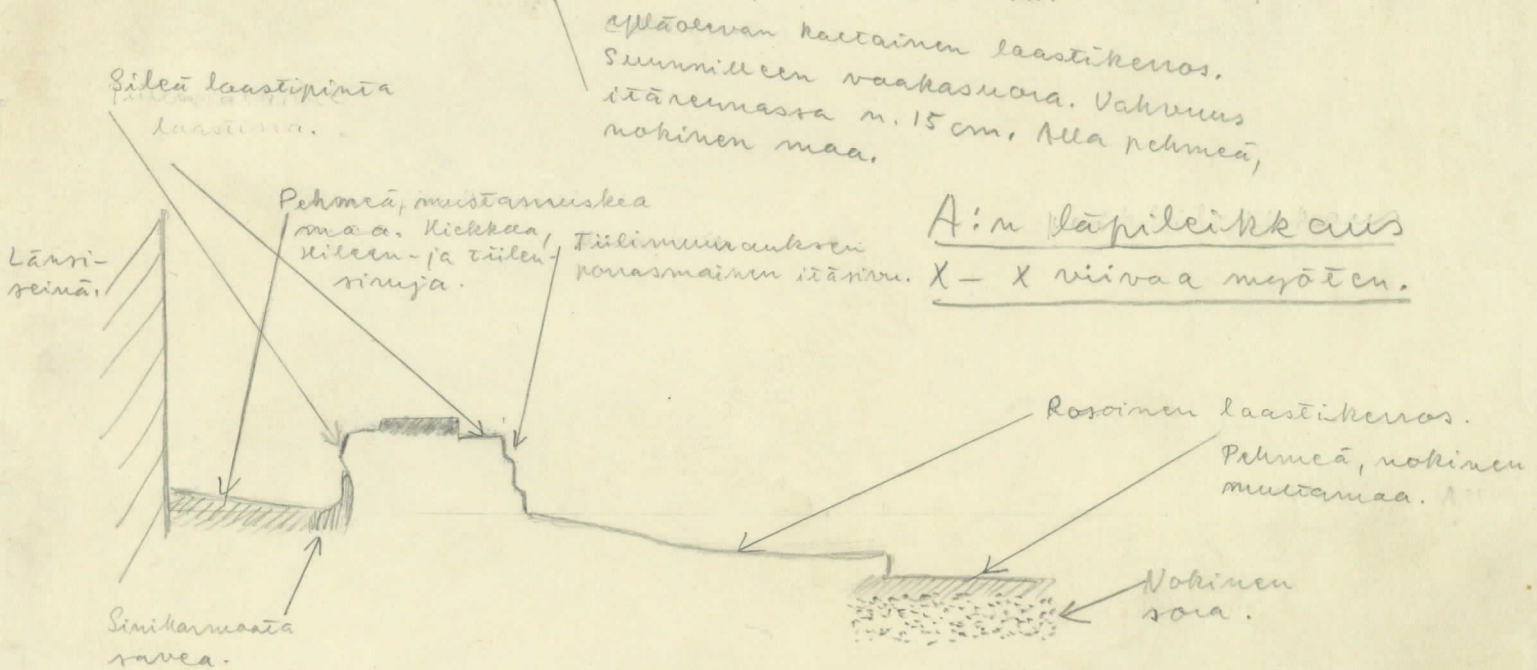
Kuone nr. 15:n lännsiosasta tavattiin yllämainitun
 mullautian ja tämän alla oheiden yllämainitujen täyte-
 maakernosten alta tiili- ja kamaakiviinunnausta,
 joka jatkui väliseinän alitse kuoneeseen nr. 16.
 Munaus nähtävästi leivinuunista. Väliseinä myöhem-
 min päälle rakennettu.

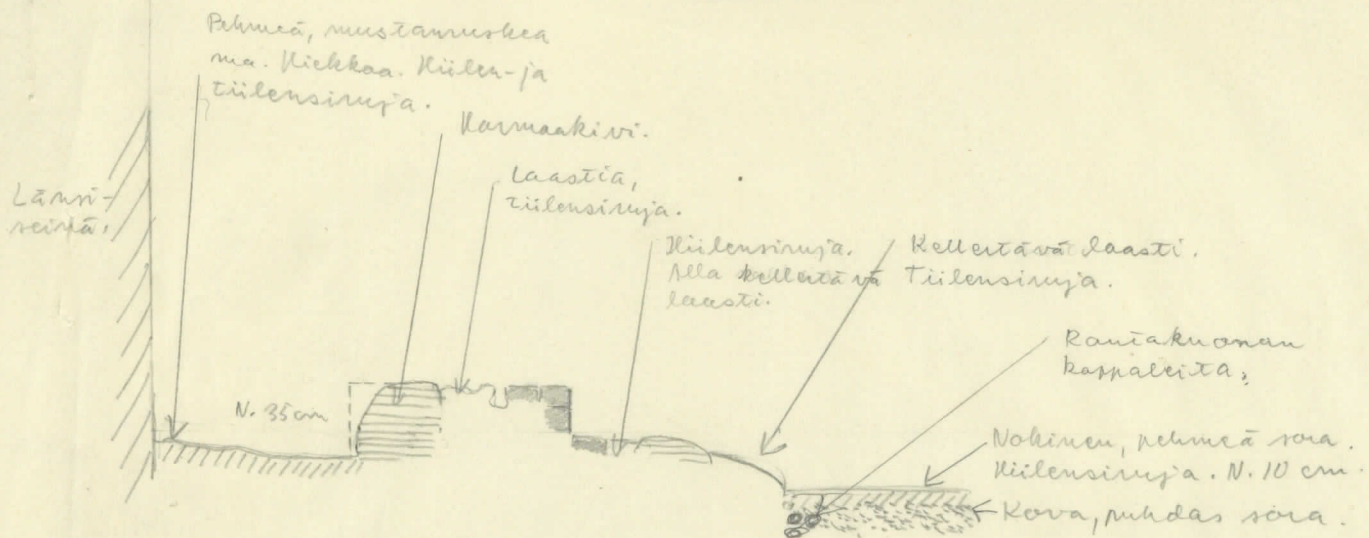
A rkkääntä,

H. 15 leivimuse 2

Valokuva 424

A, muraanin eteläpuolella oleva muraanin, ulottuu n. 14-40 cm ympärillä olevan, peikkosii itään päin viettävän, pehmeän, pöyryä sekä kiilen- ja tiilensirujen sekoituksen maan-
yläpuolelle. A:n eteläosa, ulottuu n. 42-47 cm levyinen, pitkulainen tiilimuraanin, länsiosaan 35-40 cm karkaa, rakkautunut. Eteläosassa kohdassa, nimen yläreunassa kuitenkin n. 28 x 7 cm:n suuruinen, mittei pystysuora, tiilistä laastipinta. Ei näy jatkuvan tiilestä. Muraanin eteläosaan kuuluu parvasmaisesti, eteläosassa 3 tiilikkeenosta, pohjoisiosassa neljä. Eteläosan alla pistää esiin pienekko karmaakivi. Tiilipintaan pystysuorat nim-
nat osittain laastilla siveletty, vaakasuorat samoin, kuitenkin niin, että laastipinta viettää portaan suuntaan. Vaakasuorat, laastin peittämät tiilipinnat n. 2-4 cm:n levyiset. Portaan tiili- ja laastipinnat nokisia. Muraanin yläpinta suunnilleen vaakasuora, sen eteläosa kuitenkin osittain rakkautunut. Rakkautuneen osan pohjalla olevassa laastissa muraanin pinnan suuntaan kulkevien tiilien jälkiä, samoin ehkäpä, ylimmän tiilikkeenoksen laastissa. Mainituista jäljistä tästä näkee, että muraanin myös yläpinta on jatkunut parvas-
maisesti. Muraanin eteläosassa oleva yläpinnan eteläosassa kaksi, muiden tiilien suunnasta poik-
keavaa tiilipintaa (akuun samasta tiilestä), joiden sivareu-
nat nähtävät muodostavan vaakasuoran kaaren (samankel-
taisen kuin C:ssä).

4

Muurauksen länsireunan juurella oli n. 10-15 cm leveä ja 5-30 cm korkea, epäsäännöllinen siniharmaa savikerros, joka osittain ulottui muurauksen alle ja paikoitellen n. 10-12 cm muurauksen yläpinnan alapuolelle. Saviverätykseen pohjois-
osan ulkoreuna oli ruskeaksi palanut.

Tiilimitat A:n eteläosassa: $28 \times 12,5 \times 7$; $24,5 \times 13 \times 8,5$;
 $2 \times 13 \times 8$.

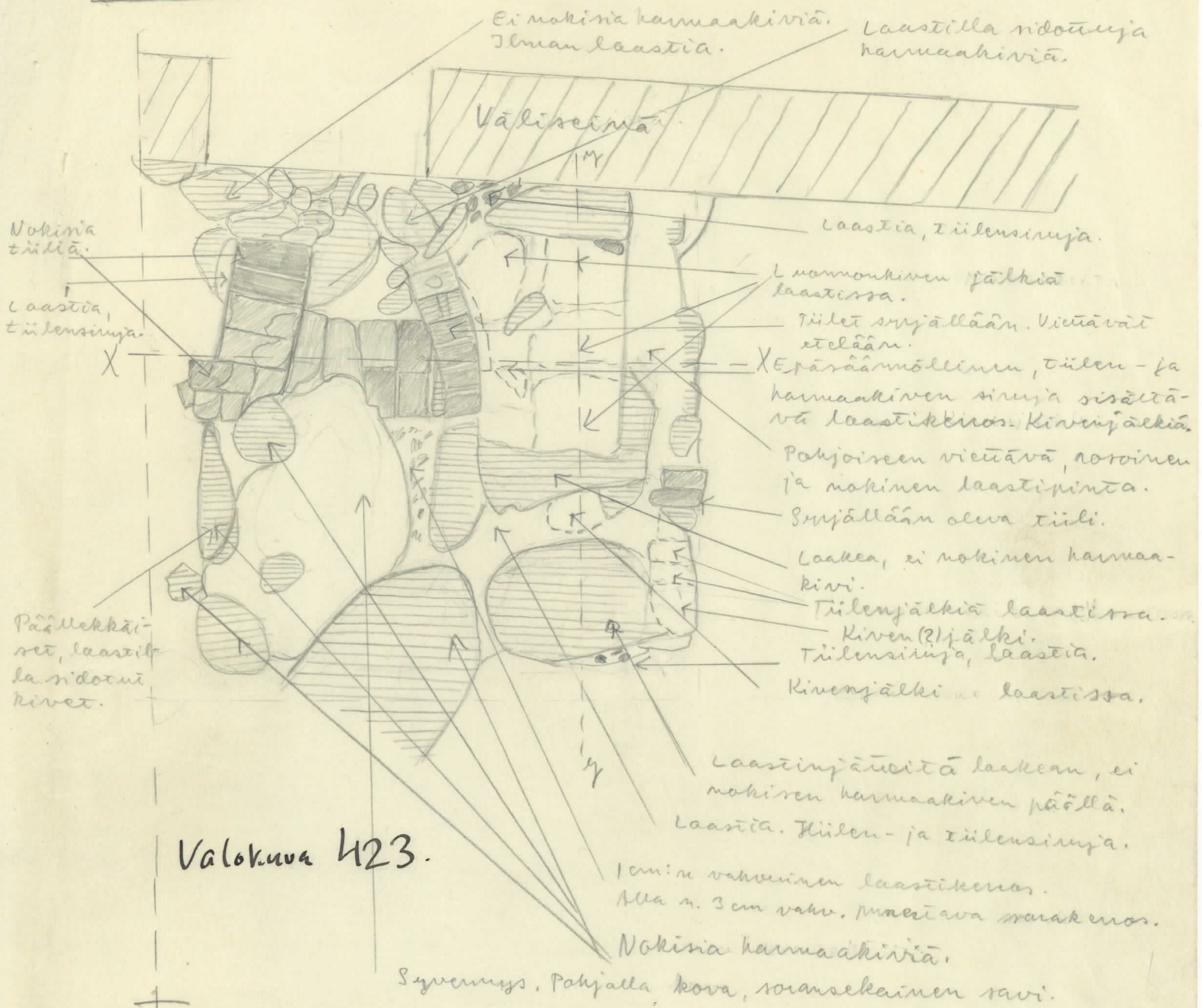
A:n pohjoisosassa oleva tiilimuuraus n. pohj. - etelä - suuntaan kulkeva. Keskellä kaksi tiilikellosta, kimmussaakin päissä yksi. Tiilet lepäävät osittain savikerroksen, osittain harmaakiven päällä, luamioi tehty tiilimuurauksen itäpuolelta. - Lännsireunan eteläosassa yksi tiili syjällään. Vain kahden pohjoisimman tiilen välistä oli laastinkappaleita. Muiden tiilien välissä ja alla siniharmaata savea, ilman kalkkia tai hiekkaa. Päällimmäisten tiilien yläpinnassa kuitenkin pölyttävää ja valkeaa kalkkilaastin jätteitä. Itäreunan kolme pohjoisinta tiiliä (kaksi pätkää) yläpinnastaan kokonaan ohuen, harmahtavan laastikerroksen peittämiä. - A:n pohj. osan länsipuolelle liitetty harmaakivi (n. 42×50 cm); tämän ja tiilimuurauksen välissä kulmikas harmaakivi, jonka päällä tarainen, mielii vaakasuora, nokinen laastipinta (tiilensätkä ?). - A:n pohj. osan itäpuolella kolme harmaakiveä sekä näiden välissä kellentävää kalkkilaastia ja tiilensätkiä, n. 20-25 cm keltämainittu tiilimuurauksen yläpinnan alapuolella. Laastipinta kantaaltaan nokinen, harmaakivet vain osittain. n. Harmaakivien pinnassa neljä täällä valkeaa kalkkilaastin jätteitä. Laastipinnan länsireunassa tiilensätkiä.

Tiilimitat A:n pohj. osassa: $26,5 \times 12 \times 8$; $26 \times 12,5 \times 8$; $27 \times 13 \times 8$;
 $26,5 \times 12,5 \times 8$.

A:n eteläosan itäpuolella itään päin viettävä, pinnastaan nokinen ja nokinen, vaalea kalkkilaastikerros. Jonkossa tiilensätkiä ja tiilensätkiä ($? \times 13 \times 8,5$). Laastikerroksen itäreuna suunnilleen vaakasuora, n. 15 cm:n vakvainen.

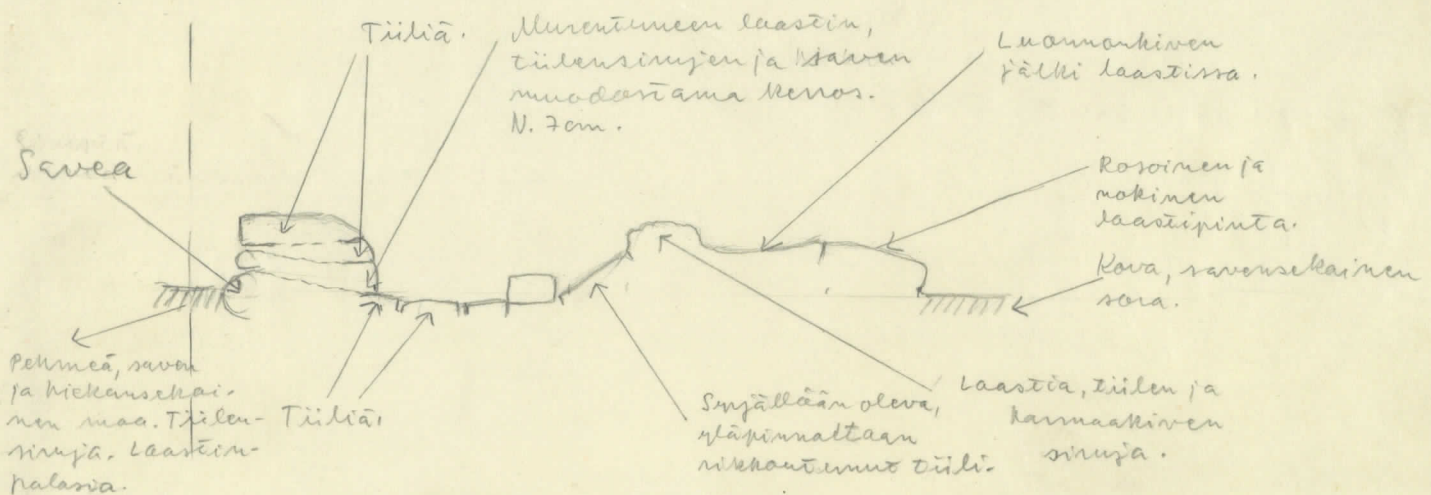
Tämän alla
A:n itäreunasta, y-y-viivan kahdelta löytyi reunan alla olevasta sorasta muutamia kantaakunan kappaleita.

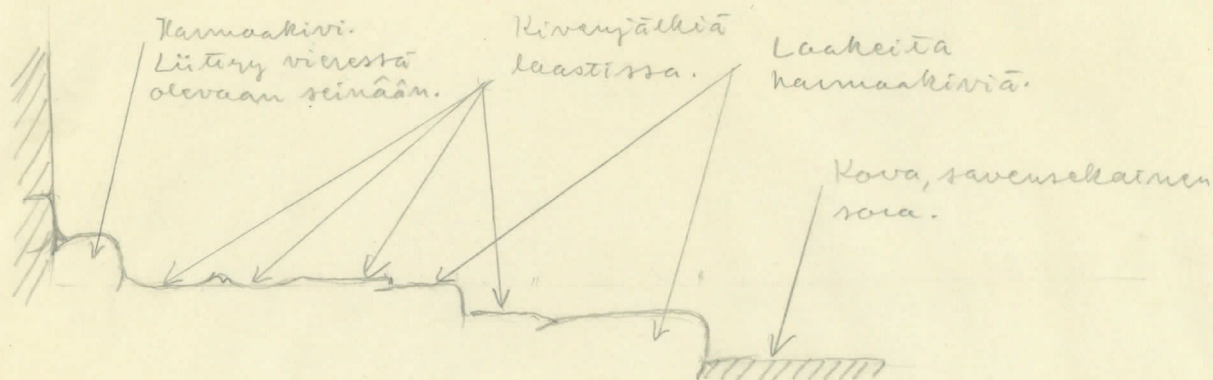
Burhääntä.

Valokuva 423.

B:n läpileikkaus X-X viivaa myöten.

B länsiseinän oven kohdalla. Jatkuu länsiseinän alle. Muraan harmaakivistä ja tiilistä. Keskellä itä-länsisuuntaan kulkeva, länteen päin kapeneva ja madaltuva syvennys.

Lähiinnä seinää olevat harmaakivet ovat B:n eteläosassa ilman laastia, pohjoisosassa, syvennyksen pohjoispuolella laastilla nidoit.

B:n eteläosassa tiilimurausta, 1-2 tiilikkeenosta. Pääosin ulatun seinän junnassa olevien harmaakivien päälle, joihin se on laastilla nidoit. Muraan yläpinta heikosti itään päin viettävä. Eivät tiilet nokkia. Muraan keskiosan alla n. 7 cm:n vahvuinen murentuneen laastin, tiilimurtoja ja saven muodostama kerros: Keskiosan eteläosassa alueenmassa n. 15 cm:n vahvuinen, tiilien alle ulatun, epäsäännöllinen savikerros. Muraan leveys n. 30-34 cm, korkeus eteläpuolella olevasta maasta n. 25 cm. Tiilimitat: $27 \times 14,5 \times 8,5$; $26 \times 14,5 \times 8,5$; $28 \times 12 \times 8$; $3 \times 13 \times 9$. Laasti kellertävää, melko kavaa. Pikkä kivenoa.

Tiilimuraan yläpinnassa kaksi päällekkäistä, laastilla toinnissa ja tiilimuraan nidoitua nokista kiveä. Näistä kivistä itään vielä kaksi nokista harmaakiveä, ilman laastia. Kivien alla kava soramaa.

B:n pohjoisosa, levinneisin pohjoisiosan reunamassa. Pohj. seinä, alla olevasta soramaasta laskien n. 10-20 cm:n korkeuinen. Todennäköisesti on tavoiteltu suora viivaisuus.

Nyt reuna on rikkoutunut. Perusmuurin länsiosassa pie-
meköjä harmaakiviä ja tiilensalasia, itäosassa kakri laakeaa,
erittäin laastin peittämää harmaakiveä. Ei nokisia. Itä-
reunassa oleva harmaakivi ja laastei n. 12-15 cm muun
perusmuurin uläpinnan alapuolella. N. 36 cm pohj. reuna-
n voi perusmuurin laastissa havaita itä-länsi-suuntaan
kulkevan sauman, jonka eteläpuolella luonnonkivien jäl-
kiä sekä tiilensalasia. Sausma ulottuu länsireunan juuresta
olevasta harmaakivestä 108 cm itään päin, jossa muras laas-
ti loppuu. Perusmuurin pinta mainitun sauman ja pohj. reu-
nan välillä on rosoinen ja nokinen sekä vietiä pöyhöiseen.
Keskellä olevan laakakiven itäreunan kohdalla kuitenkin
kakri rikkoutunutta, sijallään, suunnilleen vaakasuorassa
olevaa tiiltä ($2 \times 13,5 \times 7,5$; $2 \times 12 \times 8$). Itäpään laakakiven
pohj. reunassa olevassa laastissa kaksi todennäköisesti tiilen-
jälkeä sekä yksi epä määräinen, luonnonkiven tai tiilen jälki.
Laakeiden harmaakivien välisessä laastissa vaakasuora, itä-
länsi-suuntainen laastipinta (kivenjälki?). Perusmuurin eteläreunan keskellä
rosoinen, tiilensalasia sisältävä laastei, jossa muutamia
vaikeammin todettavissa olevia kivenjälkiä.

B:n itäpäässä suurehko, kaakkoan vietiä, nokinen
harmaakivi, joka ulottuu B:n itäpuolella olevan nokisen
tiilipermannan alle.

B:n keskiosassa olevan syvennyksen suunnilleen itä-länsi-
suuntaan kulkevien tiilien muodostama pohja n. 13-25-
28 cm eteläreunassa olevan tiilimuurauksen uläpinnan
alapuolella. Pohjatiilet näkosti murentuneita. Pohjoisren-
dassa muutamia nokisia tiiliä, joiden uläpinta on n. 3-
5-9^{cm} muiden tiilien uläpuolella. * Pohjan koillisikulmassa
nokinen, kantaspinntainen harmaakivi. Tiilipohjan alla
n. 10 cm vahvinen kiven hiekan ja saven muodostama
kerros, tämän alla n. 13 cm:n vahv. ruskea, karkaa hiek-
kakerros sekä tämän alla kova, kellertävänharmaa, mah-
dollisesti kuinta savi. Huomiot tehty tiilipohjan itä-
puolella kaivetuissa kuopissa.

Sivennyksen eteläisen seinän muodostaa mainittuun tiilipöytämauksen pohjoisriivi, jonka lämmönsä on silmäpintainen ja nokiainen. Sivennyksen itäosan tiilet rapautuneet.

Sivennyksen pohj. seinän muodostavat syväällä olevat etelään viittävät tiilet (suunnilleen näin:). Tiileen näkyvissä olevat pinnat enimmäkseen rapautuneet. Muutamia tiilet kuitenkin nokkia. Yksi, ei rikkoutunut tiili sivulta katso-

en tällainen: . Mitä tiille nähtävät alkuaan alleen samanlaisia. Tiilen vahvuus 8,5 - 9 cm. Laasti harmaankeltävää, murenevaa. Kiekkua kienoa.

Sivennyksen lämmönsä muutamia pienenhöjä harmaa-kirviä, laastilla nidoitui, sekä mullansekaista, karkkaa soraa.

Sivennyksen itäosassa kiveen permannolla ollut täytettä ulottui n. 30 cm tiilipöydän alapuolelle. Kiteä tuli esiin sorasekainen, kiinteätä vaikuttava rivi-maa. Kuopan pohjoislaidasta tavattiin kuitenkin n. 1 cm:n vahvuinen laastikerros ja tämän alla n. 3 cm:n vahvuinen punertava sorakerros. Alinna yllämainittu laastinen kiinteä(?) maa. Laastikerros on n. 11 cm tiilipöydän pohj. osan alapuolella. Tämä laastikerros on mahdollisesti alkuaan ollut laajempi.

* Osmia Sin. päällä alleet permannot ja
maakerrokset kts. W. Muslimin muistutukset
huoneesta n. 16.

6 ylhäältä.

Laastin ja tiilen jätettä.

Tavallista harmaakiviä ja mukulakiviä.

Tasainen kiventäkki laastissa.

Tiilenjälki.

Kiekan, hiilen- ja tiilensirunsekainen savi.

Tiilen- ja laastin palasia.

Seinän perusmuuri.

Ovi

Väliseinä.

Kuone m. 15.

Tiiliä ja tiilenpätkiä.
Laastinpalasia. Tummaa intomaata.

Laakeita harmaakiviä, Ei laastia. Tummaa, tiilensirun ja sirutä-vää intomaata. Lahonnut kivi.

Savea. Laastia. Viherroalevan munn jälki.

Tiilimuuraus. Yksi tiilikeras.

Perusmuuri.
Harmaakiviä, tiiliä, laastia, Nokien, Kiventäkkiä laastissa.

N. 125 nitkä ja 14-19 cm vahva harmaakivi.
Tiilenjälkiä (?) laastissa.

6 m läpikulk-
kaus X-X-vii-
vaa myöten.

Harmaakiviä.
Laastinpalasia.
Intomaata.

Kiventäkkiä laastissa.

Harmaakivi.
Perusmuuri.

Kiekan, hiilen- ja tiilensirunsekainen savimaa.

Kova, pukeas hiekkamaa.

$$\neq (2 \times 13 - 14 \times 3)$$

* Harmaakiven lämpöä ei saa kukaan sytyttää

2. oleva piltā ($26,5 \times 3 \times 7,5$; $2 \times 2 \times 5,5$).

* alkuroumaa on nähtävästi yhä lisää saada ka-
revaksi.

1890-1891

6 kuonessa n. 16. Jäätora, joka jatkuu itäreunan alle, harmaakivista ja tiilistä. Länniosa tavallisista harmaakivista ja loakakivista. Ulkoreuna kaareva etelään päin. Pohj. sivusta kuoneen poikkisuuntaan kulkeva tiilimuuraus.

6:n pohj. reunassa n. 25-30 cm:n korkeuden ja 40-43 cm:n levyinen perusmuuri erilaisista harmaakivista, tiilipalasta ja tiilistä. Pohj. reunassa epäselvä, n. 8-15 cm:n levyinen ja 4-8 cm:n syvyinen pykälä. Perusmuuri on suunnalta aralta n. 1-2 cm:n vahvuinen, nokisen laastikerroksen peittämä. Laasti kelleitävää, kavaa. Kiekkakiveä. Kivien välissä oleva laasti suunnilleen samantyyppistä. Perusmuurin itäosassa olevat, pinnaltaan nokiset tiilet, eivät keiteenkaan ole laastin peittämiä. Muurin pöytäosa pohj. reuna epätasainen.

Perusmuurista etelään A on n. 20-25 cm korkeampi muodostaen vainaisen murenkiljen alaosan. Pohj. reunassa on n. 125 cm pituinen ja 14-19 cm:n vahvuinen kärkeäakivi. Sen eteläosa kelleitävää, kavaa laastin peittämä. Laastissa luomankivien ja tiilien jälkiä. Harmaakiven pohj. reuna näyttää olleen ilman laastia n. 2-7-18 cm:n levyisenä. *

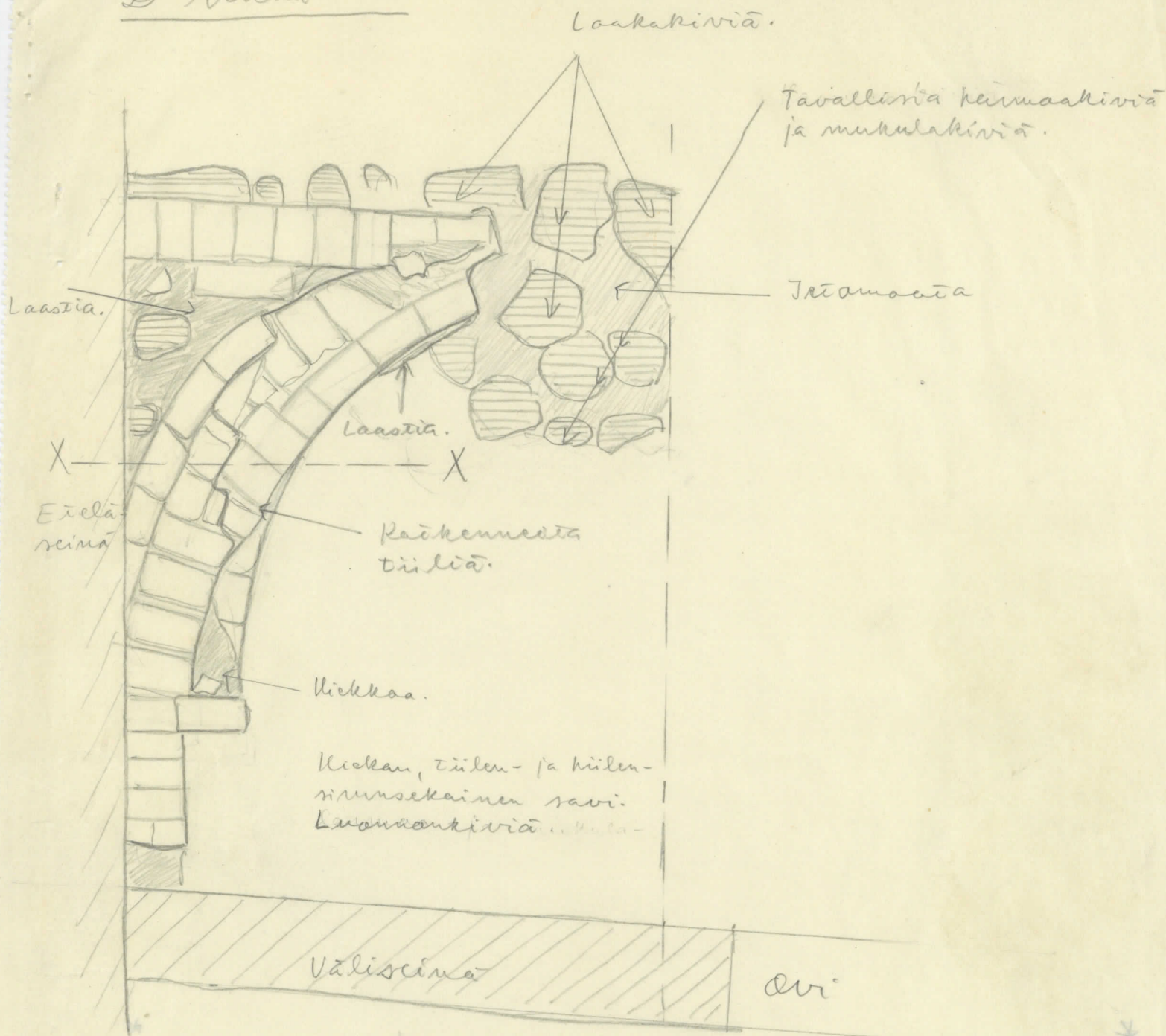
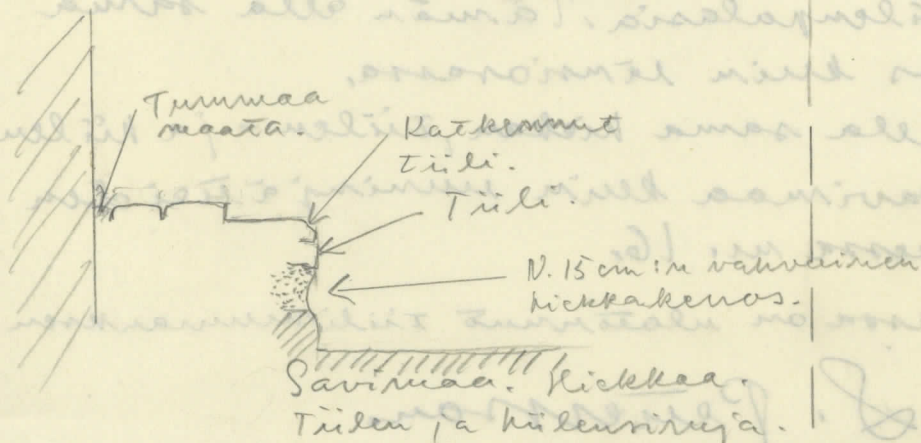
Maimittu, laastin peittämän aron eteläpuolella kivet ovat tavallisia harmaa- ja mukulakiviä ilman laastia. Kivien välissä oleva itäosa sisältää keiteenkin laastipalasia ja tiilensiruja. Kuoneen itäreunan juurella olevat kivet ulottuvat onttain reunan perusmuurin alle ja ovat tähtän laastilla sidottu.

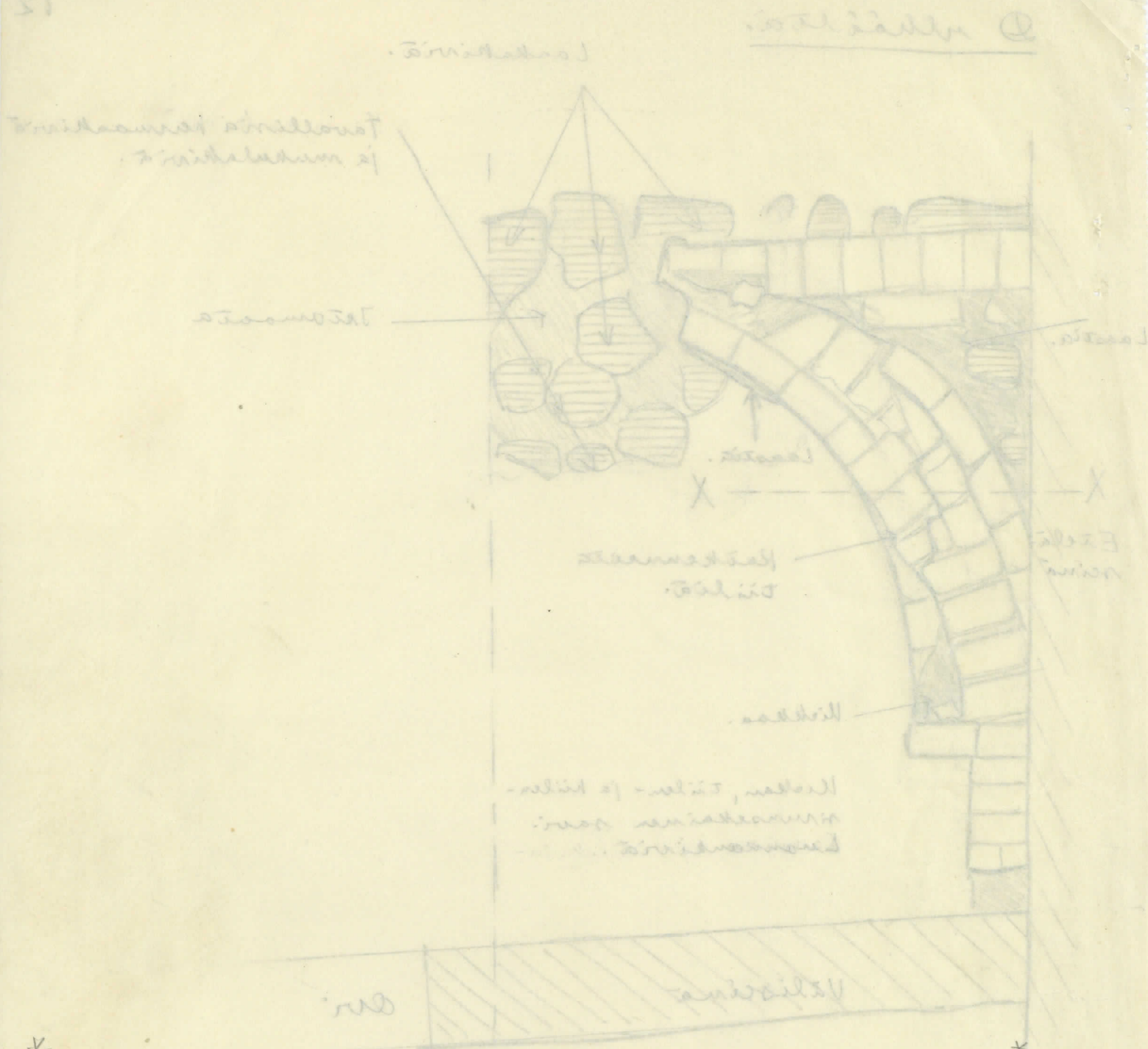
6:n lounaisosan ulkoreuna loakeista harmaakivista (n. 8-18 cm:n vahvuinen), ladattu 2 kerroksen alimma olevien tavallisten harmaakivien päälle. * Sisäreuna ja keskiosa tavallisista harmaakivista.

Kivien välissä ei ole laastia vaan tummaa, //
tiilensiruja sisältävää irtoaata. Kahden, päällim-
mäisensä olevan laakakivien pinnassa vaalean, kel-
lettävän laastinpätkiä sekä tiilensiruja.

Kaarvan osan keskikohdalla, sen ulkopuolella ylä-
pinnastaan tasainen, vaakasuora harmaakivi, joka
leptä pienekköjen harmaakivien varassa. Kiven
pohjoissivussa kovaa, keltävää laastia ja tiilen-
palasia. Kiven ja mainitun kaarvan kivilata-
muksen välissä helposti murenevaa, tummaa savea,
laastinpalasia ja tiilensätkiä ($3 \times 12,5 \times 9,5$). Harmaa-
kivi ja tiilet eivät näytä olleiden myöskin
lähellä paikallaan.

6:n pohjoissivusta ulkonee huoneen poikkisuuntaan
kylkevä, n. 108 cm:n pituinen ja 35 cm:n levyinen tiili-
muuraus. * Tiilet rikkoutuneita tai pätkiä, lappeellaan,
yhdenä kerroksessa, * Tiilimitat: $23,5 \times 12 \times 9$; $3 \times$
 $14,5 \times 8,5$; $30 \times 14,5 \times 3$; Laasti keltävää, kovaa,
tiilien alla n. 2,5 cm:n vahvuinen laastikerros. Tämän
alla tiilensiruja ja hiekkaa sisältävää maata.
Tiilimuurauksen itäisen ulottuen yllä mainitun
perusmuurin laastikerroksen alle. Muurauksen
lännessivua peittävässä laastissa pohj. + etelä- suun-
taan kylkevä jälki, nähtävästi vieressä olevasta
lakonimesta musta.

D ulhoältä.Dim läpileikkausX-X-viivaa myöten.

*
 n. 15 cm:n vahvuinen kiero, puhdas hiekkakeros,
 Kaaren itäosan alla n. 30 cm:n vahvuinen so-
 ran ja kelleitävien laastinpalojen muodostama
 kerros. Senkassa tiilenpalasia. Tämän alla sama
 puhdas hiekkakeros kuin länsiosassa.
 Näiden kerrosten alla sama kirkon, tiilen- ja kileen-
 rinjensekainen savimaa kuin muualla tiiden
 siräpuolella huoneessa n. 16.

* joka kaaren keskiosassa on ulatunut tiilimuurien
 yläpintaan asti.

S. Pettersson

D:n pohjoisosa samankaltainen kuin C:n etelä-
osa, laakakivistä ja tavallista harmaakivistä, il-
man laastia. Tämä harmaakivilatomus jatkuu nuo-
neen eteläseinään saakka. Sen eteläosan päällä
on kuitenkin tiilimuurausta, laastilla nidottu, alla-
olevaan luonnokivilatomukseen, jonka eteläosasta
vain länsireuna on näkyvissä. Harmaakivien jän-
kossa, tiilimuurauksen alla, muutamia tiilenkappa-
leita.

Tiilimuurauksen länsireunan tiilet yhdessä kunk-
ossa lappeellaan, useimmat itä-länsi-suuntaan
kulkevia, kakri pohj. - etelä-suuntaan. Tiilimitat:
 $31,5 \times 12,5 \times 10$; $27 \times 15,5 \times 7,5$; $31 \times 13 \times 9$; $29,5 \times 12 \times 9$; $28 \times 13,5 \times 8,5$.

D:n sisäreuna samoin tiilistä, kaareva. Länni-
sassa sisin tiilikeros on muun muurauksen pintaa
n. tiilenvahvuuden verran alempana sekä onit-
tain rikkoutunut. Kaaren länsipään sisäreunassa
laastia, samoin niellä täällä muiden tiilien glä-
nimuassa. Kaaren keskiosan ^{kohdalla} kolme tiilikerosia
päällekkäin, länsipsassa kakri, itäosassa rkeni.
Lukumäärä lasketun ylimmästä tiilikerosuksesta.
Tiilimuurauksen keskiosassa, eteläseinän puolesta,
itämaata päikienekköjä harmaakiviä tiilien ja rei-
nän välissä. D:n tiilet eivät ole näkyviä.
Tiilimitat kaareissa sekä tämän ja seinän välissä:
 $28 \times 13 \times 8$; $26 \times 13 \times 8,5$; $27 \times 13 - 13,5 \times ?$; $? \times 18 \times 7,5$;
 $? \times 15 \times 9,5$; $28,5 \times 13 \times 9$.

Laasti keltävää. Kovuus vaihtelee. Kikka kienoa.
Tiilien alla, kaaren keski- ja länsiosan kohdalla*

Huone 16, itäseinässä oleva vanha portti ensimmäiseltä rakennuskaudelta (osaksi vuonna 1939 tehtyjen putitaakir kirjoittamattomien muistilappojen mukaan).

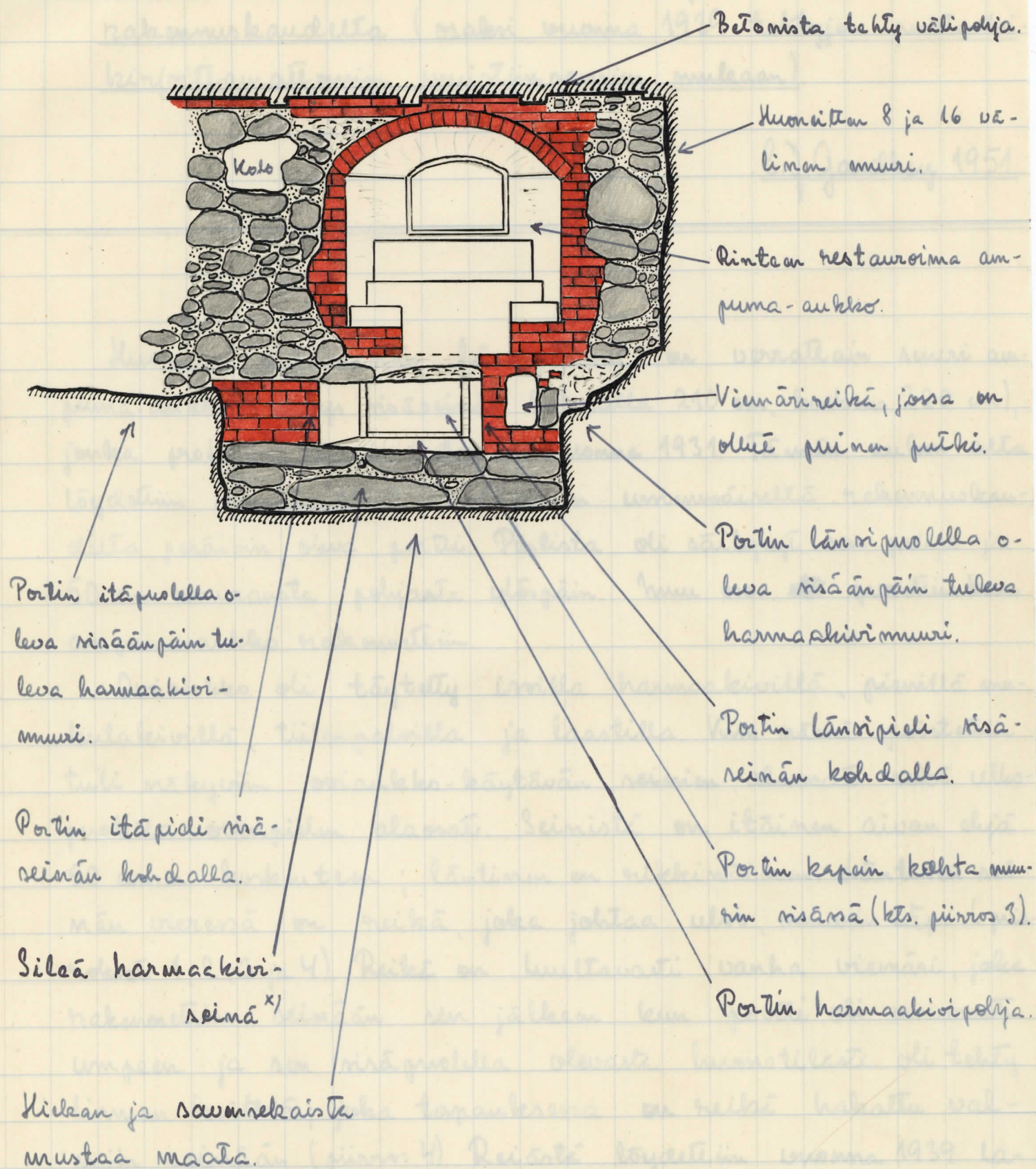
C. J. Gardberg 1951.

Huoneen itäseinän länsipäässä on verrattain suuri ampuma-aukko (leveys sisäseinän kohdalla 210 cm, korkeus 220 cm), jonka professori Rinne restauroi vuonna 1931. Tämän aukon alta löydettiin vuonna 1939 itäriivan ensimmäiseltä rakennuskaudelta peräisin oleva portti. Portista oli säilynyt sen pohja ja 50 cm muurausta pohjasta ylöspäin. Kun osa ~~sestä~~ purettiin kum ampuma-aukko rakennettiin.

Oviaukko oli täytetty isoilla harmaakivillä, pienillä muukulakivillä, tiilenpalloilla ja laastilla. Kun nämä poistettiin tuli näkyviin oviaukko-käytävän seinien alaosat sekä ulkopuolella ovenpidin alaosat. Seinistä on itäinen aivan ohja 50 cm:n korkeuteen; läntinen on rikkonainen. Läntisen seinän vieressä on reikä, joka johtaa ulos, muurin läpi (piirroset 1, 2, 3 ja 4). Reikä on huultavasti vanha viemäri, joka rakennettiin seinään sen jälkeen kun portti oli muurattu umpeen ja sen sisäpuolella olevasta huonotilasta oli tehty kamarin keittiö; joka tapauksessa on reikä hakattu valmiin seinään (piirros 4). Reikä löydettiin vuonna 1939 lahoonaita hirrenjätteitä

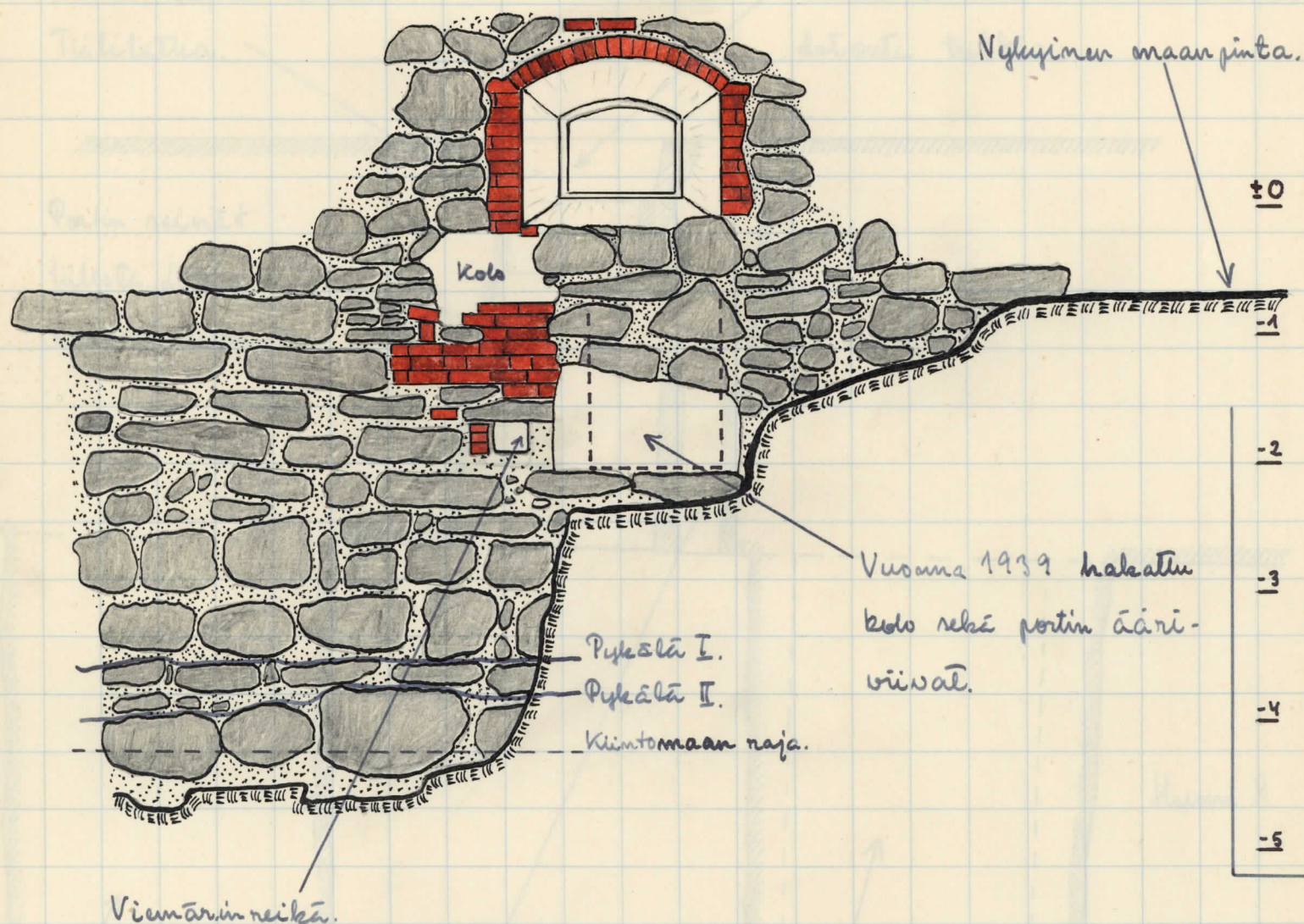
Portin leveys sisäseinän kohdalla on 160 cm. Varsinaisen

Piirros 1. Ampuma-aukko ja ovi-aukon jäljest sisäpuolelta kat-
mutena. Kaava 1:50.

^{x)} Harmaakivipinta ulkonee seinän yläosasta 6-8 cm.

Piirros 2. Ovi-aukon jättestä etelämuurin ulkopinnassa.
Kaava 1:50.

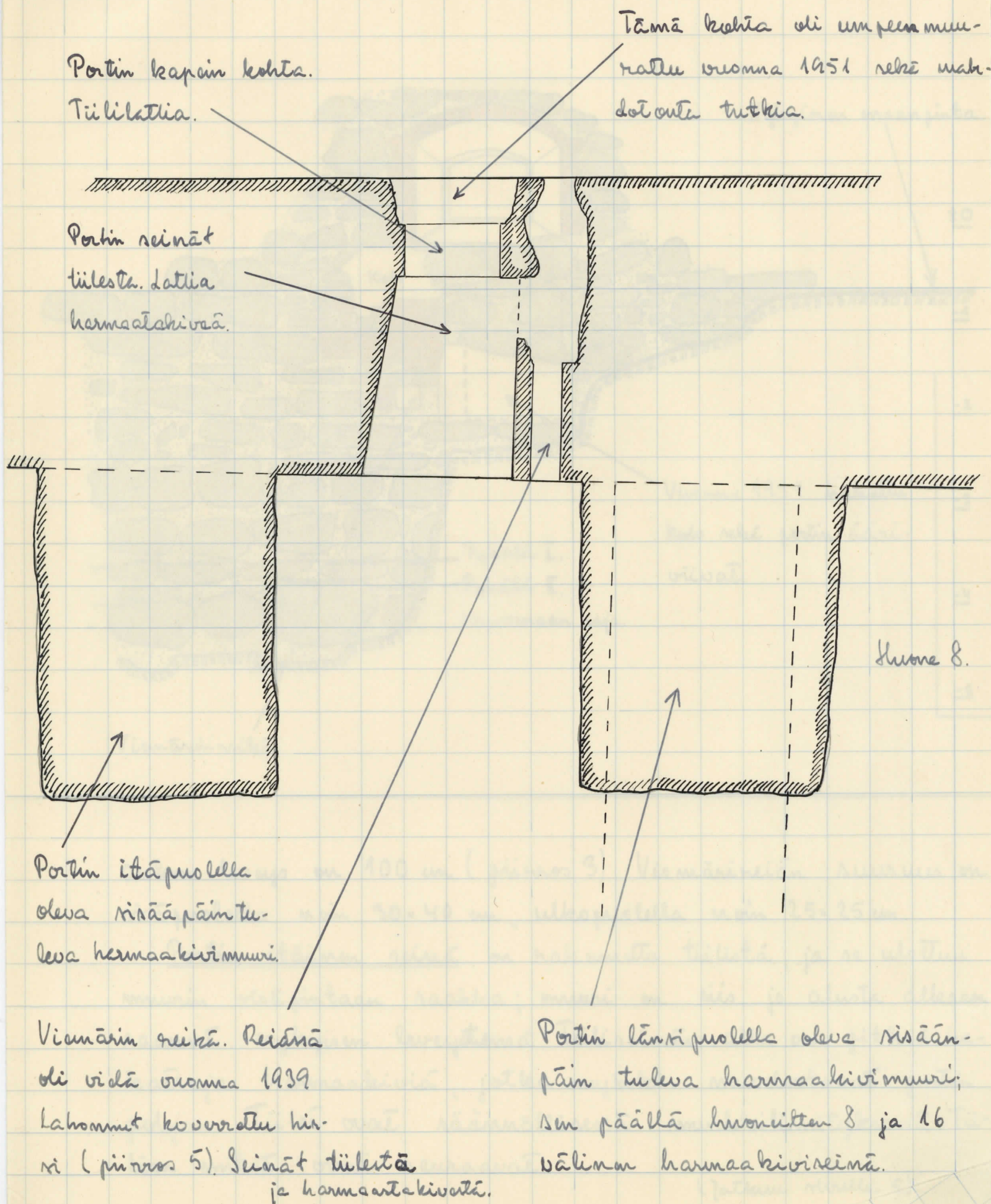

aukon leveys on 100 cm (piirros 3). Viemärinreian suurus on sisäpuolella noin 30 x 40 cm, ulkopuolella noin 25 x 25 cm.

Portin itäisen seinä on rakennettu tiilistä, ja se ulottuu muurin sisäpintaan saakka; muuri on siis jo alusta alkaen saanut nykyisen levytyksensä. Tiiliseinän alla on pitkiä haakattuja hamaakiviä, jotka myöskin muodostavat portin pohjan. Tiilet ovat säännöllisessä munkeksiinimityksessä. Tiilien mitat ovat seuraavat:

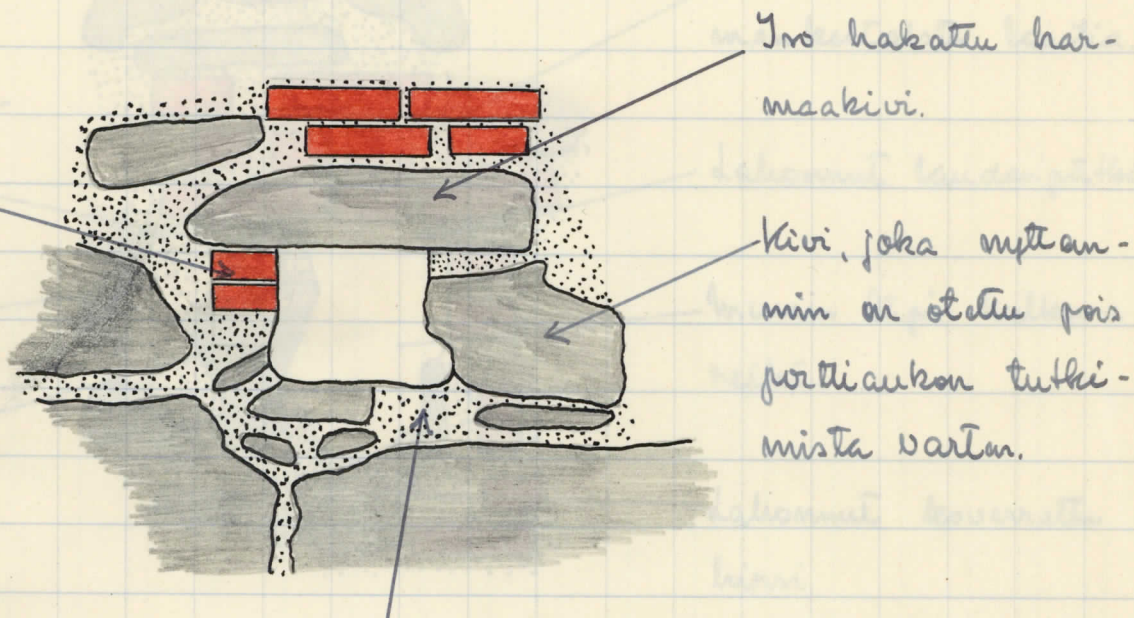
(jatkuu rivillä 5.)

Piirros 3. Portin pohja. Kaava 1:50.

Piirros 4. Viemäri ulkopuolelta katsottu. (Vuonna 1939 tehtyjen muistiinpanojen mukaan).

Vuonna 1946
muurattuja
tiiliä. (Cuikko
muurattiin ri-
loin kokonai-
sudessaan um-
peen seinäpin-
nan kohdalla).

Ylös hakattu har-
maakivi.

Kivi, joka mytän-
min on otettu pois
porttiaukon tutki-
mista varten.

Vaalean keltaista karkeata laastia,
missä on runsaasti pieniä kiviä sekä
pieniä valkoisia kalkkipaloja. Laastissa
paikoitellain räikeänkeltaisia läiskä.
Laastissa myöskin pieniä hiilikappaleita.

(Yätkö rivulta 3)

27 x 13 x 10

29 x ? x 10

? x 13 x 9

28 x 14 x 9

30 x 11 x 9

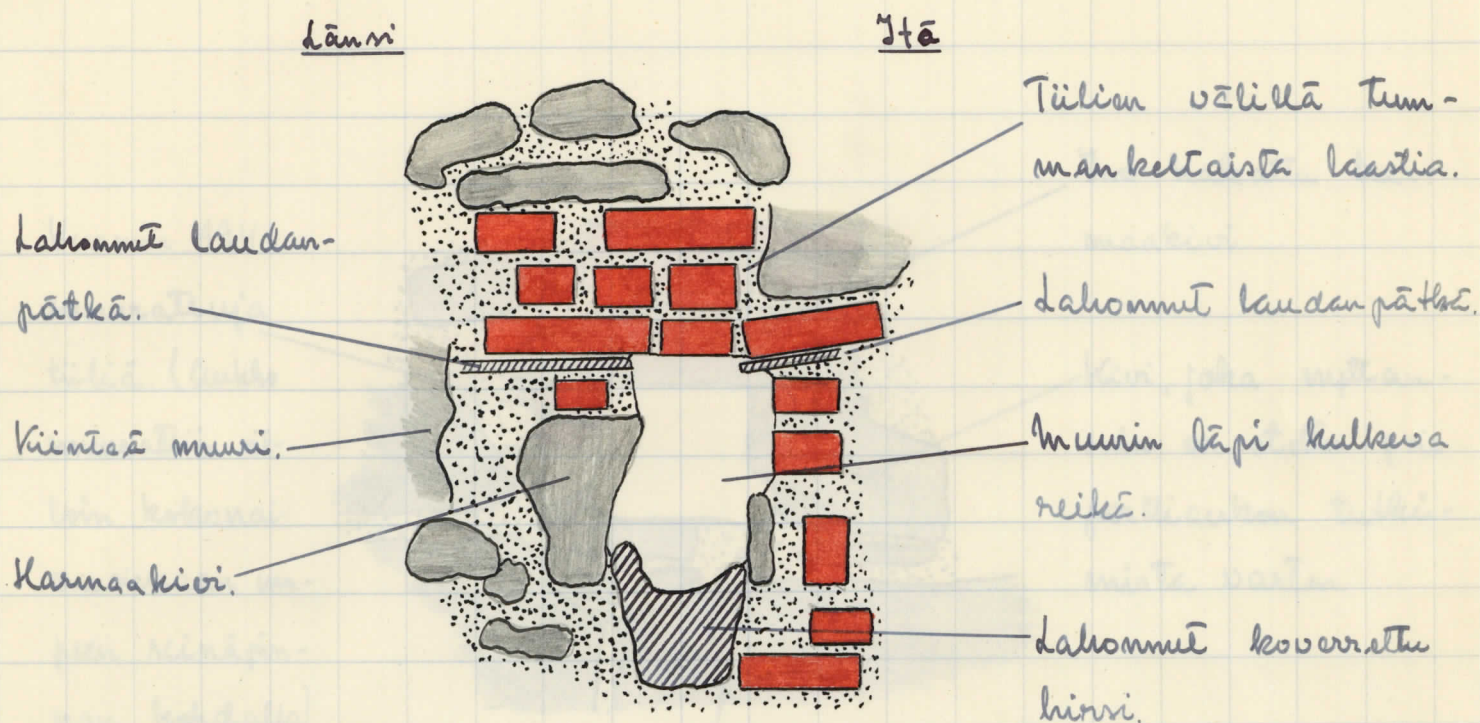
? x 14 x 9,5

28 x ? x 9,5

30 x 14 x 10

Portin läntinen seinä on rikkimäinen. Vanhasta seinästä on

Piirros 5. Viemärireiän sisäosan rakenne keskeltä sisänpään katsottuna (vuonna 1939 tehtyjen muistilomakojen mukaan).

jällellä ainoastaan kaksi tiilikerrosta; tiilet ovat murenekilimittelyksessä. Vain kuusi 3 kappale on seinän keskiosa hajoitettu; tämä tapahtui ilmeisesti silloin kun viemärireiä hakattiin seinään. Tiilimitat ovat:

$$\begin{array}{lll} 29 \times ? \times 8 & 29,5 \times ? \times 9,5 & ? \times 14,5 \times 10 \\ 29 \times ? \times 9,5 & ? \times 14,5 \times 10 & \end{array}$$

Grukon pohja on tehty suurista harmaakivistä, joiden yläpinta on rilleä.

Ovenpidet on tehty tiilistä. Niden välillä on noin 6-7 cm korkea levy. Vain puolesta 3 kappale on vielä kunnossa.

nys ja ovenpidet ole muurin ulkoreunassa, vaan suunnilleen 50 cm muurin ulkopinnasta. Pielien ulkopuolel ovat hyvin rikkimäisiä. Ne on tehty sekä tiilistä että harmaakivistä. Itäisessä pilessä on tiiliä alaosassa, harmaakiviä yläosassa. Läntisessä pilessä on päinvastoin. Kynnys ovenpielien välissä on muraattu tiilistä. Pohja ovenpielien ulkopuolella on myöskin hakatuista harmaakivistä, niiden pinnalla on karkeata harmaa ja vaaleankeltaista laastia. Sauva-profiilia portinpielissä ei ole. Tiilikmitat ovat seuraavat:

$28 \times 13,5 \times 9$? $\times 13,5 \times 10$? $\times 15 \times 9$

$28,5 \times 13,5 \times 9,5$

Laasti. Oviaukon itäisessä ulkopuoliosassa on harmaata vähän punertavaa laastia missä on isoja valkoisia kalkkipaloja sekä pieniä kiviä. Pielien tiilien välillä on vaaleankeltaista laastia missä on suuria kalkkipaloja ja myös vähän suurempia kiviä sekä hiilipaloja. Ulkopuolella viemäriaukon alla on vaaleankeltaista laastia missä on runsaasti pieniä kiviä sekä pieniä kalkkipaloja ja näikeänkeltaisia läiskiiä sekä myöskin hiiliä. Muissa paikoissa ulkopuolella on keltaista karkeata laastia.

Viemärireiät. Kuten piirroksista 1, 2, 3 ja 4 käy ilmi on vanhan oviaukon lämpöpuolella reikä joka johtaa ulos seinän läpi. Kun reikä tutkittiin vuonna 1939 tavattiin nimä melkein ainoastaan kuivumutua mutaa, minkä seassa oli paljon pienempiä ja suurempia luunkappaleita, hiiliä, puunkappaleita, sekä kuparivihreälin värisiä möhkäleitä. Nämä möhkäleet olivat melko raskaita, niiden sisänsä oli luuta ja jokin kivi.

Kuulan piirroksista 3 käy ilmi, että viemäri on molemmilla päillä ohja mutta keskeltä rikkiäinen. Melkein kaikki muuta mikä pistettiin oli nimä keskellä. Seassa oli myös isoja harmaakiviä. Viemärimäisäpuolella olevassa osassa oli noin 150 cm pitkä lahonneut parue, joka laskee ulospäin (etelään). Näytti siltä, että parue oli toiminnut ränninä ulos. Kuulan piirroksista 5 näkee, että viemäri rakennettu reikä tiilistä että harmaakivistä. Sen sisäosa on suurempi kuin ulko-osa. Sisäosa on suunnilleen 30×40 cm, ulko-osa 25×25 cm. Ulko-osa on rakennettu aivan samaan harmaakivistä.

Viemärimäisä katto on tehty tiilistä. Tiilien alapinnalla on vielä laastia, missä selvästi näkee laudanjälkiä. Molemmilla puolilla on myös katonrajalla lahonneita laudanpätkiä, jotka lepäävät seinistä ulkomäisä tiiliin. Laudat eivät myöskään ole olleet aivan kiinni toivinsa, sillä jälkiä katossa näytävät, että niiden välillä on ollut laastia. Laasti on vaaleankeltaista, melkein valkoista, sen seassa on pieniä kalkkipaloja. Muurin ulkopinnalla on muuri hakattu harmaakivi viemärimäisän päällä (piirros 4).

Viemärimäisä läntisessä seinässä ovat tiilimitat seuraavat:

$$27,5 \times 12,5 \times 7,5$$

$$30 \times ? \times 9$$

$$? \times 14,5 \times 9$$

Viemärimäisä itäseinässä ovat tiilimitat seuraavat:

$$27,5 \times 12,5 \times 7$$

$$? \times 12 \times 7,5$$

$$? \times 12 \times 7,5$$

$$31 \times 12 \times 8,5$$

HLIONE N:o 16

- I Huone no 16 (tölet)
- II H 16: Lathain tutkimus ~
- III H. 16. Kairaus I)

Throne N° 16.

(Eteläinen siipi, alin kerros) Itäinen seinä. Seinä enimmäkseen unta koryausmuurausta vanhoilla sekalaisilla ja muutamilla uusilla tiilillä. Seinän ali-osa aikaisempaa muurausta, aikaisempi muuraus, enimmäkseen harmaakiveä, sekä muutamia tiiliä: $8,5 \times 14,5 \times 31$, $8 \times ? \times 30$, $8,5 \times ? \times 31$, $8,5 \times 13,5 \times ?$, $8 \times 14 \times ?$, $8,5 \times ? \times 29$, $8 \times ? \times 26$, $8 \times ? \times 27$, $8 \times ? \times 28$, $8,5 \times ? \times 28$, $8 \times 13,5 \times 28?$, $8 \times 13,5 \times ?$.

Eteläseinä. Seinä enimmäkseen harmaakiveä, osittain tiilimuurausta. Lähellä itämurkkaa oleva ikkuna-aukko: (aukon piilien holvin ja pohjan tiilistä vain muutamia tiiliä näkyvissä koska aukkoon on ladottu huoneesta löytyneitä irtotiiliä) pielet muutamia tiiliä näkyvissä $8 \times ? \times 29,5-30$, $9 \times ? \times 29,5-30,5-31$, $9 \times ? \times 32$, Aukon holvissa muutamia tiiliä näkyvissä $8 \times ? \times 29$, $8,5 \times ? \times 31,5$, holvi osittain koryausmuurausta uusilla tiilillä. Aukon pohja: muutamia tiiliä näkyvissä $8,5 \times 15,5 \times 31,5?$,

$9 \times 13 \times 28?$, $8 \times 16 \times 32?$, $9 \times 13 \times 26,5?$ pohjatiilien pituus epävarma koska tiilien päät ovat rikkiinäisiä. Seinässä ikkuna-aukon alla muutamia varveja tiilimuurausta $8 \times 15,5 \times 31$, $9 \times 13,5 - 14 \times ?$, $9 \times 15 \times ?$, $9,5 \times 15,5 \times ?$, $8,5 \times 16,5 \times ?$, $9 \times 14,5 \times ?$, $8,5 \times ? \times 31 - 31,5$, $9 \times ? \times 31,5$.

Seinässä ikkuna-aukkojen välillä oleva komero. komeron pohja osa pielista sekä komeron holvina olevien lautojen yläpuolella korjausmuurausta vanhoilla ja muutamilla uusilla tiilillä. Komeron pielissä oleva aikaisempi muuraus $9 \times ? \times 27,5$, $9 \times ? \times 29$, $9,5 \times ? \times 30?$, sekä muutama pieni harmaakivi. Komeron eteläseinä $8,5 \times ? \times 27,5$, $9 \times ? \times 27,5$, $8 \times ? \times 27$, $9,5 \times ? \times 30 - 30,5$, sekä muutamia pieniä harmaakiviä.

Lähellä länsimurkkaa oleva ikkuna-aukko. Tiilimuurausta. Aukon pielet: ikkuna-karmin pohjoispuolella $8 \times 15,5 \times 31$, $8 \times 16 \times 31,5$, $8 \times 15 \times ? \times 31$, $9 \times 16 \times 32$, $8 \times 15,5 - 16 \times ?$, $8,5 - 9 \times 15,5 \times ?$, $8 \times ? \times 30$, $9 \times ? \times 31,5$, sekä osittain korjausmuurausta vanhoilla tiilillä. Aukon holvi: ikkuna-karmin pohjoispuolella $8,5 \times ? \times 31$, $8 \times ? \times 31 - 31,5$, $7 \times ? \times 29$, $6,5 \times ? \times 29$, $7,5 \times ? \times 30,5$, sekä osittain uutta korjausmuurausta uusilla tiilillä. Aukon sivupenkit: $9 \times 14,5 \times 30$, $9 \times 14,5 \times 31$, $8,5 \times 14,5 \times ?$, $9 \times ? \times 29,5$, $8 \times ? \times 31$, sekä osittain uutta korjausmuurausta vanhoilla ja muutamilla uusilla tiilillä. Karmin alla oleva muuraus $8 \times ? \times 29,5$, $8 \times ? \times 31$, $8,5 \times ? \times 30$, $9 \times ? \times 31$, $9 \times 15 \times ? \times ?$, yläosa uutta korjausmuurausta vanhoilla ja muutamilla uusilla tiilillä. Aukon pohja sivupenkkin vieressä: rikkiäinen, muutamia tiiliä jäljellä $8,5 \times 14 \times 30$, $9 \times 14 - 14,5 \times 30$. Aukon pielet ja holvi ikkuna-karmin eteläpuolella (huoneen ulkopuolella) mahd. aikaisempaa korjausmuurausta, pielet: sekalaisia tiiliä $7,5 \times ? \times 30$, $8 \times ? \times 31,5$, $9,5 \times ? \times 32$, $9 \times ? \times 29?$, $8,5 \times ? \times 34$, holvi: $8 \times 15 \times 31,5$, $8 \times ? \times 31,5 - 32$, $8 \times 14,5 \times 30,5?$, $7 \times ? \times 31,5$. Aukon pohja karmin eteläpuolella: harmaakiveä.

Edellisen ikkuna-aukon alla oleva vanhempi aukko: aukon piilien ali-osa jäljellä, tiilien suuruus $9,5 - 10 \times 13,5 - 14 \times 28,5 - 29$, ($9,5 \times 13,5 \times 28,5$, $9,5 \times 13,5 \times 29$, $10 \times 14 \times 29$, $9,5 \times 13,5 \times ?$, $10 \times 13,5 \times ?$, $9,5 \times 14 \times ?$, $9,5 \times ? \times 28,5$, $9,5 \times ? \times 29$, $10 \times ? \times 29$) muutamia $9,5 \times 13,2 \times 29$, $10 \times ? \times 27,5?$, $9,5 \times ? \times 29,5$, $10 \times 14,5 \times ? \times ?$. Aukon pohja: harmaakivimuurausta, paitsi aukon etelä-osan piilien kohdalla tiilimuurausta, tiilet sama kuin pielissäkin.

Läntinen seinä.

Seinä kokonaan harmaakivi muurausta.

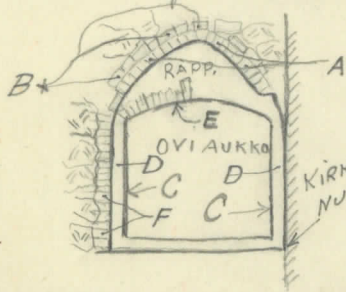
Pohjois-seinä.

Seinä, enimmäkseen harmaakivi- osittain tiili-muurausta. Seinässä ovi-aukon ja länsinurkan välillä oleva iso komero. Tiilimuurausta, komeron pielet $8 \times 14 \times 31,5$, $8,5 \times 15,5 \times 31,5$, $8 \times 12 \times 28,5$, $9,5 \times 13 \times 27,5$, $9 \times 14 \times 29$, $9 \times 12,5 \times 29$, $9 \times 12,5 \times ?$, $9 \times 15 \times ?$, $8,5 \times 14 \times ?$, $8 \times 14 \times ?$, $8,5 \times 13 \times ?$, $9,5 \times 12,5 \times ?$, $9,5 \times 13 \times ?$, $9 \times ? \times 28$, $8,5 \times ? \times 29$, $8,5 \times ? \times 32,5$ sekä komeron itäpielessä enimmäkseen mutta korjausmuurausta vanhoilla ja muutamilla uusilla tiilillä, komeron holvi: mutta korjausmuurausta uusilla tiilillä.

Komeron pohjois-seinä: $8 \times 14 \times 31,5$, $8 \times 13,5 \times 31$, $8 \times 12 \times 26,5$, $8,5 \times 13 \times 28$, $8,5 \times 12,5 \times ?$, $8 \times 14,5 \times ?$, $9,5 \times ? \times 29$, $8 \times ? \times 31,5$, $8,5 \times ? \times 31,5$, $8,5 \times ? \times 32,5$, $8 \times 15,5 \times ?$, $8 \times 16-16,5 \times ?$, sekä osittain korjausmuurausta (ei mutta): enimmäkseen tiilen pätkillä $8-8,5 \times ?$. Komeron pohja: ylempi, vain muutamia tiiliä komeron pohjois-osassa jäljellä $9 \times 15,5 \times 32$, $8 \times 14,5 \times 30$, $8,5 \times 17 \times 32$, alempana oleva pohja $8 \times 13 \times 27$, $8,5 \times 13 \times 28$, $8,5 \times 13,5 \times 28,5$, $8,5 \times 14 \times 28$, $? \times 13 \times 28$, $? \times 13,5 \times 29$.

Seinässä edellisen komeron länsipielen länsipuolella, sekä itäpielen itäpuolella yhäällä muutamia vanhoja näkyvissä mahd. vanhemman aukon pielen kulmat: (edel. komero muurattu mahd. vanhemman komeron sisäpuolelle.) $9-9,5 \times 13,5 \times 27-28,5$, ($9,5 \times 13,5 \times ?$, $9 \times ? \times 27$, $9 \times ? \times 27,5$, $9 \times ? \times 28,5$, $9 \times 13,5 \times ?$, $9,5 \times ? \times 27,5$, $9,5 \times ? \times 28,5$) sekä muutamia $9,5 \times 14 \times ?$, $9 \times 13 \times ?$, $10 \times ? \times 28,5$.

Seinällä oleva ovi-aukko. Aukko tiilimuurausta. Aukon pielet: uudemmaa korjausmuurausta melko uusilla (C) tiilillä $7 \times 13 \times 27$, $7 \times 13 \times 27,5$, $7 \times 13,5 \times 28$, $7,5 \times 13,5 \times 28$, $7 \times ? \times 27$, $7,5 \times ? \times 29$, $7,5 \times ? \times 28,5$, paitsi pielen kulmat seinän ulkopinnan kohdalla: mahd. aikaisempaa muurausta (D) $8,5 \times 13 \times 28$, $8,5 \times 13,5 \times ?$, $8,5 \times 13 \times ?$, $9 \times 13,5 \times ?$, $9 \times 16 \times ?$. Aukon holvi: rapp. peitossa osa tiiliä näkyvissä (E) $7 \times 14,5 \times 29$, $7 \times 14,5 \times 29,5$, $7 \times 13,5 \times ?$, $7,5 \times 14,5 \times ?$, $9 \times 13 \times ?$, $9 \times ? \times 28$, $7 \times ? \times 29,5$, paitsi holvin etelä-osassa mutta korjausmuurausta uusilla tiilillä: $7 \times 12 \times 25,5$, $7 \times 12 \times 25$, $7 \times 12,5 \times ?$, $7,5 \times 12,5 \times ?$, $8 \times 12,5 \times ?$. Seinän ulkopinnan kohdalla (ulkoseinässä) olevan ylempään holvin tiilet (A) $8 \times 12,5 \times ?$, $8,5 \times 12,5 \times ?$, $9 \times 13 \times ?$, $8,5 \times 13 \times ?$, ylempään holvin päällä lattellaan olevat holvi-tiilet (B) $8,5 \times 13 \times ?$, $9 \times 13 \times ?$, $9 \times 13,5 \times ?$, $8,5 \times ? \times 28$, $9 \times ? \times 28,5$. Ylempään holvin alla oleva itäpielen kulma (F) $7 \times 14 \times ?$, $7 \times ? \times 28,5$, $8 \times 15,5-16 \times ?$, $9 \times 13,5 \times ?$. Aukon pohja: rapp. peitossa, tiilet mahd. melko uusia $7 \times 12,5 \times ?$.

jatkun: 2 rivie.

Seinässä ovi aukon alapuolella (huone №16 sisäpuolella) ^{65,}
harmaakirj muurauksen joukossa muutamia tiiliä: 8,5 x ? x 27.

Myrica *myricoides* *latifolia* 60-62

5 tiiltä, lappellaan asetetut pohjois-etelä suuntaan
26-27,5 x 12,5-13 x 8

[illegible]

itäreunan (myllysein) oviaukon pohjois puolella,
 väliseinistä 122 cm länteen harmaasta kivestä ^{sen korkeus myllyseinästä tiilikattiaasta 31 cm. korkeus}
 kivestä joskin joiden tiili esiintyy, tämän mainittu
 väliseinän pätkän sisäpuolella on tiilinen lattia
 itäreunan muurin pätkää pohjoiseen ovat tiilet
 epä säännöllisesti asetetut sekä joulukossa suuri osa
 tiilien puolelta, sen sijan pohjois pätkä seuran. Tä-
 pohjois nurkkauksessa on tavoiteltu joulukunta joulukunta
 site Kälviä! Kälviä! pohjoiseinän vieressä on

2 tiilet kadotul loppellaan. ^{suuntaan toinen}
eti välivarvissa: tiilet myöskin loppellaan. mutta ovat
ne asetetut pituun detaan ^{yksittellen} perättäin (itä-läns' suuntaan.
III varvi: ovat he jälleen kuten I:n varvi, tämä asetelua
on seinästä lukiin 5 varvia, sen jälkeen seuraa, edellämainittu
pääsääntöllisessä, tiilien mitat ovat: $27\frac{1}{2} \times 19 - 20,5 \times 30 \times 12,5 \times ?$
 $30,5 \times 12 - 13 \times ?$ $26 \times 10 - 11,5 \times ?$ $30 \times 13 \times ?$ $2 \times 19,5 \times ?$ mainittujen
tiilien saumat ovat ilman mitään laista sidettä
lukkunottamalla täytemaa jolla on painunut niiden
ympäri. ^{tiilien saumat}
on lattia kivimuurista harmaakivistä joiden sileämpi
pinta on ylöspäin, mutta seinätyy joukkossa myös
pienempiä mukula kiviä paitsi laasti kerroksen
peittämänä.

on harmaa kivi ^{tasalla} itä-läns' suuntaan (Pitä seinästä) ^{lanteen} 240 cm ?
on jälkeen 7 kpl loppellaan olevia tiiliä sekä 2 tiiltä
loppellaan perättäin asetetut jotta kulkavat pohjois-
etelään ^{saumalla} ^{suuntaan} ^{tohtorin} pohjois puolella oleva
väli seinän päte, tiilien mitat ovat: $29 \times 13 \times ?$ $26,5 \times 15,5 \times 7,5$.
ja ovat ne täytemaan päällä asetetut, saumat vaihtelevat
 $\frac{1}{2} - 3 \text{ cm}$ levyydeltä. (Etelä seinä on harmaasta
kivistä joka itäpäässä ^{lanteen} lanteen tasalla
ylöspäin on pitkäomaisesta kivistä ja saumat
laastilla tätä on noin 82 cm korkeudella, siitä
jatkaa tiilimuurauksen noin 55 cm tiilien
mitat ovat $31 \times 14 \times 8 - 8,5$. $30 \times ? \times 8$, tiilivärvä on 6 ja
munkki limitystä, - saumat jatkavat $2\frac{1}{2} - 3 \text{ cm}$
levyiset ontholinatonta tekoa.

Vuorokierimäinen 6 tiili varvui jälkeen on
ikkuna tai avaruus aallon alapuksi segmentti-
laarella (mursista tiilistä: $29 \times 14 \times 8$. pielit
ovat saman aikaisesti murettu kuin mainittu
seinä.

suurimillinen mäsäpölmäinen tiilistä tehty
muistutusta pilarii perusta (tai murein) (ä)

3 jostakin paikasta käytännöllä sementillä;
aukon leveys alaosassa $2\frac{1}{2}$ mtr. Korkeus sivulla 62.
1 mtr $\frac{1}{2}$ cm kirkkautta, pölyen leveys 225.
aukosta länteen harmaa kivi muuraukseen, laastilla
runsaasti saumattu ja sen päällä pölykottauk-
sementtiä, murejyö jalkojen tiili tai tiilen kappale
kilan. Mainittu seinä alaosalla jatkettiin
tiiliä (kappale) täyte maan alustana ilman laastia,
tiileistä länteen etelä seinästä pohjoiseen suunnan
92 cm pitkä pohjoiseen päin ja 73 leveä, tiilet:
 $29 \times 12 \times 8,5 - 9$. näkyvässä on 4 tiili varvia josta
alimman näytää vanhemmalta kuten toiset
tiilet ovat leveällä saumalla ja osittain pöly
laasti kerroksen peittävänä mainittu pilariin
pohjasta pohjoiseen 3,10 on vastaava pilariin jätteen
 $76 + 76$ tiileistä: $30 \times 13 \times 8,5$. $29,5 \times 13,5 \times 9$, jossa on
3 varvia näkyvässä, saumattu kuten edellisen.
näiden suunnan välillä on ollut suunnilleen
10 cm paksuinen laasti kerros sen alla, lattia eli
pohja harmaasta muurista kestävä; murea mainittujen
muurien päällä on ollut toinenkin lattia:
tiileistä. Pilariin jätteen länsi puolella latti-
sisä puolella on tiilinen muuriin jätteen jätke
kulle pohjois suunnasta syntyneen pilariin jätteen
N° II, muuri eli lattiaan ollut aivan 66-86 cm
leveä, tiilet loppellaan, suunnalleen jatketaan
pohjois-etelä suunnasta saumattu laastilla,
saumat kappammat kuin pilariin jätteen
täyte maan alustana jossa on nobi kerroksia:

Pilariin jätteilistä № I tä länteen noin 65 cm...
on komero 82 cm leveä ja 1 m:n korkeinen
sivujen leveys ^{Q 98 - "trakti höyd."} 74-76 cm ylhäällä 345-55 cm
paksuja laattoja jotka kaunottaa muurausta
laattojen tiivytystä 54 cm alaspäin 4 kpl 5 cm
paksuja laattoja jota on käytetty hyflynä
43½ cm alaspäin komeron pohja jossa tiilet
ovat pohjana loppellään pohjois-etelä suunta
ovat saumat huolellisesti tehoa, tiilien mitat:
2 x 13 x 6.5. Komeron seinässä (eteläpuolella) on käytetty
tiilien joukossa muutamaa graniittia kivi jolla on
muovattu tiilen muotoiseksi.

Huone 16

Kaivaus I aloitettiin Länsi-ita
murkkauksessa josta poistettiin tiilinen
lattia osa, hiukan päällä, tiilien mitat:

Itä-länsi murkkauksessa mukula kiviä
ja pöykinen laattakivi niiden alustana
tiiliä ja tiilen palasia

HUONE N:o 16

(jatkoa)

(yksityiskohtainen tutkimus kertomus)

Eteläseinä dukot.

Lattian kaivaus (jatkoa)

Vanha porttialukko (16 F) .

R. Kartano

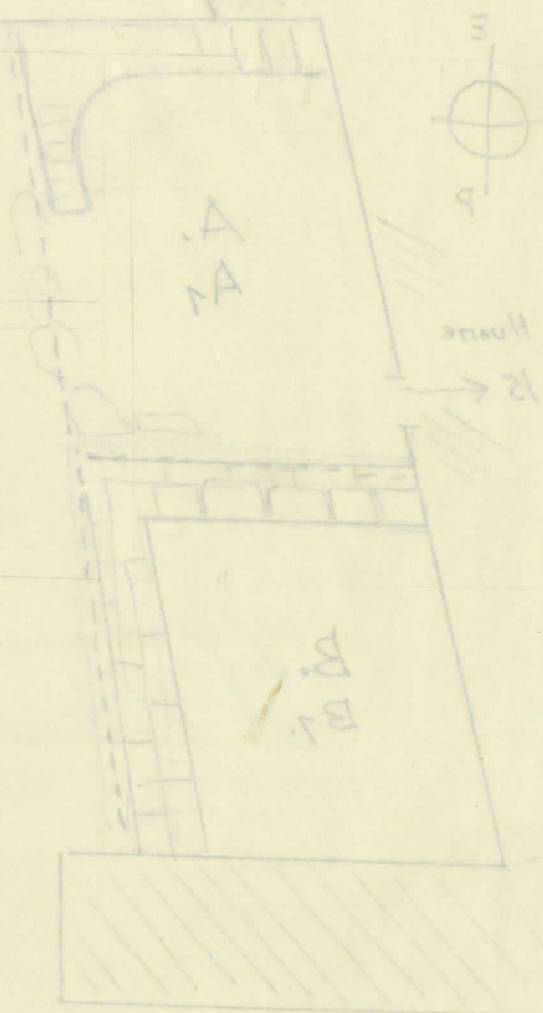
Home 16. (Jathra)

7

Trilet Bista (Hst Curio T) I kerrab.

30.5 x 13 x 8.5	29.5 x 12.5 x 8.5
29 x 12.5 x 8.	30.5 x 13 x 8.5
31.5 x 13 x 8.	? x 12.5 x 8
32 x 14 x 8	29 x 12 x 8.5
29.5 x 12.5 x 8	30 x 13 x 2
30 x 12 x 8	27.5 x 12.5 x 8.5
? x 16 x 8.5	31 x 13 x 9.
18 x 14.5 x 9	25.5 x 12.5 x 6
28 x 12.5 x 8.5	31 x 13.5 x 8.5
31 x 13 x 8.5	27 x 12.5 x 8.5
28.5 x 12 x 8.5	26.5 x 12.5 x 8
30 x 15 x 7.5	31 x 13 x 9
30 x 12.5 x 8	28.5 x 14.5 x 7.
28.5 x 12.5 x 8	31 x 13 x 8.5
31.5 x 13.5 x 8	30.5 x 13.5 x 8
28 x 12 x 8	27 x 12.5 x 8
28 x 18 x 9	30 x 13 x 8
29.5 x 13 x 8.5	31 x 13.5 x 8.5
29 x 14.5 x 8	28 x 12.5 x 8.
31 x 13 x 9	26.5 x 11.5 x 8.5
29.5 x 12 x 8.	? x 16 x 8
31 x 13 x 9	27.5 x 20 x 9.5.
31 x 13 x 8	? x 14 x 7.5
29 x 12 x 8.5	26.5 x 16 x 8.
27.5 x 13.5 x 7.5	? x 12 x 8.5
30 x 13 x 8	

? x 19.5 x 10.	
29 x 14.5 x 7.5	
? x 16 x 8.5	
? x 15.5 x 8	
? x 16 x 8.5	

8. Huone 16. Pelityöhoia.

- A. kaivauksen jälkeen (kaivaus oli aloitettu kun jatkoi P. Kartanun mui-
A₁. Huonekari esiin kaivettu tinpanoja)
- B. = kun ylimmäin tiilikerron oli joistettu (ylimmäin silloin kun allek. Tehti (huo-
B₁ = kaivauksen jälkeen neeseen)

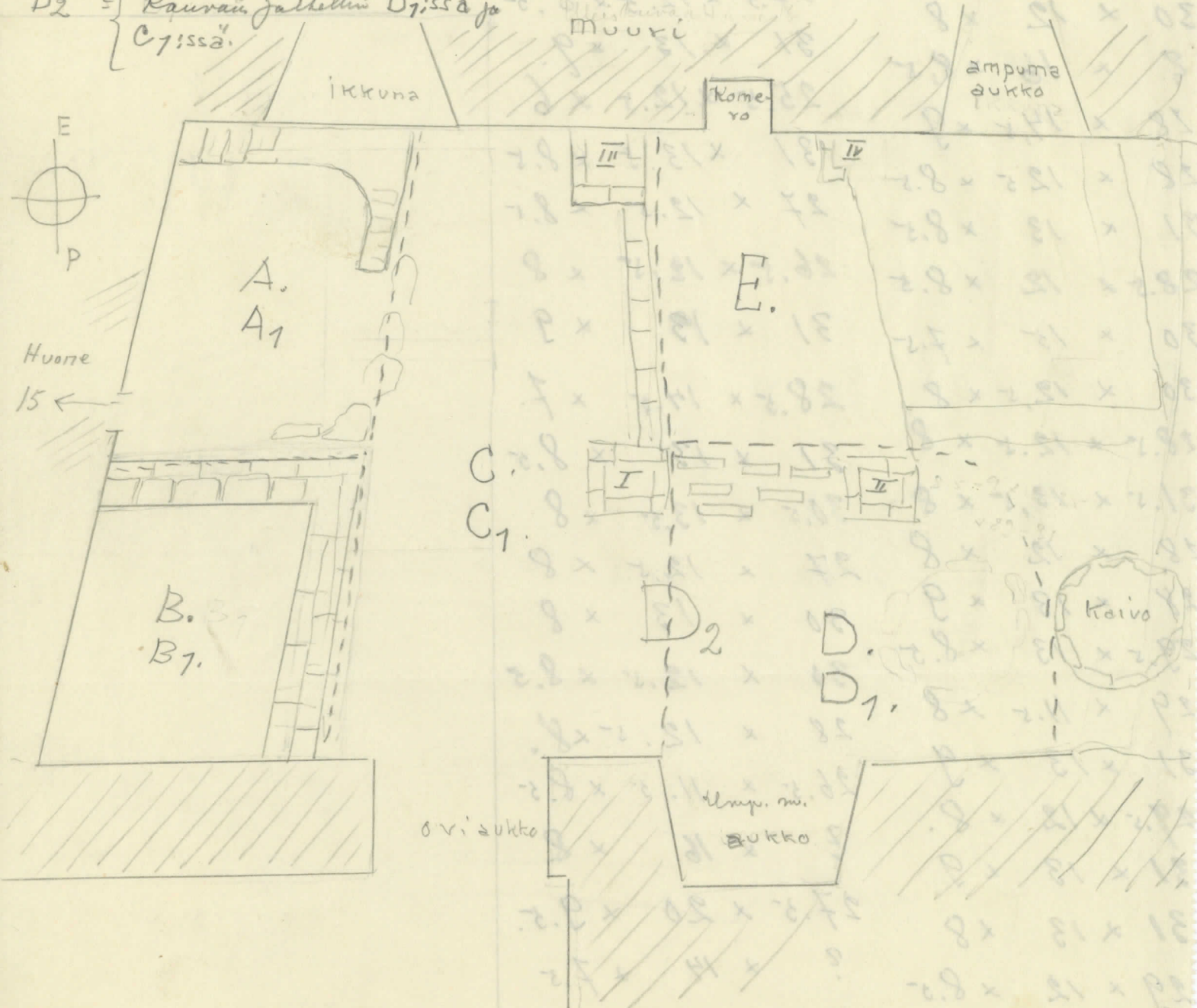
C = e. kaivauksista

C₁ = k:n jälkeen

D = e kaivauksista

D₁ = k:n jälkeen

D₂ = Kaivauksen jatkettiin D₁:ssä ja C₁:ssä.

ryijäillä raseusekasta pölyä. Kloriini Acet. sinulla!

11.

B. Tiilikivihessa poistettiin. Tiilien mitat $8 \times 12-14 \times 27-31,5$. Kevätsen alla
nietkasta suuntaa maata n. 10 cm. Tämän alla toinen tiilikivilattia.
Näiden tiilien mitat $25-30,5 \times 12-16 \times 7,5-9$. B:n varuimalla joutella
seiväsi vieressä tyhjää pölyä itämaan tiiliä. Harmaahinen rennassa kyy-
simä suukin ja sena käällä pölyä tiilien leikistä. Kloriini B.
Maan seiväsi nollä laastin ja tiilipalasia sekä kunkappaleita siinä.
Kevätsen varuimalla suojaksi tyhjää pölyä joutella pölyä tiili-
kaa.

B. *Thalassidroma pacifica*. This species is found in the Pacific Ocean, from the coast of North America to the coast of South America. It is a small, dark-colored bird, with a long, pointed beak. It is usually seen in small flocks, feeding on the ground. The male has a dark cap and a dark breast, while the female has a lighter cap and a lighter breast. The young are born in the nest, and are covered with dark down. They are able to fly when they are about two weeks old.

20.

Yläoviholmi

Portoan yläosa.

tämä lattia kohoaa noin (ylhäältä katsuen)
5 cm. tästä?

Tills

etela Teena

Mukulakevia, laotica.

Acromastus laotica

vinson asclattu tiili

g: s askel

8.5 askel.

nohe ja tiiliä
Läntisen seinän vieressä on tähän
huonon vastassa kalua josta
muodostunut L. seinän vieressä oleva
muuri.

8x12x25
8x12x24
8x13x26

(Kts. kuva C!)

C1. Tiililattia C:stä purettiin.
Sella oli mustamaakerrosta jossa
m. m. tiilensivuja, laastia ja jon-
kun leimikkapalkeen sekä tiiliä.
Maakerroksen paksuus m. 20 cm.
Sen alla harmaskiviä. Niiden
alla jatkui mustamaakerros.
Pihavienaukon edestä tuli näky-
viin tiililattia josta muo-
dustui hyvin rapautuneen
ta tiiliä. Lähempänä ovia
oli harmaskiviä josta ylä-
pinta tasainen, Kts. kuva C1.
Pyylvas III:n vasemmalla puo-
lelta jätin tumman heltais-
ta laast. Harmaskiviä vä-
tillä ja päällä. Laasti. Hy-
vin jätin tiikan sekaista kalk-
kipaloja ei ollenkaan. Tä-
män laastin alla ja sen
seuraavalla jätin nohe
sestä seinä tiiliä.

Kuten kuvasta näkee on C1:n läntisellä puolella harmaski-
muuri josta on muodostanut perustan entisen muurin alla. Se on
tehty kahakuista harmaskivestä niiden välillä tiheä heltais-
tia muura on väheän heltaisia laiskia, hyvin pieniä kalkkipaloja.
Pisin muuri päättyy pyylvas I eteen m. 1 metre ja jätin länteen jän
v. m. m. jätin alle. Tästä lähemmäs hem kaivauks. m. m. m.
paikalla jatkui. (Kts. myös E!) Tämänlainen huolma S. etäisyydestä eteli
Etelämuuri C1:ssä. Kivet lähellä pyylvas III nohe. Laasti. L. heltais-
sen seuraavissa valkoisia kalkkipaloja.

Handwritten notes in German, likely describing the site or the map's features.

Handwritten notes in German, likely describing the site or the map's features.

Handwritten notes in German, likely describing the site or the map's features.

Tüilet B:sta, Herron II

$28 \times 12.5 \times 8.5$
 $26 \times 12.5 \times 7.5$
 $30.5 \times 12.5 \times 9$
 $27. \times 12.5 \times 8.5$
 $30.5 \times 15 \times 8.5$
 $29.5 \times 14 \times 9$
 $27. \times 13 \times 8$
 $28 \times 12.5 \times 8.5$
 $25 \times 12 \times 7.5$
 $26.5 \times 16. \times 8$
 $28 \times 12.5 \times 8$
 $2 \times 13 \times 9$
 $30 \times 13 \times 9$
 $26.5 \times 12.5 \times 8$
 $24.5 \times 12 \times 8$

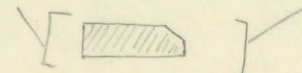
Tüilemmeri (Bingyan)

$26.5 \times 12.5 \times 8.5$
 $30. \times 15 \times 8.5$
 $27 \times 12 \times 8$
 $28 \times 14 \times 8$
 $32 \times 12.5 \times 8$
 $16.5 \times 12.5 \times 8$
 $31.5 \times 13 \times 8$
 $31.5 \times 13 \times 8.5$
 $28 \times 13 \times 8.5$
 $27 \times 13 \times 8.5$

$8 \times 15 - 77 \times 28 - 30.$

Tüilet D:sta

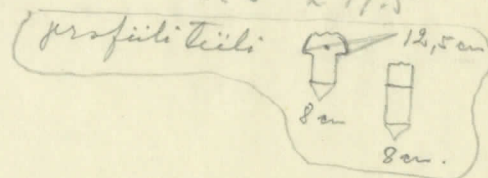
$27.5 \times 12.5 \times 8$
 $28 \times 13.5 \times 8$
 $26.5 \times 12.5 \times 8$
 $27.5 \times 11.5 \times 8$
 $27.5 \times 13. \times 7.5$
 $27. \times 12.5 \times 7$
 $27. \times 11.5 \times 7.5$
 $27. \times 12.5 \times 8$
 $27 \times 12.5 \times 7.5$
 $27 \times 13 \times 8.5$
 $24 \times 12 \times 8$
 $26. \times 12.5 \times 7$
 $25.5 \times 12.5 \times 8$
 $27.5 \times 12. \times 8$
 $25.5 \times 12.5 \times 8$
 $24 \times 16.5 \times 7$
 $24 \times 16 \times 7$
 $23.5 \times 13.5 \times 8$
 $27. \times 12.5 \times 8$
 $28.5 \times 12 \times 8$
 $27. \times 11.5 \times 8$
 $27. \times 12. \times 8$
 $28 \times 13.5 \times 9$
 $27.5 \times 13 \times 8.5$
 $25.5 \times 12.5 \times 8$

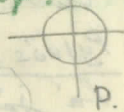

$28 \times 13 \times 7.5$
 $26.5 \times 12. \times 7$

Tüilet C:sta

$27. \times 13 \times 8.5$
 $28 \times 13.5 \times 8.5$
 $28 \times 13 \times 8$
 $26.5 \times 11.5 \times 8.5$
 $28 \times 8.5 \times 10$
 $26 \times 12. \times 7.5$
 $26.5 \times 10 \times 8.5$
 $26.5 \times 11.5 \times 8.5$
 $26 \times 11 \times 8$
 $28.5 \times 9 \times 12.5$
 $26 \times 11.5 \times 8.5$
 $28 \times 11.5 \times 8$
 $27 \times 12.5 \times 9$
 $27 \times 16 \times 8$
 $26.5 \times 27 \times 8$
 $26. \times 12.5 \times 8.5$
 $26 \times 11 \times 8$
 $27.5 \times 12 \times 8.5$
 $26 \times 12.5 \times 8.5$
 $27 \times 12.5 \times 9$
 $28 \times 8.5 \times 11.5$

 B_1

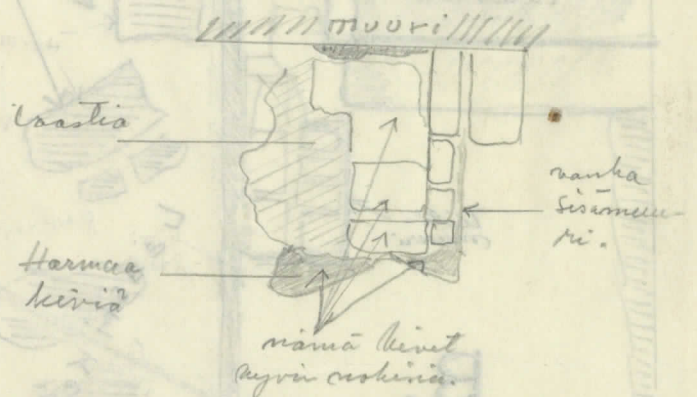
Oriaukko
pihalle

98. Kuten yleisluonnosta nähtyy on karme 16:nto kerholla ja s. sivulla tiilipylväinjäljet
 Pylväs I Rakennettu isoja karmakiviä päälle. Kolme tiilikerrosta vii-
 ta jolella joista ylimmäinen on rikkunainen. Muidenkin kerrosten tiil-
 leistä on liioat tiilet hyvin rapautuneina. Tiilien välillä vaalea-
 ankeltaista karkasta laastia. Tiilimitat pylvästä 27-30 x
 12,5-14 x 8,5-10. (Kts. kuvaa D, Da!) Pylvään itäpuolella giim-
 mässä tiileissä vaaleaa laastia minkäkin kaarena (Kts. DI).
 Pylväs II N. 180 cm l. päin toinen tiilipylväs joka on vielä rikkunainen
 ja kuin ed. mainittu / Kts. kuvaa D, Da) Rakennettu karmakivi-
 päälle, pohjoispuolella sen vieressä isoja karmakiviä. Tiilet hyvin
 rapautuneita. Laastia sama kuin edellisessä. Tiilimitat 27,5-29 x
 12,5-15 x 8,5-9.

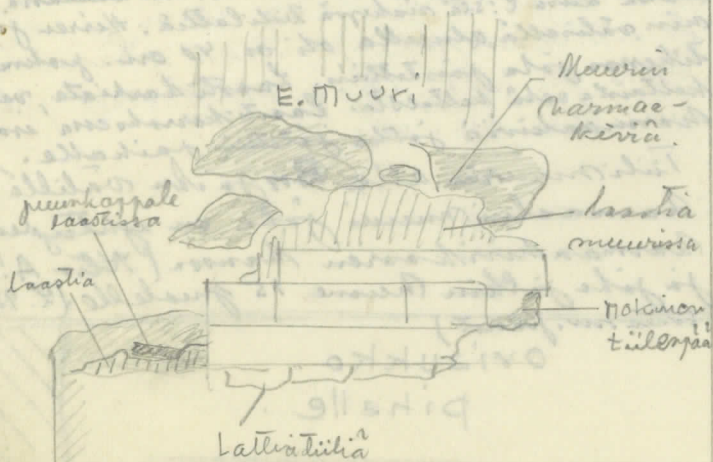
Pylväs III. Kts. kuvaa D! Rakennettu sekä karmakiviin että lattia-tiili-
 päälle. Tiilet pinnalla suureksi osaksi laastilla peitettynä, alimmat rapai-
 tuneita. Laastia korkeasta keltaista. Pylvään oheassa keulimassa (Kts.
 kuva alhaalla) näkyy tiilipää. Tiilimitat

Pylväs IV Kts. kuvaa D! Rakennus tapa sama kuin edellisessäkin. Pyl-
 västä hyvin rikkunainen. Kolmas tiilikeros ylhäältä lasien hyvin näkyvä
 pinnalla. Näkösi pylvästä pohjoispuo-
 li; alempi kerros hyvin näkyvä.

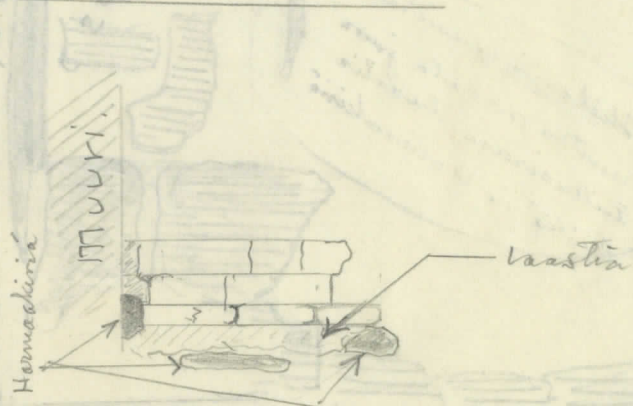
Pylväs IV ylhäältä katsuen.

Pylväs III [s. sivulta katsuen, Kts. kuvaa C!]
 p m ylhäältä

Pylväs IV i-sivulta katsuen.

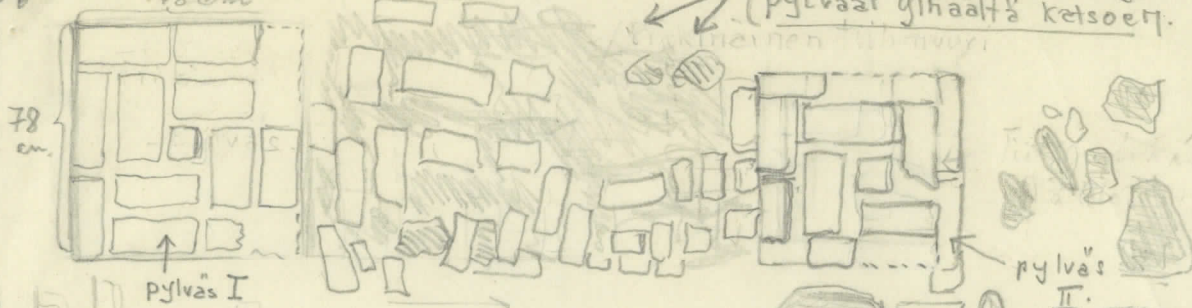
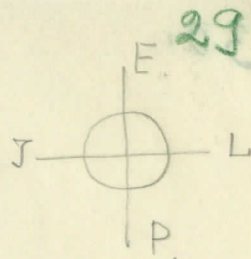

D.

Huone 16 (Jalkoa)

78cm

(Rikkiäinen tiilimuuri ja
pylväs ylhäältä katsoen.)

pylväs I

pylväs II.

C.

1-6 = mylly-
kiven paloja.

Ovi
aukko
pihalla

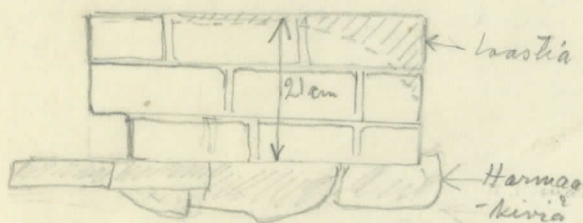
Muuri

Umpeen muurattu
aukko

Muuri

a)

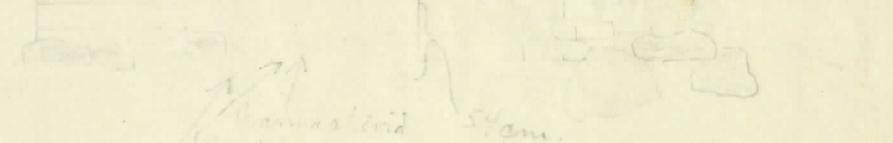
Pylväs I itäsiivulta

tiilimitat: 39.5 x 13 x 10
29.5 x 13.5 x 9
29.5 x 12.5 x 9
27 x 13 x 8
29 x 12.5 x 9
28.5 x 14 x 8.5

Tiilimuri siv. katsoen

... ja ...

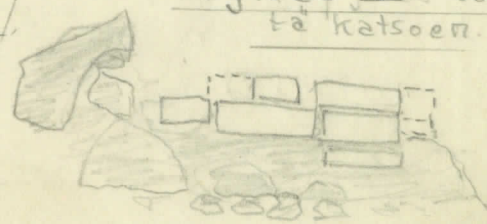
... ja ...

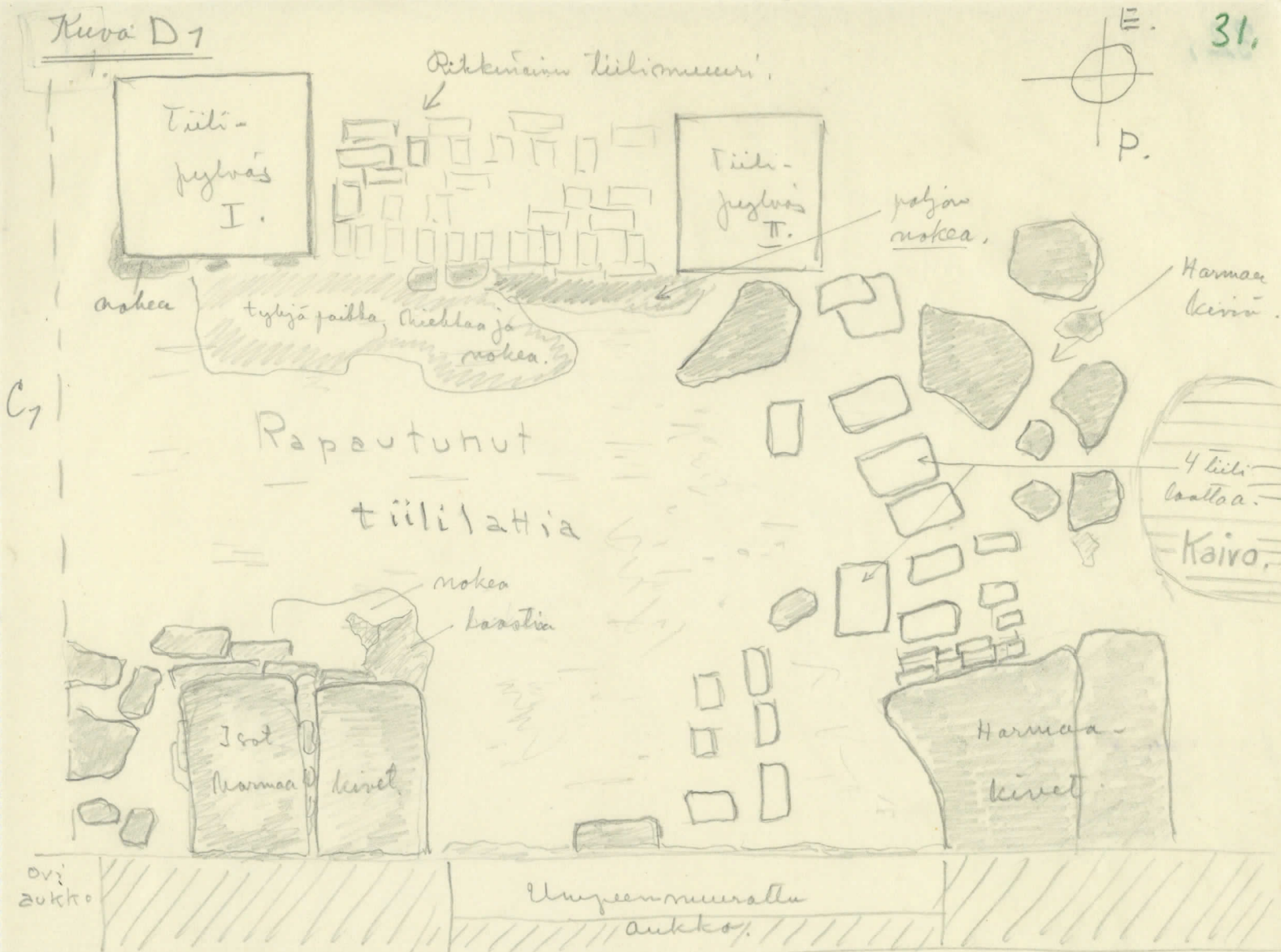
... ja ...

Pylväs II. Tiilimitat

28.5 x 13.5 x 12.5
29 x 15 x 8.5
29 x 15 x 9
28.5 x 13 x 8.5

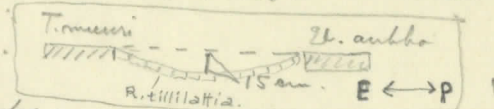
c) Pylväs II. länne-
tä katsoen.

D7 (jatkoo Rautu Harana m. p.)

Tiilet D:stä päätettiin. Näiden alla oli ar. 15-20 cm. tiikkalattias. Tämän tiikkalattian alla oli rapautunut tiililattia (Kuva D7) joka on melkein kerschelli mutta aavase rikkinaisen tiilimuurin ja umpenmuralle aukkoon päin. Tiikkalattian tiilenpaloja, laastia muuttua ja nokea. Nokea tavattiin var-
viersissä olevien harmaakivien edessä tavattiin nokea. Näiden kivien välillä oli myös paljo laastia, valkeankeltaista mura on pieniä raikeankelt. läiskä ja tehi pieniä että suurempiaakin kiviä.

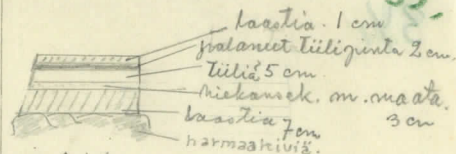
Handwritten text at the bottom of the page, likely a description or legend for the map above. The text is written in a cursive script and includes phrases such as 'Havanna', 'Bukh', and 'Rapantut'. It appears to be a detailed account of the locations and features shown in the map.

E.

Huone 16 (jalko)

33.

Muuri
muurin
alla.
(ylhäällä
katseen)

Pylväs
III.Pylväs
IV.

Kerrostomia E:n ete-
läkulmassa pylväiden
välillä.

tiisiä nurkassa hyvin
paljon rostea. Kaikki ki-
vät rosteina.

Keltaista karheata
laastia

Sisä-
muuri

Muurin
kulma

Valokuva 377

pylväs
I.pylväs
II.

D.

Osa E on vanha muuri muurin alla. Vanha tiilipinta on poistettu
paitsi pylväs III ja I:n välillä (Kts. kuva E.). Muuri on tehty
isosta karuista kivistä joiden peimalla paljon karheata
sestä t. keltalla v. keltaista laastia sekä multaa, tiilen
osia sekä miekkaa sisältävää maata. Kaivaus jatketaan.

34

Handwritten notes in the top left corner, including "Kuvastus" and "Välillä".

Handwritten notes in the middle left, including "tämä on..." and "Kuvastus".

Handwritten notes in the middle left, including "tämä on..." and "Kuvastus".

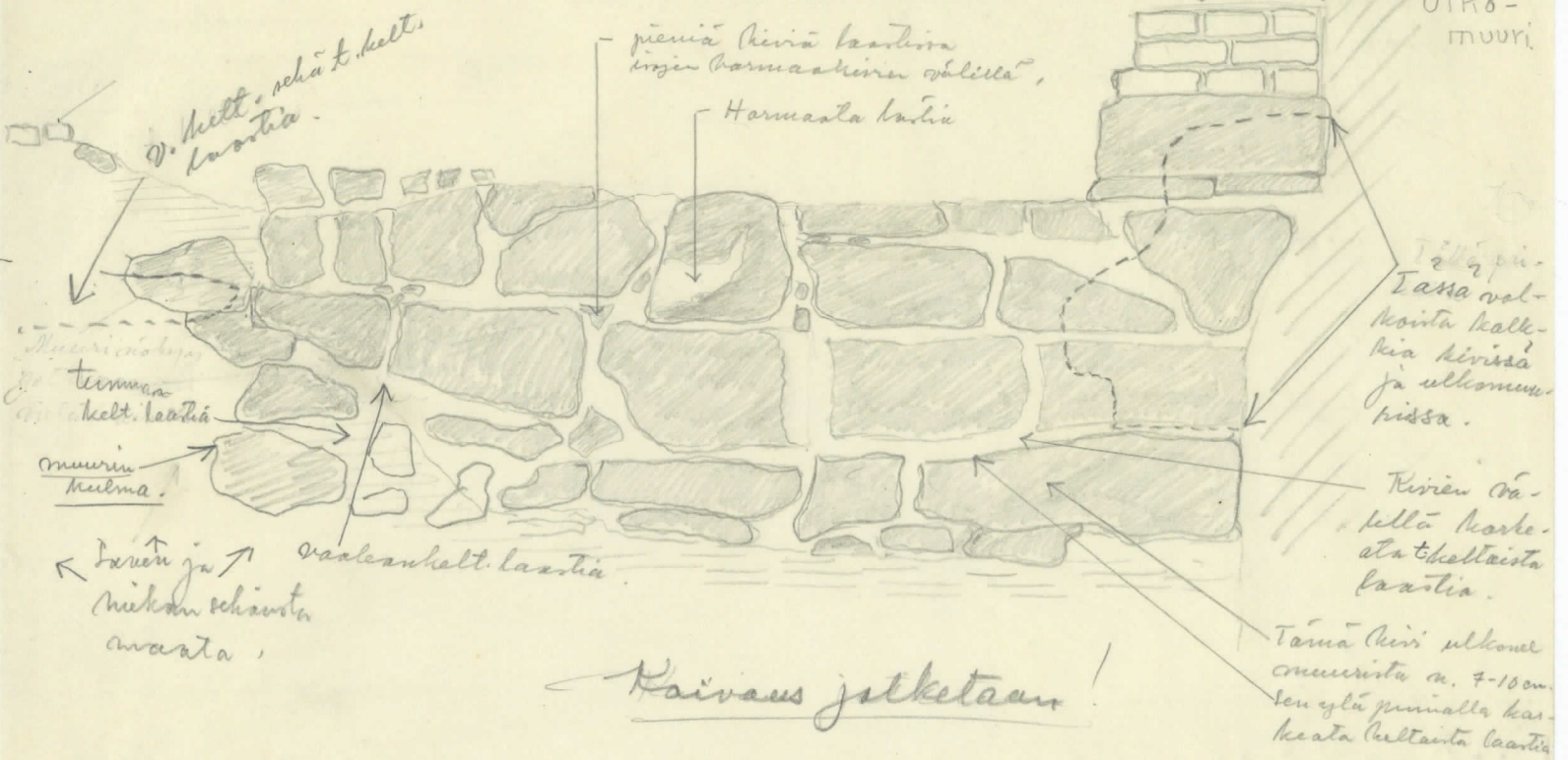
Välillä

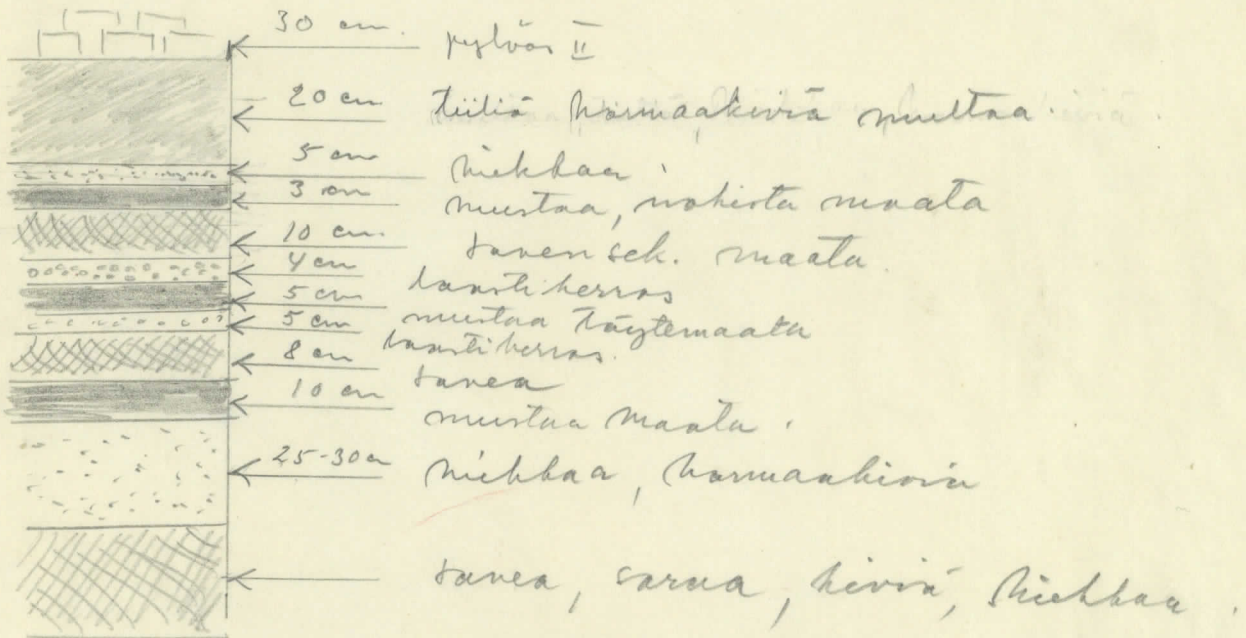
Handwritten notes on the right side of the map, including "Kuvastus" and "Välillä".

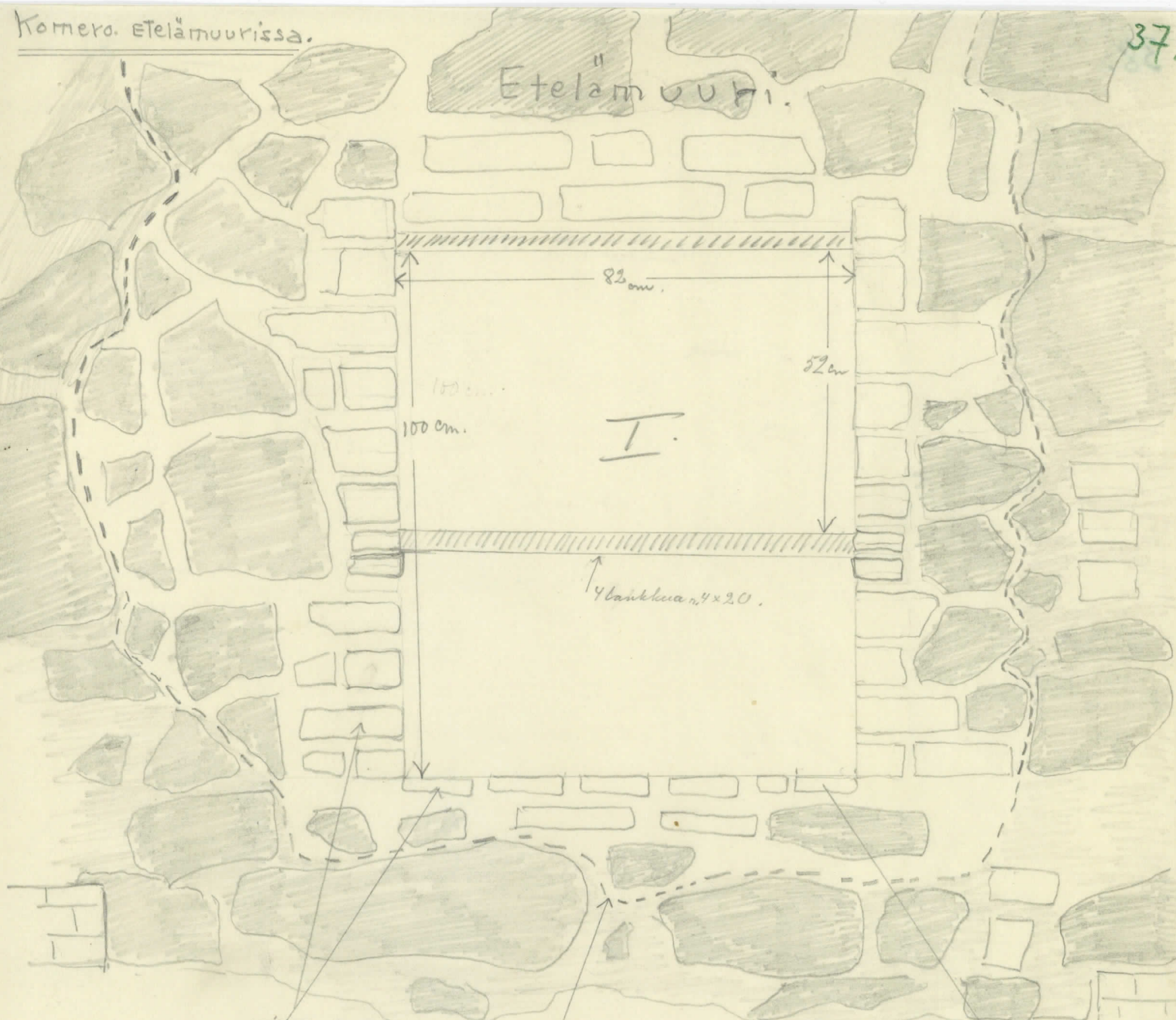
Handwritten notes on the right side of the map, including "Kuvastus" and "Välillä".

Handwritten notes at the bottom of the page, including "Kuvastus" and "Välillä".

Kerrostumat sisämuurin nurkassa pylväs II:n alla

Tähtienmitat pölyssä: $26,5 \times 12,5 \times 9,5$
 $? \times 12,5 ?$

$? \times 14 \times 8,5$
 $? \times 13 \times 8,5$
 $? \times 13,5 \times 9$
 $31 \times 15 \times 7,5$
 $29 \times 13 \times 9$

Tiilet takaseinällä:

Vanhaja:
 $30,5 \times ? \times 9,5$
 $31 \times ? \times 9,5$
 $31 \times ? \times 10$
 $26,5 \times ? \times 8$
 $28 \times ? \times 8,5$

Uusia: $29 \times ? \times 8,5$.

Tämän rajan siinä julkella
 suulta, korkeasta laastista.

muusta jollakka
 tiili
 $27 \times 12,5 \times ?$

Komero näyttää olevan Rinteen korjauksia. Kuten Ru-
 vasta näkee on rajan sisäpuolella suulta laastista se-
 lä korjauksien että tiilikorjauksen väleillä, laastista
 on tavallista korkeasta laastista ja varsin hellelläistä
 laastista. Komero on suunniteltu oikein laatu-
 (kasta tiilikista, suulta korjauksesta sekä sisäpuolelta
 takaseinällä suulla tiilikillä ($29 \times 13 \times 9$). Tässä tehty
 laastista $27,5 \times 10,5 \times 4$ (23 cm l.)
 Keskellä komeroa on tehty kyllä 5 cm. paksuista
 laastista, jotta korjaukset alkanevat tiilikistä. Laakut ala-
 julkella (tiilikistä) on suulta
 Takaseinällä on tehty jollakka tiilikistä korjauksia laakulla uude-
 della. Tiilet kyllä yläpuolella ohjia, alapuolella sopautuneita.
 Laastista se näkee että vanhaa laastista ja v. keltaista.

Tamir Nagar Airfield
with hatched blocks

Watering tank
25 x 12 1/2

Watering tank
25 x 12 1/2

- 5 x 14 x 8 1/2
- 7 x 12 x 8 1/2
- 7 x 12 x 9
- 31 x 18 x 7 1/2
- 27 x 12 x 7

Watering tank

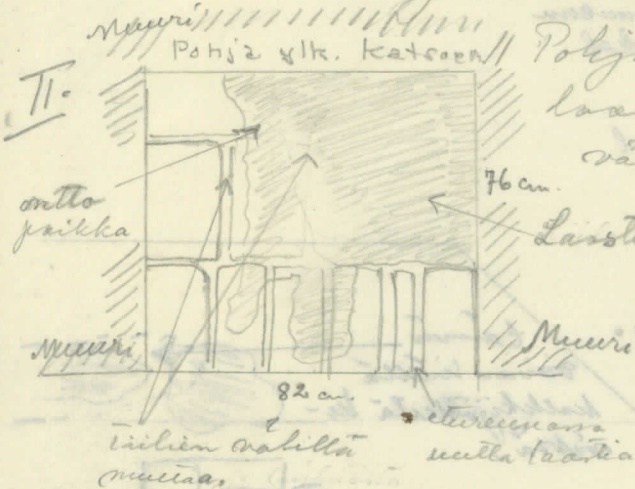
- 20 x 7 x 9 1/2
- 31 x 9 x 9 1/2
- 31 x 5 x 10
- 26 x 7 x 8
- 28 x 7 x 8 1/2

Watering tank 29 x 7 x 8 1/2

There is a large rectangular area in the center of the site, which is the main area for the airfield. This area is surrounded by various blocks and structures. The hatched blocks are located in the center of the main area. The watering tanks are located around the perimeter of the site. The dimensions of the various blocks and structures are given in the list on the right.

Kuonion pohja.

Kuonion pohja on aivanhin suikalei etureunasta näkyvä, teh-
ty kalkkikivistä tiilistä. Tiiliä on sekä vanhoja muureja ja
keltaisia sekä uusia. Tiilenmitat: $27,5 \times 12,5 \times ?$; $? \times 16,5 \times ?$;
 $? \times 12,5 \times ?$. Pohja on tehty kolmessa tiilirivissä. Kts. kuvaa!

Pohja suureksi osaksi karmaan Carbeau
laastin piittämää. Ulkoreunan tiilien
välillä multa laastia. Kuonion pohjan
takana on alla näkyvä olevan ontto
Laastia paikka. Tiilien välillä tämä näyttää
kirkkaalta. Harmaana laastin alla
tiilien välillä tämä keltainen laastia

Kuonion katto

Kuonion katto on tehty 4:stä n. 5 cm paksuis.
ja 24 cm l. la
la keisteleistä lauhasta jotka laajenevat seinistä ulkomuonion tiiliä päältä.
Lauhkut alajäsenellä makin.

muuri
2 karmat
21.4

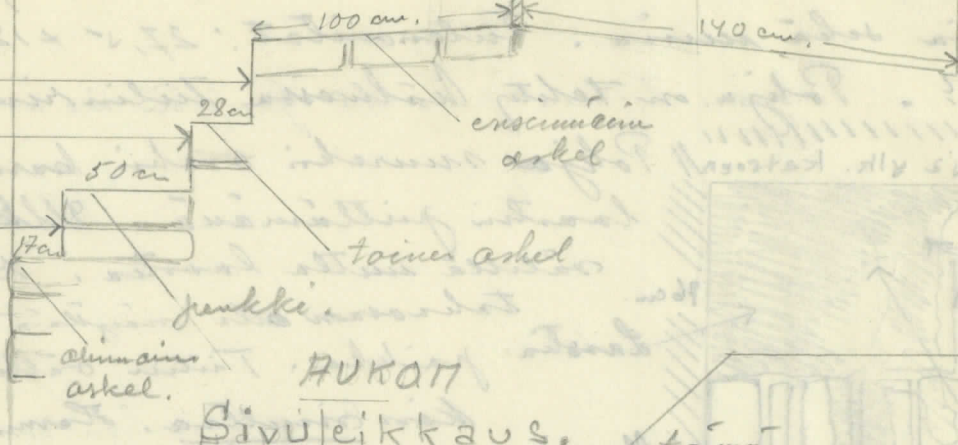
Eteläseinän 40.

lunastamassa oleva
arvomaalaus.

portaat

penkki?

Ta

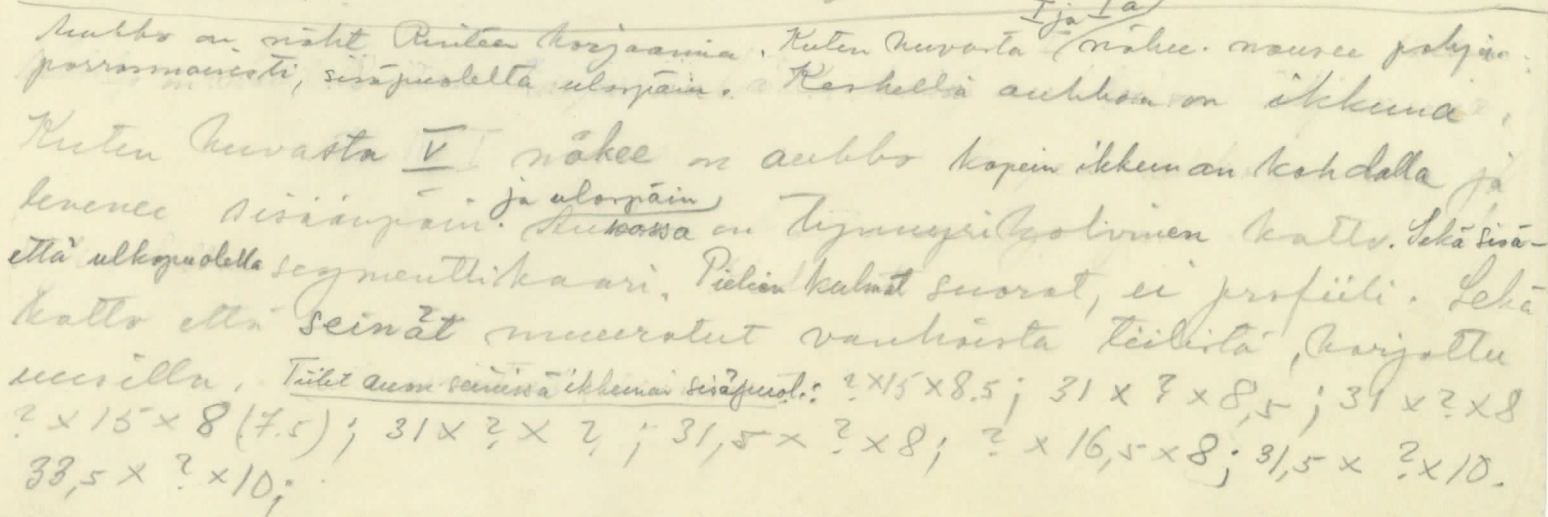
AVKON
Sivuleikkaus.

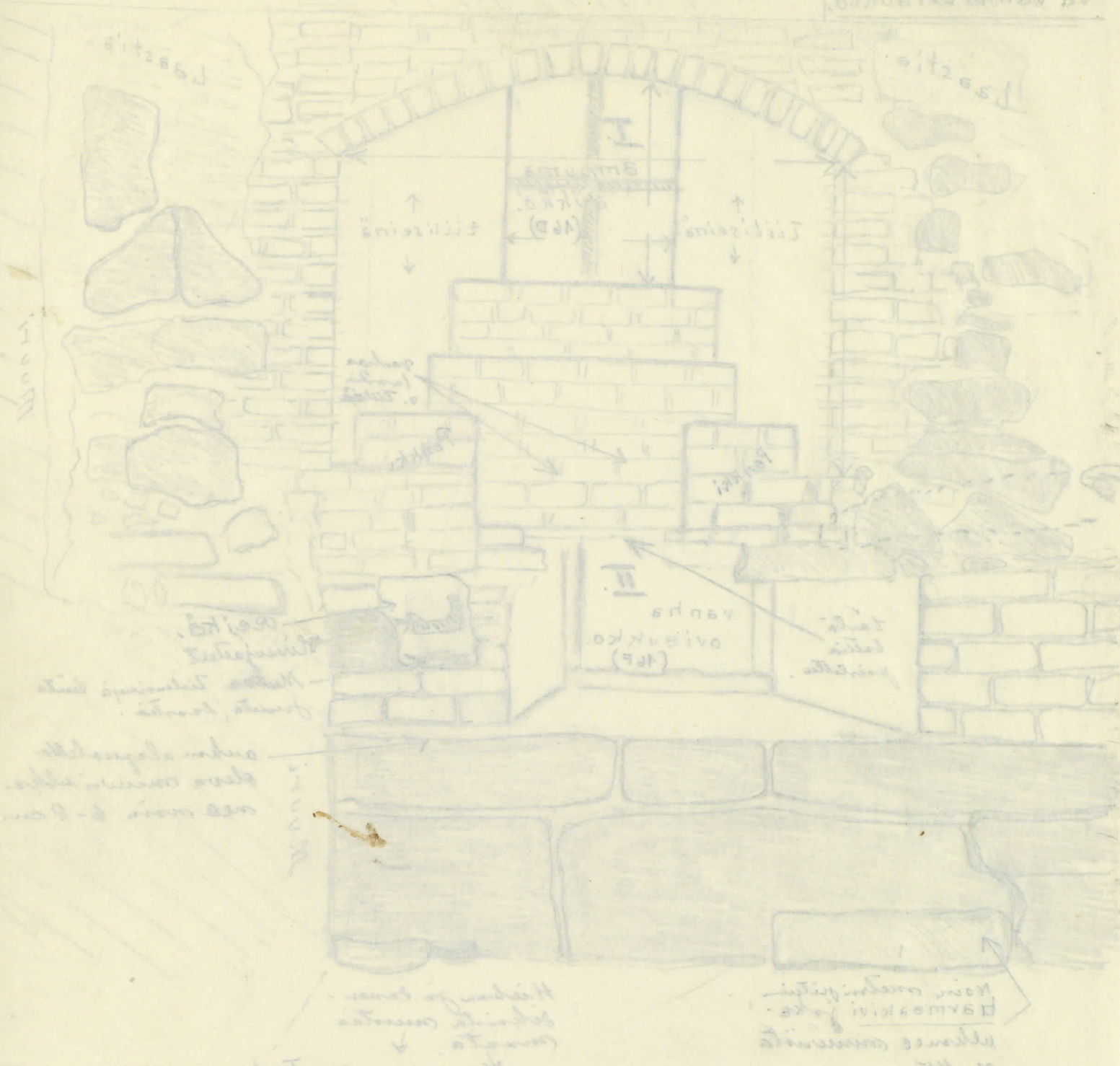
laiman
diivan siällä
kalkkijätteistä ki-
sissä.

pejlväs
Nº 10

Muuri
sisällä
H. 16

41.

Handwritten notes in Finnish, likely describing the building's history or construction. The text is written in a cursive script and includes measurements and descriptions of the building's structure.

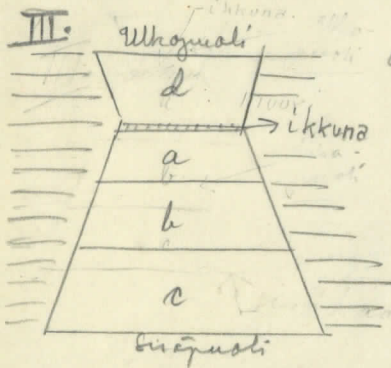
Handwritten notes in Finnish, likely describing the building's history or construction. The text is written in a cursive script and includes measurements and descriptions of the building's structure.

Tiilet katossa; $31.5 \times 15.5 \times 9$

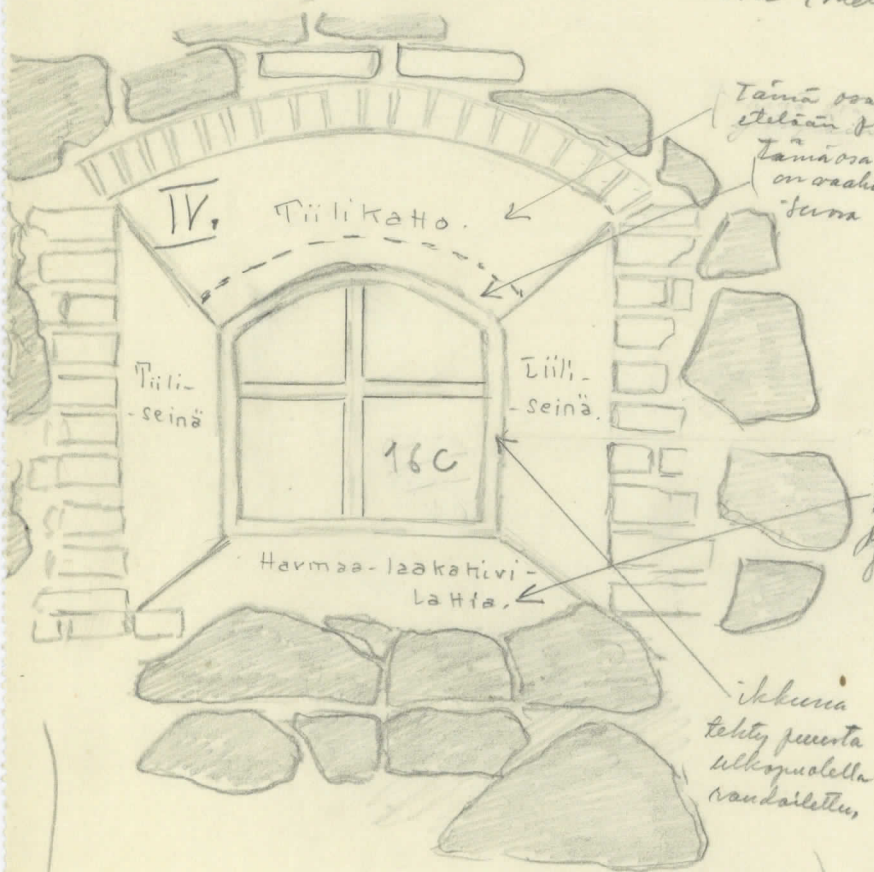
Tiilet tiiväpursaisessa kaaressa; $31.5 \times 15.5 \times 9$, $30 \times 16 \times 9$, $31 \times 9.5 \times 16$.

Tiilet kattokohvissa; $31 \times ? \times 8$; $31 \times ? \times 8.5$; $30.5 \times ? \times 7$; $31 \times ? \times 7$;
ikkunan sisäpuolel.
 $30 \times ? \times 7$; $29.5 \times ? \times 8$; $29. \times ? \times 7.5$

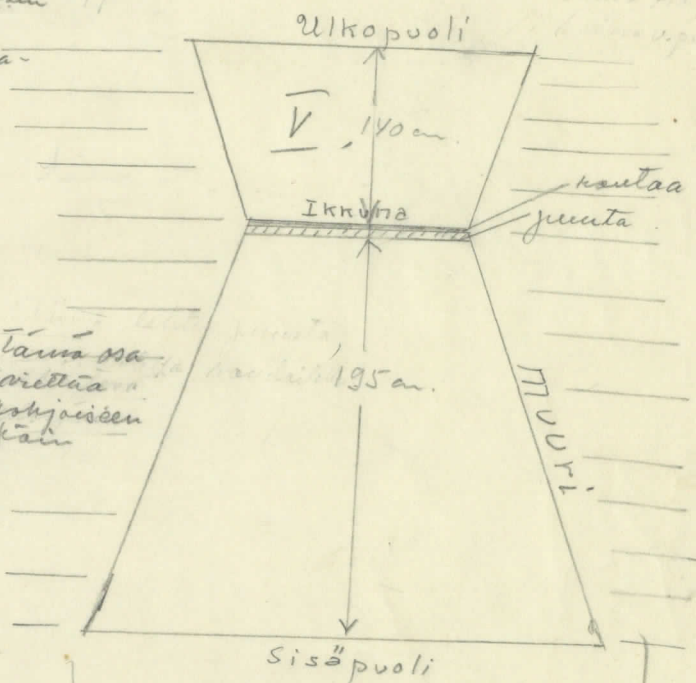
Kattokohvi on muutenkin jaettu kolmeen osaan. Kto Ruva III.

d:ssä ja b:ssä on eiten vanhoja, mustia, raxautuneita tiiliä, c:ssä on eiten uusia ja useimpien näiden tiilien jinnalla on tämä valkoinen kalkkipeppausinalla. a:ssa on tiilien jinnalla paljon vanhaa harmua lastia. b:n tiileistä ei ole kalkkia eikä lastia. d:ssä ja b:ssä on myös uutta lastia tiilien välillä. d:ssä on melko uusia tiiliä, uutta lastia.

IV. Ampumaukko ulkopuolella.

V. Ampumaukon pohja.

Ampumaukon pohja. Sisäpuolella. Partaat muurattu sekä vanhoista että uusista tiilistä. Ylimmäisessä askeleessa ai-maan uutta lastia, tiilet melko uudet, ohjat. Yläjunta kokonaan rapattu harmaalla karkealla hieppauksella. Toisessa askeleessa junnun yläpuolella uutta harmaata lastia.

Tiilet skjät, penkkien alapuolella tiilet vanhat, rapautuneet, laasti vanhaa karmasta ja ~~teräsmuokkaimista~~.

Penkeissa ja alimmassa askeleissa tiilet skjät, vanhaa laastia. Penkkien välillä oleva pohja on purettu muulla sivuissa siitä jäljellä olevat tiilet ovat vanhoja, rapautuneita ja rokkisia. Laasti vanhaa karmasta, karmasta. Länneisen penkin alapuolella keltaista laastia. Tiilet pohjassa. Siinä on pieniä valkeita kalkkia.

Ylimmäinen askel :

32	x	?	x	8
31	x	?	x	9
28.5	x	?	x	9
?	x	16	x	8.5
?	x	15.5	x	9
?	x	15	x	7.5
31.5	x	?	x	9

Portaiden ja penkkien seinien tiilien juualla jäljellä valkeista kalkkiväppäystä. Länneisen penkin alapuolella on tiilien juualla keltaista kalkkisekoista laastia.

Tornin askel. a) penkkien yläpuolella:

29	x	?	x	8
29.5	x	?	x	8
32	x	?	x	9
31	x	?	x	8.5
?	x	13	x	8.5
?	x	13	x	9.5

Aukon pohja ulkopuolella:

Tehdy karmasta laakekivestä siinä on karmaa laastikeros juualla.

Seinät ja katot ikkunan ulkopuolella, tehty tiilistä sekä vanhoista olti muusista. Ulusi laasti.

b) penkkien alapuolella:

29	x	?	x	8
30	x	?	x	8
28.5	x	?	x	8
?	x	14	x	8
30	x	?	x	8.5
27	x	?	x	8
31	x	?	x	8

Tiilenmitat seinissä:

30.5	x	?	x	8.5
31	x	?	x	8
?	x	13.5	x	8
32	x	?	x	8
29.5	x	?	x	8
31.5	x	?	x	8.5
?	x	13	x	8
?	x	14.5	x	9
30	x	?	x	7
?	x	13	x	8
32.5	x	?	x	8.5
27.5	x	?	x	8.5
31	x	?	x	8

länt. ~~amp.~~ aukko (jatkoa.)

Tiilet penkeissä ja alimmaisessa a:issa.

28.5 x ? x 8.5
30 x ? x 9.
? x 14 x 9.5
30 x ? x 8
29.5 x ? x 8
30 x ? x 9
31 x ? x 8
? x 14 x 9
30 x 13.5 x 8.5

46.

Tiilet katos-
ikkunan ulkopuol.

28.5 x ? x 6.5
31.5 x ? x 6.5
31 x ? x 8.
31.5 x ? x 7.

Tiilet ulkopuol.
kaarena.

Käikki tiilet jäässä
jääkilyäty.

? x 14.5 x 8
? x 15 x 7.5
? x 15 x 8.5

Käikki päät melkein
yhtämittaisia.

Table of contents of the book

Table of contents

28.2 x 2.8 x 2.8
21.2 x 2.8 x 2.8
21 x 2.8 x 2.8
21.2 x 2.8 x 2.8

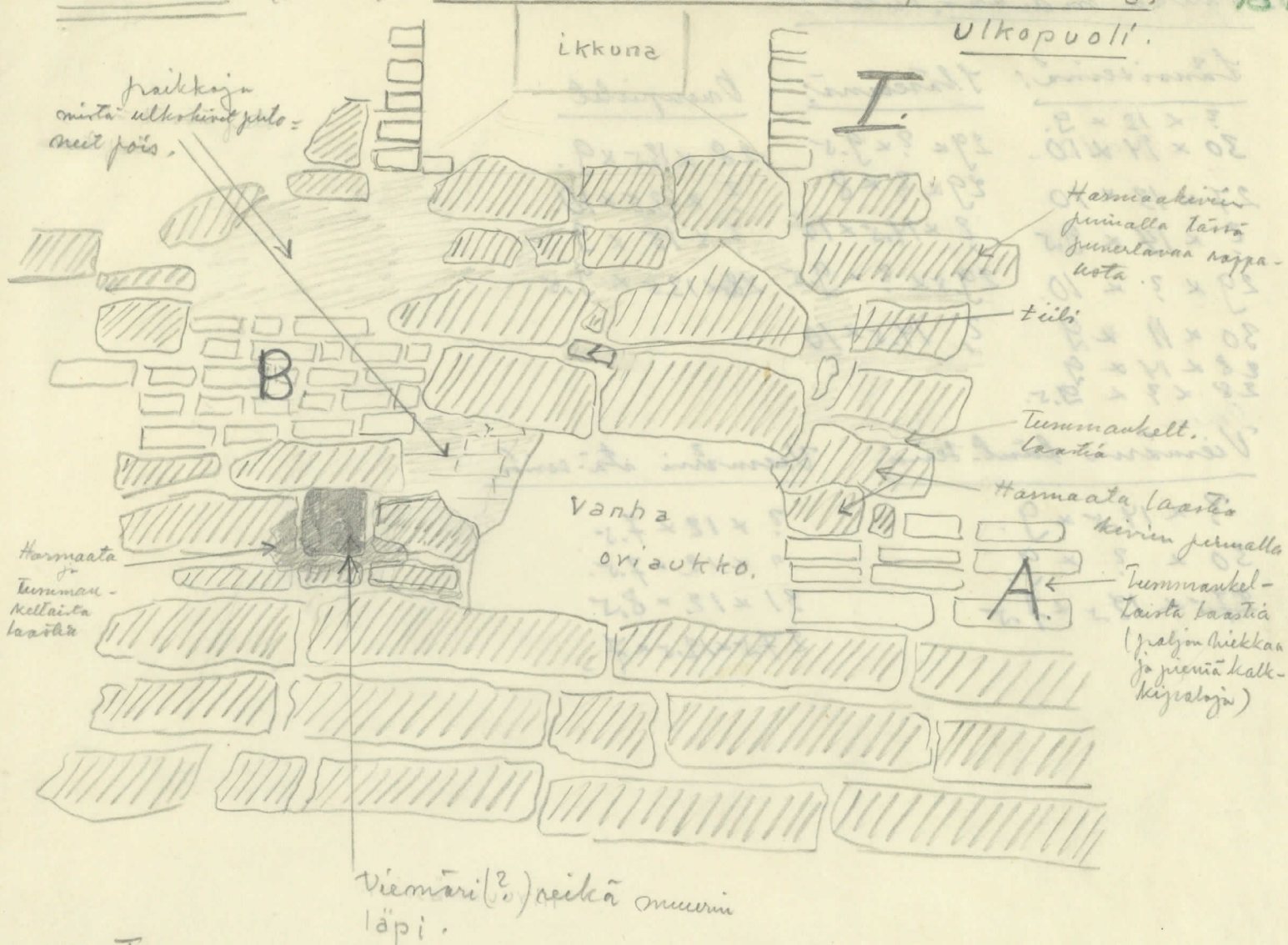
Table of contents

Table of contents

2 x 14.2 x 8
2 x 12 x 7.8
2 x 12 x 8.2

Table of contents

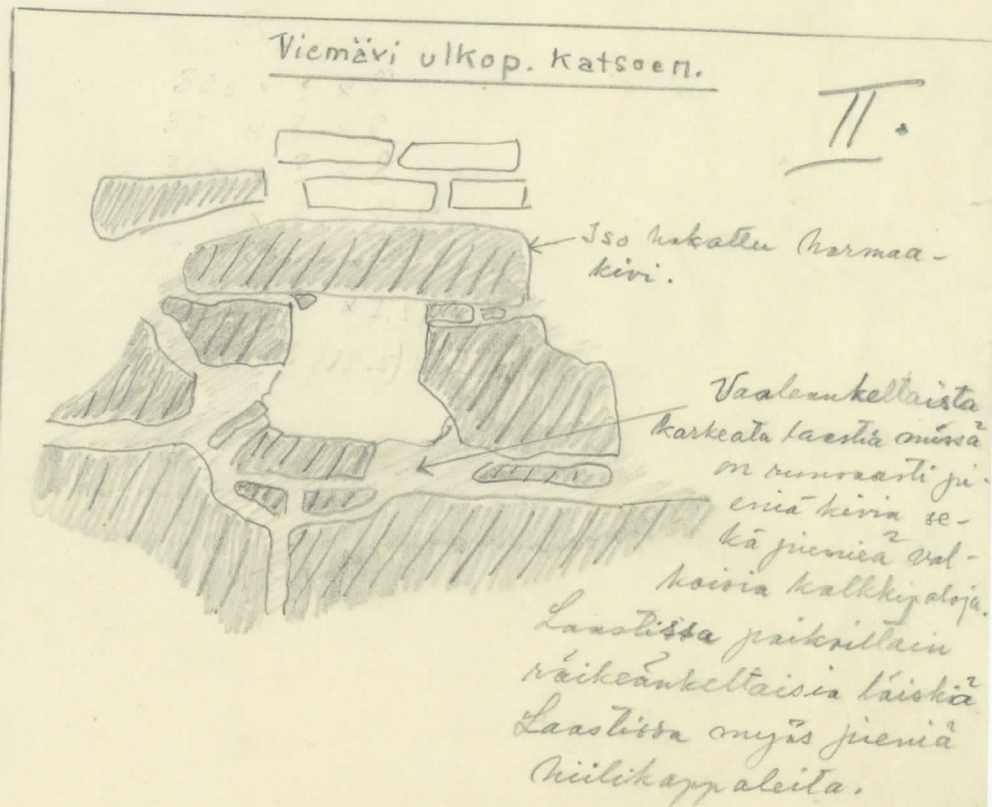
28.2 x 2.8 x 2.8
20 x 2.8 x 2.8
2 x 14 x 2.8
20 x 2.8 x 2.8
20.2 x 2.8 x 2.8
20 x 2.8 x 2.8
21 x 2.8 x 2.8
2 x 14 x 2.8
20 x 12.2 x 8.2

Tiilen mitat (Ktr kuvaa!)

A. $29 \times ? \times 8.5$
 $28.5 \times ? \times 7.5$
 $27 \times ? \times 7.5$
 $29.5 \times ? \times 8.5$
 $? \times 15.5 \times 8.$
 $26.5 \times ? \times 7.5$

B. $30.5 \times ? \times 8$
 $30 \times ? \times 8$
 $31.5 \times ? \times 8$
 $31. \times ? \times 9.5$
 $? \times 14.5 \times 8$
 $26 \times ? \times 7.5 (8)$
 $? \times 12 (12.5) \times 7.$

49. Vanha miatukko. Tilit:

Länsiteini:

Itäteini:

Ovenpöytä

$$2 \times 13 \times 9.$$

$$30 \times 14 \times 10.$$

$$27 \times 13 \times 10$$

$$2 \times 14 \times 9.5$$

$$29 \times 2 \times 10.$$

$$30 \times 11 \times 9$$

$$28 \times 14 \times 9$$

$$28 \times 2 \times 9.5.$$

$$29 \times 2 \times 9.5$$

$$29 \times 2 \times 8$$

$$2 \times 14.5 \times 10$$

$$29.5 \times 2 \times 9.5$$

$$2 \times 14.5 \times 10$$

$$28 \times 13.5 \times 9.$$

$$2 \times 13.5 \times 10.$$

$$2 \times 13 \times 9$$

$$28 \times 13.5 \times 9.5$$

Viemäriin länt. seinä.

Viemäriin itä. seinä.

$$2 \times 14.5 \times 9.$$

$$30 \times 2 \times 9.$$

$$27.5 \times 12.5 \times 7.5$$

$$2 \times 12 \times 7.5$$

$$2 \times 12 \times 7.5$$

$$31 \times 12 \times 8.5$$

$$27.5 \times 12.5 \times 7.$$

Viemäriin ulkop. katsoon.

A. 29 x 2 x 8.2

$$28 \times 2 \times 7.2$$

$$27 \times 2 \times 7.2$$

$$29.2 \times 2 \times 8.2$$

$$2 \times 12.2 \times 8.$$

$$28.2 \times 2 \times 7.2$$

$$2 \times 2 \times 8$$

$$30 \times 2 \times 8$$

$$30 \times 2 \times 8$$

$$21.2 \times 2 \times 8$$

$$21. \times 2 \times 8.2$$

$$2 \times 14.2 \times 8$$

$$26 \times 2 \times 7.2(8)$$

$$2 \times 12(12.2) \times 7.$$

Vanha oviaukko eteläseinällä (jälkora, Klor kuvan § 41.) joka alla

Eteläseinän laajimmassa osassa ampuumaa-alla on
vanha oviaukko joka oli uspeennurallu ja käytetty
isoilla karmasivillä, pienillä mukulakivillä, tiilipal-
lla ja laastilla. Kuten muuten joistettiin tuli vä-
kyin oviaukko - käytävän seinien aliovat sekä ulko-
puolella ovenpielen aliovat. Seiniä on itäinen
aivan ohja, läntinen rikkiniäinen. Lännein seinän
vieressä on, kuten amp. aukko kuvasta I näkee, pika (vaimari?)
joka johtaa alas ^(muurin läpi) ^(Päsmi?) Reian on laho-
neita kivienjätteitä, Nukan leveys, ^{siirapuoletta} pohjan korkeudella
on n. 160 cm., jätillä olevien seinien korkeus on n. 60 cm.
Edesm. reian suuruus on siirapuoletta n. 30 x 40 cm, ulko-
puolella n. 25 x 25 cm.

Nukin itäinen seinä: Kikemällä tiilistä, kullaita harmaa
laastin käytetty. Siirapuoletta näkee että tiiliseinä ulottuu
itään päin siirapuoletta ^(muuri v. muurin alla) Ti-
li seinän alla pitkiä karkatteja (harmasivillä) jotka
njohtaa murello-ovat o. aubon pohjan. Tiilimitat
seinästä (ktr ed. sivu)!

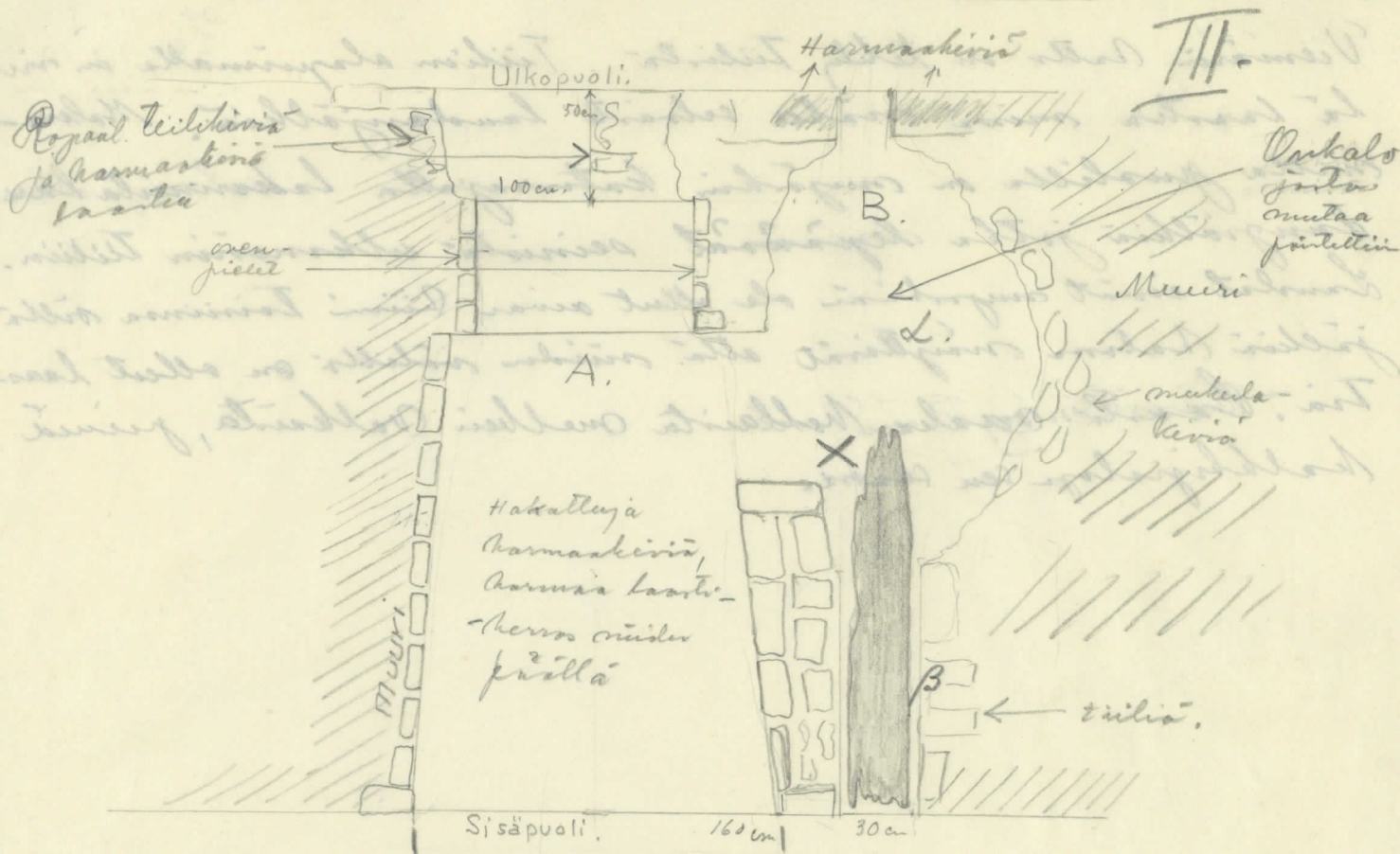
Läntinen seinä. Läntinen seinä on rikkiniäinen. Niin-
astan kahvi tiilikuvasta rautasta seunasta jätillä ja ku-
tu kuvasta Th näkee päättyy seinä keskellä niin että
vanha oviaukko on yhdistetty sen sikealla jselella ole-
vaan viemäriaukkaan.

Pohja tehty suurista harmaa - laastakivillä, niistä päällä
harmas laasti-kerros.

Ovenpiilet tehty tiilistä. Niiden välillä on n. 6-7 cm.
korkea kynnys. Kuten kuvasta seim. sivulla näkee oivat
kynnykset ja ovenpiilet ole ^{muurin} (ulkoreunassa) vaan seinä

51.

on vielä mukana alkuvuonna n. 50 cm. Ulkoiset
 hyvin riikkimäisiä. Ne on tehty sekä tiilistä että
 harmaakivistä. Taisessa julem on tiiliä alaosassa
 harmaakiviä yläosassa, taitessa julem jänvartti
 Tiilenmitat (Kts. kuvaa!) Pohja menjettiin alkuvuolella
 on meijokii (kakatuuista harmaakivitä niiden jemmalla
 kurbenta harmaa ja v. kelt. laastia.

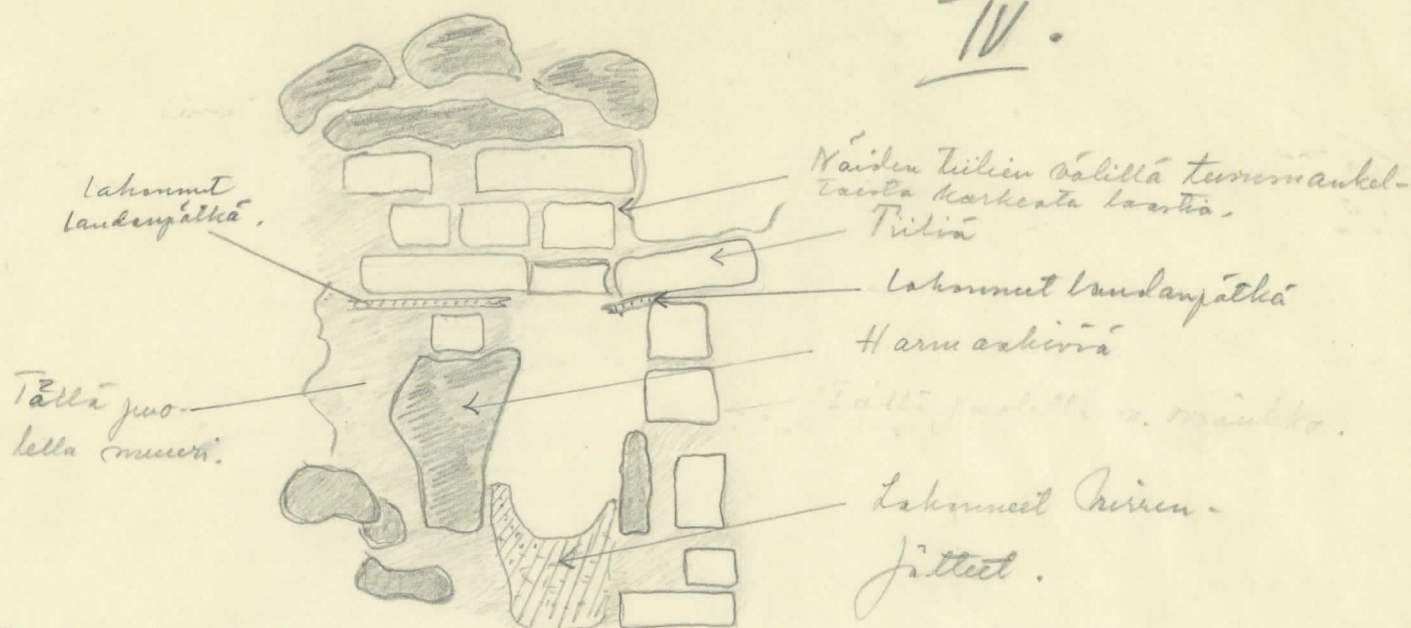

B. Viemäri eteläseinällä

Kuten any. aulm kuvasta ja keuvista I, II ja III nähyy on vanhan oviaukon vieressä reikä joka johtaa ulos seinän läpi. Kun siivottiin seinä tarvittiin siinä melkein aivan samaan keuvunmalla mutaa mistä seassa oli paljon pienempiä ja suurempia lemmikkapaloita, kiviä, puunkappaleita, sekä kuparivihkkeitä väriä mikkaleita. Näin mikkaleet olivat melko pöyhä, niiden sisällä oli liuta ja joskin kivi. — Kuten kuvasta III näkee on tämä reikä miltä oimaa päissä ohja. Keskellä rikkimäse. Melkein haittimu-
tona miltä pöytettiin ohja keskellä. Meidän seassa ohja onyöhiin aroja harmaakiviä. Viemäri siinä osassa (B:ssä) on n. 150 cm. pitkä barri joka viettää etelään. Näyttää siltä kun barri olisi toimunut ränninä ulos. Kuten kuvasta IV näkee on viemäri rakennettu sekä tiilistä että harmaakivestä. Sen sisäosa on suurempi keuin ulkossa n. 30x40 ja 25x25 cm. Ulkossa on rakennettu aivan samaan harmaakivestä, Aton kuvasta II. (Jalka seur. sivulla)

Viemäriin katto on tehty tiiliästä. Tiilien alapinnalla on vi-
lta laastia murenevästi nähtä selkeästi laudanjälkiä. Mole-
milla puoleilla on myöskin katowajalla lakennusta lau-
danjälkiä jotka lepäävät seinistä ulkonevien tiiliin.
Laudat eivät myöskään ole olleet aivan kiinni toisiinsa siltä
jälkeen kun ne näyttivät että niiden välillä on ollut laas-
tia. Laasti on aivan keuhkasta melkein valkeasta, pieniä
kalkehijoja sen seassa.

IV.

Tiilimitat

? x 13 x 8
28 x 13 x 8
? x 12 x 8
? x 12.5 x 9

33 x 11 x 9

28 x 12 x 10

Lähti vanhaan eteläseinäin omenakasa ja viemäriksiä.

Oviankon itäisessä ulkojussiosassa, kunnasta, vähän junnertavaa laastia muina on isoja valk. kalkkipaloja sekä pieniä kiviä.

Ulkoseinän tiilien välillä vaaleankeltaista laastia muina on suuria kalkkipaloja ja myös vähän suurempia kiviä sekä tiilipaloja.

Ulkoseinällä viemäriputken alla on vaaleankelt. laastia muina on runsaasti pieniä kiviä sekä pieniä kalkkipaloja ja vaaleankeltaisia tärisiä sekä myös tiiliä. Muina julkisivon ulkojussiosalla on keltaista korkeata laastia.

IV.

Handwritten notes on the left side of the diagram, including terms like 'Hinterbau', 'Fenster', and 'Tür'.

Handwritten label pointing to the roof structure.

Handwritten label pointing to the chimney area.

Handwritten label at the bottom right of the diagram.

Dimensions listed vertically: $8 \times 12 \times 8$, $28 \times 18 \times 8$, $8 \times 12 \times 8$, $8 \times 12 \times 8$.

Einige Bemerkungen über die Bauweise der alten Häuser in der Gegend von ...

Main body of handwritten text, discussing architectural details and construction methods. The text is written in a cursive script and covers the lower half of the page.

teräsmahellasta kurbasta laastia. Kivien välillä ja
alla oli laakuneita pumppaleita. Pylväiden edessä
olevalla alueella tavattiin kurbaa kallasta laastikerros.
Pohjoisseinämä olevan umpienmuuratuun aukon edessä oli
pyöreä paikka mistä tavattiin keuhon täyteen multaa
ja täyttemäntä. Laastikerros pylväiden pohjoispuolella
nähty jätteen pylväiden ja niiden välillä olevan tiilimuurin
alle. Laastikerroksen alla taven ja torauskaista maata.
D2:n läntisessä kulmassa tavattiin kiekkakerroksen
alla 3 laakuneella laukumpätkää sumussa länn-
itään. Nähtään siltä kuin ne viittäisivät kiekkoa itään.
Pylväiden välisen muurin edestä tavattiin myöskin pie-
niä laakuneita laukumpätkä. Laukumpätkän alla onkin
maakerros sen alla tavanekaista maata ja tämän alla
ed. m. laastikerros. Päässä olevista kivistä ta-
vattiin myöskin pieniä laakuneita pumppaleita samalla
korkeudella kuin ed. mainittu. Pylväs I itä- ja poh-
joismurhassa oli myöskin lah. pumppaleita. Län-
nimurhan laukujen vierestä ja välillä tavattiin myöskin
makea.

Kaivaus kaivon ympärillä,

Kaivon ympärillä jätetään maa suhteellisesti multaa, ka-
masta ja vaaleank. laastia, tulleniruja, kiekkaa, hiiliä ja tuh-
kaamista maata. Länneisin ja pohjoisessa vieressä oli pak-
sa vaaleankeltainen laastikerros. Länneisin vierestä löytyi
myöskin siljää (kaurioja) ja liitaa. Kaivon eteläpuolella,
sen länneisinän kauraa liitteenä olevan dirämuurin vieressä jät-
ettiin kauraa. Kaivon länsi- ja itäpuolella oli sumussa länn-
itään. Pylväs II eteläpuolella tuli nähtyihin laasti-

Kerros, samaa laastia mikä tarvattiin peytöiden ra-
hien murein pohj. puolella. Laastiherroshoit näytto-
vat olevan samalla korkeudella.

Kaivon pohjanpuolella, pohj. seinään kiinni, tuli laasti-
herroshoien alla näkyvien hirsinjalat summa län-
si-ita. Samalla puolella laasti mulla täysi-
seinään kiinni tuli näkyvien tämmä kiinni summa
etelä-pohj. Molemmat kinnit on n. 30x30 cm. Nii-
den asennusta näkee että ne käi on muodostaneet
kulman. (Kts. kuvaa seinä sivalla) Tästä seinä
vieressä oleva hirsä oli palanut.

Kun kinnitettiin kaivon i. p. olevien laukumpätkien ym-
päri tarvattiin niiden l. puolella toiset ^{laakuneet} laukumpätkät
jotka olivat summa pohj. - etelään.

Laukumpätkien alla oli (Kts. kuvaa!) pohj. puolella laastia
ja et. puol. tiilikivi mullan alla.

Kaivaus kaivon ymp.

Tästä löytyi
viljaa.

Tämän rivin kirkko. n. 62.
15-30 cm p. laastikerros.
palanut kivi.

Länsiseinä

työjälkeä
kivien ja seinän
välillä.

Lohaut
lankun
jälkeä
t. kall. laastia

Tämä n. 15-25
cm. p. laastikerros.

Kaivo.

Kivi.

Sisämuurista
alkaneva k. kivi.
n. 15 cm korkea.

Pohjiseinä

Myöhemmin
ei jätetty

harmaa
kivi.
laastia

Lohaut
lankun
jälkeä

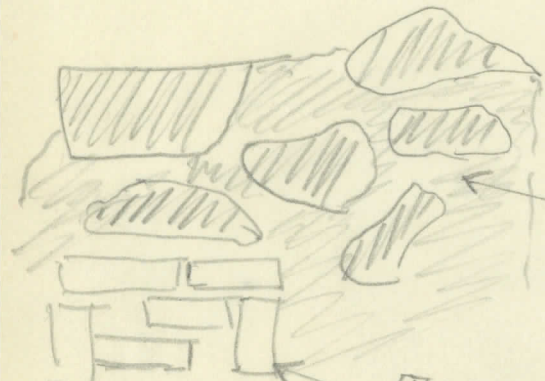
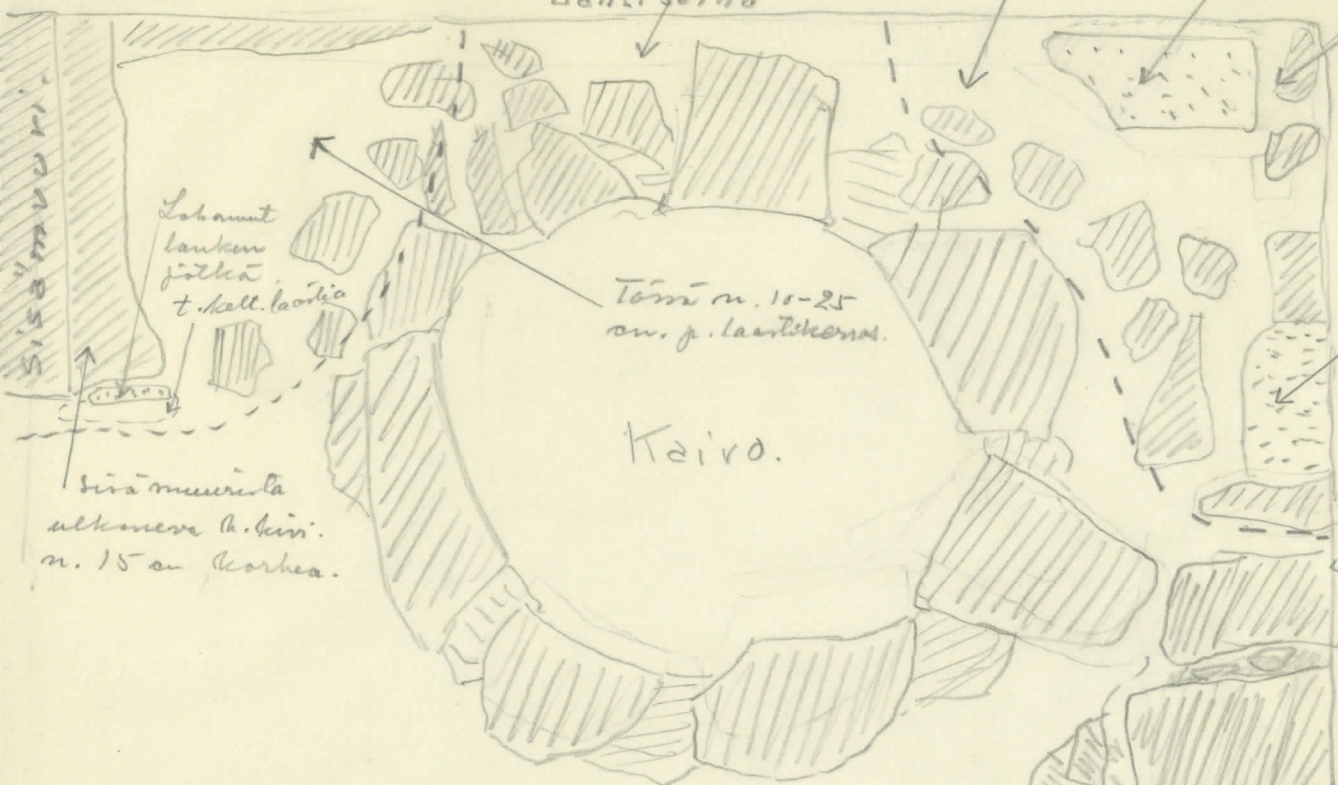
Tiilikylvyt I ja II
valun muuri

laastia lankun
alla

Multaa lankun
alla

tiilikivi lankun
alla

Tiilikylvyt II

Huone suvakaitteen muotoinen $3,85 \times 2,75$ m. liuskaki-
virine tyynyholveineen. Korkeus 2,40.

Länsiseinä, harmaa kivi muurausta, kivet alhaalla kvadeimmuotiset.
Laasti karkeahkoa, keltäväsä, kolme rappauskerran
jälkeksi a) karkea harmaa laasti, b) hieno, harmaa, helposti
muovava ^{sovellin} rappaus c) jauhemainen kalkkikeras.

Hirvenpää näkyvissä n. 1,80 lattiapinnasta 35 cm lauhdas-
mukasta.

Kanavan aukko (10×12 cm) 63 cm lattiapinnasta, 12
cm lauhdasmuokasta.

Muuria purettu 1939, ei löytöjä.

Itäseinä,

vahv. 86 cm.

harmaa kivi ja tiili muurausta, laasti karkeahkoa, keltä-
väsä muurin sisällä, tiilejä muurausta käytetty valkeas-
ta, hienomman laastia.

Ovi aukko 1 m. levyinen, ulottuu holvin saakka

Syvennys; korke. 67, lev. 39, syv. 34 cm. lattiapinnasta
1,05 m, koillisin. 30 cm.

Saimaan syvennyksen yläp. (18 cm) on 43 cm syvyinen ko-
lo, jonka aukko on 15×9 cm.

Tiilimittojen $30 \times 15 \times 8,5$. $24 \times 15 \times 9$. $25 \times 17 \times 9$; $25 \times 13 \times 7$;
 $29 \times 13,5 \times 7,5$; $30,2 \times 15 \times 7$, $28,5 \times 15 \times 9,5$

Pohjoisseinä,

harmaa kivi muurausta, laasti karkeahkoa, keltäväsä
Samant. rappauskerran jälkeet kuin länsiseinässä.

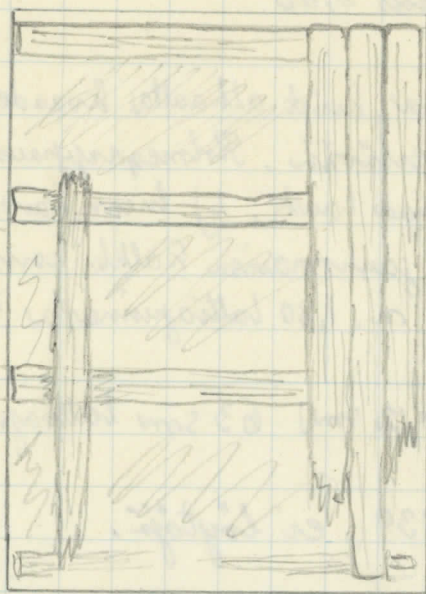
Laudan pöytä näkyvissä 1,80 lattiapinnasta keskellä seinää.

Rautatappi kulkee irrottain ylös; lattiapinnasta n. 2 m
koillisesta n. 0,70.

Etäseinä,

harmaa kivi muurausta, siellä tiillä tiilipalasia. Laasti
karkeasta, keltäväsä, paikotellen pinnalla valkeata, hienom-
paa luotiseinässä säilyneet kolmen rappauskerran
jälkeen. Kuten länsi- ja pohjoisseinässä.

Lattia. murenkoneen laastin pintaosa, neljä palkkia etel-poh. suunn.
lev. 15-20 cm, lattialaudat lev. 25-28 cm niiden poikki

Staulankommi
lattiahuu

Palkinpitäjä

Katto, rapattu, liuskakiv. lyynyrihvit, Rappauskuvut samat kuin seinissä

Näytteet.

1b. Laastia länsiseinästä

2b. Rappaus -" -" ker. a)

3b. Sivelin -" -" -" ker. b)

4b. Rappaus -" -" ker. c)

1i Laastia itäseinämän sisästä,

2i -" itäseinästä tiilien väliltä,

3i Rappaus itäseinästä

1p Laastia pohjoisseinästä

2p. Rappaus -" -"

3p Sivelin -" -" -"

1e Laastia eteläseinästä

2e Sivelin rappaus -" -"

3e Rappaus eteläseinästä

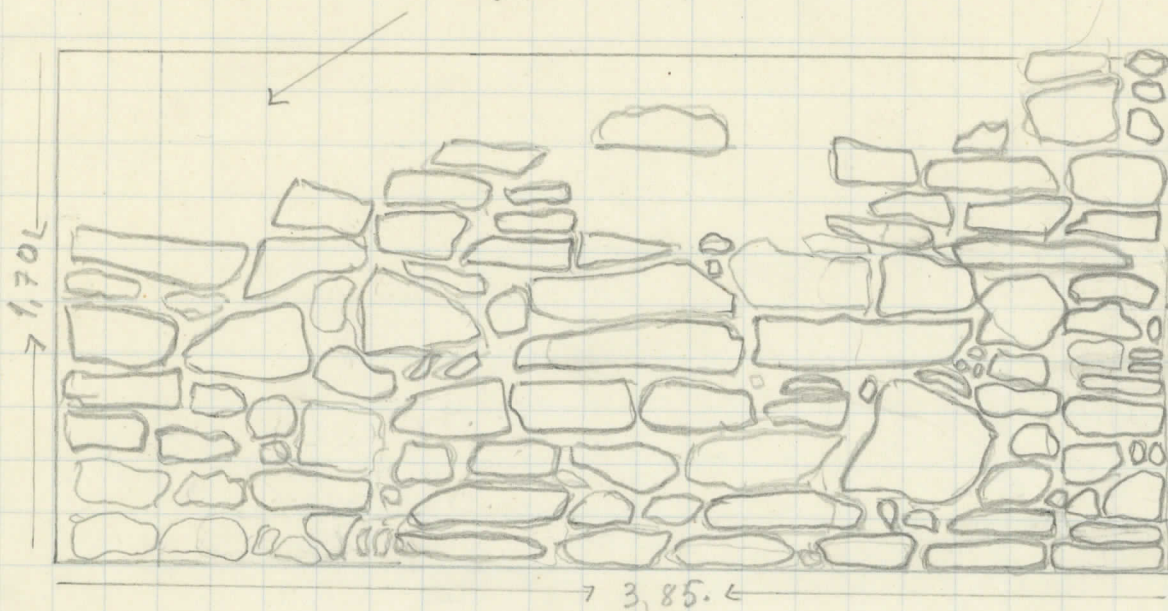
19.6.46

Erik Györf

Kuusi 18.

Sohjoisseinä

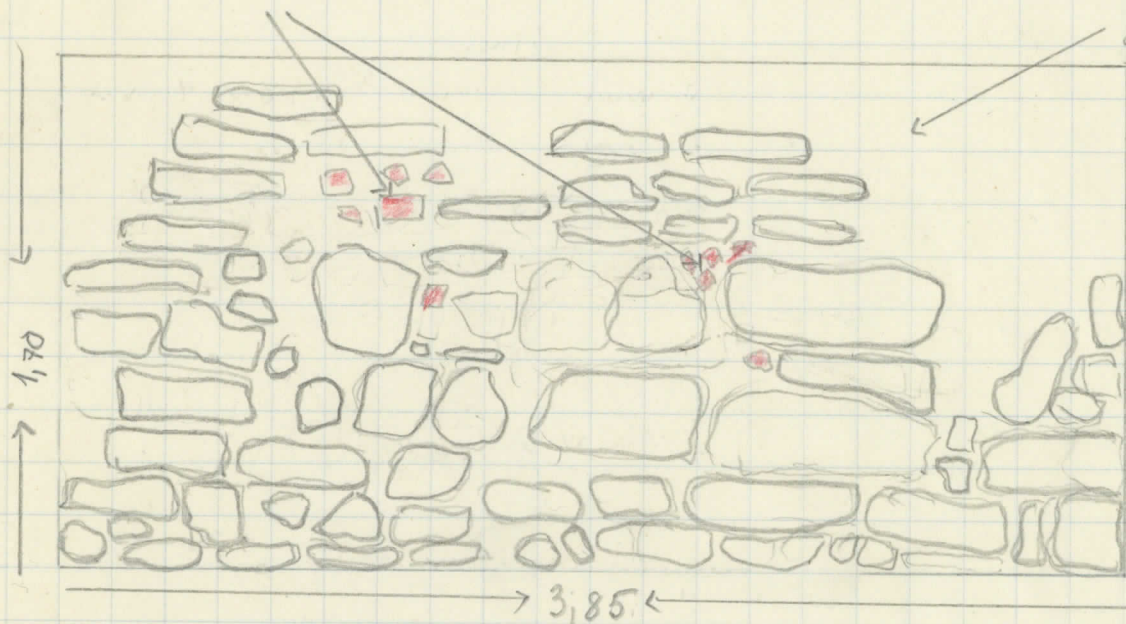
Rappaus

Suuren palan

Ulkoseinä

Rappaus

Luone 18.

Kirvenpää 1,80 lattiap.
0,35 nurkasta

Lans' eins
kork. 2,50

30 Ringhauster

Shumi p. mettu
v. 1939.

Kanava pohjaa
ei tunneta
syv. ainakin
2,70

Rappawick

 $\rightarrow 2,75 \text{ €}$

→ Lattia Lautjeir
Lasso n. 10 sm
Kierpermannoth

Stukko syv. 0,43.

Hallicarna
munda.

It's sein
kork. 2,50

1 m

0,33

Päidet rikkinäivis-7

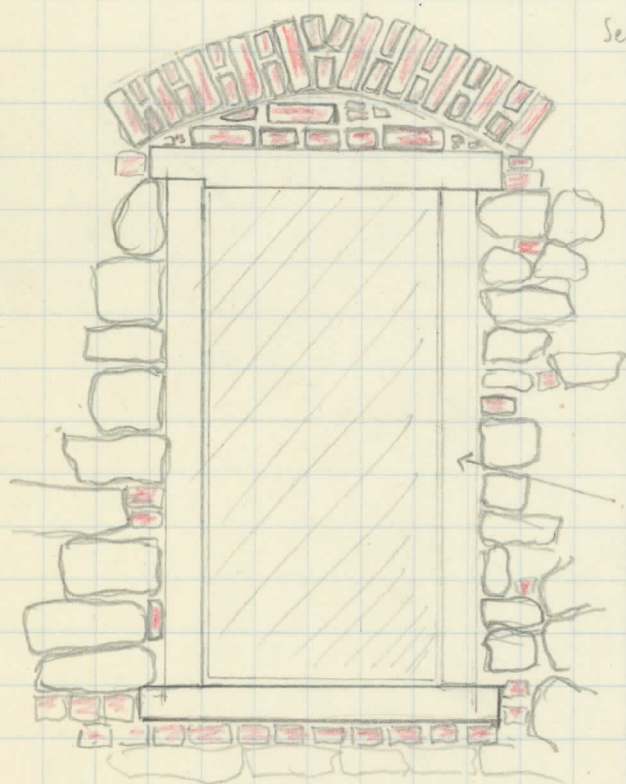
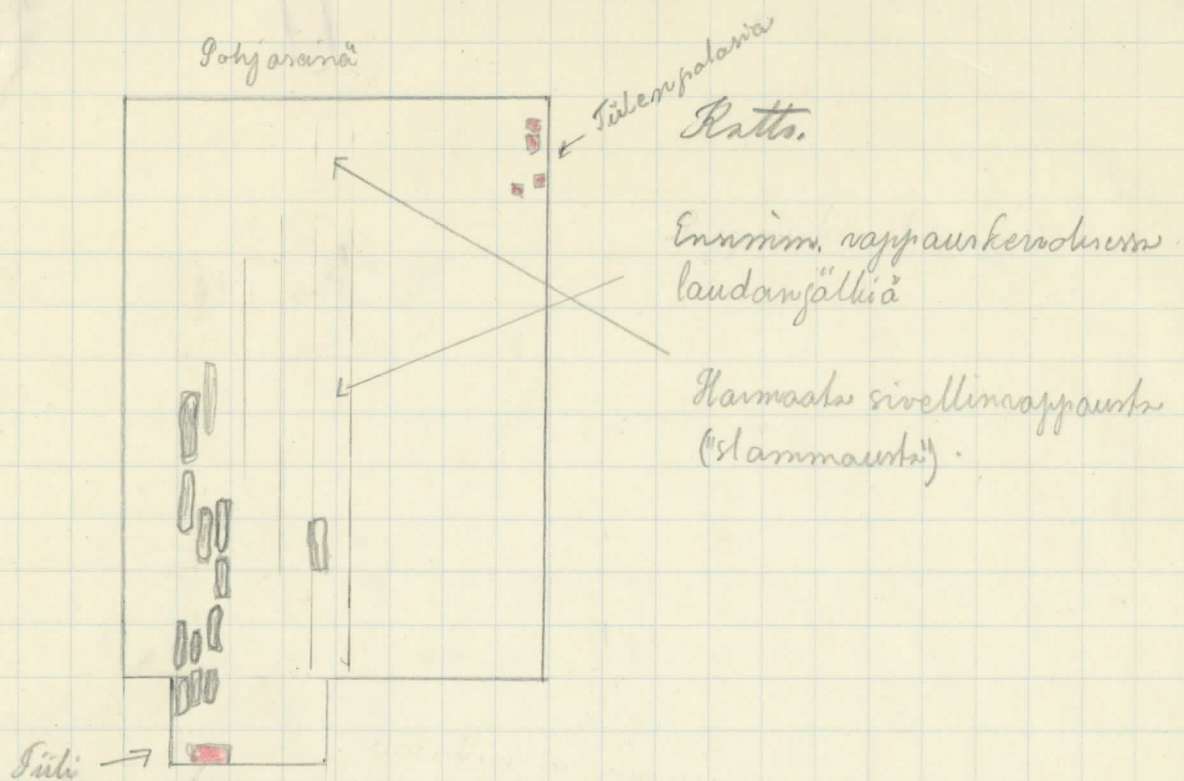
Triset rubicundissim^a

→ Lattialautujen
taso n 10 km
kivipermannost

 $\rightarrow 2,75 \leftarrow$

Hymenys n. 0,45

Kuune 18.

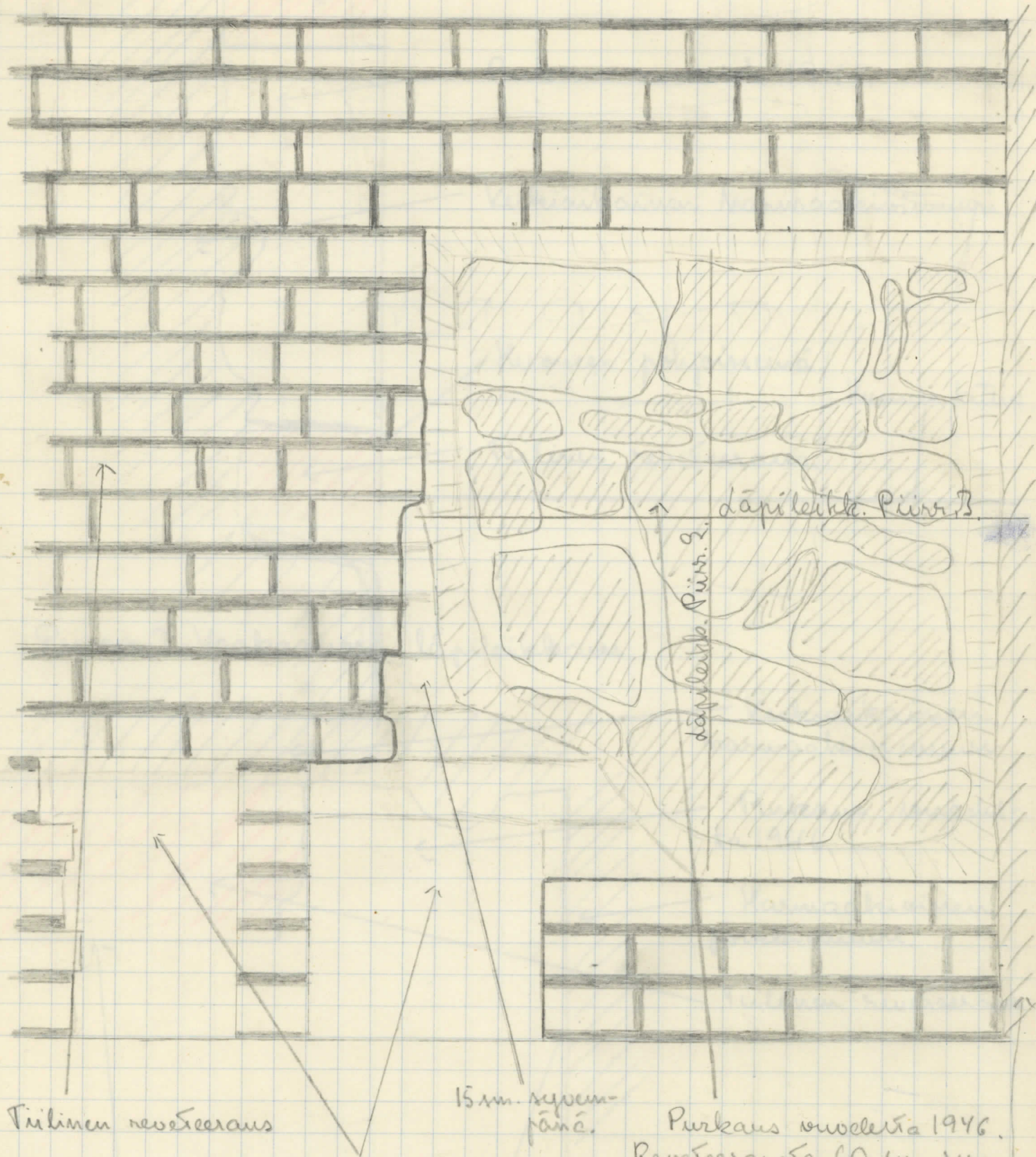
Huone 19.

Lauri Järvelä
13.VII-46.

Purkaus kivimurteen pohjoisseinässä.

Piirros 1.

1:10

Tiilinen revetöeraus

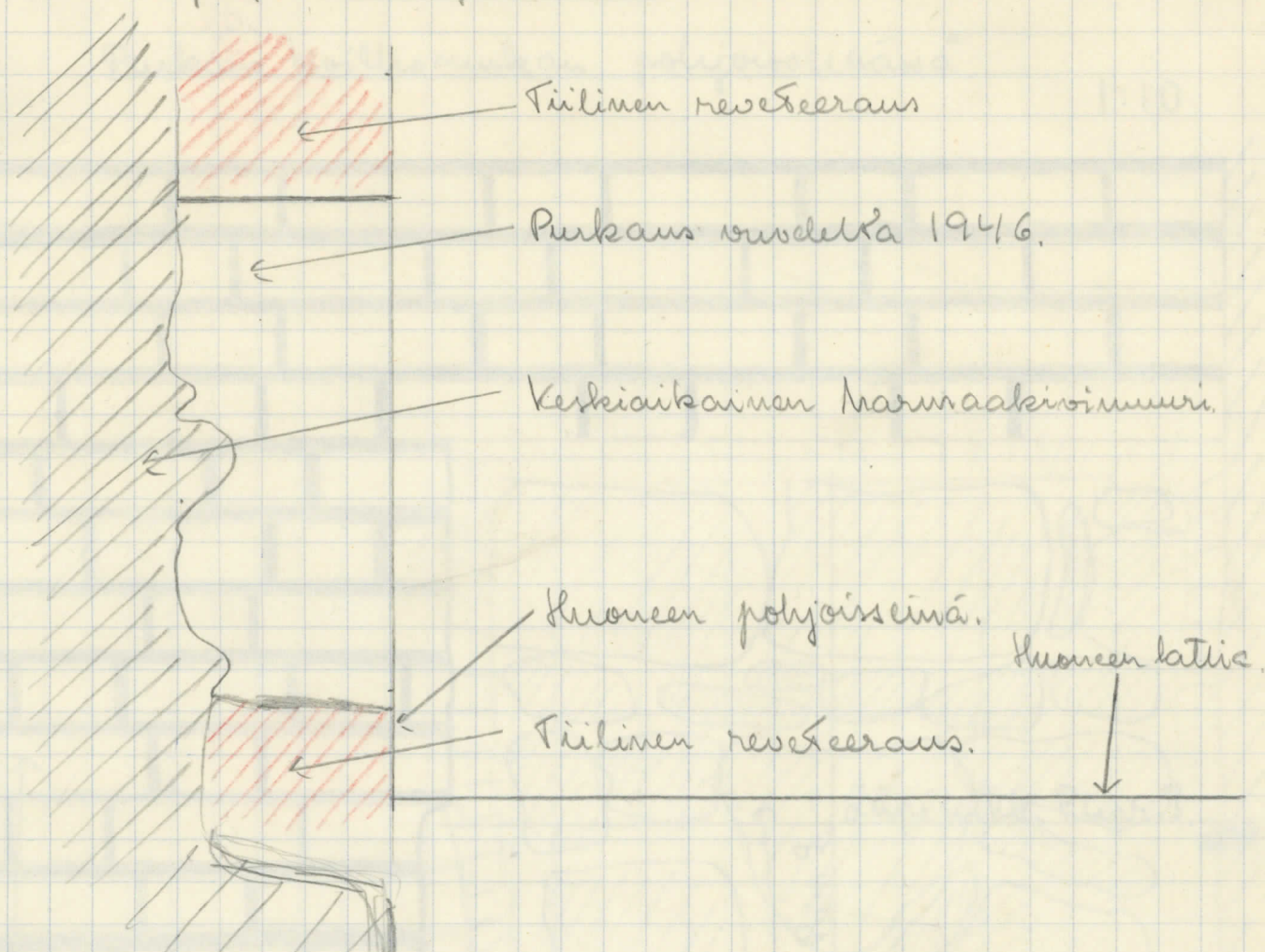
Parrureikiä.

15 cm. syvenpää.

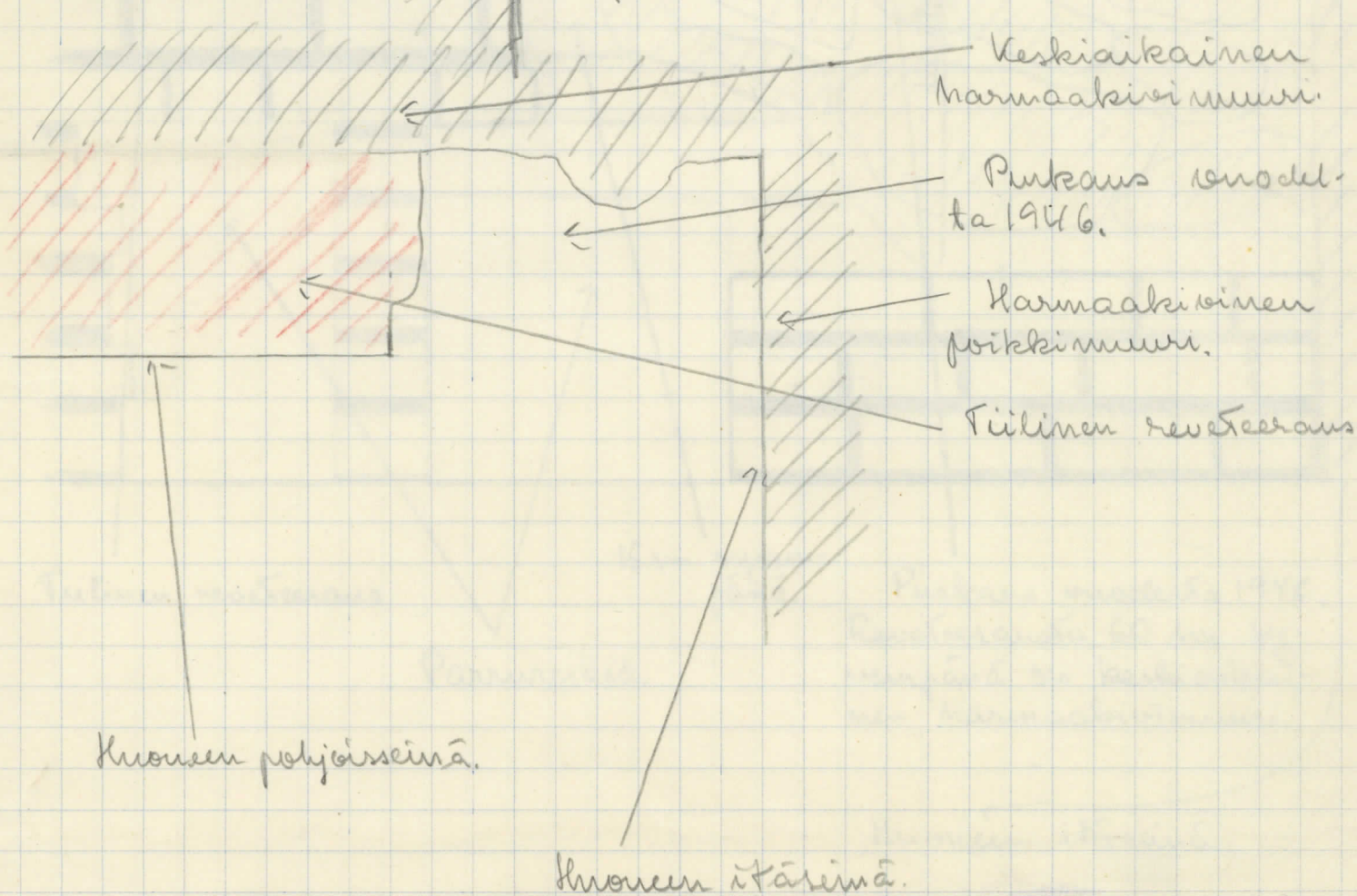
Purkaus vuodelta 1946.
Revetöerästä 60 cm syvenpää on keskiaikainen harmaakivimurri.

Huoneen itäseinä.

Piirros 2. Pystysuora läpileikkaus, 1:20.

Piirros 3. Vaakasuora läpileikkaus.

Revekeerauksen tiilimitat.

$26,5 \times ? \times 8$	$27,5 \times ? \times 8$	$28 \times 13 \times 8,5$	$? \times 12 \times 8,5$	$? \times 13 \times 8$
$26,5 \times ? \times 8,5$	$27,5 \times ? \times 8$	$28 \times 13 \times 9$	$? \times 12 \times 8,5$	$? \times 13 \times 8,5$
$27 \times ? \times 8$	$27,5 \times ? \times 8$	$28 \times 13 \times 9$	$? \times 12,5 \times 7,5$	$? \times 13 \times 8,5$
$27 \times ? \times 8,5$	$27,5 \times ? \times 8,5$	$28 \times ? \times 8$	$? \times 12,5 \times 8$	$? \times 13 \times 9$
$27 \times ? \times 8,5$	$27,5 \times ? \times 8,5$	$28 \times ? \times 8,5$	$? \times 12,5 \times 8$	$? \times 13 \times 9$
$27,5 \times ? \times 7,5$	$27,5 \times ? \times 9$	$28 \times 2 \times 8,5$	$? \times 12,5 \times 8$	
$27,5 \times ? \times 7,5$	$28 \times 12,5 \times 8,5$	$28 \times ? \times 8,5$	$? \times 12,5 \times 8,5$	
$27,5 \times ? \times 7,5$	$28 \times 12,5 \times 8,5$	$? \times 12 \times 8$	$? \times 12,5 \times 8,5$	

Kyseessä oleva purkaus, joka on heinäkuusta vuonna 1946 nauttanut huoneissa 19 pohjoisriiven länsiosassa. Purkaus on huoneen koillisnurkan pohjoisseinässä. Tässä seinässä on tiilinen revekeeraus (III nck. kaudelta), jonka paksuus on 60 mm. Purkaus menee tämän revekeerauksen läpi ja paljastaa keskiaikaisen harmaakivimuurin. Purkauksen länni- ja yläpuolella on ylämainittu revekeeraus. Sen itäpuolella on harmaakivinen poikkiseinä (huone 19:n itäseinä), jonka alaosassa myöskin on tiilimuuraus. Tiilimuurauksen korkeus on 75 mm. ja sen suurin leveys 60 mm (pienin 40 mm). Tiilet ovat samat kuin revekeerauksessa.

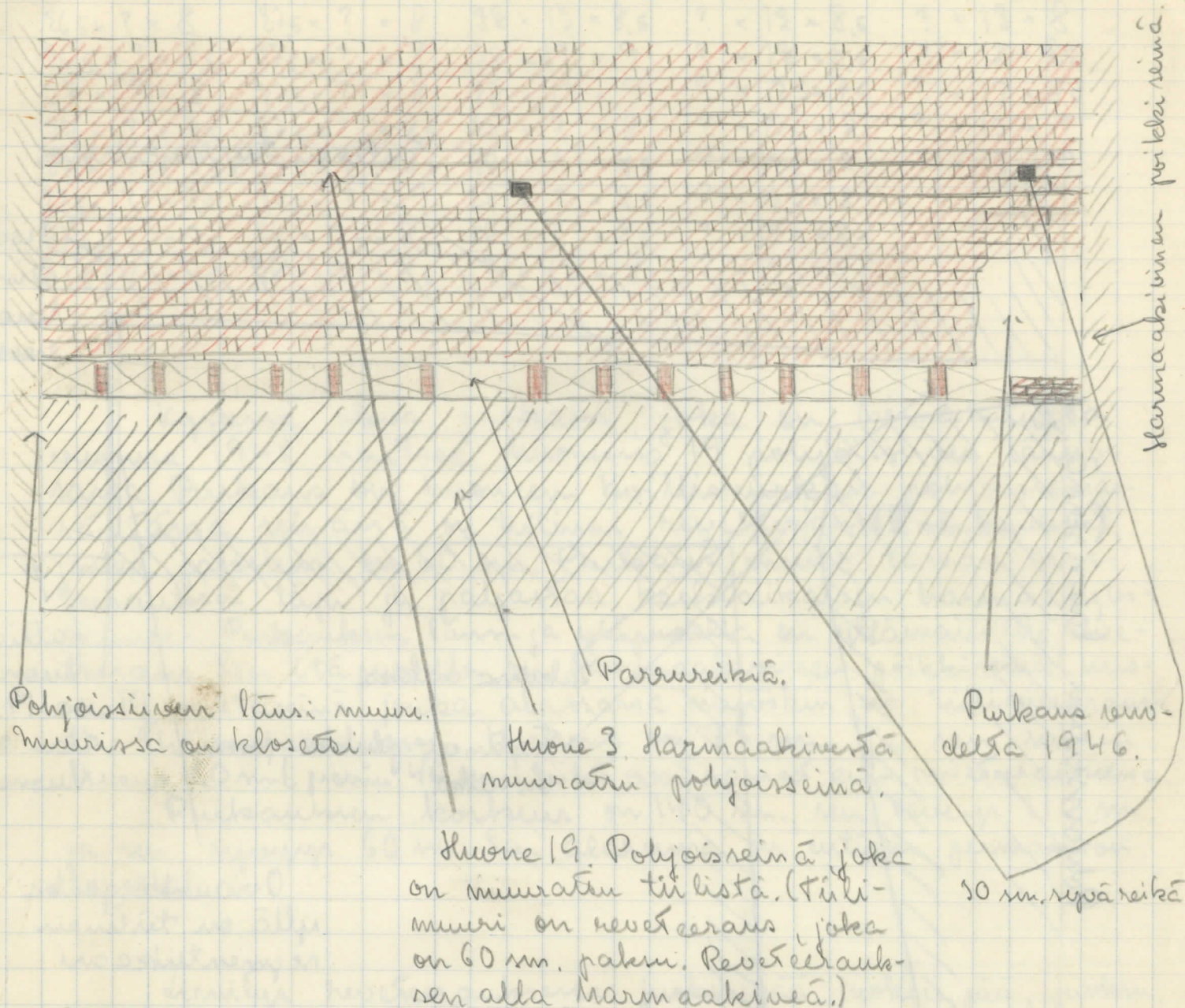
Purkauksen korkeus on 140 mm. sen leveys 110 mm. ja sen syvyys 60 mm. Sen alareuna on entisen permaunon tasolla.

Limitys revekeerauksessa: juoksu, pää, juoksu, pää, juoksu, pää, juoksu, pää j.n.e. (Baudilainen limitys).

Huoneen 19:n alla olevassa huoneessa (huone 3) ei ole revekeerausta, vaan on harmaakivimuri siinä yhtä paksu kuin harmaakivi- ja tiilimuri yhteenä huoneessa 19.

Huone 19

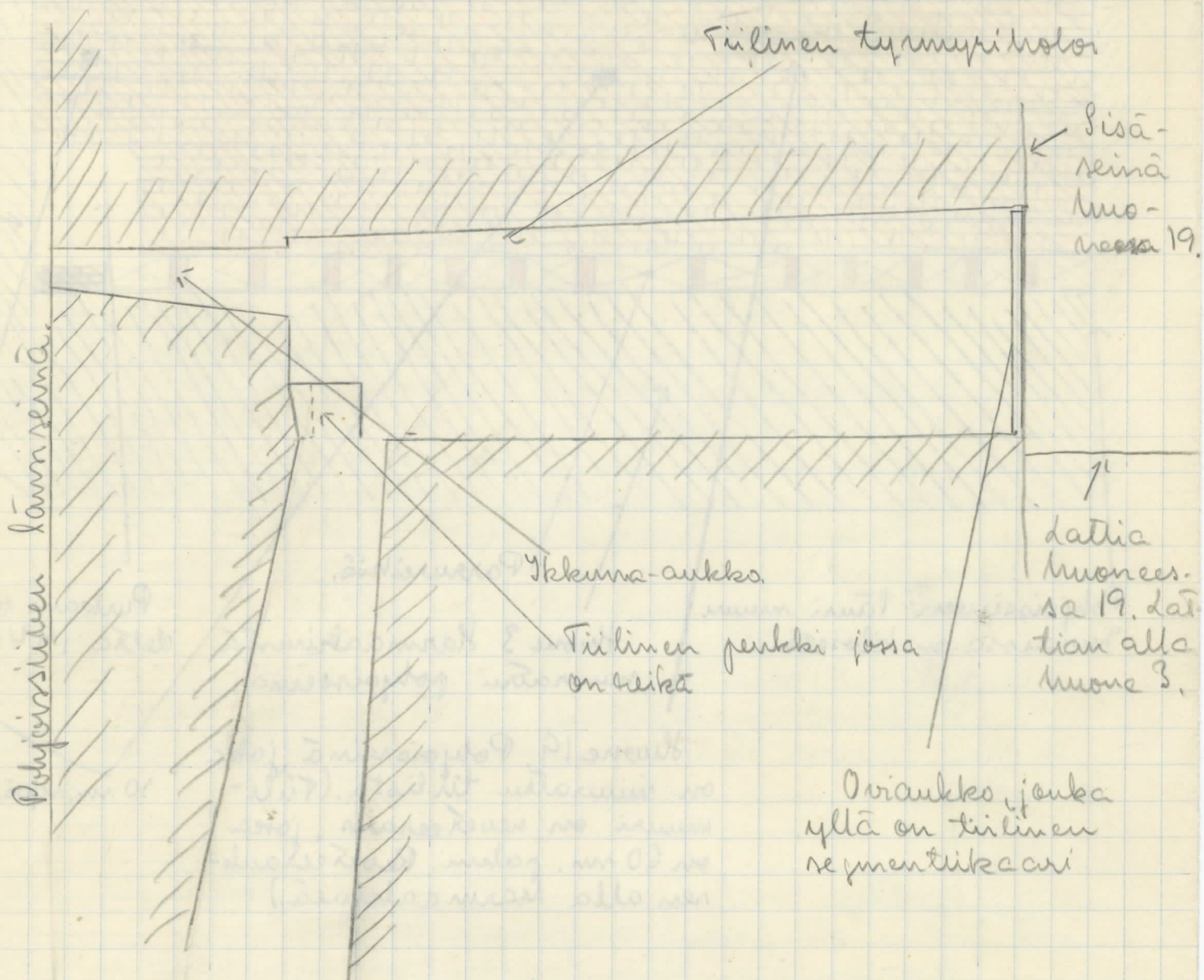
Piirros 4 Pohjoisseinä. (Huoneet 2 ja 19).

Huoneen länniseinässä olevan klosetin tiilimitat:

26 x 12 x 8	27 x ? x 8,5	27,5 x ? x 8,6	28 x 13,5 x 8,5	28,5 x ? x 8,5
26 x ? x 8	27 x ? x 9,5	27,5 x ? x 9	28 x ? x 8	? x 12 x 7,5
26,5 x 13,5 x 8,5	27,5 x 12,5 x 9	28 x 12 x 8,5	28 x ? x 9	? x 12,5 x 8
26,5 x ? x 8	27,5 x 13 x 8,5	28 x 12 x 9	28 x ? x 9	? x 12,5 x 8,5
26,5 x ? x 8	27,5 x 13 x 8,5	28 x 12,5 x 8	28,5 x 12 x 9	? x 12,5 x 9
27 x 12,5 x 8	27,5 x ? x 8	28 x 12,5 x 8	28,5 x 13 x 8,5	
27 x ? x 8,5	27,5 x ? x 8	28 x 12,5 x 9	28,5 x 13 x 8,6	

Piirros 5. Lämminseinän klosetti. Pystymaa läpileikkaus 1:20

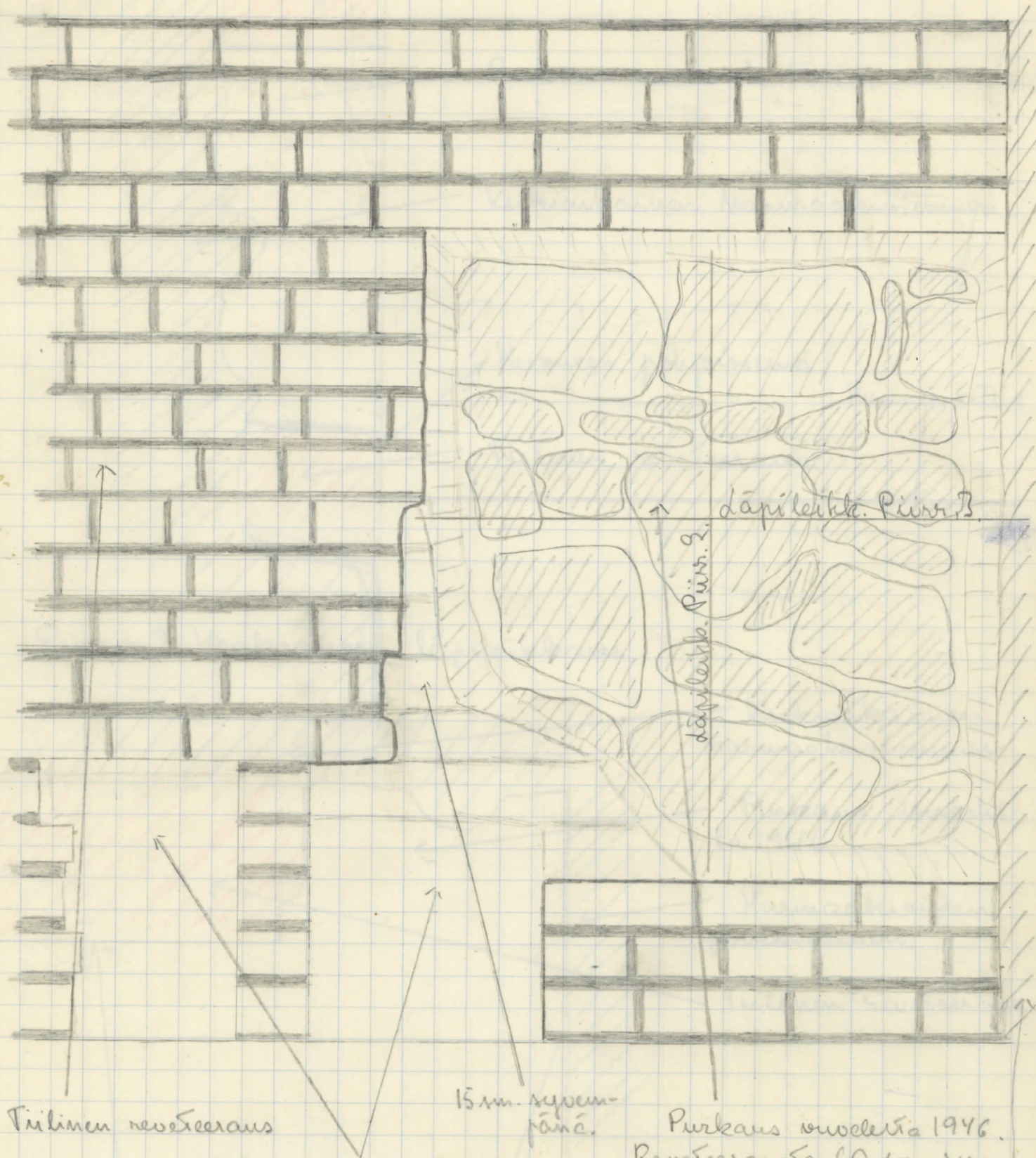
Huone 19.

Laufarab Gaurabey
13.VII-46.

Purkaus keillismurteen polyjoisseimässä.

Piirros 1.

1:10

Tiilinen revetseeraus

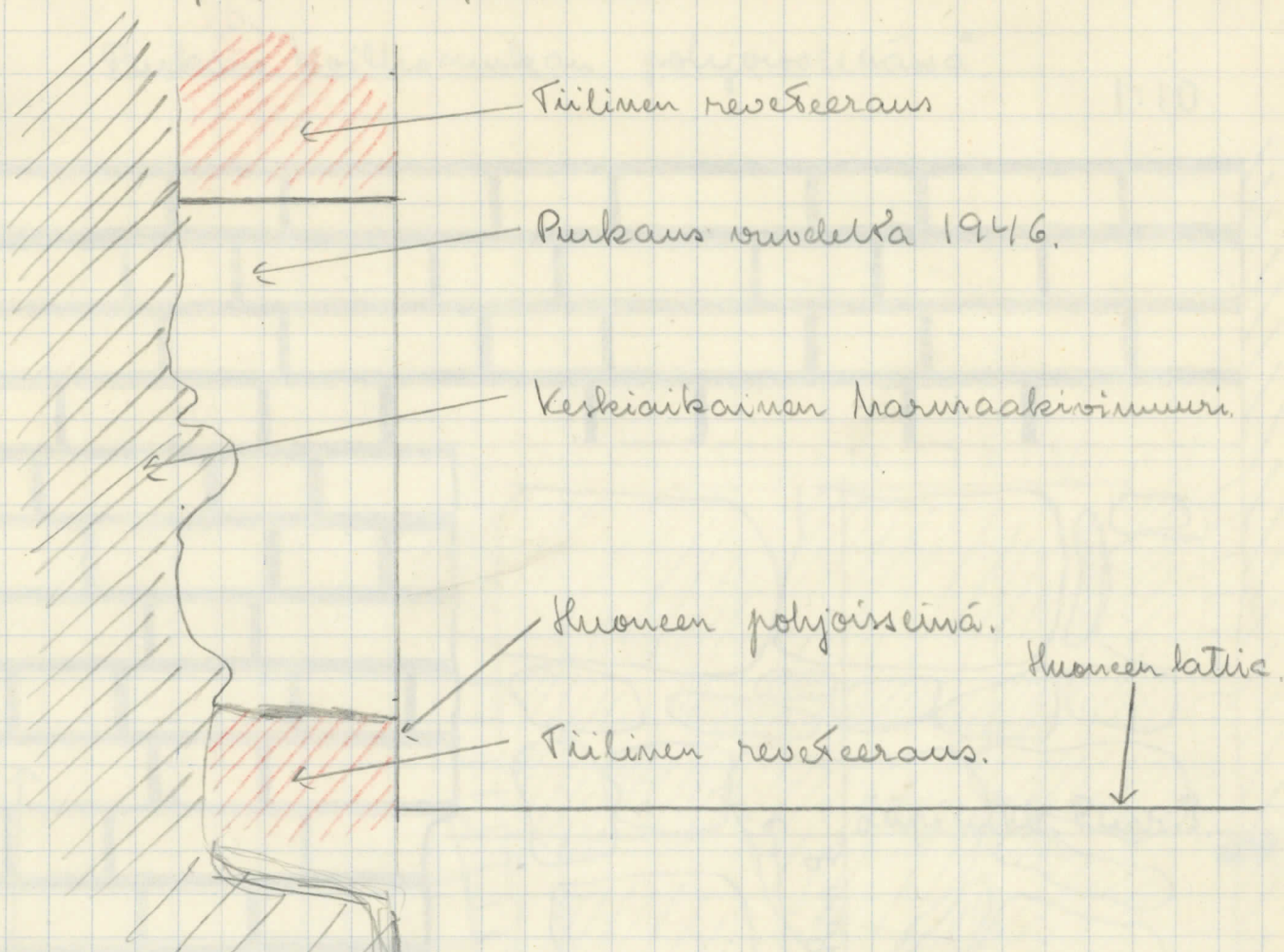
Parrureikiä.

15 cm. syven-
pää.

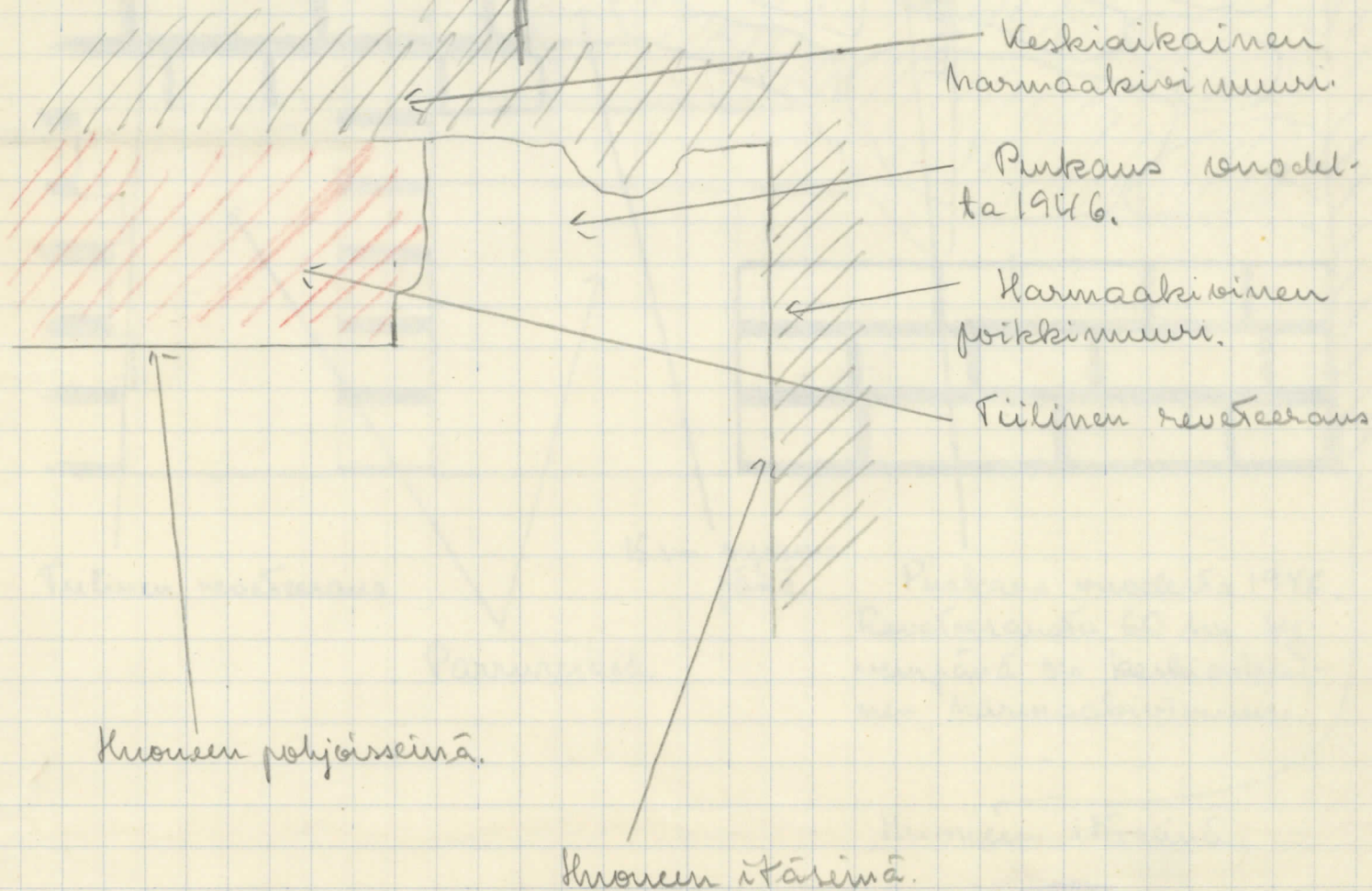
Purkaus vuodelta 1946.
Revetseerausta 60 cm sy-
venpää on keskiaikai-
nen marmasivimuri.

Huoneen itäseinä.

Piirros 2. Pystysuora läpileikkaus, 1:20.

Piirros 3. Vaakasuora läpileikkaus.

Revekeerauksen tiilimitat.

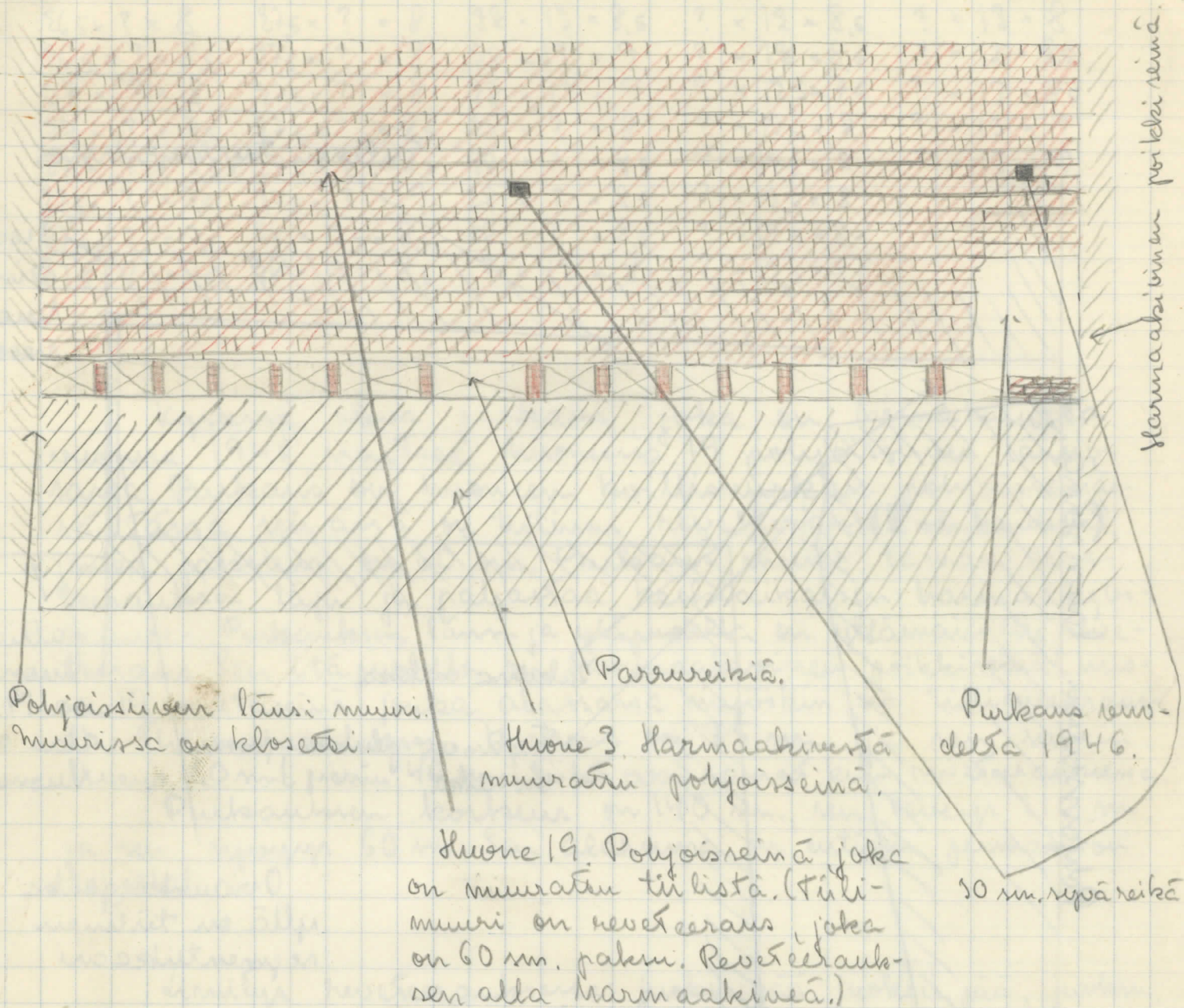
$26,5 \times ? \times 8$	$27,5 \times ? \times 8$	$28 \times 13 \times 8,5$	$? \times 12 \times 8,5$	$? \times 13 \times 8$
$26,5 \times ? \times 8,5$	$27,5 \times ? \times 8$	$28 \times 13 \times 9$	$? \times 12 \times 8,5$	$? \times 13 \times 8,5$
$27 \times ? \times 8$	$27,5 \times ? \times 8$	$28 \times 13 \times 9$	$? \times 12,5 \times 7,5$	$? \times 13 \times 8,5$
$27 \times ? \times 8,5$	$27,5 \times ? \times 8,5$	$28 \times ? \times 8$	$? \times 12,5 \times 8$	$? \times 13 \times 9$
$27 \times ? \times 8,5$	$27,5 \times ? \times 8,5$	$28 \times ? \times 8,5$	$? \times 12,5 \times 8$	$? \times 13 \times 9$
$27,5 \times ? \times 7,5$	$27,5 \times ? \times 9$	$28 \times 2 \times 8,5$	$? \times 12,5 \times 8$	
$27,5 \times ? \times 7,5$	$28 \times 12,5 \times 8,5$	$28 \times ? \times 8,5$	$? \times 12,5 \times 8,5$	
$27,5 \times ? \times 7,5$	$28 \times 12,5 \times 8,5$	$? \times 12 \times 8$	$? \times 12,5 \times 8,5$	

Kyseessä oleva purkaus, joka on heinäkuusta vuonna 1946 naitsee huoneessa 19 pohjoisriiven länsio-
sassa. Purkaus on huoneen koillisnurkan pohjoisriiväs-
sä. Tässä seinässä on tiilinen revekeeraus (III nk. kaudetta),
jonka paksuus on 60 mm. Purkaus menee tämän reve-
keerauksen läpi ja paljastaa keskiaikaisen harmaakivi-
muurin. Purkauksen länni- ja yläpuolella on yllämainittu reve-
teeraus. Sen itäpuolella on harmaakivinen poikkeisiinä (huo-
ne 19:n itäseinä) jonka alaosassa myöskin on tiilimuurau-
sta. Tiilimuurauksen korkeus on 75 mm. ja sen suurin
leveys 60 mm (pienin 40 mm). Tiilet ovat samat kuin revekeerauksessa.
Purkauksen korkeus on 140 mm, sen leveys 110 mm,
ja sen syvyys 60 mm. Sen alarajana on entisen permaunon
tasolla.

Limitys revekeerauksessa: juoksu, pää, juoksu, pää, juoksu,
pää, juoksu, pää j.n.e. (vandaltaimen limitys).
Huoneen 19:n alla olevassa huoneessa (huone 3) ei ole
revekeerausta, vaan on harmaakivimuri sinä yhtä paksu
kuin harmaakivi- ja tiilimuri yhtensä huoneessa 19.

Huone 19

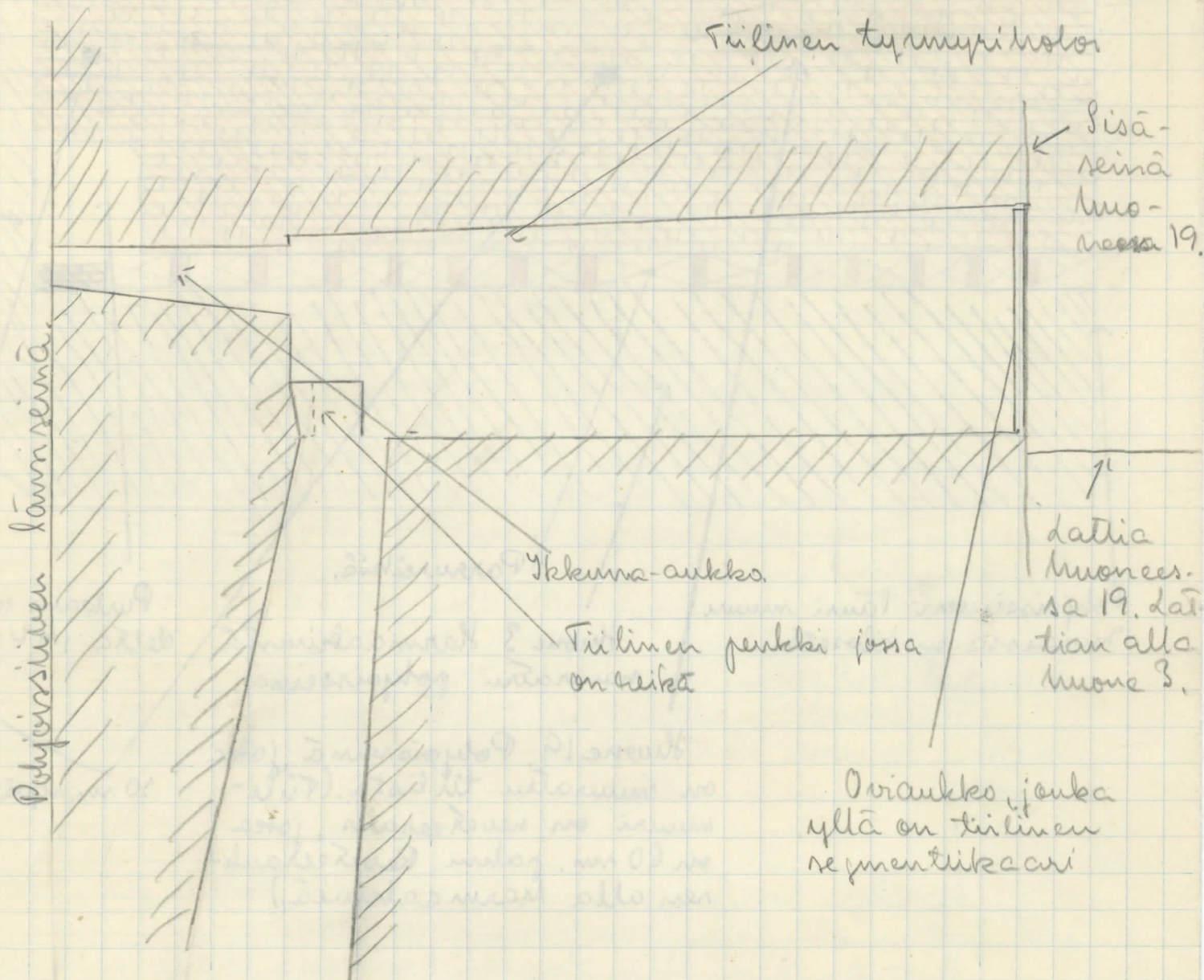
Piirros 4 Pohjoisseinä. (Huoneet 2 ja 19).

Huoneen länniseinässä olevan klosetin tiilimitat.

26 x 12 x 8	27 x ? x 8,5	27,5 x ? x 8,6	28 x 13,5 x 8,5	28,5 x ? x 8,5
26 x ? x 8	27 x ? x 9,5	27,5 x ? x 9	28 x ? x 8	? x 12 x 7,5
26,5 x 13,5 x 8,5	27,5 x 12,5 x 9	28 x 12 x 8,5	28 x ? x 9	? x 12,5 x 8
26,5 x ? x 8	27,5 x 13 x 8,5	28 x 12 x 9	28 x ? x 9	? x 12,5 x 8,5
26,5 x ? x 8	27,5 x 13 x 8,5	28 x 12,5 x 8	28,5 x 12 x 9	? x 12,5 x 9
27 x 12,5 x 8	27,5 x ? x 8	28 x 12,5 x 8	28,5 x 13 x 8,5	
27 x ? x 8,5	27,5 x ? x 8	28 x 12,5 x 9	28,5 x 13 x 8,6	

Piirros 5. Länsmuurin kloetti. Pystymaa läpileikkauks. 1:20

HLONE 22

Tiilitat

Huone N° 22 (II Kerros)

Itäinen seinä mahd. harmaakiveä, kokonaan rappauksen peitossa.

Eteläseinä tiilimuurausta, joka on rappauksen peitossa, lähellä läntistä nurkkaa, olevaan kulmaan asti. Tiilien seuruus itänurkassa:
 $8,5-9 \times 14,5 \times ?$. $8,5-9 \times ? \times 30,5$. $8,5 \times 13,5 \times ?$. $8,5 \times ? \times 30$.
 $8 \times ? \times 29$. $8,5-9 \times 14 \times 28-29$. $9 \times ? \times 30$.

Itänurkasta noin 3-4 metriä länteen: $8-9 \times 13,5 \times 29-29,5$. $8,5-9 \times 14 \times 28-28,5$. Muutama $8-8,5 \times 12-12,5 \times ?$.

Itänurkasta noin 7-8 m. länteen: ylhäällä ja keskellä: $8,5-9 \times 14 \times 28-29$. Muutamia: $8,5 \times 13,5 \times ?$.
 $8,5 \times ? \times 27$. $9 \times ? \times 30$. $8 \times 12 \times ?$. Alhaalla: Muutamia $8-9 \times 13 \times 26-27$. $9 \times 12,5 \times ?$. $9 \times ? \times 8,5$.

Lähellä länsinurkkaa, olevassa kulmassa ja sen läheisyydessä: Ylhäällä parrun alla oleva kantivarvi: $8-9 \times 13,5-14 \times 27,5$. Ylhäällä kulmassa: $8 \times 13 \times 30$. $8,5 \times 13 \times 27$. $9 \times 14 \times 28$. $9 \times 13,5 \times 33$. Ylhäällä seinässä kulman vieressä: muutamia: $8 \times 12,5 \times ?$.
 $8,5 \times ? \times 30$. Keskellä kulmassa: $9 \times 14 \times 29$. $8,5 \times 12 \times 29$.
 $9 \times 14 \times 28,5$. $8,5 \times 14 \times 28$. Seinässä keskellä kulman vieressä: $8,5 \times ? \times 28,5-29$. $9 \times 14-14,5 \times ?$. $8,5 \times ? \times 31$.

Seinässä alhaalla kulman kohdalla sekalaisia tiilien pätkiä.

Kulman ja länsinurkan välinen osa harmaakiivimuurausta.

Huone No 22. (II Kerros)

Läntinen seinä harmaakivi muurausta. Seinän etelä-
nurkassa, alhaalla, I ja II kerroksen rajalla, muutamia
tiiliä, $8 \times 12 \times ?$. $9 \times 12,5 \times ?$. Seinän harmaakivi muuraus-
sen joukossa muutamia erillisiä tiiliä: $8 \times 11 \times ?$. $8 \times 13,5 \times ?$.
 $9 \times 13,5 \times ?$

Pohjois- ja länsiseinän nurkkauksessa oleva pilari, osit-
tain harmaakiveä, osittain tiilimuurausta: enimmäkseen
 $8,5 \times 12,5 \times 27-28$. muutamia $9 \times 12,5 \times 27-28$. $8,5 \times 12,5 \times 28,5$. (Rappauk-
sen peitossa).

Pohjois-seinä ikkuna-aukkoineen rappauksen peitossa.
Tiilien suuruus: länsi nurkassa ja ikk. aukon yläpuolella sei-
nässä: $8-8,5 \times 12-13 \times 26,5-27,5$. (Rantapalanet tiilet pienem-
piä, eli $8 \times 12 \times 26,5$) Muutamia: $9 \times 13 \times ?$. $9 \times ? \times 28,5$. Sekä
muutamia rantapalaneita: $8 \times 11,5 \times ?$.

Läntisin ikkuna-aukko: $8-9 \times 12-13 \times 27-28$. Ikkuna-aukon
itäinen kulma myöhäisempää koryusmuurausta (ei muuttu)
 $7-7,5 \times 15 \times 28$. Ikkuna-aukon holvi $8-9 \times 12-13 \times 27-28$.

Seinässä läntisemmän ja keskimäisen ikkuna-aukon
välillä; ylhäällä: $8-8,5 \times 12,5 \times 26,5$. Rantap.
keskellä: $8-8,5 \times 13,5 \times 26,5-28$. Alhaalla: sekalaisia: $8 \times$
 $13,5 \times ?$. $8 \times 14 \times ?$. $7 \times ?$. $8 \times 15 \times ?$.

Seinässä keskimäisen ja itäisimmän ikkuna-aukon
välillä, ylhäällä: $8,5-9 \times 13-13,5 \times 29$. Keskellä: $8,5-9 \times 14 \times$
 $28,5$. Muutama: $8,5 \times ? \times 31,5$. Alhaalla: $8-9 \times 14 \times 27,5-28,5$.
Muutamia: $8,5 \times ? \times 31$.

Seinässä itäisimmän ikkuna-aukon ja itänurkan
välillä, ylhäällä: $8-8,5 \times 12,5 \times 27,5$. Keskellä: $8-8,5 \times 12,5 \times 27$,
muutama: $9 \times 13 \times ?$. $9 \times ? \times 28,5$. Ylhäällä parum alla, oleva kant-
ti varvi: $8,5-9 \times 13-13,5 \times ?$.

Huone No 22^m pohjois-seinän tiilimitat otettu vain muu-
tamista tiilistä, koska seinä on rapp. peitossa.

Huone N:o 22.

Pohj. seinä. Seinän itäisessä nurkassa, alhaalla:
 $8,5-9 \times 13,5 \times 28-28,5$. Seinässä alhaalla itäisen ikku-
na-aukon ja itänurkan välillä mahd. myöhäisempää
koyausmuurausta: $7-7,5 \times ? \times 27,5$.

Huone 22. kaksi pyörökaari-ikkunaa pohjoismuurissa

L. J. Gardberg. 1950.

Huoneessa 22 on pohjoismuurissa kaksi pyörökaariikkunaa, jotka ovat näkyvissä ainoastaan ulkopuolelta. Nämä ikkuna-aukot ovat nimittäin toiselta rakennuskaudelta; kolmannella rakennuskaudella muurattiin ne umpeen, ja samalla revetettiin sisäseinä tiilimuurauksella. Tämä tiili-revetys on vielä paikalla, ja sen tähden ei ~~aukosta~~ aukosta sisäpuolella ole avistustakaan. Koko tämä osa itäsiivestä muurattiin toisella rakennuskaudella ja aukot ovat niksä hamaakivimuurin rakennusajalta. Tiilimuuraus soveltuu hamaakivimuriin hyvin kauniisti. Pyörökaaret ovat kauniit ja säännölliset, ja ne ovat säilyneet hyvin. Vuonna 1939 ne avattiin ulkopuolelta.

Tällaisen aukon korkeus on 142 cm, ja sen leveys on 75 cm. Tiilimitat ovat seuraavat:

$$26,5 \times 13,5 \times 8$$

$$27 \times 13,5 \times 8,5$$

$$27 \times 14 \times 8$$

$$27,5 \times 13,5 \times 8,5$$

$$27,5 \times 13,5 \times 8,5$$

$$27,5 \times ? \times 8$$

$$27,5 \times ? \times 8,5$$

$$27,5 \times ? \times 8,5$$

$$27,5 \times ? \times 8,5$$

$$28 \times 13,5 \times 8,5$$

$$28 \times 13,5 \times 9$$

$$28 \times ? \times 8,5$$

$$28 \times ? \times 8,5$$

$$? \times 13,5 \times 8$$

$$? \times 13,5 \times 8,5$$

$$? \times 14 \times 8$$

$$? \times 14 \times 9$$

Huone 22, pohjoisseinän ikkuna-aukot.

L.J. Gardberg 1954.

Seinän paksuus on 170-190 mm. 45-60 mm:n korkeudella seinän sisäpinnasta on pystymora rako, joka kaikesta päältä menee pitkin koko seinää (piirros 1, mittapieustus C 16 b). Raon ulkopuolella oleva muuraus on alkuperäinen, raon sisäpuolella oleva muuraus on muorainpiireteeraus.

Seinän lännipäässä on retereaus muurattu vendiläisessä limityksessä. Muurauksesta otettiin seuraavat tiilimitat (tiilimitat nro 1):

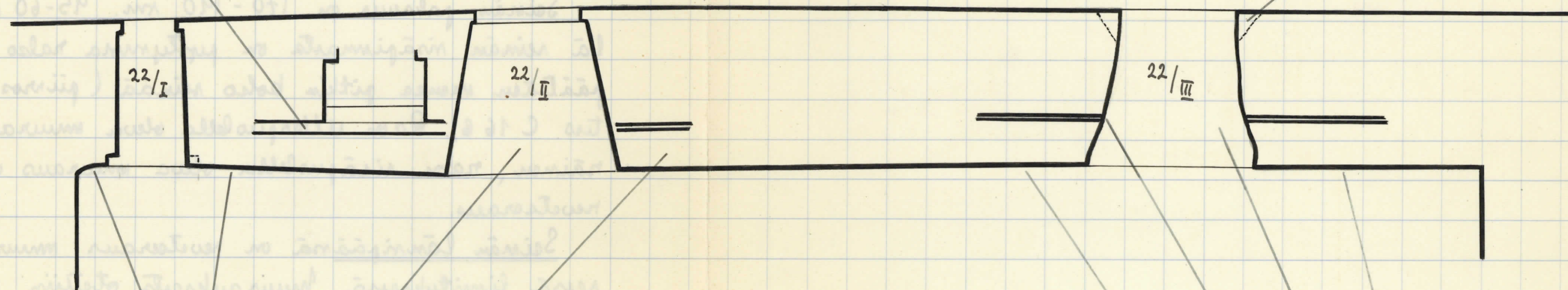
$26,5 \times ? \times 8$	$27,5 \times ? \times 9$	$? \times 12 \times 9$
$26,5 \times ? \times 8,5$	$27,5 \times ? \times 9$	$? \times 12,5 \times 8,5$
$26,5 \times ? \times 8,5$	$28 \times 13 \times 8,5$	$? \times 12,5 \times 8,5$
$27 \times 12,5 \times 9$	$28 \times 13,5 \times 9$	$? \times 12,5 \times 9$
$27 \times ? \times 8,5$	$28 \times ? \times 9$	$? \times 12,5 \times 9$
$27,5 \times 12,5 \times 9$	$28,5 \times ? \times 9$	$? \times 13 \times 8,5$
$27,5 \times ? \times 9$	$? \times 12 \times 8,5$	

Läntinen aukko (22/I) on huoltavasti samalta ajalta kuin retereaus; aukon lännipieli ja kaari ovat samaa muurausta. Lännipieli ja kaari ovat muurattu pyrkälällä (piirros 1). Yläpieli on myöhemmin muurattu koko-

Piirros 1. Seinän pohja kaavaan 1:50.

Alkuperäisen muurin ja re-
vetsauksen välissä oleva le-
vää avosauha.

Korjattu.

Revetsausmuuraus, mitat 1.

Korjausmuuraus, tiilimitat 2.

Kukin, joka ei ole alkuperäinen
muuriin. Tiilimitat 3.

Revetsausmuuraus muukali-
nityksessä, sen takana avosau-
ha. Mitat 4.

Tiilinen revetsaus,
mitat 8.

Kukin korjausmuuraus
mitat 7

Alkuperäinen tiili-
muuraus: mitat 6.

Korjattu tiilipinta:
mitat 5.

maisuedessaan (mittapiirustus C 16 a), ja se muurattiin silloin ilman pyhälää. Aukon seinä jatkettiin siis suoraan ulos huoneen seinäpinnan tavalla asti. Tästä syystä ei kaaren itäpää enää ole pienen yläpuolella. Aukon oikealla puolella olevassa korjausmuurauksessa on sekalaista tiiliä. Säännöllistä limitystä ei ole, enimmäkseen tiilenpäitä. Muurauksen mittoja (tiilimitat nro 2):

$$25 \times ? \times 6$$

$$28,5 \times 14,5 \times 7,5$$

$$32 \times 17 \times ?$$

$$26 \times 14 \times ?$$

$$28,5 \times ? \times 7$$

$$? \times 17 \times 9$$

Ykkösa-aukko 22/II. Aukko on suorannettu, mahdollisesti 1700-luvulla (mittapiirustus C 16 a). Pienen ylinnät tiilikorokset osoittavat minkä levisen aukko aluperiin on ollut. Aluperäinen leveys on sisäpinnan kohdalla ollut 145 mm, ulkopinnan kohdalla 90 mm. Myöhemmin on aukko levennetty riittä tavalla, että aukon seiniä on louhitu, ja aukon alaosa on nyt 190 mm leveä.

Mutta myöskin alkuperäisessä muodossaan on aukko huultavasti revetävaista muorempi. Siihen viittaa m.m. aukon katteena oleva 30 mm paksu segmenttihaari, sekä se reikka, että revetävaun ja aluperäisen muurin välinen sauma on näkyvissä aukon seinissä (piirros 1, valokuva 1416).

Aukon kaaren ja seinien alkuperäisten osien tiilimittoja (tiilimitat nro 3):

$$28 \times ? \times 8$$

$$28,5 \times ? \times 7,5$$

$$28,5 \times ? \times 8$$

$$28,5 \times ? \times 8$$

$$29,5 \times ? \times 8$$

$$? \times 14,5 \times 7,5$$

$$? \times 15 \times 7,5$$

$$? \times 15,5 \times 7,5$$

$$29 \times ? \times 7,5$$

$$? \times 14 \times 9$$

$$? \times 15 \times 7,5$$

$$? \times 15,5 \times 7,5$$

$$? \times 15,5 \times 8$$

$$29 \times ? \times 7,5$$

$$? \times 14 \times 9$$

$$? \times 15 \times 7,5$$

$$? \times 15,5 \times 7,5$$

$$? \times 15,5 \times 8$$

Suuron aukon itäpuolella on edelleen tiilisevelseeraus, merkittävä kyllä muokkeliimityksessä, kaikista päällään ei samanlaista muurausta kuin lämmäpänä. Tämän muurauksen mittoja (tiilimitat nro 4):

$$27 \times ? \times 9$$

$$28 \times 12 \times 8,5$$

$$28 \times 14 \times 9$$

$$28 \times 14,5 \times 9,5$$

$$28,5 \times 14,5 \times 9,5$$

$$28,5 \times ? \times 9$$

$$28,5 \times ? \times 9$$

$$28,5 \times ? \times 9,5$$

$$29 \times 15 \times 9$$

$$29 \times ? \times 9,5$$

$$29 \times ? \times 9,5$$

$$29 \times ? \times 10$$

$$29 \times ? \times 10$$

$$29,5 \times ? \times 9,5$$

$$29,5 \times ? \times 10$$

$$30 \times ? \times 9$$

$$30,5 \times ? \times 9,5$$

$$31 \times 13 \times 8,5$$

$$? \times 13,5 \times 9$$

$$? \times 13,5 \times 9,5$$

$$? \times 14 \times 9$$

$$? \times 14 \times 9$$

$$? \times 14 \times 9,5$$

$$? \times 14 \times 9,5$$

$$? \times 14 \times 10$$

$$? \times 14,5 \times 9$$

$$? \times 14,5 \times 9,5$$

Tämän muurauksen itäpäässä on korjattu osa, joka levenee alaspäin (mittapiirustus (16 a)). Korjausmuuraus ei ole määrättyä kimitystä. Muuraus on huonossa kunnossa. Mittoja (tiilimitat nro 5):

$$26,5 \times ? \times 8,5$$

$$26,5 \times ? \times 9$$

$$27 \times ? \times 8,5$$

$$27 \times ? \times 9$$

$$27,5 \times ? \times 8$$

$$27,5 \times ? \times 8,5$$

$$? \times 12 \times 9$$

$$? \times 12,5 \times 8,5$$

$$? \times 12,5 \times 8,5$$

$$? \times 12,5 \times 8,5$$

$$? \times 12,5 \times 8,5$$

$$? \times 16 \times 9$$

Tämän muurauksen itäpuolella on ikkuna-aukko 22/III. Tämä aukko on tyyppiltään samanlainen kuin aukko 22/II (piirros 1, mittapiirustukset C 16 a ja b, valokuvat 1417 ja 1418). Myöskin tämä aukko on huoltavasti reletsrausta muorempi. Reletsrauksen ja alkuperäisen muurin välinen rako on näkyvissä aukon seinissä (valokuvat 1417 ja 1418). Aukko ei nyt ole alkuperäisessä muodossaan, vaan sitä on suurennettu myöhemmin, lämpöpieltä on louhitu.

Aukon seinissä on alkuperäisen muurin sisäinen tiilikinta näkyvissä, ja niitä otettiin seuraavat mitat (tiilimitat nro 6):

$$27 \times ? \times 8,5$$

$$27,5 \times ? \times 8,5$$

$$27,5 \times ? \times 8,5$$

$$? \times 14,5 \times 8,5$$

Kun aukon seinää viimeksi korjattiin ja tarvitettiin käytettiin vaaleanbeltaisia tiiliä. Mittoja (tiilimitat nro 7):

$$27 \times 14,5 \times ?$$

$$27,5 \times 14,5 \times ?$$

$$27 \times ? \times 7,5$$

$$27 \times ? \times 7,5$$

$$27,5 \times ? \times 7,5$$

$$30 \times ? \times 8$$

$$27,5 \times 14,5 \times ?$$

Aukon itäpuolella on tiilinen reletsrausmuuraus, jonka alaosaa on munkkiliimityksessä, yläosa venäläisessä liimityksessä. Mittoja (tiilimitat nro 8):

$$26,5 \times ? \times 8$$

$$28 \times ? \times 8,5$$

$$? \times 12 \times 9$$

$$28 \times ? \times 8,5$$

$$? \times 12 \times 8,5$$

$$? \times 13 \times 8$$

$$28 \times ? \times 8,5$$

Julkuna-aukko 22/II:n lännipuolella olevassa alkuperäisessä muurissa on umpeenmuuratettu aukko, joka on näkyvissä ulkopuolella, mutta jota ei ole sisäpuolella mitään myöskään. Tätä reesterausmuuraus on muuratettu sen eteen (piirros 1, millapiirustukset C 16 a ja b, valokuva 1415). Aukon seinät. Tutkimus- ja korjaustöiden yhteydessä tehtiin reiki reesterausmuuraukseen ja sen kautta päästiin aukkoa tutkimaan. Alkuperäisen muurin ja reesterauksen välinen reikä oli tässä kohdassa 10 cm. Aukon seinät olivat tiilimuurauksia, ja aukon sisäkomero oli katettu tiilisellä segmenttikaaressa. Muurin ulkopinnassa oleva aukko on pyörökasrimuotoinen.

Tiiliä aukon seinissä olivat muuratut siten, että saumoissa oleva laati meni tiilien päälle huolimatta siitä, että saumojia oli tasoitettu (valokuva 1415). Alkuperäisten tiilien mittoja (tiilimitat nro 9):

$$26 \times ? \times 8$$

$$27 \times ? \times 8,5$$

$$? \times 13 \times 8$$

$$26,5 \times ? \times 8$$

$$27 \times ? \times 8,5$$

$$? \times 13,5 \times 7,5$$

$$26,5 \times ? \times 8$$

$$27 \times ? \times 8,5$$

$$? \times 13,5 \times 8$$

$$27 \times ? \times 8$$

$$27 \times ? \times 9$$

$$? \times 14 \times 9$$

$$27 \times ? \times 8$$

$$28 \times ? \times 9$$

Merkittävintä tässä aukossa oli, että alkuperäisen muurin sisäpinnan tavalla oli nuorempi muuraus, joka oli muurattu aukon eteen, erään kevennyskaaran varaan (piirros 1; mittapiirustus C16 b). Kevennyskaaran alle oli jäänyt aukkio, jonka korkeus keskellä oli 80 cm, pienen kohdalla 50 cm. Muurauksen paksuus oli 15 cm. Kaari oli 15 cm leveä, se oli muurattu tiilenpaloista, joiden mitta on 15×15 cm. Tämä muuraus ei ole alkuperäinen, vaan kaaren päät on hakattu aukon alkuperäisiin seiniin. Kaaren päällä oleva muuraus ei ole liitoksissa minkään muun muurin kanssa. Muuri ja kaari on muurattu huoneen puolelta, koska aukon puolella on aivan epätasaiset saumat.

Muurauksen mittoja (tiilimitat nro 10):

$26,5 \times ? \times 8$	$27 \times ? \times 9$	$? \times 12 \times 8$
$26,5 \times ? \times 8$	$27,5 \times 12,5 \times 8,5$	$? \times 12 \times 8$
$26,5 \times ? \times 8$	$27,5 \times ? \times 8,5$	$? \times 12 \times 8$
$26,5 \times ? \times 9$	$27,5 \times ? \times 8,5$	$? \times 12 \times 8,5$
$27 \times ? \times 8,5$	$27,5 \times ? \times 9$	$? \times 12,5 \times 8$
$27 \times ? \times 8,5$	$28 \times ? \times 9$	$? \times 12,5 \times 8,5$
$27 \times ? \times 9$	$28 \times ? \times 9$	$? \times 12,5 \times 8,5$
$27 \times ? \times 9$	$28 \times ? \times 9$	$? \times 12,5 \times 8,5$